

„ Žiak nie je nádoba, ktorú treba naplniť, ale pochodň, ktorú treba zapáliť „

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy

Obsah

1. Charakteristika a veľkosť školy	8
2. Charakteristika žiakov	8
3. Všeobecné a vlastné ciele výchovy a vzdelávania	9
4. Stupeň vzdelania	10
5. Zameranie školy	11
6. Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupňa základnej školy	13
7. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	16
Pedagogické stratégie	19
8. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	19
9. Škola ako životný priestor	20
10. Učebný plán	22
11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami	24
Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	24
12. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	28
13. Povinné personálne zabezpečenie	29
14. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie	31
14.1 Priestorové vybavenie	32
14.2 Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie	33
15. Priestorové a materiálno – technické podmienky školy	34
16. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	36
17. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	37
17.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole	37
17.2 Zásady pre hodnotenie výkonu žiaka	38
17.3 Zásady hodnotenia	39
17.4 Získavanie podkladov na hodnotenie	40
17.5 Hodnotenie prospechu a správania	41
17.6 Postup pri hodnotení žiaka	44
17.7 Hodnotenie žiaka v náhradnom termíne	46
17.8 Všeobecné zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP	48
18. Vnútorý systém hodnotenia a kontroly zamestnancov školy	50
18.1 Ciele kontroly	50
18.2 Formy, metódy a spôsoby kontroly	51
18.3 Oblasti kontrolnej činnosti	51
18.4 Postup pri realizácii hodnotenia pedagogických zamestnancov	53
18.5 Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov	54
18.6 Stupnica hodnotenia	55
Hodnotená oblasť : Pracovný výkon	56
Hodnotená oblasť : Pracovné správanie	57
Celkové hodnotenie oblastí	58
Stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia	59
Slovné hodnotenie s vyjadrením v percentách	60
18.7 Hodnotenie školy	60
19. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky; oblasti, v ktorých sú nedostatky a návrhy opatrení na skvalitnenie úrovne výchovy a vzdelávania	61
20. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov	63
21. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov	65

22. Poznámky:.....	65
22.1. Učebné osnovy	65
22.2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	65
22.3. Finančná gramotnosť.....	65
22.2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	66
22.3. Prierezové témy.....	70
Multikultúrna výchova	70
Mediálna výchova	71
Osobnostný a sociálny rozvoj	72
Environmentálna výchova.....	72
Ochrana života a zdravia	74
Finančná gramotnosť.....	76

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program	Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Názov vzdelávacieho programu	Šanca pre všetkých
Dĺžka štúdia:	päť rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Predkladateľ:	základná škola
Názov školy:	Základná škola Jozefa Cígera Hronského
Adresa:	Krátku 2, 927 01 Šaľa
IČO:	37861417
Riaditeľ školy:	Mgr. Jarmila Husáriková
Koordinátor pre tvorbu iŠkVP:	Mgr. Katarína Keselyová
Kontakty:	Telefón: 031 770 5811 Fax: 031 701 6881 e-mail: zskratka@centrum.sk www.zskrsala.sk
Zriaďovateľ:	Mesto Šaľa
Adresa:	Námestie Sv. Trojice 7, 927 15 Šaľa
Kontakt:	031 770 5983

Dátum a miesto vydania: 31. 08. 2015, Šaľa

riaditeľka školy

Názov a adresa školy	Základná škola J.C. Hronského, Krátka 2, 927 01 Šaľa
Názov školského vzdelávacieho programu	Šanca pre všetkých
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy
Dĺžka štúdia	päť rokov
Forma štúdia	Denná
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia iŠkVP	26.08. 2015
Miesto vydania	Základná škola J.C. Hronského, Krátka 2, 927 01 Šaľa
Platnosť iŠkVP	od 1.09. 2015

Kontakty:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón, fax	e-mail
Mgr. Jarmila Husáriková	riaditeľka školy	031 771 6881	zskratka@centrum.sk
Mgr. Katarína Keselyová	zástupkyňa riaditeľky školy	031 771 6882	zskratka@centrum.sk
Mgr. Jana Lenická	výchovná poradkyňa	031 7705811	zskratka@centrum.sk

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01.09. 2015	
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		

Rada školy pri ZŠ J.C. Hronského, Krátka 2, Šaľa prerokovala na svojom zasadnutí dňa 14.10. 2015 Školský vzdelávací program, podľa ktorého sa bude vyučovať v školskom roku 2015/2016.

Za radu školy:

Mgr. Benedikt Varga
predseda rady školy

1. Charakteristika a veľkosť školy

Základná škola J.C. Hronského na Krátkej ul. 2 v Šali bola otvorená 01.09. 1984 ako piata základná škola v meste Šaľa, v ktorom je v súčasnosti druhou najmladšou ZŠ. Jej súčasťou je aj školský klub detí a školská jedáleň.

Nachádza sa v tichej časti mesta, na kraji sídliska, neďaleko od centra. Areál školy je rozľahlý, starostlivo udržiavaný, plný zelene a v popoludňajších hodinách a cez víkend slúži ako oddychová zóna nielen pre žiakov, ale aj pre obyvateľov z okolia.

Budova školy sa skladá z pavilónov, má prízemie a poschodie. Jej súčasťou sú aj dve telocvične pripojené k škole spojovacou chodbou. Veľkým pozitívom je rekonštrukcia celej budovy, ktorá sa uskutočnila v roku 2005 zo štrukturálnych fondov Európskej únie, čím budova získala nový, moderný, estetický vzhľad s bezbariérovým vstupom do nej. Celá budova sa zateplila, opravila a zateplila sa aj strecha, vymenili sa okná, podlahy, uskutočnili sa viaceré murárske práce a vnútorná maľovka školy. Realizovala sa aj rekonštrukcia a výmena svietidiel vo všetkých priestoroch školy. Dôležitým krokom bola inštalácia termoregulačných ventilov na všetkých radiátoroch v budove školy.

Základná škola je plnoorganizovaná, má deväť ročníkov, v ktorých sa v súčasnosti nachádzajú dve až tri paralelné triedy, z nich je spravidla jedna pre žiakov s intelektovým nadaním. Pôvodne bola škola konštruovaná ako osemnásťtriedna ZŠ, počet tried bol v minulosti vždy vyšší a v posledných rokoch sa počet tried pohybuje v počte 20 až 22 tried. Priemerný počet žiakov v triede bol v posledných rokoch 15 až 17 žiakov. Školský klub detí (ŠKD) je rozdelený na štyri oddelenia, ktoré navštevuje okolo 100 detí.

2. Charakteristika žiakov

Posledné roky boli charakterizované poklesom žiakov vo všetkých ročníkoch. Väčšinu žiakov tvoria deti zo školského obvodu určeného zriaďovateľom školy. V škole sa však vzdelávajú aj žiaci z iných častí mesta a v pomerne veľkom počte aj žiaci z okolitých obcí, čo je umožnené vďaka dostupnosti mestskej a prímestskej dopravy, keďže autobusová zastávka aj železničná stanica sa nachádzajú v blízkosti školy. Školu navštevujú žiaci z okolia aj vďaka vzdelávacím výsledkom, zameraniu školy na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov posilnením hodín cudzích jazykov od prvého ročníka, ale aj vyučovaniu informatiky vo všetkých ročníkoch.

V triedach sa vzdeláva skupina žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, niektorí z nich dosahujú veľmi dobré výsledky. Škola je otvorená aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP), ktorým vytvárame čo najlepšie podmienky vzdelávania. Títo žiaci sa vzdelávajú v bežných triedach, ale aj v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním (ďalej len VIN). Sú to žiaci s rôznymi poruchami učenia (napr. dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia) a správania. Dobrú skúsenosť máme aj so vzdelávaním žiakov s autizmom (traja žiaci). Títo žiaci vďaka svojmu intelektu a individuálnemu prístupu pedagógov sú integrovaní v bežnej triede a v triedach s VIN a dosahujú výborné výsledky. V škole vzdelávame aj žiakov so ŠVVP, ktorí sú integrovaní a pracujú podľa individuálnych vzdelávacích programov. Počet integrovaných žiakov sa postupne zvyšuje, v súčasnosti je ich okolo 10 a ostatných žiakov so ŠVVP je približne 150, z toho žiakov s nadaním je okolo 110.

Ďalšiu skupinu tvoria žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sa vzdelávajú v samostatných triedach. V školskom roku 2015/2016 je zriadených päť tried v 1.-4. ročníku, štyri triedy v 5. – 9. ročníku, keďže trieda pre intelektovo nadaných žiakov v piatom ročníku sa neotvorila.

Vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov má svoje špecifiká, vyučovanie sa prispôsobuje ich nadpriemerným intelektovým schopnostiam, obsah učiva jednotlivých predmetov sa rozširuje, prehĺbuje a obohacuje. Dôraz sa kladie na rozvoj tvorivosti, logického myslenia, žiaci vyhľadávajú informácie z rôznych zdrojov, učia sa ich spracovať a prezentovať v projektoch a ročníkových prácach. Vzdelávajú sa v neformálnej, partnerskej a priateľskej atmosfére.

3. Všeobecné a vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Naším cieľom je :

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie –t.j. získať kompetenciu využiť získané vedomosti, zručnosti na riešenie problémov v životných situáciách, spôsobilosť spracovávať informácie z tlačeneho a písaného textu a využívať ich pri riešení rôznych situácií každodenného života,
- umožňovať každému žiakovi nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov,
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania,
- aby žiaci získavali kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, matematickej gramotnosti, kompetencie v oblasti prírodných vied, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne, občianske a kultúrne kompetencie,
- umožniť žiakom získať kvalitné, teoretické, ale v praxi využiteľné poznatky, schopnosti, zručnosti, a tak ich pripraviť na úspešné pokračovanie ďalšieho vzdelávania a získané zručnosti využívať aj v ďalšom živote resp. práci,
- vzdelávať intelektovo nadaných žiakov v samostatných triedach,
- dosiahnuť, aby poznatky, ktoré si žiaci osvoja, neboli encyklopedickým súhrnom vedomostí, ale spojením získaných vedomostí a zručností,
- rozvíjať osobnosť žiaka takým spôsobom, aby bol schopný samostatne myslieť, kultivovane komunikovať s ostatnými, rozvíjať svoje schopnosti a nadanie, slobodne sa rozhodovať, prejavovať sa ako demokratický občan v súlade so všeobecne platnými morálnymi zásadami, rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie,
- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, aby boli flexibilní, tvoriví, vedeli vyhľadávať, spracovávať a prezentovať získané informácie a svoju prácu prostredníctvom triednych, prípadne celoškolských projektov, viesť ich k pozorovaniu, objavovaniu, projektovaniu,
- používať efektívne metódy výučby vedúce k tímovej práci, spolupráci, vzájomnému rešpektu a pomoci,
- umožniť žiakom skúmanie ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť a tvorivosť,
- podporovať žiakov pri spoznávaní vlastných schopností, rozvojových možností a osvojiť si spôsobilosť učiť sa učiť, viesť ich k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa,
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka,
- viesť žiakov k aktívnemu riešeniu problémov,

- podporovať žiakov v citlivosti k spolužiakom, učiteľom, rodičom a ostatným ľuďom a zároveň aj k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a zároveň aj plniť si svoje povinnosti, viesť žiakov k rešpektovaniu práv iných ľudí,
- naučiť žiakov vážiť si svoje zdravie, niest' zaň zodpovednosť, chrániť ho a upevňovať,
- tvoriť a rozvíjať v žiakoch jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- rozvinúť v žiakoch záujem o potrebu učiť sa aj mimo školy,
- vytvárať partnerské prostredie pre všetkých účastníkov procesu,
- viesť žiakov k plánovaniu úloh, postupov, činností, k systematickej a vytrvalej práci, k schopnosti rozlišovať mieru dôležitosti a naliehavosti úloh pri riešení problémov,
- viesť žiakov k sebahodnoteniu a objektívnemu hodnoteniu iných,
- neposudzovať efektívnosť vzdelávania podľa chýb a pripravenosti na skúšky, ale podľa rozvoja schopnosti žiaka riešiť problémy a podľa celkového posunu žiaka nielen v kvalite vedomostí a zručností, ale aj komplexného posunu jeho osobnosti,
- neučiť všetkých všetko, rovnaké výsledky nemožno dosahovať u všetkých žiakov za rovnakú dobu,
- viesť žiakov k bežnému využívaniu informačných a komunikačných technológií tak, aby boli schopní vyhľadávať, triediť, posudzovať a využívať získané informácie,
- umožniť žiakom získať počítačovú gramotnosť a schopnosť používať počítač pri učení sa a neskôr v práci či bežnom živote,
- viesť žiakov k aktívnemu používaniu anglického a nemeckého jazyka a dosiahnuť príslušné jazykové úrovne podľa individuálnych predpokladov a schopností žiaka,
- rozvíjať kľúčové kompetencie a získavať potrebné vedomosti a zručnosti pomocou prierezových tém, ktoré budú začlenené do jednotlivých vyučovacích predmetov, alebo sa budú vyučovať ako samostatné predmety, napr. dopravná výchova, regionálna výchova,
- vytvárať podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiakov integrovaných, žiakov s poruchami učenia a správania, a to v úzkej odbornej spolupráci so špeciálnymi pedagógmi, psychologmi a v intenzívnejšej spolupráci s rodičmi,
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- vytvárať dobré tímy v triede, odstraňovať prípadné negatívne javy spolunažívania, rasizmu, xenofóbie,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich silných a slabých stránok,
- realizovať aktivity na prevenciu sociálno-patologických javov,
- naučiť žiakov základom slušného správania sa a komunikácie v spoločenskom i úradnom styku, naučiť ich správne a slušne komunikovať s dospelými i rovesníkmi (napr. v škole, na verejnosti, na kultúrnych podujatiach a pod.),
- získavať kompetencie v oblasti regionálnej výchovy a vzdelávania, v oblasti dopravnej výchovy aj prostredníctvom povinne voliteľných predmetov,
- získavať vedomosti a praktické zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti aj prostredníctvom povinne voliteľného predmetu.

4. Stupeň vzdelania

V škole poskytujeme nasledovné stupne vzdelania

- a) primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy
- b) nižšie stredné vzdelanie – 2. stupeň základnej školy

- c) primárne vzdelanie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním – 1. stupeň základnej školy
- d) nižšie stredné vzdelanie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním – 2. stupeň základnej školy

Úspešní absolventi získajú v rámci základného vzdelania nižšie stredné vzdelanie úspešným absolvovaním posledného, t.j. 9. ročníka v ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelania pre 2. stupeň základnej školy. Tento stupeň je pokračovaním stupňa primárneho vzdelávania na 1. stupni základnej školy (1. – 4. ročník). Absolvent nižšieho stredného vzdelávania získa vysvedčenie s doložkou o ukončení programu poskytnutého základnou školou.

Nižšie stredné vzdelávanie v 5. - 9. ročníku je budované na vyšších učebných možnostiach žiakov, na previazanosti vzdelávania a života školy i mimoškolského života. Využívajú sa náročnejšie metódy a formy práce, rôzne nové zdroje vzdelávania, zadávajú sa aj komplexnejšie a dlhodobejšie úlohy, na žiakov sa prenáša väčšia zodpovednosť vo vzdelávaní. Nižšie stredné vzdelávanie si vyžaduje podnetné a tvorivé školské prostredie, ktoré na jednej strane stimuluje lepších žiakov a na strane druhej podporuje a podnecuje slabších žiakov. Výučba sa teda prispôsobuje individuálnym potrebám žiakov, aby sa tak žiak rozvíjal v súlade s vlastnými predpokladmi na vzdelávanie. Zároveň sa vytvárajú aj optimálne podmienky na vzdelávanie žiakov so ŠVVP. Hodnotenie výkonov žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh a na posudzovaní individuálnych zmien žiaka. Žiakom sa poskytuje možnosť zažívať úspech, ale aj učiť sa z chýb. Žiaci získavajú také schopnosti, ktoré im umožnia pokračovať v štúdiu, pripravovať sa na profesiu, ďalej sa vzdelávať a aktívne sa podieľať na živote spoločnosti. Nižšie stredné vzdelávanie pomáha žiakom utvárať a rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytuje im základ všeobecného vzdelania. Kľúčové kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v praxi. Môžu sa naďalej rozvíjať, a tak sa stávajú základom celoživotného učenia sa a flexibility v praktickom živote.

V nižšom strednom vzdelávaní na druhom stupni základnej školy sa snažíme aj o napĺňanie ďalších stanovených cieľov.

5. Zameranie školy

Škola si v minulosti získala prívlastok jazyková a v tomto zameraní školy chceme i naďalej pokračovať z nasledovných dôvodov:

- máme dlhoročné skúsenosti vo vyučovaní cudzích jazykov, hlavne anglického a nemeckého jazyka,
- mnoho rokov sa naši žiaci povinne učili cudzí jazyk, (v poslednom období hlavne anglický) už od 3. ročníka, v súčasnosti vyučujeme anglický jazyk vo všetkých triedach od prvého ročníka,
- dlhoročne obsadzujú naši žiaci popredné miesta v okresných kolách olympiád cudzích jazykov a úspešní sú aj v krajskom kole,
- máme dostatočný počet kvalifikovaných učiteľov ANJ a NEJ, ktorí sa pravidelne zúčastňujú rôznych seminárov a kurzov,
- pravidelne organizujeme pre žiakov jazykovo-poznávacie pobyty v Anglicku, uskutočňujeme exkurzie do Rakúska,

- zapojili sme sa do programu Comenius, nadviazali kontakt so školami v zahraničí, rokováci jazyk bol anglický jazyk,
- naši absolventi sú úspešní v štúdiu cudzích jazykov na stredných školách a dobré pracovné pozície získali aj vďaka dobrej úrovni zvládnutia ANJ, NEJ a v minulosti aj francúzskeho jazyka,
- žiaci a rodičia majú naďalej veľký záujem o vyučovanie cudzích jazykov, v poslednom období hlavne anglického,
- ovládanie cudzieho jazyka patrí medzi bežné požiadavky zamestnávateľov v rôznych profesiách,
- vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, otvorením pracovných trhov iných štátov, možnosťou voľného pohybu obyvateľov sa ovládanie cudzieho jazyka stalo bežnou potrebou, ba až nevyhnutnosťou.

Bohaté skúsenosti vo vyučovaní anglického a nemeckého jazyka a dostatok kvalifikovaných učiteľov pokladáme za silnú stránku školy. Tieto skutočnosti nám umožňujú aj v budúcom období pokračovať v zameraní na výučbu cudzích jazykov. V súčasnosti sa buduje jazyková učebňa pre potreby vyučovania cudzích jazykov.

Získavanie a rozvíjanie vedomostí a zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií má tiež dlhoročnú tradíciu. V minulosti mala škola vybudovanú malú učebňu s počítačovou zostavou, ktorá predstavovala začiatky počítačov v školstve vôbec. Už vtedy však bol dostatočný počet záujemcov o prácu s počítačom, preto sme zavádzali nepovinné predmety a otvárali počítačové krúžky. Záujem žiakov rástol a škola získavala novšie počítače, čo prerástlo do vybudovania troch počítačových učební. Vytvorili sme podmienky, aby naši žiaci získavali základné vedomosti a zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií už od prvého ročníka ZŠ a dokázali sme zabezpečiť výučbu pre všetkých záujemcov až po 9. ročník. Potvrdil sa náš predpoklad, že ovládanie informačno-komunikačných technológií (ďalej len IKT) bude tiež nevyhnutnosťou pre našich absolventov, aby sa úspešne zaradili do života. Keďže sme zabezpečili materiálne podmienky pre výučbu, ďalej kvalifikovaného učiteľa informatiky a vzdelávanie v oblasti IKT rôznymi formami absolvovala väčšina pedagógov, vieme plynulo pokračovať vo výučbe informatiky na 1. stupni aj na 2. stupni. Rozvíjanie vedomostí a zručností v oblasti IKT bude pokračovať aj formou záujmových útvarov. Ďalšie vzdelávanie žiakov, ale aj pedagógov v tejto oblasti je súčasťou profilácie školy, jej zameranie na kvalitné vedomosti a zručnosti v oblasti IKT je súčasťou profilu nášho absolventa. Zvýši sa im tak šanca úspešného uplatnenia sa na trhu práce.

Aj naďalej sa budeme zameriavať na skutočnosť, že každý náš žiak je jedinečná ľudská bytosť, je jedinečná osobnosť, a preto bude našim zameraním vytváranie rovnakých možností pre rozvoj osobnosti každého žiaka s prihliadnutím na jeho schopnosti, čo je v súlade s názvom nášho iŠkVP Šanca pre všetkých a stanovenými cieľmi.

Sme školou s veľmi dobrými priestorovými, materiálno-technickými podmienkami, máme kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, naši žiaci dosahujú veľmi dobré výsledky v okresných a krajských kolách súťaží. Odborne vyučujeme všetky hodiny cudzích jazykov, ktoré vyučujeme spravidla v skupinách, máme výborné podmienky na zavádzanie IKT, realizujeme program vzdelávania nadaných žiakov pre deti z mesta, okresu a blízkeho regiónu, na veľmi dobrej úrovni je spolupráca s radou rodičov i radou školy, vytvárame podmienky pre integráciu žiakov so ŠVVP. Postupne naplňujeme myšlienku otvorenej školy pre rodičov a občanov. Tieto skutočnosti pokladáme aj za naše silné stránky umožňujúce naše zameranie a plnenie cieľov. Zameriavame sa na elimináciu niektorých nedostatkov ako sú napr. slabšie výchovno-vzdelávacie výsledky v niektorých triedach, nevhodné správanie sa

niektorých žiakov, znižovanie počtu žiakov v triedach, nedostatočné využívanie IKT v niektorých predmetoch, ktoré považujeme za slabšie stránky školy.

6. Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupňa základnej školy

Absolvent našej školy má potrebné vedomosti a zručnosti a správne ich využíva pri realizácii úloh. Je pripravený pokračovať vo vzdelávaní na stredných školách. Získa vzdelanie poskytované základnou školou. Ďalej:

- získa kompetencie v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí,
- využíva informačno-komunikačné technológie,
- získa kompetencie matematickej gramotnosti a v oblasti prírodných vied, dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- získa sociálne, občianske a kultúrne kompetencie,
- identifikuje a analyzuje problémy a navrhuje ich riešenie,
- vie sa učiť, vzdelávať sa, pracuje samostatne aj v skupinách, preberá na seba zodpovednosť,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- vie vyhľadať, hodnotiť, spracovať, využívať a prezentovať informácie získané z rôznych informačných zdrojov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- vie tvoriť projekty a prezentovať ich,
- vie prezentovať svoje názory a schopnosti pred spolužiakmi, verejnosťou, obhajovať svoje stanoviská,
- komunikuje v štátnom t.j. v slovenskom jazyku a na príslušnej jazykovej úrovni aj v anglickom a nemeckom jazyku t.j. využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka
- je úctivý k svojim rodičom a k ostatným osobám,
- váži si kultúrne a národné hodnoty, tradície štátu, ktorého je občanom, štátny jazyk, materinský jazyk a svoju vlastnú kultúru,
- pozná ľudské práva, práva dieťaťa a základné ľudské slobody a rešpektuje ich,
- je znášanlivý, rešpektuje rovnoprávnosť ľudí, priateľstvo medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- kontroluje a reguluje svoje správanie, stará sa o svoje zdravie a chráni si ho,
- chráni životné prostredie,
- rešpektuje všeludské etické hodnoty,
- svojím vystupovaním robí dobré meno škole,
- pozná a dodržiava pravidlá bezpečného správania sa v školskom a inom prostredí, pozná a dodržiava hygienické zásady,
- je schopný zúčastňovať sa rôznych súťaží a reprezentovať seba i svoju školu,
- ovláda pravidlá slušného správania sa a správa sa podľa nich,
- vie sa všestranne umelecky vyjadriť primerane k svojim schopnostiam resp. talentu, uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- je pohybovo aktívny, zručný, a to podľa svojich fyzických schopností, ovláda pravidlá fair play a koná podľa nich,

- preferuje zdravý životný štýl, pozná nebezpečenstvo návykových látok a sebapoškodzovania,
- pozná svoje mesto, jeho históriu, pamiatky, jeho faunu a flóru, pozná aj blízke okolie mesta a okres Šaľa,
- má primerané vedomosti a zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti,
- má primerané vedomosti v oblasti globálneho vzdelávania, má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte,
- má primerané vedomosti v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, ľudské práva rešpektuje v školskom i osobnom živote,
- má primerané vedomosti v oblasti duševného zdravia, zdravej výživy, zdravého životného štýlu, prevencie obezity a snaží sa ich uplatňovať vo svojom živote. má primerané vedomosti a zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti.

Absolvent má osvojené kľúčové kompetencie primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania v zmysle štátneho vzdelávacieho programu.

Žiak má osvojené nasledovné kľúčové kompetencie

komunikačné kompetencie

- vie využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má primeraný ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku, snaží sa o primeranú komunikáciu aj v anglickom a nemeckom jazyku v súlade so svojimi schopnosťami,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- vie diskutovať na dané témy, rozlišuje spisovné a hovorové slová, citovo zafarbené slová a neutrálne výrazy a vie ich vhodne použiť,
- vie prezentovať svoje myšlienky pred učiteľom, spolužiakmi rodičmi, formuluje a obhajuje vhodnou formou svoje názory,

kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť, nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziľudských vzťahoch,
- prijíma svoju úlohu v skupine a vie v nej spolupracovať, oceňuje skúsenosti a vedomosti druhých, pomáha slabším v skupine, požiada v prípade potreby o pomoc,
- aktívne sa zapája do činnosti skupiny,

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti
- číta s porozumením, orientuje sa v texte, vyhľadáva a triedi informácie z rôznych zdrojov,

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti a rešpektuje individuálne rozdiely kultúrne, etnické a náboženské,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
- dodržiava pravidlá školského poriadku,
- zúčastňuje sa podujatí školy,
- učí sa preberať zodpovednosť za svoje činy, správanie sa v škole, na školských podujatiach a mimo školy,

kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,

- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- hľadá rôzne riešenia a vyhľadáva z nich tie najsprávnejšie,
- snaží sa nájsť a odstrániť príčiny vzniknutého problému,
- získané poznatky uplatňuje v školskom a osobnom živote,

kompetencie pracovné a kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,
- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,
- aktívne sa zapája do pracovného procesu a dodržiava jeho vymedzené pravidlá, prispôsobuje sa rôznym pracovným podmienkam a získané vedomosti vie uplatniť v praktickom živote,
- vytvára si kladný postoj k svojej budúcej profesii a chráni svoje pracovné a životné prostredie,

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie, kultúrne a historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr .

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozdvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

7. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Vzdelávanie sa organizuje dennou formou štúdia ako celodenné vzdelávanie, t.j. je organizované v dopoludňajších aj odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí u nás 5. – 9. ročník. Celková dĺžka štúdia je deväť rokov.

Základná škola v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerance,

demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

Základná škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom výchovných a vzdelávacích programov, ktoré poskytujú základné vzdelanie:

- primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy , ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného, t.j. 4. ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre 1. stupeň základnej školy (1. – 4. ročník),
- nižšie stredné vzdelanie – 2. stupeň základnej školy, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného, t.j. 9. ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre 2. stupeň základnej školy (5. – 9. ročník).

Základná škola má všetky ročníky, to znamená že je plnoorganizovaná. Má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia nultého ročníka. Člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje samostatnými, na seba nadväzujúcimi vzdelávacími programami. Prvý stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník. Druhý stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník. Najvyšší počet žiakov v triedach je nasledovný:

- 22 žiakov v triede prvého ročníka,
- 25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka ,
- 29 žiakov v triede piatego až deviateho ročníka,
- 12 žiakov v prvom až štvrtom ročníku v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,
- 16 žiakov v piatom až deviatom ročníku v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Určený počet žiakov možno v zmysle platných predpisov zvýšiť (súhlas zriaďovateľa, súhlas rady školy).

Do triedy základnej školy možno začleniť žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, výkonom práv takéhoto žiaka nemôžu byť obmedzené práva ostatných žiakov.

Základná škola organizuje výlety, exkurzie, športový výcvik, školy v prírode a ďalšie aktivity. Vyučovanie sa začína o ôsmej hodine. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch ustanovujú učebné plány školského vzdelávacieho programu.

Proces výchovy a vzdelávania sa uskutočňuje podľa rozvrhu hodín, ktorý je zverejnený v každej triede príslušného ročníka.

Vyučovacia hodina trvá 45-minút. Malé prestávky sú 10-minútové, hlavná - veľká prestávka je po tretej vyučovacej hodine a trvá 15-minút. Žiaci sa počas hlavnej prestávky zdržiavajú v určených priestoroch areálu školy, ak sú na to vytvorené priaznivé poveternostné podmienky. Obedňajšia prestávka pre žiakov prvého a druhého ročníka sa začína najneskôr po piatej vyučovacej hodine a pre žiakov tretieho až deviateho ročníka najneskôr po šiestej vyučovacej hodine v rozsahu 30-minút.

V prvom a druhom ročníku sa vyučuje najviac trikrát v týždni v jednom slede päť vyučovacích, v piatom až deviatom ročníku v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín. V triedach prvého až štvrtého ročníka vyučuje všetky predmety spravidla triedny učiteľ. Ak je to potrebné na zabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti školy, niektoré predmety

vyučujú aj iní pedagogickí zamestnanci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady pre príslušný predmet.

Základná škola organizuje výlety, exkurzie, športový výcvik, školy v prírode a ďalšie aktivity po informovanom súhlase a dohode so zákonným zástupcom žiaka. V jednom informovanom súhlase môže zákonný zástupca žiaka vyjadriť súhlas s uskutočnením viacerých aktivít. Pred uskutočnením každej aktivity poučí zodpovedný učiteľ žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia. Pre žiakov, ktorí sa na uvedených aktivitách nezúčastnia, sa zabezpečí náhradné vyučovanie. Pre žiakov prvého až štvrtého ročníka môže škola organizovať jeden jednodňový výlet, pre žiakov piateho až deviateho ročníka dva jednodňové výlety alebo jeden dvojdný výlet, ktorý možno predĺžiť o dva dni pracovného pokoja. Plavecký výcvik sa organizuje v rozsahu piatich pracovných dní alebo dvadsiatich vyučovacích hodín. Lyžiarsky výcvik sa koná formou sústredenej päťdňovej, maximálne sedemdnňovej výchovno-vzdelávacej činnosti v období mesiacov január až marec. Náklady spojené s rôznymi aktivitami hradí žiakovi jeho zákonný zástupca.

V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach a odborných učebniach vybavených podľa potrieb jednotlivých vyučovacích predmetov, ale aj na školskom pozemku, v telocvični a na školských ihriskách.

Triedy v jednotlivých ročníkoch označujeme rímskymi číslicami.

Triedy možno deliť na skupiny. Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určí podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Na vyučovaní predmetov náboženská alebo etická výchova tvorí skupinu najviac 20 žiakov, na vyučovaní predmetov anglický jazyk, nemecký jazyk, informatická výchova a informatika, svet práce a technika je najvyšší počet žiakov 17.

Najvyšší počet žiakov na vyučovaní telesnej a športovej výchovy je 25.

Obdobie školského vyučovania sa začína 2. septembra a končí sa 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka. Člení sa na prvý a druhý polrok. Prvý polrok sa začína 2. septembra a končí sa 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka. Druhý polrok sa začína 1. februára a končí 30. júna.

Obdobie školských prázdnin tvoria jesenné prázdniny, vianočné prázdniny, polročné prázdniny, jaré prázdniny, veľkonočné prázdniny a letné prázdniny.

Termíny školských prázdnin v príslušnom školskom roku určuje ministerstvo školstva.

Prehľad vyučovania:

Hodina	Začiatok	Koniec
1.	8.00	8.45
2.	8.55	9.40
3.	9.50	10.35
4.	10.50	11.35
5.	11.45	12.30
6.	12.40	13.25

Obedňajšia prestávka 30-minút

7.	14.00	14.45
----	-------	-------

Po ukončení vyučovania sa žiaci môžu zúčastňovať činnosti záujmových útvarov v rozsahu dve hodiny týždenne, 60 hodín ročne. Jedna hodina záujmového útvaru trvá 60 minút.

Pedagogické stratégie

Vo výchovno-vzdelávacom procese využijeme rôzne metódy a formy práce, ktoré budú prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. Budú záležať od stanovených cieľov a predstavovať cestu, spôsob, ako tento cieľ dosiahnuť a zároveň rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť a učenie sa žiaka. Smerovať budú k vytváraniu alebo k ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií. Používať budeme aj problémové, skupinové, blokované, tematické, kooperatívne vyučovanie, brainstorming, samostatné aj tímové projekty, samostatnú prácu žiakov, referáty, prezentáciu a obhajobu výstupov, diskusie, laboratórne práce, praktické vyučovanie, pokusy, názorné vyučovanie s didaktickou technikou, využívanie IKT vo vyučovaní, súťaže, besedy, prednášky, konferencie, exkurzie, výchovné koncerty, divadelné a filmové predstavenia, návštevy výstav a múzeí, tvorivé dielne, výlety, školy v prírode, plavecké kurzy, lyžiarsky výcvik, zapájanie sa a organizáciu charitatívnych podujatí a zbierok, prípravu kultúrnych akadémií, vyučovanie v knižnici, v múzeu, v učebni v prírode, prácu s encyklopédiami, slovníkmi, internetom, časopismi, skutočnými predmetmi, náčrtmi, diagramami, obrazmi, mapami, dennou tlačou, tvorbu modelových situácií, dialóg, dramatisáciu, vlastnú tvorbu, improvizáciu, športové aktivity a iné. Pedagogické stratégie budú súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese budeme žiakov aktívne zapájať do vyučovania, využívať ich predchádzajúce vedomosti, budeme sa vyhýbať dlhým výkladom, žiakov budeme viesť k samostatnej práci, samostatnému objavovaniu nových poznatkov, budeme sa snažiť, aby žiaci vykonali na vyučovaní čo najviac činností sami, čím získajú pocit z úspechu pri vlastnej práci. Ďalej budeme využívať skúsenosti žiakov zo života, budeme sa snažiť, aby poznatky a skúsenosti získané v jednom predmete vedeli využiť aj v iných vyučovacích predmetoch, aby vedeli využiť teoretické poznatky v praxi. Vo vyučovacom procese budeme zdôrazňovať aj výchovný charakter vzdelávania. Budeme sa snažiť o všestranný rozvoj žiaka a pri tom uplatňovať v maximálnej miere individuálny prístup k žiakom.

8. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi sa realizuje v dvoch rovinách. Je to spolupráca medzi triednym učiteľom alebo učiteľom príslušného predmetu so zákonným zástupcom žiaka prostredníctvom dialógu pri osobných stretnutiach, telefonicky alebo mailom a na triednych zasadnutiach združenia rodičov. Vedenie školy v tejto rovine spolupracuje s rodičmi pri riešení rôznych druhov problémov. Druhú rovinu tvorí spolupráca vedenia školy s rodičovskou radou, v ktorej pracuje volený zástupca každej triedy. Táto spolupráca je okrem iného zameraná aj na materiálnu podporu školy a odmeňovanie žiakov za výborné výsledky v učení a pri reprezentovaní školy v súťažiach. Ďalším cieľom bude skvalitnenie spolupráce v oblasti riešenia problémov so žiakmi, keďže je niekedy zložitá nadviazať kontakt s niektorými rodičmi, ktorí sa o prácu svojich detí v škole nezaujímajú. Jedná sa hlavne o tzv. problémových žiakov. Triedni učelia a všetci pedagogickí zamestnanci sa aj naďalej budú snažiť o zvýšenie kontaktu a spoluprácu s rodičmi, o odstránenie formálnosti vo vzťahu rodina – škola. Naším cieľom je zvyšovať záujem rodičov o dianie v škole aj prostredníctvom neformálnych stretnutí žiakov, rodičov a učiteľov na rôznych podujatiach (výlety, návštevy kultúrnych podujatí, spoločné športové podujatia, kultúrne akadémie, dni otvorených dverí a pod.). Pedagogický zamestnanec sa bude snažiť svojou prácou a prístupom k žiakom získať dôveru rodičov, aby spoločne kladne vplývali na rozvoj osobnosti dieťaťa - žiaka. Problémy sa aj naďalej budú riešiť v spolupráci s rodičmi a v prípade záujmu sa

uskutočnia spoločné stretnutia slúžiace na dialóg medzi rodičmi, učiteľmi a vychovávateľmi. Rodičia aj ostatná verejnosť sú priebežne informovaní aj prostredníctvom webovej stránky školy.

Spolupráca medzi školou a Radou školy sa bude aj naďalej uskutočňovať v zmysle platnej legislatívy, t.j. Zákon č. 596/2003 Z .z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rada školy je iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy žiakov, rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní funkciu verejnej kontroly, posudzuje a vyjadruje sa k činnosti školy. Rada školy sa skladá z 11 členov. Sú to dvaja zvolení zástupcovia pedagogických zamestnancov (jeden za ročníky 1.-4., druhý za ročníky 5.-9.), jeden zvolený zástupca ostatných zamestnancov školy (vedúca ŠJ), štyria zvolení zástupcovia rodičov, štyria delegovaní zástupcovia zriaďovateľa. Zasadnutia rady školy sa konajú tri – štyrikrát ročne. Riaditeľka školy predkladá Rade školy :

- návrh školského vzdelávacieho programu,
- návrh rozpočtu,
- správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach základnej školy,
- správu o výsledkoch hospodárenia školy,
- koncepčný zámer rozvoja školy,
- informáciu o pedagogicko-organizačnom a materiálno-technickom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu,

Spolupráca s CPPPpP v Šali je na veľmi dobrej úrovni. Okrem odborných a poradenských činností spolupracujeme v oblasti rôznych projektov, prednášok a kurzov, vzdelávania učiteľov, hlavne tých, ktorí vzdelávajú intelektovo nadaných žiakov, ale aj vzdelávania v oblasti rôznych prevencií, šikanovania, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a pod. Spolupracujeme aj so špeciálno-pedagogickou poradňou pri Spojenej škole, Krátka ul. 11 v Šali. V oblasti rôznych prevencií bude pokračovať aj spolupráca školy s políciou, mestskou políciou, úradom práce, rodiny a sociálnych vecí. Spolupracujeme aj s ostatnými základnými školami v meste, materskými a strednými školami a niektorými školami vzdelávajúcimi nadaných žiakov. V posledných rokoch sa zintenzívnila hlavne spolupráca s materskými školami v okolí školy. V priestoroch našej školy sa uskutočňujú niektoré podujatia pre deti materských škôl z okolia školy, ale aj niektorí naši žiaci sa zúčastňujú podujatí materských škôl. V tejto úzkej spolupráci budeme i naďalej pokračovať. V rámci záujmových útvarov a projektov spolupracujeme aj s rôznymi odborníkmi (letecké modelárstvo, futbal a hádzaná). Centrum voľného času patrí k našim stálym spolupracovníkom v oblasti voľno-časových aktivít, ale aj vzdelávania (archeologické múzeum). Naďalej sa bude rozvíjať spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom, ale aj pobočkou Štátneho archívu v Šali. Pravidelná spolupráca na dobrej úrovni sa realizuje so zriaďovateľom – Mestom Šaľa, zvlášť so Spoločným školským úradom v Šali.

9. Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci a zamestnanci cítili v škole príjemne, kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie všetkých priestorov školy, hlavne učební a chodieb. Riadime sa myšlienkou, že žiak sa má vzdelávať a vychovávať v dôstojnom a estetickom pracovnom prostredí a takéto

prostredie i vytvárame aj pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy. Prostredie sa skvalitnilo celkovou rekonštrukciou interiéru, avšak novú „tvár“ získavajú učebne aj vďaka novým laviciam a stoličkám, ktoré sú vo výrazných farbách a celkovo oživujú prostredie učební. Súčasťou interiéru sú mnohé izbové rastliny, často originálne tematické nástenky, nástenky s informáciami pre žiakov i rodičov, priestory sú doplnené výtvarnými prácami žiakov. Prostredie tried a chodieb spĺňa náročné bezpečnostné, hygienické, estetické kritériá. Dôležitou súčasťou je aj celý areál školy s udržiavanou zeleňou slúžiaci na pohybové aktivity a v priaznivom počasí aj na relax žiakov počas prestávok a činnosť školského klubu detí.

Pre dosahovanie stanovených cieľov v životnom priestore školy je dôležitá celková atmosféra, klíma školy, ktorú budeme naďalej budovať ako priateľskú, partnerskú a kolegiálnu medzi žiakmi navzájom, žiakmi a pedagógmi. Aj v ďalšom období pôjde o rozširovanie vzájomných pozitívnych prístupov v komunikácii medzi všetkými jej účastníkmi. Základom vytváraných vzťahov bude porozumenie, akceptácia, empatia, tolerancia, potláčanie autoritatívnosti a imperatívnosti, ktoré protirečia humanistickej výchove a potláčajú osobnosť žiaka. Vytvoríme priestor pre uplatňovanie takých štýlov práce, ktoré pozitívne ovplyvňujú učenie sa žiakov, ich vzdelávacie výsledky, sociálne prostredie triedy a celej školy.

10. Učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	iŠVP/ iŠkVP	Ročník/ počet hodín											
			1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.- 9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	iŠVP	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24	55
		iŠkVP	0	0	1	1	2	0	0	1	0	0	1	3
		spolu	9	8	8	8	33	5	5	5	5	5	25	58
	prvý cudzí jazyk (AJ)	iŠVP	0	0	3	3	6	3	3	3	3	3	15	21
		iŠkVP	2	2	0	0	4	2	1	0	0	1	4	8
		spolu	2	2	3	3	10	5	3	3	4	4	19	29
	druhý cudzí jazyk (NJ, RJ)	iŠVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8	8
		spolu	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8	8
Človek a príroda	Prírodoveda	iŠVP	0	0	1	2	3							3
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0
		spolu	0	0	1	2	3							3
	Prvouka	iŠVP	1	2	0	0	3							3
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0
		spolu	1	2	0	0	3							3
	Fyzika	iŠVP						0	2	1	2	1	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	1	1	1
		spolu						0	2	1	2	2	7	7
	Chémia	iŠVP						0	0	2	2	1	5	5
		iŠkVP						0	0	0	0	1	1	1
		spolu						0	0	2	2	2	6	6
	Biológia	iŠVP						2	1	2	1	1	7	7
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						2	1	2	1	1	7	7
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	iŠVP	0	0	1	2	3							3
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0
		spolu	0	0	1	2	3							3
	Dejepis	iŠVP						1	1	1	1	2	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						1	1	1	1	2	6	6
	Geografia	iŠVP						2	1	1	1	1	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						2	1	1	1	1	6	6
	Občianska náuka	iŠVP						0	1	1	1	1	4	4
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						0	1	1	1	1	4	4

Človek a hodnoty	Etická vých./ Nábož. výchova	iŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5	9	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	5	9
Matematika a práca s informáciami	Matematika	iŠVP	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21	37	
		iŠkVP	0	1	1	0	2	1	1	1	1	0	4	6	
		spolu	4	5	5	4	18	5	5	5	5	5	25	43	
	Informatika	iŠVP	0	0	1	1	2	1	1	1	1	0	4	6	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	0	0	1	1	2	1	1	1	1	0	4	6	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	iŠVP	0	0	1	1	2							2	
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0	
		spolu	0	0	1	1	2							2	
	Technika	iŠVP						1	1	1	1	1	5	5	
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0	
		spolu						1	1	1	1	1	5	5	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	iŠVP	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5	11	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5	11	
	Hudobná výchova	iŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1	1	0	4	8	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1	1	0	4	8	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	iŠVP	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10	10	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10	18	
Inovovaný štátny vzdel. program- iŠVP- povin.h.			20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127	215	
Inovovaný škol. vzdel. prog.(iŠkVP)- voliteľ.hod.			2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19	27	
Spolu: iŠVP+iŠkVP			22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146	242	

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy – poznámky:

Poznámky k inovovanému učebnému plánu podľa iŠVP

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVV a Š SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:
  - a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do

štátneho vzdelávacieho programu;

b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;

4. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. –9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.

5. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

6. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Prerokované a schválené pedagogickou radou v ZŠ J.C. Hronského , Krátka 2, Šaľa, dňa 26.08. 2015.

11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Škola je otvorená všetkým žiakom, zároveň sa však špecializujeme aj na vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením máme upravené dva bezbariérové vstupy do budovy, iné priestorové úpravy sa nerealizovali. Napriek tomu sme mali telesne postihnutých žiakov, ktorým sme v spolupráci s odbornými pracovníkmi vytvárali primerané podmienky vzdelávania a oni bez väčších problémov absolvovali základnú školu. Žiaci pracovali podľa individuálnych učebných plánov, resp. mali úľavy a boli oslobodení od niektorých činností.

Žiaci s poruchami učenia a správania sú integrovaní v bežných triedach. Škola nemá v tomto smere otvorené špeciálne triedy. Úzko spolupracujeme s CPPP a P v Šali a špeciálno-pedagogickou poradňou, teda s psychológom a špeciálnym pedagógom. Pokiaľ sa v škole zistia problémy v učení či v správaní žiaka, odporučí sa žiakovi vyšetrenie, ktoré sa uskutoční len so súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Odborný pracovník odporučí väčšinou úpravy učebného plánu, odporučí metódy a formy práce, niektoré úľavy, resp. odporučí žiaka integrovať. Optimálne podmienky sa vytvárajú v úzkej spolupráci so zákonným zástupcom žiaka, výchovným poradcom, jednotlivými vyučujúcimi a vedením školy.

Výchova žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v triedach s ostatnými žiakmi školy. Ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, ktorý má diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba - je požiadavka na úpravu metód a prístupov vo vzdelávaní, ktoré vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania . Uplatnenie týchto metód a prístupov je nevyhnutné pre rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Školská integrácia (začlenenie) - je výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Žiak so zdravotným znevýhodnením - je len taký žiak, ktorému poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu. Je súčasťou formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do základnej školy a do strednej školy.

Žiak so zdravotným postihnutím - je žiak s mentálnym, zrakovým, sluchovým, telesným postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom, či viacnásobným postihnutím.

Žiak chorý alebo zdravotne oslabený – je žiak s ochorením dlhodobého charakteru.

Žiak s vývinovými poruchami - je žiak s poruchami aktivity a pozornosti, žiak s vývinovou poruchou učenia .

Žiak s nadaním – je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, oblasti umenia alebo športu, alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením:
  - a) žiak so zdravotným postihnutím
  - b) žiak chorý alebo zdravotne oslabený
  - c) žiak s vývinovými poruchami
  - d) žiak s poruchou správania
2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia
3. žiak s nadaním.

V škole vzdelávame žiakov :

- a) so zdravotným znevýhodnením – s telesným postihnutím a s autizmom
- b) chorých a zdravotne oslabených,
- c) s vývinovými poruchami učenia,
- d) s poruchami aktivity a pozornosti,
- e) s poruchami správania,
- f) so všeobecným intelektovým nadaním,
- g) žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Legislatíva a niektoré metodické materiály a iné predpisy pre žiakov so ŠVVP

- Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími (ŠVVP) a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach ZŠ , Štátna školská inšpekcia, Bratislava 2010
- Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 1 –Primárne vzdelávanie, ŠPÚ, Bratislava, 2008, 2011
- Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 2– Nižšie sekundárne vzdelávanie, ŠPÚ, Bratislava, 2008, 2011
- Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2011/12, Bratislava 2011 a Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2012 /2013, Bratislava 2012
- Školský zákon č. 245/ 2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011

- Vyhláška MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním.
- Vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.
- Vyhláška MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie
- Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č.: 2011-3121/12824:4-921 z 1.5.2011 s prílohou č. 2: Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole
- Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy,
- Pokyny na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP schváleného MŠ SR pod číslom CD-2008-17271/37405-1:914 dňa 24. októbra 2008 s platnosťou od 1. januára 2009
- Metodicko-informatívny materiál Žiak s poruchami správania v základnej a strednej škole č.CD-2004-12004/23602-1: 095

V škole sa nachádza najviac žiakov s vývinovými poruchami (poruchami učenia, aktivity a pozornosti). Z tejto skupiny žiakov je len časť zaradená medzi integrovaných žiakov, vo vzdelávaní ostatných žiakov s diagnostikovanou poruchou dodržiavajú učitelia odporúčenia špeciálneho pedagóga, resp. psychológa.

Žiaci s vývinovými poruchami (poruchami učenia, aktivity a pozornosti)

Pre žiakov s **vývinovými poruchami učenia** je charakteristické, že podávané výkony nezodpovedajú ich rozumovej úrovni. Najčastejšie sa vyskytujú poruchy:

- **dyslexia** - neschopnosť naučiť sa čítať pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dysgrafia** - neschopnosť naučiť sa písať pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dysortografia** - neschopnosť osvojiť si pravopis pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dyskalkúlia** - neschopnosť osvojiť si matematické úkony pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne schopnosti.

Vývinové poruchy učenia bývajú niekedy sprevádzané hyperaktivitou, prípadne nesústredenosťou, impulzívnymi konaním. Väčšinou sa nejedná o jeden druh poruchy, symptómy sa vzájomne prelínajú a v priebehu trvania vykazujú rôznu intenzitu. Svojím obsahom sa vzdelávací proces u žiakov s VPU (vývinové poruchy učenia) zásadne neodlišujú od vzdelávania ostatných žiakov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa využívajú efektívne stratégie učenia, ktoré odporúča po pedagogicko-špeciálnom vyšetrení špeciálny pedagóg. Učiteľ konzultuje rozsah učiva a pracovné postupy vo výchovno-vzdelávacom procese so špeciálnym pedagógom.

Nové učivo sa usporiada po krokoch a dodržiava sa postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu. Učiteľ si priebežne overuje, či žiak porozumel učivu a pracuje s odporúčenými pomôckami a názorným materiálom. Pri skúšaní a overovaní vedomostí pedagógovia uprednostňujú tú formu, ktorú odporúča poradenské zariadenie.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Sú to prevažne žiaci s hyperaktivitou, ktorí sa ťažšie prispôbujú a adaptujú na školské prostredie a školský poriadok. Sú impulzívni a ľahko sa unavia, nie sú schopní dodržiavať režim školy a nemôžu sa vzdelávať v triedach s veľkým počtom žiakov s použitím bežných metód. Príčinou môže byť nervové a psychické ochorenia. Je potrebné žiaka viesť k zodpovednosti pri plnení povinností, k spolupráci v skupine, k tolerancii a predovšetkým ku zvládnutiu elementárnych noriem správania.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je dôležité dodržiavať niektoré vhodné postupy

- uplatňovať pokojný prístup k žiakovi,
- snažiť sa spoločne so žiakom vytvoriť hranice a určiť režim,
- dodržiavať pravidelnosť v režime, dopredu žiaka upozorniť na zmeny,
- uplatňovať dôslednú kontrolu, realizovať so žiakom nácvik sebakontroly,
- dbať na jednotný prístup všetkých pedagógov a rodičov žiaka,
- uplatňovať kooperáciu viacerých odborníkov: psychológ, špeciálny pedagóg, výchovný poradca, učiteľ,
- usmerňovať aktivity žiaka: pohybové uvoľnenie, umožnenie odpočinku, vyhľadanie špeciálneho pedagóga v stave napätia,
- využívať podnety primerané k možnostiam a schopnostiam žiaka, učiť žiaka, ako sa dá situácia riešiť,
- oceňovať požadované správanie žiaka, jeho negatívne správanie nevenovať zbytočne veľa pozornosti.

Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP, ktorí sú evidovaní ako integrovaní.

Žiaci so ŠVVP, ktorí sú evidovaní ako integrovaní, sú vzdelávaní na základe odborných vyšetrení a odporúčení poradenských zariadení, žiadostí zákonných zástupcov, podľa individuálnych vzdelávacích programov (ďalej IVP). Tieto sú vypracované v súlade so ŠkVP a vychádzajú zo špecifických vzdelávacích potrieb žiakov jednotlivých znevýhodnení. Upravujú obsah, formy a podmienky ich vzdelávania. Na vypracovaní IVP sa podieľajú: špeciálni pedagógovia, vyučujúci príslušných predmetov, triedni učitelia, zástupcovia poradenských zariadení a výchovný poradca. IVP schvaľuje riaditeľ školy. Podľa neho sa s dieťaťom v priebehu školského roka pracuje a venuje sa mu i individuálna špeciálno-pedagogická starostlivosť.

Podmienkou školskej integrácie žiaka je špeciálno-pedagogická, v prípade potreby aj psychologická diagnostika vykonaná v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, odborná lekárska správa a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu. O prijatí žiaka so ŠVVP rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Asistent učiteľa pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so ŠVVP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Pri klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením sa prihliada na vývinovú poruchu alebo zdravotné postihnutie a hodnotíme ho s toleranciou podľa daných metodických pokynov.

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP sa používa Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č. 2011-3121/12824:4-921 z 1.5.2011 s prílohou č. 2: Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.

Žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej SZP) poskytuje škola individuálny prístup pedagóga, pričom spolupracuje so psychológom a s rodičmi. Výchova a vzdelávanie žiakov so SZP nie je klasickou integráciou. Žiaci so SZP majú mať vytvorené podmienky na výchovu a vzdelávanie ako v špecializovanej triede. Prioritným dôvodom vytvárania individuálnych podmienok v ich výchove a vzdelávaní sú edukačné potreby, nie ekonomické. Pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so SZP sa vytvárajú individuálne podmienky:

- h) vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- i) úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- j) úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- k) využitie špecifických metód výchovy a vzdelávania.

Žiakom zo SZP sa považuje dieťa, ak spĺňa aspoň tri z nasledujúcich kritérií:

- l) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- m) aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti, patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- n) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- o) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
- p) vyučovací jazyk školy je iný ako jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí.

Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so ŠVVP.

12. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Žiakovi sa vydá vysvedčenie a do doložky sa uvedie : „ Žiak získal nižšie stredné vzdelanie “.
- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčenie z príslušného ročníka sa mu v doložke uvedie : „ Žiak získal primárne vzdelanie“.
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Pre žiakov, ktorí nezískali nižšie stredné vzdelanie, môže základná škola na získanie tohto stupňa vzdelania organizovať vzdelávanie, ktoré sa končí komisionálnou skúškou zo všetkých vyučovacích predmetov okrem vyučovacích predmetov s výchovným zameraním. Po úspešnom vykonaní komisionálnych skúšok škola vydá osobe vysvedčenie s doložkou, na ktorej uvedie získaný stupeň vzdelania.

Základná škola môže organizovať kurz na získanie základného vzdelania v externej forme. Dĺžku kurzu určuje riaditeľ školy individuálne na základe zistenej úrovne získaného vzdelania žiaka, najviac však v dĺžke jedného školského roka.

13. Povinné personálne zabezpečenie

Efektívna realizácia iŠkVP je podmienená aj potrebným personálnym zabezpečením, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch od ustanovenia do kariérnej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov,
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti pri práci so žiakmi a v spolupráci s rodičmi

Odborní zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologической, logopedickej, špeciálnopedagogickej, liečebnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Celkový počet pedagogických zamestnancov je 36 (1 riaditeľka školy, 1 zástupkyňa riaditeľky školy 12 učiteľov 1. – 4. ročníka, 15 učiteľov 5. – 9. ročníka, 3 asistentky, 4 vychovávateľky). Stavebným kameňom kvalitného vzdelávania je pedagogická a odborná

spôsobilosť a skúsenosti učiteľov, preto aj pedagogický kolektív tvoria kvalifikovaní učitelia a vychovávateľa. Kolektív tvoria učitelia s dlhoročnou praxou, no v poslednom období v ňom pracuje väčší počet mladších učiteľov.

Vzhľadom na pokles počtu tried a aprobačné zloženie učiteľov nie je možné v súčasnosti prijať kvalifikovaného učiteľa dejepisu, techniky, ani odborne vyučovať hodiny občianskej náuky. Neodborne sa teda vyučujú hodiny občianskej náuky, hodiny dejepisu a technika.

V škole pracuje výchovná poradkyňa s aprobáciou výtvarná výchova – psychológia – etická výchova, ktorá sprostredkuje žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické a iné služby, ktoré koordinuje v spolupráci s triednymi učiteľmi a vedením školy, ako aj s odbornými zamestnancami poradenských zariadení.

V škole dlhodobo pracujú dve psychologičky. Odborné psychologické služby sú zamerané najmä na rozvíjanie zdravého osobnostného rozvoja a psychického zdravia žiakov. Realizuje diagnostiku a výber žiakov do tried pre nadané deti a špecializuje sa aj na prácu s týmito žiakmi.

Desať pedagógov vykonáva funkciu vedúcich metodických orgánov v škole. Jedna učiteľka je vedúcou okresnej sekcie anglického jazyka. Riaditeľka školy je členkou školskej komisie pri mestskom zastupiteľstve.

Pedagogickí zamestnanci vykonávajú aj funkciu koordinátorov prevencie drogových závislostí, environmentálnej výchovy, prevencie pred šikanovaním a projektu školy podporujúcej zdravie, výchovy k ľudským právam, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a informatizácie.

Koordinátor prevencie drogových závislostí pracuje v oblasti protidrogovej prevencie, v súlade s Národným programom boja proti drogám a prevencie drogových závislostí. Úlohy v prevencii protidrogových závislostí má zapracované v pláne práce. Spolupracuje so školským psychológom, triednymi učiteľmi a učiteľmi etickej výchovy, koordinuje aktivity s protidrogovou tematikou v rámci školy, realizuje monitoring úrovne vedomostí žiakov o problematike drog, vyhodnocuje dotazníky zamerané na mapovanie postojov žiakov k problematike drog a ich užívaniu, propaguje formou nástieniek zdravý životný štýl bez návykových látok, odovzdáva pedagogickej rade dôležité informácie týkajúce sa tejto problematiky, propaguje aktivity pri príležitosti Svetového dňa nefajčenia, Európskeho dňa proti drogám, organizuje preventívne aktivity školy, besedy s odborníkmi, výchovné programy a podobne.

Koordinátor environmentálnej výchovy (ďalej ENV) sa zaoberá skvalitňovaním environmentálnej výchovy v škole, vytvára podmienky na aktívnejšie zapájanie sa žiakov do všetkých činností v oblasti ENV, stará sa o rozširovanie odborní-metodickej knižnice ENV, pomôcok pre ENV, nadväzuje kontakty a spoluprácu s organizáciami pôsobiacimi v oblasti ENV, aktivizuje žiakov v oblasti udržiavania a ochrany životného prostredia v škole, jej okolí i v meste Šaľa, pripravuje a organizuje výstavy domácich zvierat a jesenných plodov, organizuje besedy a zapája sa do projektov s pracovníkmi z oblasti životného prostredia a ochranármí prírody. Pracuje podľa vlastného plánu práce, v ktorom má podrobne rozpracované úlohy v oblasti ENV na jednotlivé mesiace.

Koordinátor prevencie šikanovania pripravuje aktivity v oblasti prevencie šikanovania žiakov v škole a školskom klube detí (besedy s odborníkmi, políciou, výchovné programy proti šikanovaniu), poskytuje základné informácie zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovno-vzdelávacom procese, o formách a prejavoch šikanovania a návrhoch na riešenie problémov, spôsoboch preventívneho pôsobenia a podnetoch spolupráce s rodičmi žiakov a príslušnými inštitúciami. Podieľa sa na príprave a realizácii celoškolskej stratégie, aby prevencia bola čo najúčinnnejšia.

Koordinátor projektu školy podporujúcej zdravie pokračuje v naplňaní myšlienky projektu zdravej školy, pripravuje rôzne aktivity k Svetovému dňu výživy, Svetovému týždňu zdravia, Svetovému dňu duševného zdravia, Svetovému dňu proti AIDS, Európskemu týždňu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Európskemu dňu boja proti drogám, Európskemu dňu nefajčenia a pod. Podieľa sa na plnení úloh v oblasti Národného programu prevencie obezity, podieľa sa na organizovaní tematických dní k zdravej výžive, propaguje zdravý životný štýl, spotrebu mlieka aj prostredníctvom školského automatu na mlieko a ovocné šťavy a podobne.

Koordinátor v oblasti ľudských práv a práv dieťaťa pripravuje a koordinuje rôzne aktivity zamerané na zákaz všetkých foriem diskriminácie, na multikultúrnu výchovu a výchovu proti predsudkom. Organizuje aktivity zamerané na odstraňovanie prejavov rasizmu, na výchovu v duchu humanizmu, na zlepšovanie medziľudských vzťahov, približuje žiakom hodnoty, ktoré sú zahrnuté v Dohovoroch o právach dieťaťa atď.

Koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu organizuje aktivity na utváranie základných vedomostí a postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými a etickými normami s cieľom rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní postupne preberať zodpovednosť za vlastné správanie so zdôrazňovaním významu kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné schopnosti, personálnu bezpečnosť k uvedomovaniu si svojej pohlavnej roly s cieľom pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať. Pripravuje a koordinuje aktivity v oblasti prvotných informácií o vzniku a vývine ľudského jedinca, starostlivosti rodičov o dieťa, ďalej v oblasti poskytovania základných poznatkov o biologických, sociálnych a emocionálnych zmenách v puberte. V 5.- 9. ročníku organizuje také aktivity v oblasti výchova k manželstvu a rodičovstvu, aby prispievali k výchove celej osobnosti dospelujúceho dievčaťa a chlapca, aby boli schopní poznávať a chápať mravné, sociálne, psychologické a fyziologické zvláštnosti ľudských jedincov podľa pohlavia, a tak vytvárať optimálne medziľudské vzťahy s ľuďmi svojho a opačného pohlavia. Organizuje a koordinuje aktivity v oblasti významu plánovaného rodičovstva, významu harmonickej a zdravej rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa, v oblasti zásad rodinnej výchovy práv a povinností rodičov a detí .

Koordinátor informatizácie zabezpečuje poradenstvo v oblasti informatizácie a koordinuje používanie informačných technológií vo výchovno-vzdelávacom procese. Monitoruje, koordinuje a usmerňuje proces informatizácie v škole, spolupracuje s vedením školy a s učiteľmi. Informatizácia je súčasťou prierezových tém, kľúčových kompetencií, štátneho a školského vzdelávacieho programu. Proces informatizácie je jednou z hlavných priorít školy. Koordinátor zapája žiakov do súťaží a aktivít, ktoré podporujú využívanie komunikačných a internetových aktivít. Pracuje na tvorbe webovej stránky, dbá na propagáciu a informovanosť žiakov ohľadom bezpečného používania internetu.

14. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Dôležitou podmienkou pri realizácii iŠkVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy.

14.1 Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelárie riaditeľa a zástupcu riaditeľa školy,
- kancelária vedúcej školskej jedálne,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelária pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom alebo žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelária pre ekonomický úsek,
- kancelária pre PAM a sekretariát školy,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatňové skrinky na odkladanie odevov a obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica vybavená knižničným fondom, IKT zariadením, ale zatiaľ chýba pripojenie na internet,

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne,
- odborné učebne,
- 2 telocvične,
- školské ihrisko,

i) spoločné priestory

- školská budova
- školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestor pre riešenie zdravotných problémov – zatiaľ nemáme.

14.2 Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie

Učebné priestory

P.č.	Názov učebného priestoru
1.	učebňa
2.	telocvičňa
3.	multimediálna učebňa

Vybavenie učební

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Učiteľský stôl a stolička	1	-
Školská lavica a stolička	-	Podľa počtu žiakov
Skriňa	-	1
Nástenka	-	1
Školská tabuľa	-	1
Magnetická tabuľa	-	1
Zdroj napätia a prúdu	-	1
USB kľúč / externý disk	-	-
PC/notebook	-	-
Pripojenie na internet	-	1
Interaktívna tabuľa	6	1
Dataprojektor	6	1
Audioprehrávač/DVD prehrávač	6	-

Vybavenie telocvične

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Rebrina	-	8
Tyč na šplhanie	-	2
Lano na šplhanie	-	2
Kruhy	-	1
Hrazda	-	1
Lavička	-	6
Karimatka/podložka na cvičenie	1	15
Švihadlo	1	15
Švédska debna	-	2
Žinenka	-	8
Koza	-	1
Mostík	-	1
Nízka kladina	-	1

Lopty	-	Podľa potreby
Kriketová loptička, granát	-	Podľa potreby
Futbalová/hádzanárska brána	-	2
Volejbalová konštrukcia a sieť	-	1
Basketbalový kôš	-	2
Stopky	-	1
Meracie pásmo	-	1
Audio/DVD prehrávač	-	1
Skrinka pre audiovizuálnu techniku	-	1

Vybavenie multimediálnej – jazykovej učebne

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Učiteľský stôl a stolička	1	-
Školská lavica a stolička	-	16
Skriňa	-	1
Interaktívna tabuľa	-	1
Zdroj napätia a prúdu	-	1
Nástenka	-	1
Dataprojektor	-	1
PC/notebook	1	15
Reproduktory, slúchadlá	1	15
Ozvuičenie, Hi-Fi technika	-	1
Multifunkčné zariadenie	-	1?
USB kľúč/externý disk	1	-
Digitálny fotoaparát/kamera	-	1
Prístup na internet	1	15
Wi-Fi router	-	1

15. Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

Škola má 34 učební :

- na výchovno-vzdelávací proces jednotlivých tried sa využíva **22** učební, na prízemí a poschodí sa nachádzajú učebne 1. – 4. ročníka a na poschodí učebne 5. – 9. ročníka,
- odborné učebne 9: fyzikálna s interaktívnou tabuľou, tri počítačové učebne, chemická učebňa, päť učební s interaktívnou tabuľou, jedna tabletová učebňa, dielňa, kuchynka, dve učebne na delené vyučovanie, žiacka knižnica s interaktívnou tabuľou
- telocvične: 2 – klasická a gymnastická
- kabinety: 16 – slúžia ako pracovne pedagogických zamestnancov a psychologičky a zároveň sú v nich umiestnené pomôcky a iný školský materiál
- zborovňa : 1 – využíva sa na porady a iné zasadnutia pedagogických a nepedagogických zamestnancov
- kancelárie: 5 – pracovne riaditeľky školy, zástupkyne riaditeľky školy, ekonómky, oddelenia PAM a sekretariátu, vedúcej ŠJ

- školská jedáleň – kapacita 160 miest

Školský klub detí nemá vlastné priestory, činnosť sa uskutočňuje v niektorých učebniach 1.-4. ročníka.

Učebne sú vo veľmi dobrom technickom a hygienickom stave. Vybavené sú školským nábytkom. Vo všetkých učebniach jednotlivých ročníkov boli postupne vymenené staré dvojmiestne školské lavice za nové jednomiestne. Vymenili sa aj stoličky, z ktorých sú mnohé spolu s lavicami nastaviteľné na požadovanú výšku žiaka. Lavice v 1. – 9. roč. sú rozlíšené farbou i veľkosťou a zodpovedajú hygienickým normám. Z odborných učební prešla rekonštrukciou fyzikálna učebňa, do pracovných stolov boli zabudované elektrické rozvody s pripojením na centrálny zdroj elektrického napätia, ktorý je umiestnený v učebni.

V posledných rokoch boli vybudované tri počítačové učebne. Väčšia učebňa je vybavená 16 počítačmi, dataprojektorom, keramickou tabuľou, k dispozícii je notebook, digitálny fotoaparát, videokamera. Menšia učebňa je vybavená 14 počítačmi. Tretia učebňa sa vybavila novým školským nábytkom, 14 počítačmi, 3 notebookmi, tlačiarňou, dataprojektorom a interaktívnou tabuľou.

Pokračovala rekonštrukcia v oboch telocvičniach. Vymenili sa všetky okná. Uskutočnila sa aj čiastočná rekonštrukcia osvetlenia telocvične. Opravili a zateplili sa strechy na oboch telocvičniach a spojovacej chodbe. Nevyhnutná však bude rekonštrukcia paluboviek v oboch telocvičniach a zateplenie fasád. Telovýchovné kabinety sú vybavené dostatočným množstvom rôznych druhov lôpt, priebežne sa zakupuje aj iný potrebný materiál.

Učebné pomôcky pre jednotlivé predmety sa neustále dopĺňajú a modernizujú, aj keď celkové vybavenie bude potrebné aj v nasledujúcom období naďalej aktualizovať a modernizovať. Dopĺňa sa didaktická technika, CD prehrávače, DVD prehrávač, interaktívne tabule, k dispozícii sú televízory, videoprehrávač, mapy, nástenné obrazy, knihy, odborné časopisy, kopírovacie stroje, tlačiarne, počítačové programy, výučbové programy na interaktívne tabule, rôzne audionahrávky. Fond pomôcok sa podarilo obohatiť aj vďaka zapojeniu sa školy do projektu Historicko-náučný chodník regiónu Šaľa.

Všetky priestory v budove vyhovujú hygienickým normám. Pravidelne sa vykonáva oprava maľovky, ktorá sa poškodí počas roka, uskutočnila sa komplexná rekonštrukcia hygienických zariadení, ktoré sú vybavené všetkým potrebným hygienickým materiálom v dávkovacích nádobách.. Ukončila sa rekonštrukcia osvetlenia. Chodby, triedy na poschodí a vstupné priestory s chodbami sa vybavili kamerovým systémom, ktorý slúži hlavne na monitorovanie správania sa žiakov 5. – 9. ročníka, má zabrániť poškodzovaniu interiéru školy. Celá budova školy je zabezpečená poplašným systémom napojeným na mestskú políciu. V škole funguje školský rozhlas, ktorý tiež prešiel rekonštrukciou a bol modernizovaný. Klasické zvonenie bolo nahradené hudobným s veľkým počtom rôznych melódií. Interiér je doplnený množstvom izbových rastlín, o ktoré sa starajú žiaci aj zamestnanci. Steny sú dopĺňané tematickými a príležitostnými nástenkami. Cieľom neustáleho skvalitňovania priestorového, materiálneho, technického a hygienického vybavenia je vytváranie čo najlepších podmienok pre kvalitný výchovno-vzdelávací proces, ktorý chceme uskutočňovať v príjemnom, estetickom a moderne vybavenom prostredí školy.

Areál školy je veľmi rozľahlý, s veľkou rozlohou trávnatých plôch a ostatnej zelene (vyše 300 kríkov, viac ako 300 stromov). Slúži ako relaxačno-športová zóna žiakov, obyvateľov a záujmových skupín z mesta, jej dominantou je trávnaté futbalové ihrisko s dvoma prenosnými hliníkovými bránami. Vybuďovalo sa doskočisko pre skok do diaľky. Naplánovaná je výstavba multifunkčného ihriska. Udržiavanie zelene si vyžaduje stálu pozornosť a starostlivosť príslušných zamestnancov. Prínosom by bola rekonštrukcia bežeckej

dráhy. Na všetkých plochách sa však aj v ich súčasnom stave dá vykonávať športová činnosť a slúžia na hodiny telesnej a športovej výchovy.

V areáli sa nachádza aj učebňa v prírode, ktorá sa využíva na vyučovanie rôznych predmetov, našou ambíciou je jej doplnenie o ďalšie vybavenie slúžiace aj na relax žiakov a detí v ŠKD. Súčasťou areálu sú aj dve átriá, stredné átrium je plné drevín a inej zelene a slúži aj na vyučovanie prírodovedy a biológie.

Množstvo trávnatých plôch je náročné na celkovú údržbu, preto má škola zabezpečené aj dostatočné vybavenie (napr. dve malotraktorové kosačky, krovinoz, malá kosačka a pod.). Bola vybudovaná studňa a zakúpil sa aj polievací stroj. Celkovo pôsobí areál hlavne vďaka množstvu zelene veľmi dobrým dojmom a radi ho navštevujú aj rodičia s deťmi a trávia tu voľný čas rôznymi aktivitami, čo je aj súčasťou našej filozofie Otvorenej školy. Všetky učebne a ostatné priestory školy umožňujú realizovať školský vzdelávací program.

16. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre realizáciu iŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku).

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky a snoubordingový výcvik, vychádzka ...) sa musí vychádzať z platnej legislatívy (najmä vyhláška o základnej škole, vyhláška o škole v prírode, smernica o plaveckom výcviku), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

K realizácii školského vzdelávacieho programu je nevyhnutné vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch na vyučovanie a ďalšie aktivity nielen v budove, ale aj v celom areáli školy. Všetky pravidlá bezpečného správania sa žiakov sú súčasťou školského poriadku, s ktorým sa žiaci každoročne dvakrát a podľa potreby aj priebežne oboznamujú prostredníctvom triednych učiteľov. Školský poriadok je dostupný aj pre rodičov na webovej stránke školy. Po oboznámení sa žiaka s bezpečným správaním sa v škole a s pravidlami správania sa uskutoční o tejto skutočnosti prvý vyučovací deň písomný záznam do triednych kníh a žiackych knižiek. Na prvých vyučovacích hodinách v odborných učebniach, v telocvičniach i v ostatných častiach areálu školy sú žiaci taktiež oboznámení s pravidlami bezpečného správania sa. V škole sú vypracované všetky potrebné dokumenty v oblasti BOZP a protipožiarnej ochrany. Realizujú sa pravidelné školenia zamestnancov, ktoré vykonávajú bezpečnostní a požiarni technici. Vykonávajú sa kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia, pravidelné revízie (napr. hasiace prístroje, výťah v školskej jedálni, telovýchovné náradie, elektroinštalácia, bleskozvody, atď.), zistené nedostatky sa odstraňujú v stanovených termínoch. Uskutočnila sa aj kontrola Inšpektorátu práce Nitra a niektoré zistené nedostatky sa odstránili podľa požiadaviek Inšpektorátu (marec 2010).

Pri akciách a podujatiach mimo priestorov školy (napr. výlety, exkurzie, školy v prírode, lyžiarsky a plavecký kurz) sú žiaci oboznámení s pravidlami bezpečného správania na týchto podujatiach, o čom urobia písomný záznam zodpovední zamestnanci do príslušných tlačív alebo záznamov.

Školský poriadok obsahuje aj pravidlá v rámci prevencie drogovej závislosti, šikanovania, trestnej činnosti s vymedzením výchovných opatrení v prípade porušenia pravidiel.

BOZP a ďalšie spomenuté oblasti sú súčasťou vyučovacích predmetov (hlavne občianskej náuky, etickej výchovy, telesnej a športovej výchovy, biológie, fyziky, chémie a iných).

Povinnou súčasťou vyučovania je aj učivo Ochrana života a zdravia, ktorého jednou zložkou je bezpečnosť pri práci. V škole sa zabezpečujú aj potrebné hygienické podmienky vo všetkých priestoroch, uskutočňujú sa pravidelné kontroly Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Nitre, zistené nedostatky sa odstraňujú ihneď, prípadne po získaní potrebných finančných prostriedkov. Žiaci sú priebežne vedení k dodržiavaniu hygienických pravidiel, k čomu im aj v spolupráci s rodičmi vytvárame potrebné podmienky. Dodržiavanie hygienických zásad priebežne kontrolujú pedagogickí zamestnanci, hlavne triedni učitelia, vedenie školy a príslušní nepedagogickí zamestnanci. Téma hygieny je súčasťou viacerých vyučovacích predmetov (prírodoveda, biológia, atď.), s pravidlami hygieny v škole oboznamujú žiakov hlavne triedni učitelia a vychovávatelia.

Pracovný režim žiakov a učiteľov je daný rozvrhom hodín školy, školským, pracovným a organizačným poriadkom. Rozvrh hodín sa v maximálnej možnej miere snažíme zostavovať v zmysle dodržiavania psychohygienických zásad. Prestávky slúžia na oddych žiakov, malé prestávky majú dĺžku desať minút a veľká prestávka je pätnásťminútová. Vstup do školy je bezbariérový. Priestory zodpovedajú platným normám – čistota, vetranie, hlučnosť, svetlo, teplo – ktoré sa nastavuje termoregulačnými ventilmi. Únikové priestory sú označené, hasiace prístroje sú nainštalované v zmysle platných noriem. Potrebnú pozornosť venujeme prípadným školským i pracovným úrazom. Žiaci i zamestnanci sú poučení ako postupovať v prípade úrazu a škola zabezpečuje prvú pomoc, resp. lekárske ošetrenie. Niektorí zamestnanci boli preškolení v poskytovaní prvej pomoci.

17. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

17.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, ale aj kde sú jeho nedostatky a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je aj motivácia do ďalšej práce, usmernenie ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, testy, povinne predpísané písomné práce (kontrolné práce, školské úlohy, kontrolné diktáty, pravopisné previerky, laboratórne práce a pod.), prezentovanie vybraných tém, výsledky zo súťaží. Hodnotením sa bude zisťovať, či alebo na akej úrovni zvládol žiak vzdelávací výstup (výkonový štandard), ktorý je určený pri každej téme učebných osnov. Preto výstupové štandardy stanovujú, čo má žiak vedieť, urobiť, aké má mať postoje, hodnotovú orientáciu, pohybové a umelecké zručnosti a pod. a tieto výkony sú aj hodnotené.

Hodnotenie sa bude realizovať priebežne po prebratí témy, po ukončení tematického celku, po ukončení viacerých tematických celkov (za štvrťrok, polrok, atď.), po ukončení výučby vo vyučovacom predmete. Žiak školy bude oboznámený s tým, čo a akým spôsobom bude hodnotené. Učiteľ v celkovom hodnotení berie do úvahy aj aktivitu žiaka na hodine, plnenie si povinností v rámci predmetu, zapájanie sa do dobrovoľných aktivít. Budeme odlišovať

hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. V rámci hodnotenia uplatníme aj sebahodnotenie a vzájomné hodnotenie žiakov. Vyučujúci si v rámci metodických orgánov spracujú v jednotlivých predmetoch a ročníkoch hodnotiace portfólio, ktoré bude obsahovať povinné práce a voliteľné práce vychádzajúce z obsahu vzdelávania v danom ročníku. Pri hodnotení bude učiteľ posudzovať žiaka aj vo vzťahu k nemu samotnému, hodnotiť podaný výkon vo vzťahu k jeho potenciálnym možnostiam a k jeho schopnostiam.

Hodnotenie a klasifikácia sa bude vykonávať v súlade s § 18 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č.320/2008 o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011.

- Hodnotenie a klasifikácia žiaka sa uskutočňuje ako priebežné hodnotenie a celkové hodnotenie.
- Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje na vyučovacích hodinách z jednotlivých predmetov.
- Celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka, vyjadruje výsledky klasifikácie a slovného hodnotenia v jednotlivých vyučovacích predmetoch.
- Stupne celkového hodnotenia sa uvádzajú na vysvedčení.
- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie : „ Žiak získal nižšie stredné vzdelanie “.
- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu v doložke uvedie : „ Žiak získal primárne vzdelanie“.
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.
- Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete podľa školského vzdelávacieho programu neklasifikovaný, sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa slovo
  - a) absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval vyučovacieho procesu daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
  - b) neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa vyučovacieho procesu ospravedlnene nezúčastňoval,
  - c) neprospeš, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa.
- Celkové hodnotenie a klasifikácia žiaka sa prerokuje a odsúhlasí v pedagogickej rade školy.
- Na informovanie zákonného zástupcu žiaka o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka .

17.2 Zásady pre hodnotenie výkonu žiaka

- a) individuálny prístup v hodnotení – hodnotenie žiaka sa má uskutočniť podľa jeho možností a schopností, v porovnávaní so sebou samým v čase,

- b) komplexnosť hodnotenia – hodnotenie má obsahovať všetky stránky rozvoja osobnosti žiaka,
- c) pozitívna orientácia hodnotenia – vychádza z presvedčenia, že každý človek môže byť v niečom úspešný (očakáva úspech - pozitívna motivácia k činnosti). Má vychádzať z toho, čo žiak vie (z kladov a predností) a až potom poukázať na nedostatky. Závisí od schopnosti učiteľa nájsť to, čo možno pochváliť, povzbudiť – dať žiakovi príležitosť prežiť pocit radosti z úspechu,
- d) tendencia k sebahodnoteniu – vyžaduje dať žiakom možnosť hodnotiť iných i seba samého – vyvodíť z hodnotenia kritické závery a urobiť prípadné korekcie,
- e) otvorenosť hodnotenia – znamená možnosť zmeny hodnotenia, ak nastala zmena v rozvoji žiaka (žiak sa mení – zo slabšieho môže byť dobrý, lepší...),
- f) sústavnosť a variabilnosť foriem hodnotenia - vyžaduje sústavné používanie najrôznejších foriem a metód skúšania a hodnotenia žiakov,
- g) pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP budeme brať do úvahy možný vplyv zdravotného alebo iného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Pri hodnotení výsledkov žiakov budeme postupovať podľa Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR a v súlade s § 55, 56, 57 a 58 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17.3 Zásady hodnotenia

- a) Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.
- b) Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.
- c) Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou vo všetkých povinných a povinne voliteľných predmetoch okrem etickej a náboženskej výchovy, ktoré sa hodnotia slovom absolvoval alebo neabsolvoval. O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľ školy (ďalej len „riaditeľ“) po prerokovaní v pedagogickej rade.
- d) Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi klasifikačnými stupňami. Na vysvedčeniach s klasifikáciou sa slovný komentár za príslušný polrok nedoplnia.
- e) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie: priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo

najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

f) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

g) Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

h) Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť využívať ich v oblastiach:

- komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
- čitateľskej gramotnosti,
- jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
- digitálnych kompetencií,
- matematickej gramotnosti a prírodných vied,
- sociálnych kompetencií,
- multikultúrnych kompetencií,
- manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
- umeleckých a psychomotorických schopností,
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
- osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
- kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

17.4 Získavanie podkladov na hodnotenie

a) Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá a pod.) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre

deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,

- rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

b) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

c) Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

d) Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

e) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

f) Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.

g) Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:

- známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
- známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
- posúdenie prejavov žiaka (usilovnosť, osobnostný rast, ochota spolupracovať, aktivita na hodine a pod.)

17.5 Hodnotenie prospechu a správania

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych,

motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojovania poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre druhý stupeň vypíše slovom.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- veľmi dobré,
- uspokojivé,
- menej uspokojivé,
- neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Kritériom na hodnotenie správania je dodržiavanie pravidiel správania žiaka a školského poriadku počas hodnotiaceho obdobia. Učitelia pritom využívajú najmä pozitívnu motiváciu.

Správanie žiaka sa hodnotí so zreteľom na vekové osobitosti podľa týchto požiadaviek:

- pochvaly a iné ocenenia sa udeľujú za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin; návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokuje v pedagogickej rade,
- opatrenie na posilnenie disciplíny žiaka sa ukladá po objektívnom prešetrení za závažné alebo opakované previnenie proti školskému poriadku, ktoré spravidla predchádza zníženiu stupňa zo správania; podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z opatrení, najmä napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy.

Hodnotenie správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi, ktorí v triede vyučujú a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade. Pochvaly a iné ocenenia, výchovné opatrenia sa zaznamenávajú v katalógovom liste žiaka. Udelenie zníženého stupňa zo správania sa odôvodní v katalógovom liste žiaka.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami pozornosti, s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo so špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka.

Celkové hodnotenie žiaka piateho ročníka až deviateho ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka na výpise hodnotenia a na konci druhého polroka na vysvedčení vyjadruje nasledovne:

- prospel (a) s vyznamenaním,
- prospel (a) veľmi dobre,
- prospel (a),
- neprospel(a).

Žiak prospel s vyznamenaním, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré.

Žiak prospel veľmi dobre, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré;

Žiak prospel, ak nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete;.

Žiak neprospel, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný;

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa slovo:

absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,

neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

17.6 Postup pri hodnotení žiaka

Stupeň prospechu určí učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet.

V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia stupeň prospechu žiaka za hodnotiace obdobie po vzájomnej dohode.

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie. Riaditeľ určí spôsob, akým budú triedni učitelia a vedenie školy informovaní o stave hodnotenia žiaka v triede, zabezpečí zjednotenie hodnotiacich kritérií u všetkých učiteľov školy (pohovory triedneho učiteľa s vyučujúcimi jednotlivých predmetov, vyučujúci predmetu informuje ihneď pri výraznom zhoršení učebných výsledkov žiaka triedneho učiteľa, triedny učiteľ na konci každého mesiaca hodnotí prospech žiaka z podkladov uvedených v klasifikačných záznamoch).

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v Metodickom pokyne č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v prílohe č.2.

Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne preukázateľným spôsobom o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Pedagogická rada zameraná na hodnotenie žiakov za prvý polrok sa uskutoční najskôr 22. januára a za druhý polrok sa uskutoční najskôr 21. júna príslušného školského roka.

Na konci hodnotiaceho obdobia v termíne, ktorý určí riaditeľ, najneskôr však 24 hodín pred rokovaním pedagogickej rady o hodnotení, zapíše triedny učiteľ katalógového listu žiaka stupne celkovej klasifikácie jednotlivých predmetov. Vyučujúci príslušného predmetu podpíšu hodnotenie v prednej časti katalógu a pripraví návrhy na opravné skúšky a hodnotenie žiakov v náhradnom termíne. Hodnotenie preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôže byť znížené na základe správania žiaka.

Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom informujú zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka. Na informovanie

zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka alebo iné informačné prostriedky (napr. e-mail, telefón).

Ak žiak prestupuje do inej školy, riaditeľ kmeňovej školy, ktorú žiak navštevoval, zašle záznam o jeho správaní a prospechu za neukončené hodnotiace obdobie riaditeľovi školy, do ktorej žiak prestupuje. Tento záznam sa využije na hodnotenie žiaka. Ak žiak prestupuje do inej školy po 15. novembri alebo po 15. apríli, je záznam súčasne podkladom na celkové hodnotenie žiaka.

Žiak základnej školy, ktorý navštevoval školu pri zdravotníckom zariadení, v diagnostickom centre alebo v liečebno-výchovnom zariadení (ďalej len „škola pri zariadení“), sa celkovo hodnotí v kmeňovej škole. Pri hodnotení v kmeňovej škole sa berie do úvahy priebežné hodnotenie v škole pri zariadení. Ak žiak navštevoval školu pri zariadení nepretržite viac ako tri mesiace pred koncom hodnotiaceho obdobia, kmeňová škola preberá návrh na celkové hodnotenie zo školy pri zariadení v tých predmetoch, ktoré sa v nej vyučoval. Návrh sa zasiela po prerokovaní v pedagogickej rade školy pri zariadení najneskoršie 14 dní pred termínom vydávania vysvedčenia. V ostatných vyučovacích predmetoch sa nehodnotí.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Deťom občanov Slovenskej republiky povolí riaditeľ plniť povinnú školskú dochádzku vzdelávaním v školách mimo územia Slovenskej republiky, vzdelávaním v školách zriadených iným štátom na území Slovenskej republiky, individuálnym vzdelávaním v zahraničí. Na vysvedčení vydanom kmeňovou školou sa v doložke uvedie: „Žiak je na tomto vysvedčení hodnotený z predmetov, z ktorých nebol hodnotený na vysvedčení vydanom v školskom roku ... školou ... za ... ročník“.

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch) ... “. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním.

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil. V doložke sa uvedie: „Žiak splnil.....rokov povinnej školskej dochádzky“.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu“.

17.7 Hodnotenie žiaka v náhradnom termíne

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno žiaka hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok nehodnotí. Riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie žiaka mohlo vykonať najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka. Za hodnotenie žiaka zodpovedá príslušný vyučujúci predmetu.

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno hodnotiť žiaka na konci druhého polroka, riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to tak, aby sa hodnotenie žiaka vykonalo spravidla v poslednom týždni augusta.

Opravné skúšky

Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospieť nedostatočný, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľa vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

Obsah a formu opravnej skúšky žiaka, ktorý na konci druhého polroka je hodnotený neabsolvoval a neprospeš v niektorom vyučovacom predmete, určí riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.

Termín opravných skúšok určí riaditeľ školy tak, aby sa opravné skúšky podľa odseku 1 vykonali najneskôr do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať opravnú skúšku v určenom termíne, možno povoliť vykonanie opravnej skúšky najneskôr do 15. septembra.

Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú skúšku, sa hodnotí z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať opravnú skúšku, stupňom prospechu nedostatočný.

O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledok sa zaznamenajú do katalógového listu žiaka.

Komisionálna skúška

Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak:

- je skúšaný v náhradnom termíne,
- vykonáva opravnú skúšku,
- preskúšanie požiada zákonný zástupca,
- sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa,
- je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
- má povolené individuálne vzdelávanie,
- ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrtročne

predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje:

- údaje identifikujúce žiaka,
- hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka,
- návrh hodnotenia.

Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka a druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia, požiadať riaditeľa o vykonanie komisionálnej skúšky žiaka; ak je vyučujúcim riaditeľ, o preskúšanie žiaka možno požiadať príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v hodnotiacom období z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

Preskúšanie sa uskutoční neodkladne v termíne, ktorý určí riaditeľ školy. Ak pre neprítomnosť žiaka nemožno preskúšanie uskutočniť v tomto termíne, nemožno žiaka ďalej preskúšavať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka. Ďalšie preskúšanie žiaka je neprípustné. Na požiadanie zákonného zástupcu žiaka môže byť zákonný zástupca prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

Žiakovi, ktorý sa vzdeláva v škole mimo územia Slovenskej republiky, vzdeláva sa v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, vzdeláva sa individuálne v zahraničí alebo žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole a dosiahol v niektorom predmete prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky, sa umožní vykonať opravnú skúšku v súlade s bodom – Opravné skúšky.

Hodnotenie absolventa vzdelávania na získanie stupňa vzdelania

Pre žiakov školy, ktorí nezískali nižšie stredné vzdelanie, môže základná škola na získanie tohto stupňa vzdelania organizovať vzdelávanie, ktoré sa končí komisionálnou skúškou zo všetkých vyučovacích predmetov okrem vyučovacích predmetov s výchovným zameraním. Po úspešnom vykonaní komisionálnych skúšok škola vydá osobe vysvedčenie s doložkou, na ktorej uvedie získaný stupeň vzdelania.

Priebeh komisionálnej skúšky sa riadi Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR č. 22/2011 v článku 8. Ak absolvent v kurze na získanie stupňa vzdelania poskytovaného základnou školou bol pri skúškach na záver tohto kurzu klasifikovaný stupňom nedostatočný, umožní mu riaditeľ školy vykonať opravnú skúšku. Ak bol absolvent kurzu klasifikovaný stupňom nedostatočný najviac z dvoch predmetov, môže opravné skúšky vykonať do dvoch mesiacov. Základná škola môže organizovať kurz na získanie základného vzdelania v externej forme. Dĺžku kurzu určuje riaditeľ školy individuálne na základe zistenej úrovne získaného vzdelania žiaka, najviac však v dĺžke jedného školského roka.

Záujemca o absolvovanie kurzu na získanie nižšieho stredného vzdelania sa môže obrátiť na základnú školu, v obvode ktorej má trvalé bydlisko. Žiak si však môže zvoliť aj inú školu, ktorá kurz uskutočňuje.

Učebný plán pre externú formu vyučovania s časovou dotáciou

Predmet	Počet hodín
Slovenský jazyk a literatúra	16
Cudzí jazyk (ANJ/ NEJ)	12
Dejepis	6
Geografia	6
Matematika	16
Fyzika, chémia, biológia	16

Spolu	72 hodín
-------	----------

Postup do vyššieho ročníka

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý prospel.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý neprospeš v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka, aj viackrát.

Kritéria hodnotenia žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch sú podrobne rozpracované v učebných osnovách príslušných predmetov a schválené príslušnými predmetovými komisiami.

17.8 Všeobecné zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP

- Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
- O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka po konzultácii so špeciálnym pedagógom alebo iným odborníkom (psychológ, logopéd, odborný lekár).
- Pri hodnotení žiaka učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.
- U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.

- Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami, chybami a poruchami reči, vývinovými poruchami učenia, autizmom zabezpečí učiteľ pri odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ sa vždy rozhodne, či uprednostní písomnú, praktickú alebo ústnu formu odpovede.
- Úroveň čítania sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.
- Žiak s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) môže písať diktát, alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovanie. Diktát takéhoto žiaka sa nehodnotí známkami, ale slovne, učiteľ vyčíslí počet chýb a pri hodnotení spolupracuje so žiakom.
- Grafický prejav žiaka s takým zdravotným znevýhodnením, ktoré má vplyv na jeho úroveň (napr. písanie, výtvarný prejav), sa priebežne ani súhrnne nehodnotí známku.
- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať.
- Žiak, ktorý vzhľadom na druh a stupeň svojho znevýhodnenia nemôže v celku plniť učebné osnovy základnej školy v niektorých alebo všetkých predmetoch a postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, má učebné výsledky priebežne aj súhrnne na vysvedčení hodnotené podľa individuálnych kritérií. Na vysvedčení v doložke, triedny učiteľ uvedie, v ktorých predmetoch žiak postupoval podľa individuálneho učebného plánu.

Žiakov s poruchami učenia hodnotíme iným spôsobom a s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia. Výkon, ale najmä snahu na hodine a pri príprave oceníme (chválime, verbálne neverbálne – súhlasným prikývnutím, úsmevom), pretože to pôsobí vysoko pozitívne, povzbudzuje k ďalšiemu úsiliu.

Slabší výkon nekritizujeme, nezosmiešňujeme. Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.

Pri hodnotení žiaka si musíme uvedomiť, že nejde len o neschopnosť alebo zníženú schopnosť čítať a písať, ale predovšetkým o nedostatočnosť v stratégiách komunikačných verbálnych i neverbálnych a sociálnych. Preto je potrebné hodnotenie individuálne špecifikovať:

- priebežne hodnotiť každý výkon žiaka,
- hodnotiť čo najrýchlejšie po práci, inak hodnotenie, či už pochvala alebo kritika, sa míňa účinku,
- vybrať spôsob skúšania, ktorý dieťaťu najviac vyhovuje,
- pri ústnom skúšaní - odpovedať na základe otázok; vo vyšších ročníkoch pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu,
- obmedziť skúšanie pred tabuľou,
- písomné práce po formálnej stránke prispôbiť (väčšie písmená, menej úloh, štruktúrovaný text, podčiarknuté kľúčové slová, linajky na zapisovanie odpovedí, prípadne krúžkovanie správnej odpovede, mriežku na zapisovanie čísel pri výpočtoch),
- nehodnotiť kvalitu písma, písomný prejav nie je nutné vždy klasifikovať,
- nehodnotiť úpravu, ale obsahovú stránku,
- pri hodnotení strieďať typy hodnotenia - známka, slovné hodnotenie, body, pomocou symbolov (značky),
- pri hodnotení známku alebo bodmi tieto hodnotenia neustále dopĺňovať slovným hodnotením, ktoré si lepšie všíma vstup, priebeh práce, výsledok a podmienky, ktoré má žiak pri práci - formálne hodnotenie známku môže viesť k formálnym výkonom,

- sebahodnotenie samotným žiakom je metóda, ktorá svojim dopadom na žiaka významne ovplyvňuje jeho výkony (žiak má konkrétne vyjadriť, čo vie a čo nevie),
- zdôrazniť čo bolo dobré, dosiahnuté, pozoruhodné a neorientovať sa na chybu,
- rozvíjať komunikatívnosť, nie príkazy, zákazy,

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP používame

Individuálne hodnotenie – hodnotíme pomer medzi výkonom a schopnosťou, neporovnávame žiakov medzi sebou.

Otvorené hodnotenie – hodnotíme činnosť, výsledok, dielo, nie osobnosť žiaka.

Pozitívnu orientáciu – hodnotíme to, čo žiak vie. Využívame dialóg – žiakom dávame možnosť o hodnotení diskutovať v triede, žiak tak má šancu naučiť sa sebahodnoteniu, učiteľ má šancu získať informácie o úrovni sebahodnotenia žiakov.

Objektivizáciu hodnotenia – pedagóg obmedzuje spôsob vlastných subjektívnych vplyvov pri hodnotení žiakov.

18. Vnútny systém hodnotenia a kontroly zamestnancov školy

18.1 Ciele kontroly

- získať prehľad o odbornej a metodickej pripravenosti učiteľov a výchovných zamestnancov,
- získať prehľad o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu,
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno-vzdelávacom procese,
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie s cieľom zabezpečiť zjednocovanie hodnotiacich kritérií,
- sledovať výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, sùťáže žiakov, didaktické testy v paralelných triedach, úspešnosť prijatia na vyšší stupeň vzdelávania),
- hodnotiť výsledky zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti, zameranie sa na kontrolu výchovno-vzdelávacieho procesu (plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých jeho častiach, tvorbu tematických výchovno-vzdelávacích plánov a ich dodržiavanie, atď.), kontrolu dodržiavania pracovného a školského poriadku ako aj plnenia úloh v rámci plánu práce školy a metodických orgánov, prácu vedúcich metodických orgánov, výchovného poradcu, kontrolu vedenia pedagogickej dokumentácie, kontrolu práce pri činnostiach mimo školy (lyžiarsky výcvik, školy v prírode, plavecké kurzy, exkurzie a pod.), na dodržiavanie bezpečnostných a hygienických predpisov, na kontrolu činnosti záujmových útvarov, kontrolu estetického vzhľadu tried, areálu školy, kontrolu práce školského klubu detí. sledovať zavádzanie a plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých ročníkoch,
- zabezpečiť plynulý chod vyučovania, dodržiavanie pracovnej disciplíny,
- získať prehľad o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu,
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno-vzdelávacej činnosti z predchádzajúceho školského roka,
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie žiakov jednotlivými učiteľmi s cieľom zabezpečiť zjednocovanie kritérií pri klasifikácii,

- sledovať evidenciu o klasifikácii žiakov v zmysle Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu (MP),
- získať prehľad o zavádzaní a využívaní IKT technológií vo vyučovacom procese,

18.2 Formy, metódy a spôsoby kontroly

a) Priama hospitačná činnosť, v ktorej riaditeľka, zástupkyňa riaditeľky a vedúce metodických orgánov v spolupráci s vedením budú sledovať:

- efektívne využívanie učebných IKT pedagógmi,
- rozvíjanie kľúčových kompetencií a zručností žiakov,
- dodržiavanie zásad školského vzdelávacieho programu,
- prácu so žiakmi so ŠVVP,
- plnenie úloh POP vo vyučovacom procese,
- hodnotenie, sebahodnotenie žiakov,
- využívanie progresívnych a aktivizujúcich metód a foriem práce,
- diferencovanie úloh a činností vzhľadom na rozdielne vzdelávacie potreby jednotlivých žiakov so ŠVVP,
- dodržiavanie didaktických zásad s osobitným zameraním na triedy prospiechovo slabšie,
- plnenie učebných osnov a požiadaviek štandardov v jednotlivých ročníkoch,
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky,
- dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov,
- dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno-vzdelávacej práci,
- plnenie plánu práce školy, plánov metodických orgánov,
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách so zreteľom na charakter predmetu.

a) Pozorovanie, individuálny rozhovor s učiteľom

b) Didaktické testy, previerky zamerané na plnenie štandardov, ktoré sú vypracované pre jednotlivé predmety a ročníky,

c) Rozbor predpísaných písomných prác a riaditeľských previerok na zasadnutiach metodických orgánov,

d) Spolupráca metodických orgánov, zovšeobecnenie dobrých skúseností výchovno-vzdelávacej práce,

e) Sledovanie plnenia pracovného a školského poriadku záväzného pre pedagogických zamestnancov a žiakov školy,

f) Ankety,

g) Dotazníky.

18.3 Oblasti kontrolnej činnosti

Priama hospitačná činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese. Priamou hospitačnou činnosťou budeme sledovať:

- dodržiavanie didaktických zásad vo výchovno-vzdelávacom procese,
- plnenie učebných osnov jednotlivých predmetoch,
- rozvoj čitateľskej gramotnosti,
- vyučovanie predmetu etická výchova vo všetkých ročníkoch,
- plnenie úloh z učiva „Ochrana života a zdravia“ v jednotlivých vyučovacích predmetoch,
- realizácia učiva „Ochrana života a zdravia“ so zameraním na praktické činnosti v rámci účelových cvičení a didaktických hier,

- využívanie učebných pomôcok, účelnej názornosti vyučovania, didaktickej techniky,
- výchova k rodičovstvu a manželstvu
- rozširovanie myšlienky podpory zdravia a zdravého spôsobu života,
- prevencia drogových závislostí vo vyučovacom procese – občianska náuka, etická výchova, prírodoveda, biológia a iné predmety,
- uplatňovanie humanistických prístupov vo vyučovaní, klíma na vyučovacej hodine, atmosféra vyučovacieho procesu,
- realizácia komunikatívneho princípu vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry,
- dodržiavanie metodických pokynov na hodnotenie žiakov, formy a metódy hodnotenia, pomer písomného a ústneho overovania vedomostí, počet známok z jednotlivých predmetov,
- celková práca učiteľov telesnej výchovy, telesnej a športovej výchovy, dodržiavanie učebných osnov, formy zisťovania kondície žiakov, vstupné a výstupné testovanie v jednotlivých disciplínach, porovnávanie výsledkov na začiatku a konci školského roka, športové oblečenie žiakov na hodinách ,
- kontrola vedomostí zo slovenského jazyka a literatúry, matematiky vo všetkých ročníkoch a niektorých ďalších predmetov vo vybraných ročníkoch formou testov,
- sledovanie komunikatívnych zručností na hodinách cudzích jazykov,
- vstupné a výstupné testy – porovnávanie výsledkov,
- plnenie úloh plánu práce, úloh plánov predmetových komisií metodických združení,
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách, pri laboratórnych prácach, praktických cvičeniach,
- prípravu žiakov 9. ročníka na štúdium na stredné školy - príprava na celoplošné testovanie žiakov 9. roč.,
- individuálny prístup k žiakom na hodinách (talentovaní, nadaní, slaboprospeievajúci žiaci),
- zavádzanie nových metód vo vyučovacom procese, progresívne metódy práce, inovatívne postupy,
- tvorivá práca na hodinách, tvorivé prvky,
- vzťah učiteľ – žiak, žiak – učiteľ,
- práca so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním
- plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých ročníkoch,
- osobnosť učiteľa vo vyučovacom procese,
- rozvíjanie komunikačných schopností žiakov,
- uplatňovanie učebných osnov environmentálnej výchovy v jednotlivých predmetoch,
- sledovanie výchovného pôsobenia s cieľom odstraňovania prejavov rasizmu medzi žiakmi s dôrazom na rómskych žiakov,
- plnenie úloh z POP na príslušný školský rok.

Ďalšie oblasti kontroly:

Práca výchovného poradcu – kontakt s triednymi učiteľmi, so žiakmi, s CPPP a P, s rodičmi, plnenie plánu práce výchovného poradcu.

Príprava na súťaže, olympiády – aktivita jednotlivých učiteľov v tomto smere, dosahované výsledky.

Kontrola práce metodických orgánov v škole, sledovanie plnenia úloh v plánoch predmetových komisií a a metodických združení, zovšeobecnenie dobrých skúseností, zjednocovanie požiadaviek v rámci metodických združení, exkurznej činnosti na rozšírenie

vedomostnej úrovne žiakov, zapracovanie úloh POP do plánov a spolupráca metodických orgánov.

Kontrola vedenia pedagogickej dokumentácie a inej dokumentácie

- vedenie triednych kníh,
- vedenie triednych výkazov, katalógových listov,
- vedenie klasifikačných hárkov,
- kontrola výpisov za I. polrok a vysvedčení za II. polrok školského roka,
- vedenie zápisníc zo zasadnutí rodičov,
- vedenie zápisníc zo zasadnutí metodických orgánov,
- vedenie záznamov záujmových útvarov,
- predpísané písomné práce zo slovenského jazyka, matematiky, cudzích jazykov, záznamy laboratórnych prác,
- vedenie osobných listov,

Kontrola činnosti záujmových útvarov

Kontrola estetického vzhľadu tried, areálu školy, čistota, hygiena, bezpečnosť

- kontrola dodržiavania bezpečnostných a hygienických predpisov, kontrola objektu školy,
- kontrola učební, dielni s cieľom zistiť nedostatky, chyby a odstrániť ich,
- kontrola pedagogického dozoru, dodržiavanie všetkých častí pracovného poriadku školy so zameraním na okamžité odstránenie nedostatkov,
- kontrola práce v školskom klube detí, naplnenosť oddelení, dodržiavanie jednotlivých zložiek výchovno-vzdelávacej práce, výchovný program,

Poslaním a účelom hodnotenia bude **poznávanie** práce konkrétneho zamestnanca, **posudzovanie** jeho práce ako podklad pre finančné a iné ocenenie, **motivácia** pre jeho ďalší výkon, ale aj pôsobenie na dlhodobé formovanie jeho osobnosti.

Kontrolná činnosť bude realizovaná priebežne, na jej základe sa bude realizovať hodnotenie zamestnancov. Výsledky sa budú analyzovať na pracovných zasadnutiach, hospitačných rozboroch a v priamych rozhovoroch so zamestnancami. Vedenie školy bude každý rok postupovať podľa plánu kontrolnej činnosti.

18.4 Postup pri realizácii hodnotenia pedagogických zamestnancov

Kontrola a hodnotenie výkonov sa realizuje priebežným monitorovaním aktivít zamestnancov a ich formatívnym hodnotením na základe poznatkov získaných:

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou, individuálnymi rozhovormi,
- analýzou písomných prác,
- referenciami od žiakov, rodičov,
- vyhodnocovaním výsledkov rôznych typov súťaží,
- zhodnotením dosahovaných výchovno-vyučovacích výsledkov,
- vyhodnotením činnosti pedagóga v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vyhodnocovaním plnenia činností zadaných nad rámec pracovných úloh.

Jedenkrát ročne budú tieto poznatky zhrnuté v periodickom sumatívnom hodnotení v rámci hodnotiaceho pohovoru so zamestnancom, ktorý bude založený na čiastkových výsledkoch formatívnych hodnotení zameraných na minulé výkony, ale zároveň bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérový rast.

Cieľom vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je harmonizácia aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšovanie kvality práce jednotlivých zamestnancov. Má viesť k zlepšovaniu výkonu a nepretržitému rozvoju kompetencií zamestnancov, k motivácii pedagógov, aby sami sledovali a hodnotili svoj pracovný výkon a pracovné správanie a menili ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebazvedávania, a tým zvyšovali kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti školy.

Vedeniu školy umožňuje prepracovaný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získať, riadiť, rozvíjať a odmeňovať tých, ktorí majú požadované spôsobilosti naplňovať ciele a výchovno-vzdelávací program školy a prispievať ku kvalitnejšiemu, efektívnejšiemu a lepšiemu fungovaniu vzdelávacej inštitúcie ako celku.

U zamestnancov má systém kontroly a hodnotenia podporovať a rozvíjať také profesionálne konanie a správanie, plnenie pracovných úloh, aktivity kontinuálneho vzdelávania a sebazvedávania rozvíjajúceho profesijné kompetencie, ktoré budú prispievať k dosiahnutiu hodnôt, cieľov a funkcií školy.

18.5 Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov

Výsledky, kvalitu a náročnosť výkonu pedagogickej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov hodnotí v súlade s § 52 zákona č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vedúci zamestnanec, priamy nadriadený podriadeného hodnotí komplexom objektivizujúcich metód výsledky a kvalitu výkonu pedagogickej profesie, mieru osvojenia a využívania profesijných kompetencií. Uvádzajúci pedagogický zamestnanec začínajúceho pedagogického zamestnanca, priamy nadriadený podriadeného jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka (riaditeľka hodnotí zástupkyne riaditeľky školy, zástupkyňa riaditeľky školy pre 5.- 9.ročník učiteľov pre 5.- 9. ročník a zástupkyňa riaditeľky školy pre 1.- 4. ročník učiteľov 1.- 4 ročníka a vychovávateľky ŠKD. Hodnotenie sa realizuje formou hodnotiaceho pohovoru.

Hodnotenie je podkladom na

- a) rozhodnutia riaditeľa školy na ukončenie adaptačného vzdelávania,
- b) vypracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania,
- c) odmeňovanie,
- d) ďalšie personálne činnosti, rozhodovanie.

Zásady hodnotenia pedagogických zamestnancov sú rozpracované v pracovnom poriadku.

O hodnotení sa vyhotovuje písomný záznam o hodnotení pedagogického zamestnanca, v ktorom hodnotiteľ uvedie slovné hodnotenie (mimoriadne dobré, veľmi dobré, štandardné, čiastočne vyhovujúce, nevyhovujúce výsledky pri vykonávaní pracovnej činnosti).

a) identifikačné údaje:

- hodnoteného zamestnanca -meno a priezvisko, titul, osobné číslo, dátum narodenia, pracovná pozícia,

- hodnotiteľa - meno a priezvisko, titul, funkcia,
- hodnotiace obdobie – od - do, dátum a miesto hodnotenia, účel hodnotenia,

b/ vyhodnotenie:

- pracovného výkonu v rámci plnenia pracovných úloh a splnenie uložených úloh,
- pracovného správania,
- stanovisko hodnoteného,
- súhrnné stanovisko hodnotiteľa - stanovenie individuálnych pracovných cieľov v profesijnom rozvoji, úlohy uložené pre ďalšie hodnotiace obdobie,
- podpis hodnotiteľa a hodnoteného,

c) stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia:

- stupnica hodnotenia v škálovom vyjadrení (body v počte 5 ako najlepšie hodnotenie, 4, 3, 2, 1 ako najhoršie hodnotenie) i v slovnom vyjadrení,
- percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia – maximálny počet 180 bodov.

Ak zamestnanec nesúhlasí s hodnotením:

- a/ uvedie sa v stanovisku,
- b/ hodnotenie sa opäť preukázateľne prerokuje v prítomnosti zástupcu zamestnancov, v prípade opakovaného nesúhlasu sa k hodnotiacemu pohovoru prizýva ďalší, funkčne vyššie postavený nadriadený /poznámka: napr. hodnotenie vykonal zástupca riaditeľa, vyššie postavený nadriadený je v tomto prípade riaditeľ školy/.

Písomný záznam z hodnotenia sa vyhotoví v dvoch exemplároch, z ktorých jeden je určený do osobného spisu a podlieha legislatívnym normám o archivácii a druhý je učený pre zamestnanca.

Hodnotiteľ je povinný:

- a/ zachovať štruktúru a formálne náležitosti hodnotiaceho pohovoru,
- b/ oboznámiť sa s pravidlami hodnotiaceho pohovoru a dodržiavať ich.

18.6 Stupnica hodnotenia

5	mimoriadne dobré	aktívne, iniciatívne, samostatné, zodpovedné, včasné a spoľahlivé plnenie obsahu kritéria
4	veľmi dobré	plnenie obsahu kritéria s drobnými výhradami v porovnaní s hodnotou 5, ktoré znižujú úroveň činnosti obsiahnutej v kritériu
3	štandardné	priemerné plnenie obsahu kritériá, kolísavé výkony v závislosti od vonkajších vplyvov alebo vnútornej motivácie

2	čistočne vyhovujúce	dostačujúce plnenie iba základných povinností nevyhnutých na splnenie obsahu kritériá, potreba pravidelnej kontroly pre splnenie cieľa obsiahnutého v kritériu
1	nevyhovujúce	nedostačujúce plnenie obsahu kritéria

Hodnotená oblasť : Pracovný výkon

Kritériá hodnotenia	Indikátory (ukazovatele)	Hodnotenie	
		hodnoteného (1 až 5)	hodnotiteľa (1 až 5)
Edukačný proces	vie stanoviť edukačné ciele vo väzbe na učebné osnovy		
	aplikuje inovačné metódy , formy a ostatné prostriedky v nadväznosti na ciele, modernizuje VVP proces		
	dodržiava didaktické zásady, tvorivé prístupy, alternatívne metódy		
	vytvára dobrú klímu v triede, má prirodzenú autoritu, je žiakmi akceptovaný		
	dodržiava pravidlá hodnotenia žiakov, priebežne hodnotí snahu, výkon a osobný pokrok žiaka		
	vytvára podmienky pre dosahovanie primeraných výchovno-vyučovacích výsledkov		
	motivuje žiakov k účasti na postupových súťažiach a predmetových olympiádach		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 35 bodov)			
Žiak	rešpektuje danosti a potenciál žiaka, rozvíja silné stránky žiakovej osobnosti, vie motivovať žiakov k učeniu, rešpektuje názory žiakov		
	rozvíja u žiakov kľúčové kompetencie, vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť		
	rozvíja personálne zručnosti žiakov: samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu, sebadôveru		
	vie riešiť problémy v triede, pri dozore nad žiakmi, na exkurziách, na výletoch, v škole v prírode		

	pristupuje k žiakom individuálne, pomáha žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pracuje s nadanými a talentovanými žiakmi, žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 30 bodov)			
Postoje	k plneniu povinností vyplývajúcich z náplne práce, plnenie úloh spoľahlivo, správne a včas		
	k plneniu úloh nad rámec pracovných povinností, mimoriadna prac. činnosť, aktivita		
	k profesijnému rozvoju, zvyšovaniu kvalifikácie, odbornosti - účasť na vzdelávacích aktivitách a formách kontinuálneho vzdelávania		
	k profilácii, zameraniu a stratégii školy - zapája sa do ich realizácie		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 20 bodov)			
Iné úlohy	prínos pre školu – propagácia, prezentácia školy na verejnosti, spolupráca s rodičmi		
	spolupráca pri spracovaní, realizácii a hodnotení rozvojových projektov, programov školy, zavádzaní zmien a inovácií, spolupráca pri tvorbe ŠkVP		
	organizovanie a zapájanie sa do mimoškolských aktivít: besedy, karneval, športové aktivity, tvorivé dielne		
	tvorba učebného materiálu, didaktických testov, pracovných zošitov		
	aplikácia moderných princípov vo vzdelávacom procese, používanie IKT vo vyučovacom procese, práca s interaktívnou tabuľou		
	estetizácia prostredia triedy, školy		

Hodnotená oblasť : Pracovné správanie

Kritériá hodnotenia	Indikátory (ukazovatele)	Hodnotenie	
		hodnoteného (1 až 5)	hodnotiteľa (1 až 5)
Profesionálne správanie	dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vyučovací proces a vlastné správanie		

	pozná svoje silné a slabé stránky, uplatňuje sebahodnotenie vo vzťahu k práci a sebe samému		
	špeciálna činnosť- koordinátor, správca kabinetov, vedúci PK, MZ, výchovný poradca, oprava písomných prác, dozor nad žiakmi		
	vytvára priaznivú klímu v triede i v pracovnom kolektíve, vie pracovať v tíme a spolupracovať s učiteľmi		
	efektívne komunikuje s vedením školy, s kolegami, so žiakmi, s rodičmi....		
	vie riešiť konflikty, zvláda záťažové situácie		
	je rešpektovaný svojim okolím, má prirodzenú autoritu		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 35 bodov)			

Normy	dodržiava interné predpisy		
	dodržiava a efektívne využíva pracovný čas s maximálnym využitím vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu		
	správne vedie pedagogickú dokumentáciu		
	zúčastňuje sa pracovných porád a pedagogických rád – podáva podnety a návrhy pri riešení problémov		
	rešpektuje príkazy nadriadených		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 25 bodov)			

Celkové hodnotenie oblastí

A	Pracovný výkon	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
	Edukačný proces (max. 35)		
	Žiak (max. 30)		
	Postoje (max. 20)		
	Iné úlohy (max. 35)		
Súhrnné hodnotenie oblastí (max. 120)			

B	Pracovné správanie	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
	Profesionálne správanie (max. 35)		
	Normy (max. 25)		
Súhrnné hodnotenie oblasti (max. 60)			

	Súhrnné hodnotenie oblastí	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
A	Pracovný výkon (max. 120)		
B	Pracovné správanie (max. 60)		
Celkové hodnotenie (max.180)			

Stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia

Stupnica hodnotenia

5	mimoriadne dobré	aktívne, iniciatívne, samostatné, zodpovedné, včasné a spoľahlivé plnenie obsahu kritéria
4	veľmi dobré	plnenie obsahu kritéria s drobnými výhradami v porovnaní s hodnotou 5, ktoré znižujú úroveň činnosti obsiahnutej v kritériu
3	štandardné	priemerné plnenie obsahu kritéria, kolísavé výkony v závislosti od vonkajších vplyvov alebo vnútornej motivácie
2	čistočne vyhovujúce	dostačujúce plnenie iba základných povinností nevyhnutých na splnenie obsahu kritéria, potreba pravidelnej kontroly pre splnenie cieľa obsiahnutého v kritériu
1	nevyhovujúce	nedostačujúce plnenie obsahu kritéria

Slovné hodnotenie s vyjadrením v percentách

a) 100% - 91%	z celkových možných bodov hodnotenia -	mimoriadne dobré výsledky (180 - 163 bodov)
b) 90% - 61%	z celkových možných bodov hodnotenia -	veľmi dobré výsledky (162 - 109 bodov)
c) 60% - 31%	z celkových možných bodov hodnotenia -	štandardné výsledky (108 - 55 bodov)
d) 30% - 11%	z celkových možných bodov hodnotenia -	čistočne vyhovujúce výsledky (54 - 19 bodov)
e) 10% - 0%	z celkových možných bodov hodnotenia -	nevyhovujúce výsledky (18 - 0 bodov)

18.7 Hodnotenie školy

Cieľom bude, aby žiaci, rodičia získali hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené. Zároveň slúži hodnotenie školy aj ako informačný zdroj pre verejnosť. Hodnotenie je zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila, na ciele, ktoré sú v ŠkVP, na oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, ale i na tie, v ktorých sa jej nedarí. Zameriame sa na monitorovanie podmienok vzdelávania, spokojnosť s vedením školy, s učiteľmi, prostredia školy, celkovej jej klímy a atmosféry, disciplíny, na spokojnosť s hodnotením žiakov, s využitím mimovyučovacieho času a pod., s cieľom získať spätnú väzbu o kvalite školy, o spokojnosti žiakov, rodičov, učiteľov. Pri získavaní podkladov hodnotenia použijeme rozhovory, diskusie a dotazníky, SWOT analýzu.

Evalvácia v školstve predstavuje systematické zhromažďovanie, triedenie a vyhodnocovanie údajov s cieľom prijať ďalšie rozhodnutia, ktoré významne ovplyvnia ďalšiu činnosť vzdelávania a práce školy. Škola realizuje svoje vnútorné sebahodnotenie, cieľom ktorého je motivovať zamestnancov k sústavnému a pravidelnému overovaniu kvality svojej práce spätnou väzbou, Má pomôcť pri diagnostikovaní nedostatkov v práci učiteľa, triedy, školy s následne viesť k ich odstraňovaniu a motivovať v ďalšej práci.

Procesy hodnotenia sa uskutočňujú na úrovni: triedy (triedny učiteľ, ostatní učitelia vyučujúci v triede), školy (vedúci metodického združenia, predmetovej komisie, pedagogická rada, vedenie školy, riaditeľ školy), regiónu a štátu (orgánu štátnej správy v školstve, iných orgánov.)

Evalvácia ako proces sebareflexie umožňuje zhromaždenie informácií o vlastnej škole, výkone pedagogickej profesie, odporúčaní pre ďalší rozvoj školy, pre inovácie stratégií školy. Kritériá a ukazovateľa sebahodnotenia slúžia ako podklad permanentného monitorovania, hodnotenia a projektovania cieľov školy s prihliadnutím na špecifické podmienky.

Cieľom hodnotenia školy je :

- aby žiaci a ich rodičia, ako aj rodičia budúcich žiakov získali dostatočné a jasné informácie o škole, jej silných aj slabých stránkach, aby rodičia i verejnosť boli oboznámení s cieľmi, ktoré sú na žiakov kladené v ŠkVP,
- aby verejnosť poznala koncepčné zámery školy, aby sa rodičia a verejnosť oboznámili s úspechmi žiakov školy.

V oblasti hodnotenia školy monitorujeme :

- podmienky na vzdelávanie žiakov,
- prostredie školy, klímu školy,
- vyučovací proces, metódy, formy vyučovania,
- ďalšia úroveň práce a podpory žiakov so ŠVVP,
- výsledky vzdelávania a úspešnosť žiakov v rôznych oblastiach,
- výchovné problémy,
- riadenie školy.

Nástroje autoevalvácie úrovne školy :

- dotazníky pre žiakov a rodičov,
- rozhovory s učiteľmi,
- rozhovory učiteľov s rodičmi,
- kontrolná činnosť,
- analýza úspešnosti žiakov v súťažiach, olympiádach, ich umiestnenia v rámci mesta a regiónu,
- monitorovanie výsledkov žiakov v 9. ročníku,
- pravidelný kontakt so zástupcami rodičov v rade rodičov i v rade školy,
- SWOT analýza.

19. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky; oblasti, v ktorých sú nedostatky a návrhy opatrení na skvalitnenie úrovne výchovy a vzdelávania

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ prevažne dobrá úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, ▪ viacročné výborné výsledky žiakov v súťažiach, hlavne v okresných kolách, postupne aj v krajských kolách, ▪ dostatok učiteľov cudzích jazykov umožňuje posilniť hodiny cudzích jazykov, ▪ dve psychologičky, ▪ vzdelávaním nadaných detí sa v škole vytvoril priestor aj pre týchto žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v rámci celého okresu Šaľa, ▪ veľmi dobré priestorové materiálne – technické podmienky školy, ▪ zníženie počtu problémových žiakov, ▪ dobre fungujúci ŠKD, ▪ kladné vybavenie všetkých žiadostí rodičov o ŠKD, ▪ kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ problémové správanie sa niektorých žiakov, nerešpektovanie pedagógov, nedostačujúce kompetencie školy v tejto oblasti, neobjektívne hodnotenie správania rodičmi týchto žiakov <p>Opatrenia: zintenzívniť spoluprácu s rodičmi a odborníkmi ihneď po vzniknutí problému, zintenzívniť spoluprácu so sociálnymi pracovníkmi a kurátormi, políciou, prijímanie výchovných opatrení.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nepriaznivý vývoj, celkový pokles žiakov v škole <p>Opatrenia: ešte väčšia propagácia školy v mestskej a regionálnej tlači, v materských školách, na web stránke školy, organizovanie dní otvorených dverí pre rodičov, spoločných podujatí s predškólakmi v MŠ.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ veľký počet rôznych akcií, podujatí – obohatený vyučovací proces, ▪ pestrý výber záujmových útvarov ▪ dobrá spolupráca s Radou školy a s Radou rodičov, ▪ žiaci 9. ročníka v celoslovenskom testovaní dosahujú spravidla lepšie výsledky ako je celoslovenský priemer v SJL a v MAT, ▪ stále skvalitňovanie materiálnych podmienok, výmena školského nábytku, ďalšia rekonštrukcia priestorov, ▪ dobré podmienky na zavádzanie IKT do vyučovacieho procesu, ▪ pravidelné uverejňovanie informácií o škole v miestnej tlači, ▪ výborná spolupráca s materskými školami v obvode školy, ▪ väčšina pedagógov je ochotná robiť „prácu navyše“ aj bez finančnej odmeny, ▪ aktívna webová stránka školy, ▪ rekonštruovaná budova školy, ▪ moderná školská knižnica podporuje rozvoj čitateľskej gramotnosti, ▪ dobre fungujúca školská jedáleň, jej nové zariadenie, ▪ pekný školský areál plný zelene, ▪ vybavenie interaktívnymi tabuľami a ich pravidelné využívanie vo vyučovacom procese, ▪ získanie tabletovej učebne, ▪ úspešné zapojenie sa do viacerých projektov <p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapojenie sa do projektov v rámci EU, MŠ, získavanie grantov ▪ väčšia zainteresovanosť rodičov a verejnosti do problémov školy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatočné využívanie IKT vo vyučovacom procese v jednotlivých predmetoch napriek dobrým podmienkam, <p>Opatrenie: vzdelávanie pedagogických zamestnancov zamerané na využívanie IKT vo vyučovacom procese– ukážky činností, hmotné zainteresovanie učiteľov.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nízky počet žiakov vo väčšine tried, z toho vyplývajúci znižujúci sa objem finančných prostriedkov pre školu, <p>Opatrenie: spolupráca s rodičmi predškolákov, účasť na zasadnutiach MŠ</p>
--	---

20. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Vytváranie kvalitných podmienok pre vzdelávanie pedagogických zamestnancov a sústavná podpora ich vzdelávania patrí k stálym úlohám. Škola má vypracovaný vlastný plán ďalšieho vzdelávania zamestnancov školy.

Pri ďalšom vzdelávaní bude prioritou vytváranie takých podmienok, aby každý zamestnanec mal záujem vzdelávať sa a zdokonaľovať svoje zručnosti a majstrovstvo.

Cieľom školy pri formovaní pedagogického kolektívu je, aby pedagogickí zamestnanci **spĺňali** zákonné kvalifikačné predpoklady, **preukazovali** odborné pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržiavaní neformálnej disciplíny, **riadili** sebarozvoj a celoživotné učenie, **boli schopní** v kolektíve vzájomne a efektívne ľudsky komunikovať, pracovať v tímoch a kooperatívne riešiť problémy.

Princípy vzdelávania v našej základnej škole :

- ďalšie vzdelávanie je právom a povinnosťou pedagogických i odborných zamestnancov,
- všetci zamestnanci majú možnosť ďalšieho vzdelávania za rovnakých podmienok,
- ďalšie vzdelávanie sa bude odrážať aj vo finančnom ohodnotení zamestnancov,
- cieľom nie je kvantita, ale kvalita vzdelávania sa,
- na určovaní cieľov, obsahu, prostriedkov a vyhodnocovaní efektívnosti ďalšieho vzdelávania sa aktívne zúčastňujú pedagogickí zamestnanci, ktorí si po dohode s vedením školy vyberajú z ponuky príslušné vzdelávacie aktivity.

Sústred'ujeme sa na nasledujúce ciele:

- príprava pedagogických zamestnancov na výkon funkcií triedneho učiteľa, výchovného poradcu, vedúceho metodického orgánu, koordinátora,
- príprava pedagogického zamestnanca na činnosti nevyhnutné pre rozvoj školského systému, napr. tvorba ŠkVP, osnov, pedagogickej dokumentácie a pod.,
- príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti, kompetencie efektívne vychovávať a vzdelávať,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností, spôsobilostí pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu,
- sprostredkovanie najnovších poznatkov, inovácií z metodiky vyučovania predmetov,
- príprava pedagogických zamestnancov na prácu s modernými materiálnymi prostriedkami, výpočtovou technikou, multimédiami.

Vzdelávanie

;

Pedagogickí zamestnanci sa počas školského roka zúčastňovali predovšetkým rôznych seminárov zameraných na skvalitňovanie vyučovania jednotlivých predmetov a na využívanie moderných vyučovacích postupov a technológií vo vyučovacom procese.

Pedagogickí zamestnanci sa zúčastňovali aj vzdelávacích aktivít organizovaných SŠÚ v Šali, OÚ Nitra, MPC Nitra a inými vzdelávacími organizáciami.

V školskom roku 2014/2015 sa do kontinuálneho vzdelávania prihlásilo a zapojilo **24** pedagogických zamestnancov, z toho 18 PZ vzdelávanie ukončilo v školskom roku 2014/2015 a ďalší 6 PZ ukončia vzdelávanie v školskom roku 2015/2016.

Naši pedagogickí zamestnanci sa vzdelávali v týchto oblastiach:

Špecializačné vzdelávanie – pedagogickí zamestnanci školy sa nezúčastnili

Aktualizačné vzdelávanie – ukončené :

- Metódy a formy práce v predmetoch pracovné vyučovanie, svet práce a technika -2 PZ
- Tvorba didaktických testov v anglickom jazyku – 2 PZ
- Kreslenie v grafickom programe Tux Paint – 2 PZ
- Kreslenie v grafickom programe Tux Paint – 1 PZ
- Výskumne ladená koncepcia prírodovedného vzdelávania – 1 PZ
- Baltík – programovanie na základnej škole (úroveň začiatocník) - 3 PZ
- Profesijná orientácia žiakov základných škôl na odborné vzdelávanie a prípravu - 1 PZ
- Škola v pohybe pre učiteľov telesnej a športovej výchovy základných a stredných škôl -2 PZ

Inovačné vzdelávanie – ukončené :

- Telesná výchova na primárnom stupni vzdelávania a zvyšovanie záujmu detí o pohybové a športové aktivity – 2 PZ

Prípravné atestačné vzdelávanie – ukončené :

- Prípravné atestačné vzdelávanie pred prvou atestáciou pre pedagogických zamestnancov – 1 PZ
- Prípravné atestačné vzdelávanie na vykonanie druhej atestácie pedagogických a odborných zamestnancov - 1 PZ

Adaptačné vzdelávanie - ukončené:

- asistent učiteľa

Učitelia a vychovávatelia absolvovali aj ďalšie vzdelávania, napr. Aktivizujúce metódy vo výchove, ale ich ukončenie je naplánované až v školskom roku 2015/2016.

Priority ďalšieho vzdelávania všetkých pedagogických zamestnancov:

- práca s interaktívnou tabuľou vo vyučovacom procese,
- využívanie IKT vo vyučovaní jednotlivých predmetov,
- vzdelávanie učiteľov – špecialistov (triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia, koordinátor),
- vzdelávanie v oblasti práce s nadanými žiakmi,
- vzdelávanie v oblasti prierezových tém a ich zavádzania do vyučovacieho procesu,
- vzdelávanie v oblasti práce so žiakmi so ŠVVP.

21. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov

Inovovaný Školský vzdelávací program (ďalej iŠkVP) je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej škole. Je vypracovaný v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom a s platnou legislatívou. V iŠkVP škola uvádza svoju víziu, ciele a zameranie, pričom zohľadňuje potreby svojich žiakov a tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje v ňom svoj obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím voliteľných (disponibilných) hodín (škola **musí využiť všetky voliteľné hodiny**). Školský vzdelávací program vydal riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a je zverejnený na verejne prístupnom mieste – vo vestibule školy.

Pri tvorbe iŠkVP škola vychádzala zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov v ŠVP, pričom využila nasledujúce možnosti podľa svojich konkrétnych potrieb.

Platné vzdelávacie štandardy pre príslušné vyučovacie predmety sú učebnými osnovami povinných vyučovacích predmetov, ktorých časová dotácia bola v učebnom pláne ponechaná alebo navýšená bez rozšírenia obsahu predmetu.

22. Poznámky:

Súčasťou Inovovaného školského vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy sú **Učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov** (vid' príloha č. 1), **Vzdelávacie oblasti a prierezové témy** v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie (vid' príloha č. 2), **Finančná gramotnosť** (vid' príloha č. 3)

Prílohy :

- 1. Učebné osnovy*
- 2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy*
- 3. Finančná gramotnosť*

Príloha č. 2:

22.2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
	NEMECKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálnoodborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

22.3. Prierezové témy

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov.

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy.

PRIEREZOVÉ TÉMY

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Sú začlenené do jednotlivých vyučovacích predmetov a vyznačené v osnovách.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunaživali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií sú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa dostávajú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu

Multikultúrnu výchovu je prirodzené začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však v obsahovej a metodickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjame aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch : dejepis v roč. 5. – 9., regionálna výchova v 5. roč. , hudobná výchova v roč. 5. – 7., výchova umením v 8. roč., matematika v 8. – 9. roč., anglický jazyk v roč. 5. – 9., geografia v roč. 5. – 9. nemecký jazyk v roč. 5. – 9., slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka v roč. 5. – 7. a 9., telesná a športová výchova, informatika, výtvarná výchova, etická výchova v roč. 5. – 9.

Mediálna výchova

Cieľom prierezovej témy je rozvinúť v žiakoch:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch :

Chémia v roč. 6. – 9., dejepis v roč. 5. – 9. , biológia v 7. roč., hudobná výchova v 7. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 7. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. – 8. roč., geografia v 5. – 9. roč., nemecký jazyk 5.,6.,7. a 9. roč., slovenský jazyk a literatúra v 5.– 9. roč., občianska náuka v 5. – 7. roč., informatika v 5. – 8. roč., telesná a športová výchova v 8. roč., výtvarná výchova v 5. – 7. roč., etická výchova v 7. – 9. roč., výchova umením v 8. roč.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne študijný rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmýšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedčovanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Téma sa realizuje prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch:

Chémia v 6. – 9. roč., biológia v 5. – 8. roč., regionálna výchova v 5. roč., finančná gramotnosť v 6. roč., svet práce v 8. roč., dejepis v 9. roč., hudobná výchova, výtvarná výchova v 5. – 7. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 5. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. – 8. roč., anglický jazyk v 5. – 9. roč., geografia v 5. a 9. roč., nemecký jazyk v 5. – 9. roč., slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka , informatika, telesná a športová výchova , etická výchova v 5. – 9. roč.

Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a

chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Ďalším cieľom je:

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Uplatňuje sa v predmetoch :

Chémia v 6. – 9. roč., biológia v 5. – 9. roč., svet práce v 8. roč., hudobná výchova v 5. a 6. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 5. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. a 8. roč., anglický jazyk v 5., 6., 8. a 9. roč., geografia v 5. – 9. roč., nemecký jazyk v 6, 8. a 9. roč., slovenský jazyk a literatúra v 5. – 9. roč., občianska náuka v 5., 6., 7. a 9. roč., telesná a športová výchova v 5. – 9. roč., informatika v 5. – 7. roč., výtvarná výchova v 5. – 7. roč., etická výchova v 5, 7. a 8. roč.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne žiak schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Ochrana života a zdravia

Ochrana človeka a zdravia (OŽZ) sa v škole realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť žiakov na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov sa

formuje vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je poskytujeme žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomáhame im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Žiakov učíme poskytovať pomoc iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvíjame v nich morálne vlastnosti tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formujeme ich predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Na realizáciu učiva OŽZ využívame nasledovné organizačné formy: účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku sa realizujú v prírode dva razy do roka po päť hodín, a to spravidla v mesiacoch október a jún. Pred realizáciou ÚC vykonávame prípravu z teoretickej časti učiva v rozsahu troch - piatich hodín.

Uplatňuje sa v predmetoch :

Biológia v 5. – 9. roč., geografia v roč. 7. – 8. , chémia v roč. 6. – 9., občianska náuka v roč. 5. – 7. a 9., slovenský jazyk a literatúra v roč. 5. – 9.

Príloha č. 3

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Očakávané sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť absolventi schopní preukázať.

II. Organizácia kompetencií

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne:

Témy, Kompetencie a čiastkové kompetencie

Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Celkovo sú Témy zoradené do siedmych vybraných kategórií finančnej gramotnosti

1. Človek vo sfére peňazí;
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí;
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca;
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi;
5. Úver a dlh;
6. Sporenie a investovanie;
7. Riadenie rizika a poistenie.

Očakávania

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia: Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Chápať funkciu peňazí ako prostriedku na ich zabezpečenie.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať, čo znamená pojem ľudská práca. Pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom. Chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a svojich blízkych. Uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady.

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Čiastková kompetencia 4: Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady činnosti jednotlivcov a rodín v ekonomickej oblasti.

Čiastková kompetencia 5: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Poznať hodnotu vecí ako výsledku práce. Vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia. Vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

*Celková kompetencia **Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.***

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným dospelým človekom. Uviesť príklady prínosov finančnej zodpovednosti a strát spôsobených finančnou nezodpovednosťou. Inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností. Uviesť príklady úspešných jednotlivcov na svojej plánovanej profesijnej ceste.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia. Uviesť internetové a tlačové zdroje informácií o produktoch a vymenovať silné a slabé stránky každého z nich.

Čiastková kompetencia 3: Kontrolovať osobné údaje a informácie.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov. Opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov. Uviesť spôsoby, ktorými zlodeji môžu získať osobné údaje a informácie.

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Stanoviť si merateľné krátkodobé a strednodobé finančné ciele. Použiť finančnú alebo internetovú kalkulačku na stanovenie nákladov na dosiahnutie strednodobého cieľa. Zhodnotiť výsledky finančného rozhodnutia. Používať zodpovedné rozhodovanie pri strednodobých cieľoch.

Čiastková kompetencia 5: Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom. Identifikovať rozdiely medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov.

Čiastková kompetencia 6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vyhľadať si príslušný orgán na ochranu spotrebiteľov v mieste pobytu. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Vysvetliť kroky pri riešení reklamácie podanej zákazníkom.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Celková kompetencia **Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.**

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 2: Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť základné súvislosti zabezpečenia životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako záujmy, poznatky a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania. Uviesť príklady, ako vzdelanie alebo praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života. Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rozličnými kariérnymi možnosťami.

Čiastková kompetencia 4: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť pojem mzda. Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (dar, provízia a zisk).

Čiastková kompetencia 5: Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2: Vedieť popísať spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine a porovnať ho so zabezpečením v inej rodine.

Čiastková kompetencia 6: Opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklad spôsobov, akými štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 7: Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať úspešnosť v ekonomickej oblasti. Vedieť diskutovať o vzťahu morálky a peňazí. Uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia **Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.**

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť. Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory). Vypočítať percentá pripadajúce na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Založiť si kartotéku informácií o produktoch v domácnosti, vrátane informácií o zárukách a ďalších finančných dokumentoch, ako sú účtovné doklady a výpisy z bankových účtov.

Úroveň 2:

Opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Vysvetliť, čím sa od seba líšia. Vysvetliť, ako fungujú šeky, debetné a kreditné karty. Diskutovať o výhodách a nevýhodách jednotlivých platobných metód.

Čiastková kompetencia 4: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe. Vysvetliť vzťah medzi spôsobmi míňania peňazí a dosahovaním finančných cieľov. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Prekontrolovať daň z pridanej hodnoty na doklade o zaplatení nákupu.

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Stanoviť, či je prispievanie formou darcovstva a filantropie v súlade s osobným rozpočtom.

Čiastková kompetencia 6: Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Zistiť vek, v ktorom môže jednotlivec spísať platný závet v danom štáte pobytu. Opísať hlavné prvky jednoduchého závetu a zistiť obvyklé náklady v prípade, že si závet dá vypracovať.

5. Úver a dlh

Celková kompetencia **Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zyládanie dlhu.**

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť, prečo finančné inštitúcie požičiavajú peniaze. Vymenovať nákupy na úver, ktoré dospeli bežne robia. Opísať výhody a nevýhody využívania úveru. Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Vysvetliť, ako sa líšia debetné karty od kreditných kariet.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu informácií o úverovej histórii pre žiadateľov a poskytovateľov úveru. Vysvetliť, prečo je dôležité vybudovať si pozitívnu úverovú históriu. Opísať informácie

nachádzajúce sa v správe o úverovej histórii a ako dlho sa tieto uchovávajú. Uviesť príklady dovoleného použitia správ o úverovej histórii na účely iné než je poskytnutie úveru.

Čiastková kompetencia 3: Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť, ako sa vyhnúť problémom pri požičiavaní si peňazí alebo predmetov vo vzťahu k ich hodnote. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov.

Čiastková kompetencia 4: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebných úverov. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Uviesť príklady ochranných prvkov, vychádzajúcich zo zákonov o spotrebiteľských úveroch.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Popísať hodnotu peňazí. Vysvetliť, ako môže rásť hodnota investície. Rozhodnúť, kedy investovať hotovosť na krátkodobé výdavky alebo na núdzové situácie.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Čiastková kompetencia 4: Opísať spôsob nákupu a predaja investícií.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Opísať rôzne zdroje investičných informácií - prospekty cenných papierov, on-line zdroje a finančné publikácie.

Čiastková kompetencia 5: Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Popísať výhody sporenia peňazí na starobu prostredníctvom dôchodkových programov a investičných sociálnych programov.

Čiastková kompetencia 6: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť, ako ochrana vkladov chráni investorov.

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

Čiastková kompetencia 2: Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Vedieť vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a rodinu.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť na životných cykloch rodiny potrebu jej zabezpečenia prostredníctvom úspor v banke, verejného poistenia a potrebou životného poistenia.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia, stručne charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 5: Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vymenovať cennosti, ktoré sa bežne nachádzajú v domácnostiach. Opísať, akým spôsobom môžu byť tieto cenné predmety a majetkové hodnoty ohrozené alebo stratené. Opísať spôsoby ochrany cenných predmetov a majetkových hodnôt. Stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia: majetku, osôb, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Súčasťou školského vzdelávacieho programu sú preventívno-výchovné programy vypracované z národných programov. Sú to Plán výchovy k ľudským právam, Program prevencie obezity, Program globálneho vzdelávania, Program duševného zdravia, ktorý je zapracovaný do programu Zdravá škola. Úlohy z Programu stratégie a prevencie kriminality a z Programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi sú zapracované v plánoch práce jednotlivých koordinátorov. Tieto školské programy sú priložené k školskému vzdelávaciemu programu.

„ Žiak nie je nádoba, ktorú treba naplniť, ale pochodň, ktorú treba zapáliť „

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy

Obsah

1. Charakteristika a veľkosť školy	8
2. Charakteristika žiakov	8
3. Všeobecné a vlastné ciele výchovy a vzdelávania	9
4. Stupeň vzdelania	10
5. Zameranie školy	11
6. Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupňa základnej školy	13
7. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	16
Pedagogické stratégie	19
8. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	19
9. Škola ako životný priestor	21
10. Učebný plán	22
11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami	24
Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	24
12. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	28
13. Povinné personálne zabezpečenie	29
14. Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie	31
14.1 Priestorové vybavenie	31
14.2 Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie	32
15. Priestorové a materiálo – technické podmienky školy	34
16. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	36
17. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	37
17.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole	37
17.2 Zásady pre hodnotenie výkonu žiaka	38
17.3 Zásady hodnotenia	39
17.4 Získavanie podkladov na hodnotenie	40
17.5 Hodnotenie prospechu a správania	41
17.6 Postup pri hodnotení žiaka	44
17.7 Hodnotenie žiaka v náhradnom termíne	45
17.8 Všeobecné zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP	48
18. Vnútorný systém hodnotenia a kontroly zamestnancov školy	50
18.1 Ciele kontroly	50
18.2 Formy, metódy a spôsoby kontroly	50
18.3 Oblasti kontrolnej činnosti	51
18.4 Postup pri realizácii hodnotenia pedagogických zamestnancov	53
18.5 Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov	54
18.6 Stupnica hodnotenia	55
Hodnotená oblasť : Pracovný výkon	55
Hodnotená oblasť : Pracovné správanie	57
Celkové hodnotenie oblastí	58
Stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia	59
Slovné hodnotenie s vyjadrením v percentách	59
18.7 Hodnotenie školy	60
19. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky; oblasti, v ktorých sú nedostatky a návrhy opatrení na skvalitnenie úrovne výchovy a vzdelávania	61
20. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov	63
21. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov	65

22. Poznámky:.....	65
1. Učebné osnovy.....	65
2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	65
3. Finančná gramotnosť.....	65
22.2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	66
22.3. Prierezové témy.....	70
Multikultúrna výchova.....	70
Mediálna výchova.....	71
Osobnostný a sociálny rozvoj.....	72
Environmentálna výchova.....	72
Ochrana života a zdravia.....	74
Finančná gramotnosť.....	76

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program	Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Názov vzdelávacieho programu	Šanca pre všetkých
Dĺžka štúdia:	päť rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Predkladateľ:	základná škola
Názov školy:	Základná škola Jozefa Cígera Hronského
Adresa:	Krátku 2, 927 01 Šaľa
IČO:	37861417
Riaditeľ školy:	Mgr. Jarmila Husáriková
Koordinátor pre tvorbu iŠkVP:	Mgr. Katarína Keselyová
Kontakty:	Telefón: 031 770 5811 Fax: 031 701 6881 e-mail: zskratka@centrum.sk www.zskrsala.sk
Zriaďovateľ:	Mesto Šaľa
Adresa:	Námestie Sv. Trojice 7, 927 15 Šaľa
Kontakt:	031 770 5983

Dátum a miesto vydania: 31. 08. 2015, Šaľa

---

riaditeľka školy

Názov a adresa školy	Základná škola J.C. Hronského, Krátka 2, 927 01 Šaľa
Názov školského vzdelávacieho programu	Šanca pre všetkých
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy
Dĺžka štúdia	päť rokov
Forma štúdia	Denná
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia iŠkVP	26.08. 2015
Miesto vydania	Základná škola J.C. Hronského, Krátka 2, 927 01 Šaľa
Platnosť iŠkVP	od 1.09. 2015

Kontakty:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón, fax	e-mail
Mgr. Jarmila Husáriková	riaditeľka školy	031 771 6881	zskratka@centrum.sk
Mgr. Katarína Keselyová	zástupkyňa riaditeľky školy pre 5. – 9. roč.	031 771 6882	zskratka@centrum.sk
Mgr. Benedikt Varga	zástupca riaditeľky školy pre 1. – 4. roč.	031 771 6882	zskratka@centrum.sk
Mgr. Jana Lenická	výchovná poradkyňa	031 7705811	zskratka@centrum.sk

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01.09. 2015	
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		

Rada školy pri ZŠ J.C. Hronského, Krátka 2, Šaľa prerokovala na svojom zasadnutí dňa 10.10. 2016 Školský vzdelávací program, podľa ktorého sa bude vyučovať v školskom roku 2016/2017.

Za radu školy:

PaedDr. Lucia Vrbišťanová
predsedníčka rady školy

1. Charakteristika a veľkosť školy

Základná škola J.C. Hronského na Krátkej 2 v Šali bola otvorená 01.09. 1984 ako piata základná škola v meste Šaľa, v ktorom je v súčasnosti druhou najmladšou ZŠ. Jej súčasťou je aj školský klub detí a školská jedáleň.

Nachádza sa v tichej časti mesta, na kraji sídliska, neďaleko od centra. Areál školy je rozľahlý, starostlivo udržiavaný, plný zelene a v popoludňajších hodinách a cez víkend slúži ako oddychová zóna nielen pre žiakov, ale aj pre obyvateľov z okolia.

Budova školy sa skladá z pavilónov, má prízemie a poschodie. Jej súčasťou sú aj dve telocvične pripojené k škole spojovacou chodbou. Veľkým pozitívom je rekonštrukcia celej budovy, ktorá sa uskutočnila v roku 2005 zo štrukturálnych fondov Európskej únie, čím budova získala nový, moderný, estetický vzhľad s bezbariérovým vstupom do nej. Celá budova sa zateplila, opravila a zateplila sa aj strecha, vymenili sa okná, podlahy, uskutočnili sa viaceré murárske práce a vnútorná maľovka školy. Realizovala sa aj rekonštrukcia a výmena svietidiel vo všetkých priestoroch školy. Dôležitým krokom bola inštalácia termoregulačných ventilov na všetkých radiátoroch v budove školy.

Základná škola je plnoorganizovaná, má deväť ročníkov, v ktorých sa v súčasnosti nachádzajú dve až tri paralelné triedy, z nich je spravidla jedna pre žiakov s intelektovým nadaním. Pôvodne bola škola konštruovaná ako osemnásťtriedna ZŠ, počet tried bol v minulosti vždy vyšší a v posledných rokoch sa počet tried pohybuje v počte 20 až 22 tried. Priemerný počet žiakov v triede bol v posledných rokoch 15 až 17 žiakov. Školský klub detí (ŠKD) je rozdelený na päť oddelení, ktoré navštevuje okolo 148 detí.

2. Charakteristika žiakov

Posledné roky boli charakterizované poklesom žiakov vo všetkých ročníkoch. Väčšinu žiakov tvoria deti zo školského obvodu určeného zriaďovateľom školy. V škole sa však vzdelávajú aj žiaci z iných častí mesta a v pomerne veľkom počte aj žiaci z okolitých obcí, čo je umožnené vďaka dostupnosti mestskej a prímestskej dopravy, keďže autobusová zastávka aj železničná stanica sa nachádzajú v blízkosti školy. Školu navštevujú žiaci z okolia aj vďaka vzdelávacím výsledkom, zameraniu školy na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov posilnením hodín cudzích jazykov od prvého ročníka, ale aj vyučovaniu informatiky vo všetkých ročníkoch.

V triedach sa vzdeláva skupina žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, niektorí z nich dosahujú veľmi dobré výsledky. Škola je otvorená aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP), ktorým vytvárame čo najlepšie podmienky vzdelávania. Títo žiaci sa vzdelávajú v bežných triedach, ale aj v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním (ďalej len VIN). Sú to žiaci s rôznymi poruchami učenia (napr. dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia) a správania. Dobrú skúsenosť máme aj so vzdelávaním žiakov s autizmom (traja žiaci). Títo žiaci vďaka svojmu intelektu a individuálnemu prístupu pedagógov sú integrovaní v bežnej triede a v triedach s VIN a dosahujú výborné výsledky. V škole vzdelávame aj žiakov so ŠVVP, ktorí sú integrovaní a pracujú podľa individuálnych vzdelávacích programov. Počet integrovaných žiakov sa postupne zvyšuje, v súčasnosti je ich 17 a ostatných žiakov so ŠVVP je približne 150, z toho žiakov s nadaním je okolo 105.

Ďalšiu skupinu tvoria žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sa vzdelávajú v samostatných triedach. V školskom roku 2016/2017 je zriadených päť tried v 1.-4. ročníku, štyri triedy v 5. – 9. ročníku, keďže trieda pre intelektovo nadaných žiakov v šiestom ročníku sa neotvorila.

Vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov má svoje špecifiká, vyučovanie sa prispôsobuje ich nadpriemerným intelektovým schopnostiam, obsah učiva jednotlivých predmetov sa rozširuje, prehĺbuje a obohacuje. Dôraz sa kladie na rozvoj tvorivosti, logického myslenia, žiaci vyhľadávajú informácie z rôznych zdrojov, učia sa ich spracovať a prezentovať v projektoch a ročníkových prácach. Vzdelávajú sa v neformálnej, partnerskej a priateľskej atmosfére.

3. Všeobecné a vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Naším cieľom je :

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie –t.j. získať kompetenciu využiť získané vedomosti, zručnosti na riešenie problémov v životných situáciách, spôsobilosť spracovávať informácie z tlačeneho a písaného textu a využívať ich pri riešení rôznych situácií každodenného života,
- umožňovať každému žiakovi nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov,
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania,
- aby žiaci získavali kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, matematickej gramotnosti, kompetencie v oblasti prírodných vied, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne, občianske a kultúrne kompetencie,
- umožniť žiakovi získať kvalitné, teoretické, ale v praxi využiteľné poznatky, schopnosti, zručnosti, a tak ich pripraviť na úspešné pokračovanie ďalšieho vzdelávania a získané zručnosti využívať aj v ďalšom živote resp. práci,
- vzdelávať intelektovo nadaných žiakov v samostatných triedach,
- dosiahnuť, aby poznatky, ktoré si žiaci osvoja, neboli encyklopedickým súhrnom vedomostí, ale spojením získaných vedomostí a zručností,
- rozvíjať osobnosť žiaka takým spôsobom, aby bol schopný samostatne myslieť, kultivovane komunikovať s ostatnými, rozvíjať svoje schopnosti a nadanie, slobodne sa rozhodovať, prejavovať sa ako demokratický občan v súlade so všeobecne platnými morálnymi zásadami, rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie,
- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, aby boli flexibilní, tvoriví, vedeli vyhľadávať, spracovávať a prezentovať získané informácie a svoju prácu prostredníctvom triednych, prípadne celoškolských projektov, viesť ich k pozorovaniu, objavovaniu, projektovaniu,
- používať efektívne metódy výučby vedúce k tímovej práci, spolupráci, vzájomnému rešpektu a pomoci,
- umožniť žiakovi skúmanie ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť a tvorivosť,
- podporovať žiakov pri spoznávaní vlastných schopností, rozvojových možností a osvojiť si spôsobilosť učiť sa učiť, viesť ich k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa,
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka,
- viesť žiakov k aktívnemu riešeniu problémov,

- podporovať žiakov v citlivosti k spolužiakom, učiteľom, rodičom a ostatným ľuďom a zároveň aj k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a zároveň aj plniť si svoje povinnosti, viesť žiakov k rešpektovaniu práv iných ľudí,
- naučiť žiakov vážiť si svoje zdravie, niest' zaň zodpovednosť, chrániť ho a upevňovať,
- tvoriť a rozvíjať v žiakoch jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- rozvinúť v žiakoch záujem o potrebu učiť sa aj mimo školy,
- vytvárať partnerské prostredie pre všetkých účastníkov procesu,
- viesť žiakov k plánovaniu úloh, postupov, činností, k systematickej a vytrvalej práci, k schopnosti rozlišovať mieru dôležitosti a naliehavosti úloh pri riešení problémov,
- viesť žiakov k sebahodnoteniu a objektívnemu hodnoteniu iných,
- neposudzovať efektívnosť vzdelávania podľa chýb a pripravenosti na skúšky, ale podľa rozvoja schopnosti žiaka riešiť problémy a podľa celkového posunu žiaka nielen v kvalite vedomostí a zručností, ale aj komplexného posunu jeho osobnosti,
- neučiť všetkých všetko, rovnaké výsledky nemožno dosahovať u všetkých žiakov za rovnakú dobu,
- viesť žiakov k bežnému využívaniu informačných a komunikačných technológií tak, aby boli schopní vyhľadávať, triediť, posudzovať a využívať získané informácie,
- umožniť žiakom získať počítačovú gramotnosť a schopnosť používať počítač pri učení sa a neskôr v práci či bežnom živote,
- viesť žiakov k aktívnemu používaniu anglického a nemeckého jazyka a dosiahnuť príslušné jazykové úrovne podľa individuálnych predpokladov a schopností žiaka,
- rozvíjať kľúčové kompetencie a získavať potrebné vedomosti a zručnosti pomocou prierezových tém, ktoré budú začlenené do jednotlivých vyučovacích predmetov, alebo sa budú vyučovať ako samostatné predmety, napr. dopravná výchova, regionálna výchova,
- vytvárať podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiakov integrovaných, žiakov s poruchami učenia a správania, a to v úzkej odbornej spolupráci so špeciálnymi pedagógmi, psychológmi a v intenzívnejšej spolupráci s rodičmi,
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- vytvárať dobré tímy v triede, odstraňovať prípadné negatívne javy spolunažívania, rasizmu, xenofóbie,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich silných a slabých stránok,
- realizovať aktivity na prevenciu sociálno-patologických javov,
- naučiť žiakov základom slušného správania sa a komunikácie v spoločenskom i úradnom styku, naučiť ich správne a slušne komunikovať s dospelými i rovesníkmi (napr. v škole, na verejnosti, na kultúrnych podujatiach a pod.),
- získavať kompetencie v oblasti regionálnej výchovy a vzdelávania, v oblasti dopravnej výchovy aj prostredníctvom povinne voliteľných predmetov,
- získavať vedomosti a praktické zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti aj prostredníctvom povinne voliteľného predmetu.

4. Stupeň vzdelania

V škole poskytujeme nasledovné stupne vzdelania

- a) primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy
- b) nižšie stredné vzdelanie – 2. stupeň základnej školy

- c) primárne vzdelanie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním – 1. stupeň základnej školy
- d) nižšie stredné vzdelanie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním – 2. stupeň základnej školy

Úspešní absolventi získajú v rámci základného vzdelania nižšie stredné vzdelanie úspešným absolvovaním posledného, t.j. 9. ročníka v ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelania pre 2. stupeň základnej školy. Tento stupeň je pokračovaním stupňa primárneho vzdelávania na 1. stupni základnej školy (1. – 4. ročník). Absolvent nižšieho stredného vzdelávania získa vysvedčenie s doložkou o ukončení programu poskytnutého základnou školou.

Nižšie stredné vzdelávanie v 5. - 9. ročníku je budované na vyšších učebných možnostiach žiakov, na previazanosti vzdelávania a života školy i mimoškolského života. Využívajú sa náročnejšie metódy a formy práce, rôzne nové zdroje vzdelávania, zadávajú sa aj komplexnejšie a dlhodobejšie úlohy, na žiakov sa prenáša väčšia zodpovednosť vo vzdelávaní. Nižšie stredné vzdelávanie si vyžaduje podnetné a tvorivé školské prostredie, ktoré na jednej strane stimuluje lepších žiakov a na strane druhej podporuje a podnecuje slabších žiakov. Výučba sa teda prispôsobuje individuálnym potrebám žiakov, aby sa tak žiak rozvíjal v súlade s vlastnými predpokladmi na vzdelávanie. Zároveň sa vytvárajú aj optimálne podmienky na vzdelávanie žiakov so ŠVVP. Hodnotenie výkonov žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh a na posudzovaní individuálnych zmien žiaka. Žiakom sa poskytuje možnosť zažívať úspech, ale aj učiť sa z chýb. Žiaci získavajú také schopnosti, ktoré im umožnia pokračovať v štúdiu, pripravovať sa na profesiu, ďalej sa vzdelávať a aktívne sa podieľať na živote spoločnosti. Nižšie stredné vzdelávanie pomáha žiakom utvárať a rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytuje im základ všeobecného vzdelania. Kľúčové kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v praxi. Môžu sa naďalej rozvíjať, a tak sa stávajú základom celoživotného učenia sa a flexibility v praktickom živote.

V nižšom strednom vzdelávaní na druhom stupni základnej školy sa snažíme aj o napĺňanie ďalších stanovených cieľov.

5. Zameranie školy

Škola si v minulosti získala prívlastok jazyková a v tomto zameraní školy chceme i naďalej pokračovať z nasledovných dôvodov:

- máme dlhoročné skúsenosti vo vyučovaní cudzích jazykov, hlavne anglického a nemeckého jazyka,
- mnoho rokov sa naši žiaci povinne učili cudzí jazyk, (v poslednom období hlavne anglický) už od 3. ročníka, v súčasnosti vyučujeme anglický jazyk vo všetkých triedach od prvého ročníka,
- dlhoročne obsadzujú naši žiaci popredné miesta v okresných kolách olympiád cudzích jazykov a úspešní sú aj v krajskom kole,
- máme dostatočný počet kvalifikovaných učiteľov ANJ a NEJ, ktorí sa pravidelne zúčastňujú rôznych seminárov a kurzov,
- pravidelne organizujeme pre žiakov jazykovo-poznávacie pobyty v Anglicku, uskutočňujeme exkurzie do Rakúska,

- zapojili sme sa do programu Comenius, nadviazali kontakt so školami v zahraničí, rokováci jazyk bol anglický jazyk,
- naši absolventi sú úspešní v štúdiu cudzích jazykov na stredných školách a dobré pracovné pozície získali aj vďaka dobrej úrovni zvládnutia ANJ, NEJ a v minulosti aj francúzskeho jazyka,
- žiaci a rodičia majú naďalej veľký záujem o vyučovanie cudzích jazykov, v poslednom období hlavne anglického,
- ovládanie cudzieho jazyka patrí medzi bežné požiadavky zamestnávateľov v rôznych profesiách,
- vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, otvorením pracovných trhov iných štátov, možnosťou voľného pohybu obyvateľov sa ovládanie cudzieho jazyka stalo bežnou potrebou, ba až nevyhnutnosťou.

Bohaté skúsenosti vo vyučovaní anglického a nemeckého jazyka a dostatok kvalifikovaných učiteľov pokladáme za silnú stránku školy. Tieto skutočnosti nám umožňujú aj v budúcom období pokračovať v zameraní na výučbu cudzích jazykov. V súčasnosti sa buduje jazyková učebňa pre potreby vyučovania cudzích jazykov.

Získavanie a rozvíjanie vedomostí a zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií má tiež dlhoročnú tradíciu. V minulosti mala škola vybudovanú malú učebňu s počítačovou zostavou, ktorá predstavovala začiatky počítačov v školstve vôbec. Už vtedy však bol dostatočný počet záujemcov o prácu s počítačom, preto sme zavádzali nepovinné predmety a otvárali počítačové krúžky. Záujem žiakov rástol a škola získavala novšie počítače, čo prerástlo do vybudovania troch počítačových učební. Vytvorili sme podmienky, aby naši žiaci získavali základné vedomosti a zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií už od prvého ročníka ZŠ a dokázali sme zabezpečiť výučbu pre všetkých záujemcov až po 9. ročník. Potvrdil sa náš predpoklad, že ovládanie informačno-komunikačných technológií (ďalej len IKT) bude tiež nevyhnutnosťou pre našich absolventov, aby sa úspešne zaradili do života. Keďže sme zabezpečili materiálne podmienky pre výučbu, ďalej kvalifikovaného učiteľa informatiky a vzdelávanie v oblasti IKT rôznymi formami absolvovala väčšina pedagógov, vieme plynulo pokračovať vo výučbe informatiky na 1. stupni aj na 2. stupni. Rozvíjanie vedomostí a zručností v oblasti IKT bude pokračovať aj formou záujmových útvarov. Ďalšie vzdelávanie žiakov, ale aj pedagógov v tejto oblasti je súčasťou profilácie školy, jej zameranie na kvalitné vedomosti a zručnosti v oblasti IKT je súčasťou profilu nášho absolventa. Zvýši sa im tak šanca úspešného uplatnenia sa na trhu práce.

Aj naďalej sa budeme zameriavať na skutočnosť, že každý náš žiak je jedinečná ľudská bytosť, je jedinečná osobnosť, a preto bude našim zameraním vytváranie rovnakých možností pre rozvoj osobnosti každého žiaka s prihliadnutím na jeho schopnosti, čo je v súlade s názvom nášho iŠkVP Šanca pre všetkých a stanovenými cieľmi.

Sme školou s veľmi dobrými priestorovými, materiálno-technickými podmienkami, máme kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, naši žiaci dosahujú veľmi dobré výsledky v okresných a krajských kolách súťaží. Odborne vyučujeme všetky hodiny cudzích jazykov, ktoré vyučujeme spravidla v skupinách, máme výborné podmienky na zavádzanie IKT, realizujeme program vzdelávania nadaných žiakov pre deti z mesta, okresu a blízkeho regiónu, na veľmi dobrej úrovni je spolupráca s radou rodičov i radou školy, vytvárame podmienky pre integráciu žiakov so ŠVVP. Postupne naplňame myšlienku otvorenej školy pre rodičov a občanov. Tieto skutočnosti pokladáme aj za naše silné stránky umožňujúce naše zameranie a plnenie cieľov. Zameriavame sa na elimináciu niektorých nedostatkov ako sú napr. slabšie výchovno-vzdelávacie výsledky v niektorých triedach, nevhodné správanie sa

niektorých žiakov, znižovanie počtu žiakov v triedach, nedostatočné využívanie IKT v niektorých predmetoch, ktoré považujeme za slabšie stránky školy.

6. Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupňa základnej školy

Absolvent našej školy má potrebné vedomosti a zručnosti a správne ich využíva pri realizácii úloh. Je pripravený pokračovať vo vzdelávaní na stredných školách. Získa vzdelanie poskytované základnou školou. Ďalej:

- získa kompetencie v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí,
- využíva informačno-komunikačné technológie,
- získa kompetencie matematickej gramotnosti a v oblasti prírodných vied, dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- získa sociálne, občianske a kultúrne kompetencie,
- identifikuje a analyzuje problémy a navrhuje ich riešenie,
- vie sa učiť, vzdelávať sa, pracuje samostatne aj v skupinách, preberá na seba zodpovednosť,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- vie vyhľadať, hodnotiť, spracovať, využívať a prezentovať informácie získané z rôznych informačných zdrojov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- vie tvoriť projekty a prezentovať ich,
- vie prezentovať svoje názory a schopnosti pred spolužiakmi, verejnosťou, obhajovať svoje stanoviská,
- komunikuje v štátnom t.j. v slovenskom jazyku a na príslušnej jazykovej úrovni aj v anglickom a nemeckom jazyku t.j. využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka
- je úctivý k svojim rodičom a k ostatným osobám,
- váži si kultúrne a národné hodnoty, tradície štátu, ktorého je občanom, štátny jazyk, materinský jazyk a svoju vlastnú kultúru,
- pozná ľudské práva, práva dieťaťa a základné ľudské slobody a rešpektuje ich,
- je znášanlivý, rešpektuje rovnoprávnosť ľudí, priateľstvo medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- kontroluje a reguluje svoje správanie, stará sa o svoje zdravie a chráni si ho,
- chráni životné prostredie,
- rešpektuje všeludské etické hodnoty,
- svojím vystupovaním robí dobré meno škole,
- pozná a dodržiava pravidlá bezpečného správania sa v školskom a inom prostredí, pozná a dodržiava hygienické zásady,
- je schopný zúčastňovať sa rôznych súťaží a reprezentovať seba i svoju školu,
- ovláda pravidlá slušného správania sa a správa sa podľa nich,
- vie sa všestranne umelecky vyjadriť primerane k svojim schopnostiam resp. talentu, uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- je pohybovo aktívny, zručný, a to podľa svojich fyzických schopností, ovláda pravidlá fair play a koná podľa nich,

- preferuje zdravý životný štýl, pozná nebezpečenstvo návykových látok a sebapoškodzovania,
- pozná svoje mesto, jeho históriu, pamiatky, jeho faunu a flóru, pozná aj blízke okolie mesta a okres Šaľa,
- má primerané vedomosti a zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti,
- má primerané vedomosti v oblasti globálneho vzdelávania, má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte,
- má primerané vedomosti v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, ľudské práva rešpektuje v školskom i osobnom živote,
- má primerané vedomosti v oblasti duševného zdravia, zdravej výživy, zdravého životného štýlu, prevencie obezity a snaží sa ich uplatňovať vo svojom živote. má primerané vedomosti a zručnosti v oblasti finančnej gramotnosti.

Absolvent má osvojené kľúčové kompetencie primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania v zmysle štátneho vzdelávacieho programu.

Žiak má osvojené nasledovné kľúčové kompetencie

komunikačné kompetencie

- vie využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má primeraný ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku, snaží sa o primeranú komunikáciu aj v anglickom a nemeckom jazyku v súlade so svojimi schopnosťami,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- vie diskutovať na dané témy, rozlišuje spisovné a hovorové slová, citovo zafarbené slová a neutrálne výrazy a vie ich vhodne použiť,
- vie prezentovať svoje myšlienky pred učiteľom, spolužiakmi rodičmi, formuluje a obhajuje vhodnou formou svoje názory,

kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť, nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziľudských vzťahoch,
- prijíma svoju úlohu v skupine a vie v nej spolupracovať, oceňuje skúsenosti a vedomosti druhých, pomáha slabším v skupine, požiada v prípade potreby o pomoc,
- aktívne sa zapája do činnosti skupiny,

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti
- číta s porozumením, orientuje sa v texte, vyhľadáva a triedi informácie z rôznych zdrojov,

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti a rešpektuje individuálne rozdiely kultúrne, etnické a náboženské,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
- dodržiava pravidlá školského poriadku,
- zúčastňuje sa podujatí školy,
- učí sa preberať zodpovednosť za svoje činy, správanie sa v škole, na školských podujatiach a mimo školy,

kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,

- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- hľadá rôzne riešenia a vyhľadáva z nich tie najsprávnejšie,
- snaží sa nájsť a odstrániť príčiny vzniknutého problému,
- získané poznatky uplatňuje v školskom a osobnom živote,

kompetencie pracovné a kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,
- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,
- aktívne sa zapája do pracovného procesu a dodržiava jeho vymedzené pravidlá, prispôsobuje sa rôznym pracovným podmienkam a získané vedomosti vie uplatniť v praktickom živote,
- vytvára si kladný postoj k svojej budúcej profesii a chráni svoje pracovné a životné prostredie,

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie, kultúrne a historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr .

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozmývajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

7. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Vzdelávanie sa organizuje dennou formou štúdia ako celodenné vzdelávanie, t.j. je organizované v dopoludňajších aj odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí u nás 5. – 9. ročník. Celková dĺžka štúdia je deväť rokov.

Základná škola v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerance,

demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

Základná škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom výchovných a vzdelávacích programov, ktoré poskytujú základné vzdelanie:

- primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného, t.j. 4. ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre 1. stupeň základnej školy (1. – 4. ročník),
- nižšie stredné vzdelanie – 2. stupeň základnej školy, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného, t.j. 9. ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre 2. stupeň základnej školy (5. – 9. ročník).

Základná škola má všetky ročníky, to znamená že je plnoorganizovaná. Má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia nultého ročníka. Člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje samostatnými, na seba nadväzujúcimi vzdelávacími programami. Prvý stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník. Druhý stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník. Najvyšší počet žiakov v triedach je nasledovný:

- 22 žiakov v triede prvého ročníka,
- 25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
- 29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka,
- 12 žiakov v prvom až štvrtom ročníku v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,
- 16 žiakov v piatom až deviatom ročníku v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Určený počet žiakov možno v zmysle platných predpisov zvýšiť (súhlas zriaďovateľa, súhlas rady školy).

Do triedy základnej školy možno začleniť žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, výkonom práv takéhoto žiaka nemôžu byť obmedzené práva ostatných žiakov.

Základná škola organizuje výlety, exkurzie, športový výcvik, školy v prírode a ďalšie aktivity. Vyučovanie sa začína o ôsmej hodine. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch ustanovujú učebné plány školského vzdelávacieho programu.

Proces výchovy a vzdelávania sa uskutočňuje podľa rozvrhu hodín, ktorý je zverejnený v každej triede príslušného ročníka.

Vyučovacia hodina trvá 45-minút. Malé prestávky sú 10-minútové, hlavná - veľká prestávka je po tretej vyučovacej hodine a trvá 15-minút. Žiaci sa počas hlavnej prestávky zdržiavajú v určených priestoroch areálu školy, ak sú na to vytvorené priaznivé poveternostné podmienky. Obedňajšia prestávka pre žiakov prvého a druhého ročníka sa začína najneskôr po piatej vyučovacej hodine a pre žiakov tretieho až deviateho ročníka najneskôr po šiestej vyučovacej hodine v rozsahu 30-minút.

V prvom a druhom ročníku sa vyučuje najviac trikrát v týždni v jednom slede päť vyučovacích, v piatom až deviatom ročníku v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín. V triedach prvého až štvrtého ročníka vyučuje všetky predmety spravidla triedny učiteľ. Ak je to potrebné na zabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti školy, niektoré predmety

vyučujú aj iní pedagogickí zamestnanci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady pre príslušný predmet.

Základná škola organizuje výlety, exkurzie, športový výcvik, školy v prírode a ďalšie aktivity po informovanom súhlase a dohode so zákonným zástupcom žiaka. V jednom informovanom súhlase môže zákonný zástupca žiaka vyjadriť súhlas s uskutočnením viacerých aktivít. Pred uskutočnením každej aktivity poučí zodpovedný učiteľ žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia. Pre žiakov, ktorí sa na uvedených aktivitách nezúčastnia, sa zabezpečí náhradné vyučovanie. Pre žiakov prvého až štvrtého ročníka môže škola organizovať jeden jednodňový výlet, pre žiakov piateho až deviateho ročníka dva jednodňové výlety alebo jeden dvojdný výlet, ktorý možno predĺžiť o dva dni pracovného pokoja. Plavecký výcvik sa organizuje v rozsahu piatich pracovných dní alebo dvadsiatich vyučovacích hodín. Lyžiarsky výcvik sa koná formou sústredenej päťdňovej, maximálne sedemdnňovej výchovno-vzdelávacej činnosti v období mesiacov január až marec. Náklady spojené s rôznymi aktivitami hradí žiakovi jeho zákonný zástupca.

V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach a odborných učebniach vybavených podľa potrieb jednotlivých vyučovacích predmetov, ale aj na školskom pozemku, v telocvični a na školských ihriskách.

Triedy v jednotlivých ročníkoch označujeme rímskymi číslicami.

Triedy možno deliť na skupiny. Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určí podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Na vyučovaní predmetov náboženská alebo etická výchova tvorí skupinu najviac 20 žiakov, na vyučovaní predmetov anglický jazyk, nemecký jazyk, informatická výchova a informatika, svet práce a technika je najvyšší počet žiakov 17.

Najvyšší počet žiakov na vyučovaní telesnej a športovej výchovy je 25.

Obdobie školského vyučovania sa začína 2. septembra a končí sa 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka. Člení sa na prvý a druhý polrok. Prvý polrok sa začína 2. septembra a končí sa 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka. Druhý polrok sa začína 1. februára a končí 30. júna.

Obdobie školských prázdnin tvoria jesenné prázdniny, vianočné prázdniny, polročné prázdniny, jarne prázdniny, veľkonočné prázdniny a letné prázdniny.

Termíny školských prázdnin v príslušnom školskom roku určuje ministerstvo školstva.

Prehľad vyučovania:

Hodina	Začiatok	Koniec
1.	8.00	8.45
2.	8.55	9.40
3.	9.50	10.35
4.	10.50	11.35
5.	11.45	12.30
6.	12.40	13.25

Obedňajšia prestávka 30-minút

7.	14.00	14.45
----	-------	-------

Po ukončení vyučovania sa žiaci môžu zúčastňovať činnosti záujmových útvarov v rozsahu dve hodiny týždenne, 60 hodín ročne. Jedna hodina záujmového útvaru trvá 60 minút.

Pedagogické stratégie

Vo výchovno-vzdelávacom procese využijeme rôzne metódy a formy práce, ktoré budú prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. Budú záležať od stanovených cieľov a predstavovať cestu, spôsob, ako tento cieľ dosiahnuť a zároveň rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť a učenie sa žiaka. Smerovať budú k vytváraniu alebo k ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií. Používať budeme aj problémové, skupinové, blokové, tematické, kooperatívne vyučovanie, brainstorming, samostatné aj tímové projekty, samostatnú prácu žiakov, referáty, prezentáciu a obhajobu výstupov, diskusie, laboratórne práce, praktické vyučovanie, pokusy, názorné vyučovanie s didaktickou technikou, využívanie IKT vo vyučovaní, súťaže, besedy, prednášky, konferencie, exkurzie, výchovné koncerty, divadelné a filmové predstavenia, návštevy výstav a múzeí, tvorivé dielne, výlety, školy v prírode, plavecké kurzy, lyžiarsky výcvik, zapájanie sa a organizáciu charitatívnych podujatí a zbierok, prípravu kultúrnych akadémií, vyučovanie v knižnici, v múzeu, v učebni v prírode, prácu s encyklopédiami, slovníkmi, internetom, časopismi, skutočnými predmetmi, náčrtmi, diagramami, obrazmi, mapami, dennou tlačou, tvorbu modelových situácií, dialóg, dramatisáciu, vlastnú tvorbu, improvizáciu, športové aktivity a iné. Pedagogické stratégie budú súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese budeme žiakov aktívne zapájať do vyučovania, využívať ich predchádzajúce vedomosti, budeme sa vyhýbať dlhým výkladom, žiakov budeme viesť k samostatnej práci, samostatnému objavovaniu nových poznatkov, budeme sa snažiť, aby žiaci vykonali na vyučovaní čo najviac činností sami, čím získajú pocit z úspechu pri vlastnej práci. Ďalej budeme využívať skúsenosti žiakov zo života, budeme sa snažiť, aby poznatky a skúsenosti získané v jednom predmete vedeli využiť aj v iných vyučovacích predmetoch, aby vedeli využiť teoretické poznatky v praxi. Vo vyučovacom procese budeme zdôrazňovať aj výchovný charakter vzdelávania. Budeme sa snažiť o všestranný rozvoj žiaka a pri tom uplatňovať v maximálnej miere individuálny prístup k žiakom.

8. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi sa realizuje v dvoch rovinách. Je to spolupráca medzi triednym učiteľom alebo učiteľom príslušného predmetu so zákonným zástupcom žiaka prostredníctvom dialógu pri osobných stretnutiach, telefonicky alebo mailom a na triednych zasadnutiach združenia rodičov. Vedenie školy v tejto rovine spolupracuje s rodičmi pri riešení rôznych druhov problémov. Druhú rovinu tvorí spolupráca vedenia školy s rodičovskou radou, v ktorej pracuje volený zástupca každej triedy. Táto spolupráca je okrem iného zameraná aj na materiálnu podporu školy a odmeňovanie žiakov za výborné výsledky v učení a pri reprezentovaní školy v súťažiach. Ďalším cieľom bude skvalitnenie spolupráce v oblasti riešenia problémov so žiakmi, keďže je niekedy zložité nadviazať kontakt s niektorými rodičmi, ktorí sa o prácu svojich detí v škole nezaujímajú. Jedná sa hlavne o tzv. problémových žiakov. Triedni učelia a všetci pedagogickí zamestnanci sa aj naďalej budú snažiť o zvýšenie kontaktu a spoluprácu s rodičmi, o odstránenie formálnosti vo vzťahu rodina – škola. Naším cieľom je zvyšovať záujem rodičov o dianie v škole aj prostredníctvom neformálnych stretnutí žiakov, rodičov a učiteľov na rôznych podujatiach (výlety, návštevy kultúrnych podujatí, spoločné športové podujatia, kultúrne akadémie, dni otvorených dverí a pod.). Pedagogický zamestnanec sa bude snažiť svojou prácou a prístupom k žiakom získať dôveru rodičov, aby spoločne kladne vplývali na rozvoj osobnosti dieťaťa - žiaka. Problémy sa aj naďalej budú riešiť v spolupráci s rodičmi a v prípade záujmu sa

uskutočnia spoločné stretnutia slúžiace na dialóg medzi rodičmi, učiteľmi a vychovávateľmi. Rodičia aj ostatná verejnosť sú priebežne informovaní aj prostredníctvom webovej stránky školy.

Spolupráca medzi školou a Radou školy sa bude aj naďalej uskutočňovať v zmysle platnej legislatívy, t.j. Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rada školy je iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy žiakov, rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní funkciu verejnej kontroly, posudzuje a vyjadruje sa k činnosti školy. Rada školy sa skladá z 11 členov. Sú to dvaja zvolení zástupcovia pedagogických zamestnancov (jeden za ročníky 1.-4., druhý za ročníky 5.-9.), jeden zvolený zástupca ostatných zamestnancov školy (vedúca ŠJ), štyria zvolení zástupcovia rodičov, štyria delegovaní zástupcovia zriaďovateľa. Zasadnutia rady školy sa konajú tri – štyrikrát ročne. Riaditeľka školy predkladá Rade školy :

- návrh školského vzdelávacieho programu,
- návrh rozpočtu,
- správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach základnej školy,
- správu o výsledkoch hospodárenia školy,
- koncepčný zámer rozvoja školy,
- informáciu o pedagogicko-organizačnom a materiálno-technickom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu,

Spolupráca s CPPP a P v Šali je na veľmi dobrej úrovni. Okrem odborných a poradenských činností spolupracujeme v oblasti rôznych projektov, prednášok a kurzov, vzdelávania učiteľov, hlavne tých, ktorí vzdelávajú intelektovo nadaných žiakov, ale aj vzdelávania v oblasti rôznych prevencií, šikanovania, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a pod. Spolupracujeme aj so špeciálno-pedagogickou poradňou pri Spojenej škole, Krátka ul. 11 v Šali. V oblasti rôznych prevencií bude pokračovať aj spolupráca školy s políciou, mestskou políciou, úradom práce, rodiny a sociálnych vecí. Spolupracujeme aj s ostatnými základnými školami v meste, materskými a strednými školami a niektorými školami vzdelávajúcimi nadaných žiakov. V posledných rokoch sa zintenzívnila hlavne spolupráca s materskými školami v okolí školy. V priestoroch našej školy sa uskutočňujú niektoré podujatia pre deti materských škôl z okolia školy, ale aj niektorí naši žiaci sa zúčastňujú podujatí materských škôl. V tejto úzkej spolupráci budeme i naďalej pokračovať. V rámci záujmových útvarov a projektov spolupracujeme aj s rôznymi odborníkmi (letecké modelárstvo, futbal a hádzaná). Centrum voľného času patrí k našim stálym spolupracovníkom v oblasti voľno-časových aktivít, ale aj vzdelávania (archeologické múzeum). Naďalej sa bude rozvíjať spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom, ale aj pobočkou Štátneho archívu v Šali. Pravidelná spolupráca na dobrej úrovni sa realizuje so zriaďovateľom – Mestom Šaľa, zvlášť so Spoločným školským úradom v Šali.

9. Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci a zamestnanci cítili v škole príjemne, kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie všetkých priestorov školy, hlavne učební a chodieb. Riadime sa myšlienkou, že žiak sa má vzdelávať a vychovávať v dôstojnom a estetickom pracovnom prostredí a takéto prostredie i vytvárame aj pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy. Prostredie sa skvalitnilo celkovou rekonštrukciou interiéru, avšak novú „tvár“ získavajú učebne aj vďaka novým laviciam a stoličkám, ktoré sú vo výrazných farbách a celkovo oživujú prostredie učební. Súčasťou interiéru sú mnohé izbové rastliny, často originálne tematické nástenky, nástenky s informáciami pre žiakov i rodičov, priestory sú doplnené výtvarnými prácami žiakov. Prostredie tried a chodieb spĺňa náročné bezpečnostné, hygienické, estetické kritériá. Dôležitou súčasťou je aj celý areál školy s udržiavanou zeleňou slúžiaci na pohybové aktivity a v priaznivom počasí aj na relax žiakov počas prestávok a činnosť školského klubu detí.

Pre dosahovanie stanovených cieľov v životnom priestore školy je dôležitá celková atmosféra, klíma školy, ktorú budeme naďalej budovať ako priateľskú, partnerskú a kolegiálnu medzi žiakmi navzájom, žiakmi a pedagógmi. Aj v ďalšom období pôjde o rozširovanie vzájomných pozitívnych prístupov v komunikácii medzi všetkými jej účastníkmi. Základom vytváraných vzťahov bude porozumenie, akceptácia, empatia, tolerancia, potlačanie autoritatívnosti a imperatívnosti, ktoré protirečia humanistickej výchove a potláčajú osobnosť žiaka. Vytvoríme priestor pre uplatňovanie takých štýlov práce, ktoré pozitívne ovplyvňujú učenie sa žiakov, ich vzdelávacie výsledky, sociálne prostredie triedy a celej školy.

10. Učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	iŠVP/ iŠkVP	Ročník/ počet hodín											
			1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.- 9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	iŠVP	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24	55
		iŠkVP	0	0	1	1	2	0	0	1	0	0	1	3
		spolu	9	8	8	8	33	5	5	5	5	5	25	58
	prvý cudzí jazyk (AJ)	iŠVP	0	0	3	3	6	3	3	3	3	3	15	21
		iŠkVP	2	2	0	0	4	2	1	0	0	1	4	8
		spolu	2	2	3	3	10	5	3	3	4	4	19	29
	druhý cudzí jazyk (NJ, RJ)	iŠVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8	8
		spolu	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8	8
Človek a príroda	Prírodoveda	iŠVP	0	0	1	2	3							3
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0
		spolu	0	0	1	2	3							3
	Prvouka	iŠVP	1	2	0	0	3							3
		iŠkVP	0	0	0	0	0							0
		spolu	1	2	0	0	3							3
	Fyzika	iŠVP						0	2	1	2	1	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	1	1	1
		spolu						0	2	1	2	2	7	7
	Chémia	iŠVP						0	0	2	2	1	5	5
		iŠkVP						0	0	0	0	1	1	1
		spolu						0	0	2	2	2	6	6
	Biológia	iŠVP						2	1	2	1	1	7	7
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						2	1	2	1	1	7	7
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	iŠVP	0	0	1	2	3						3	
		iŠkVP	0	0	0	0	0						0	
		spolu	0	0	1	2	3						3	
	Dejepis	iŠVP						1	1	1	1	2	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						1	1	1	1	2	6	6
	Geografia	iŠVP						2	1	1	1	1	6	6
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						2	1	1	1	1	6	6
	Občianska náuka	iŠVP						0	1	1	1	1	4	4
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0
		spolu						0	1	1	1	1	4	4

Človek a hodnoty	Etická vých./ Nábož. výchova	iŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5	9	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	5	9
Matematika a práca s informáciami	Matematika	iŠVP	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21	37	
		iŠkVP	0	1	1	0	2	1	1	1	1	0	4	6	
		spolu	4	5	5	4	18	5	5	5	5	5	25	43	
	Informatika	iŠVP	0	0	1	1	2	1	1	1	1	0	4	6	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	0	0	1	1	2	1	1	1	1	0	4	6	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	iŠVP	0	0	1	1	2							2	
		iŠkVP	0	0	0	0	0								0
		spolu	0	0	1	1	2								2
	Technika	iŠVP						1	1	1	1	1	5	5	
		iŠkVP						0	0	0	0	0	0	0	
		spolu						1	1	1	1	1	5	5	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	iŠVP	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5	11	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5	11	
	Hudobná výchova	iŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1	1	0	4	8	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1	1	0	4	8	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	iŠVP	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10	10	
		iŠkVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		spolu	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10	18	
Inovovaný štátny vzdel. program- iŠVP- povin.h.			20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127	215	
Inovovaný škol. vzdel. prog.(iŠkVP)- voliteľ.hod.			2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19	27	
Spolu: iŠVP+iŠkVP			22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146	242	

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy – poznámky:

Poznámky k inovovanému učebnému plánu podľa iŠVP

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVV a Š SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:
  - a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do

štátneho vzdelávacieho programu;

b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;

4. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. –9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.

5. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

6. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Prerokované a schválené pedagogickou radou v ZŠ J.C. Hronského , Krátka 2, Šaľa, dňa 26.08. 2015.

11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Škola je otvorená všetkým žiakom, zároveň sa však špecializujeme aj na vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením máme upravené dva bezbariérové vstupy do budovy, iné priestorové úpravy sa nerealizovali. Napriek tomu sme mali telesne postihnutých žiakov, ktorým sme v spolupráci s odbornými pracovníkmi vytvárali primerané podmienky vzdelávania a oni bez väčších problémov absolvovali základnú školu. Žiaci pracovali podľa individuálnych učebných plánov, resp. mali úľavy a boli oslobodení od niektorých činností.

Žiaci s poruchami učenia a správania sú integrovaní v bežných triedach. Škola nemá v tomto smere otvorené špeciálne triedy. Úzko spolupracujeme s CPPP a P v Šali a špeciálno-pedagogickou poradňou, teda s psychológom a špeciálnym pedagógom. Pokiaľ sa v škole zistia problémy v učení či v správaní žiaka, odporučí sa žiakovi vyšetrenie, ktoré sa uskutoční len so súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Odborný pracovník odporučí väčšinou úpravy učebného plánu, odporučí metódy a formy práce, niektoré úľavy, resp. odporučí žiaka integrovať. Optimálne podmienky sa vytvárajú v úzkej spolupráci so zákonným zástupcom žiaka, výchovným poradcom, jednotlivými vyučujúcimi a vedením školy.

Výchova žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v triedach s ostatnými žiakmi školy. Ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, ktorý má diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba - je požiadavka na úpravu metód a prístupov vo vzdelávaní, ktoré vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania . Uplatnenie týchto metód a prístupov je nevyhnutné pre rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Školská integrácia (začlenenie) - je výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Žiak so zdravotným znevýhodnením - je len taký žiak, ktorému poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu. Je súčasťou formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do základnej školy a do strednej školy.

Žiak so zdravotným postihnutím - je žiak s mentálnym, zrakovým, sluchovým, telesným postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom, či viacnásobným postihnutím.

Žiak chorý alebo zdravotne oslabený – je žiak s ochorením dlhodobého charakteru.

Žiak s vývinovými poruchami - je žiak s poruchami aktivity a pozornosti, žiak s vývinovou poruchou učenia .

Žiak s nadaním – je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, oblasti umenia alebo športu, alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením:
  - a) žiak so zdravotným postihnutím
  - b) žiak chorý alebo zdravotne oslabený
  - c) žiak s vývinovými poruchami
  - d) žiak s poruchou správania
2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia
3. žiak s nadaním.

V škole vzdelávame žiakov :

- a) so zdravotným znevýhodnením – s telesným postihnutím a s autizmom
- b) chorých a zdravotne oslabených,
- c) s vývinovými poruchami učenia,
- d) s poruchami aktivity a pozornosti,
- e) s poruchami správania,
- f) so všeobecným intelektovým nadaním,
- g) žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Legislatíva a niektoré metodické materiály a iné predpisy pre žiakov so ŠVVP

- Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími (ŠVVP) a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach ZŠ , Štátna školská inšpekcia, Bratislava 2010
- Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 1 –Primárne vzdelávanie, ŠPÚ, Bratislava, 2008, 2011
- Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 2– Nižšie sekundárne vzdelávanie, ŠPÚ, Bratislava, 2008, 2011
- Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2011/12, Bratislava 2011 a Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2012 /2013, Bratislava 2012
- Školský zákon č. 245/ 2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011

- Vyhláška MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním.
- Vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.
- Vyhláška MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie
- Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č.: 2011-3121/12824:4-921 z 1.5.2011 s prílohou č. 2: Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole
- Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy,
- Pokyny na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP schváleného MŠ SR pod číslom CD-2008-17271/37405-1:914 dňa 24. októbra 2008 s platnosťou od 1. januára 2009
- Metodicko-informatívny materiál Žiak s poruchami správania v základnej a strednej škole č. CD-2004-12004/23602-1: 095

V škole sa nachádza najviac žiakov s vývinovými poruchami (poruchami učenia, aktivity a pozornosti). Z tejto skupiny žiakov je len časť zaradená medzi integrovaných žiakov, vo vzdelávaní ostatných žiakov s diagnostikovanou poruchou dodržiavajú učители odporúčenia špeciálneho pedagóga, resp. psychológa.

Žiaci s vývinovými poruchami (poruchami učenia, aktivity a pozornosti)

Pre žiakov s **vývinovými poruchami učenia** je charakteristické, že podávané výkony nezodpovedajú ich rozumovej úrovni. Najčastejšie sa vyskytujú poruchy:

- **dyslexia** - neschopnosť naučiť sa čítať pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dysgrafia** - neschopnosť naučiť sa písať pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dysortografia** - neschopnosť osvojiť si pravopis pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne podmienky,
- **dyskalkúlia** - neschopnosť osvojiť si matematické úkony pomocou bežných vyučovacích metód, IQ v norme a primerané sociokultúrne schopnosti.

Vývinové poruchy učenia bývajú niekedy sprevádzané hyperaktivitou, prípadne nesústredenosťou, impulzívnymi konaním. Väčšinou sa nejedná o jeden druh poruchy, symptómy sa vzájomne prelínajú a v priebehu trvania vykazujú rôznu intenzitu. Svojím obsahom sa vzdelávací proces u žiakov s VPU (vývinové poruchy učenia) zásadne neodlišujú od vzdelávania ostatných žiakov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa využívajú efektívne stratégie učenia, ktoré odporúča po pedagogicko-špeciálnom vyšetrení špeciálny pedagóg. Učiteľ konzultuje rozsah učiva a pracovné postupy vo výchovno-vzdelávacom procese so špeciálnym pedagógom.

Nové učivo sa usporiada po krokoch a dodržiava sa postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu. Učiteľ si priebežne overuje, či žiak porozumel učivu a pracuje s odporúčenými pomôckami a názorným materiálom. Pri skúšaní a overovaní vedomostí pedagógovia uprednostňujú tú formu, ktorú odporúča poradenské zariadenie.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Sú to prevažne žiaci s hyperaktivitou, ktorí sa ťažšie prispôbujú a adaptujú na školské prostredie a školský poriadok. Sú impulzívni a ľahko sa unavia, nie sú schopní dodržiavať režim školy a nemôžu sa vzdelávať v triedach s veľkým počtom žiakov s použitím bežných metód. Príčinou môže byť nervové a psychické ochorenia. Je potrebné žiaka viesť k zodpovednosti pri plnení povinností, k spolupráci v skupine, k tolerancii a predovšetkým ku zvládnutiu elementárnych noriem správania.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je dôležité dodržiavať niektoré vhodné postupy

- uplatňovať pokojný prístup k žiakovi,
- snažiť sa spoločne so žiakom vytvoriť hranice a určiť režim,
- dodržiavať pravidelnosť v režime, dopredu žiaka upozorniť na zmeny,
- uplatňovať dôslednú kontrolu, realizovať so žiakom nácvik sebakontroly,
- dbať na jednotný prístup všetkých pedagógov a rodičov žiaka,
- uplatňovať kooperáciu viacerých odborníkov: psychológ, špeciálny pedagóg, výchovný poradca, učiteľ,
- usmerňovať aktivity žiaka: pohybové uvoľnenie, umožnenie odpočinku, vyhľadanie špeciálneho pedagóga v stave napätia,
- využívať podnety primerané k možnostiam a schopnostiam žiaka, učiť žiaka, ako sa dá situácia riešiť,
- oceňovať požadované správanie žiaka, jeho negatívne správanie nevenovať zbytočne veľa pozornosti.

Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP, ktorí sú evidovaní ako integrovaní.

Žiaci so ŠVVP, ktorí sú evidovaní ako integrovaní, sú vzdelávaní na základe odborných vyšetrení a odporúčení poradenských zariadení, žiadostí zákonných zástupcov, podľa individuálnych vzdelávacích programov (ďalej IVP). Tieto sú vypracované v súlade so ŠkVP a vychádzajú zo špecifických vzdelávacích potrieb žiakov jednotlivých znevýhodnení. Upravujú obsah, formy a podmienky ich vzdelávania. Na vypracovaní IVP sa podieľajú: špeciálni pedagógovia, vyučujúci príslušných predmetov, triedni učitelia, zástupcovia poradenských zariadení a výchovný poradca. IVP schvaľuje riaditeľ školy. Podľa neho sa s dieťaťom v priebehu školského roka pracuje a venuje sa mu i individuálna špeciálno-pedagogická starostlivosť.

Podmienkou školskej integrácie žiaka je špeciálno-pedagogická, v prípade potreby aj psychologická diagnostika vykonaná v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, odborná lekárska správa a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu. O prijatí žiaka so ŠVVP rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Asistent učiteľa pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so ŠVVP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Pri klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením sa prihliada na vývinovú poruchu alebo zdravotné postihnutie a hodnotíme ho s toleranciou podľa daných metodických pokynov.

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP sa používa Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č. 2011-3121/12824:4-921 z 1.5.2011 s prílohou č. 2: Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.

Žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej SZP) poskytuje škola individuálny prístup pedagóga, pričom spolupracuje so psychológom a s rodičmi. Výchova a vzdelávanie žiakov so SZP nie je klasickou integráciou. Žiaci so SZP majú mať vytvorené podmienky na výchovu a vzdelávanie ako v špecializovanej triede. Prioritným dôvodom vytvárania individuálnych podmienok v ich výchove a vzdelávaní sú edukačné potreby, nie ekonomické. Pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so SZP sa vytvárajú individuálne podmienky:

- h) vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- i) úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- j) úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- k) využitie špecifických metód výchovy a vzdelávania.

Žiakom zo SZP sa považuje dieťa, ak spĺňa aspoň tri z nasledujúcich kritérií:

- l) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- m) aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti, patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- n) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- o) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
- p) vyučovací jazyk školy je iný ako jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí.

Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so ŠVVP.

12. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Žiakovi sa vydá vysvedčenie a do doložky sa uvedie : „ Žiak získal nižšie stredné vzdelanie “.
- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčenie z príslušného ročníka sa mu v doložke uvedie : „ Žiak získal primárne vzdelanie“.
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Pre žiakov, ktorí nezískali nižšie stredné vzdelanie, môže základná škola na získanie tohto stupňa vzdelania organizovať vzdelávanie, ktoré sa končí komisionálnou skúškou zo všetkých vyučovacích predmetov okrem vyučovacích predmetov s výchovným zameraním. Po úspešnom vykonaní komisionálnych skúšok škola vydá osobe vysvedčenie s doložkou, na ktorej uvedie získaný stupeň vzdelania.

Základná škola môže organizovať kurz na získanie základného vzdelania v externej forme. Dĺžku kurzu určuje riaditeľ školy individuálne na základe zistenej úrovne získaného vzdelania žiaka, najviac však v dĺžke jedného školského roka.

13. Povinné personálne zabezpečenie

Efektívna realizácia iŠkVP je podmienená aj potrebným personálnym zabezpečením, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch od ustanovenia do kariérnej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov,
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti pri práci so žiakmi a v spolupráci s rodičmi

Celkový počet pedagogických zamestnancov je 36 (1 riaditeľka školy, 1 zástupkyňa riaditeľky školy 12 učiteľov 1. – 4. ročníka, 15 učiteľov 5. – 9. ročníka, 3 asistentky, 4 vychovateľky). Stavebným kameňom kvalitného vzdelávania je pedagogická a odborná spôsobilosť a skúsenosti učiteľov, preto aj pedagogický kolektív tvoria kvalifikovaní učitelia a vychovávatelia. Kolektív tvoria učitelia s dlhoročnou praxou, no v poslednom období v ňom pracuje väčší počet mladších učiteľov.

Vzhľadom na pokles počtu tried a aprobačné zloženie učiteľov nie je možné v súčasnosti prijať kvalifikovaného učiteľa dejepisu, techniky, ani odborne vyučovať hodiny občianskej náuky. Neodborne sa teda vyučujú hodiny občianskej náuky, hodiny dejepisu a technika.

V škole pracuje výchovná poradkyňa s aprobáciou výtvarná výchova – psychológia – etická výchova, ktorá sprostredkuje žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické a iné služby, ktoré koordinuje v spolupráci s triednymi učiteľmi a vedením školy, ako aj s odbornými zamestnancami poradenských zariadení.

V škole dlhodobo pracujú dve psychologičky. Odborné psychologické služby sú zamerané najmä na rozvíjanie zdravého osobnostného rozvoja a psychického zdravia žiakov. Realizuje diagnostiku a výber žiakov do tried pre nadané deti a špecializuje sa aj na prácu s týmito žiakmi.

Desať pedagógov vykonáva funkciu vedúcich metodických orgánov v škole. Jedna učiteľka je vedúcou okresnej sekcie anglického jazyka. Riaditeľka školy je členkou školskej komisie pri mestskom zastupiteľstve.

Pedagogickí zamestnanci vykonávajú aj funkciu koordinátorov prevencie drogových závislostí, environmentálnej výchovy, prevencie pred šikanovaním a projektu školy podporujúcej zdravie, výchovy k ľudským právam, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a informatizácie.

Koordinátor prevencie drogových závislostí pracuje v oblasti protidrogovej prevencie, v súlade s Národným programom boja proti drogám a prevencie drogových závislostí. Úlohy v prevencii protidrogových závislostí má zapracované v pláne práce. Spolupracuje so školským psychológom, triednymi učiteľmi a učiteľmi etickej výchovy, koordinuje aktivity s protidrogovou tematikou v rámci školy, realizuje monitoring úrovne vedomostí žiakov o problematike drog, vyhodnocuje dotazníky zamerané na mapovanie postojov žiakov k problematike drog a ich užívaniu, propaguje formou nástieniek zdravý životný štýl bez návykových látok, odovzdáva pedagogickej rade dôležité informácie týkajúce sa tejto problematiky, propaguje aktivity pri príležitosti Svetového dňa nefajčenia, Európskeho dňa proti drogám, organizuje preventívne aktivity školy, besedy s odborníkmi, výchovné programy a podobne.

Koordinátor environmentálnej výchovy (ďalej ENV) sa zaoberá skvalitňovaním environmentálnej výchovy v škole, vytvára podmienky na aktívnejšie zapájanie sa žiakov do všetkých činností v oblasti ENV, stará sa o rozširovanie odborného-metodickej knižnice ENV, pomôcok pre ENV, nadväzuje kontakty a spoluprácu s organizáciami pôsobiacimi v oblasti ENV, aktivizuje žiakov v oblasti udržiavania a ochrany životného prostredia v škole, jej okolí i v meste Šaľa, pripravuje a organizuje výstavy domácich zvierat a jesenných plodov, organizuje besedy a zapája sa do projektov s pracovníkmi z oblasti životného prostredia a ochranármi prírody. Pracuje podľa vlastného plánu práce, v ktorom má podrobne rozpracované úlohy v oblasti ENV na jednotlivé mesiace.

Koordinátor prevencie šikanovania pripravuje aktivity v oblasti prevencie šikanovania žiakov v škole a školskom klube detí (besedy s odborníkmi, políciou, výchovné programy proti šikanovaniu), poskytuje základné informácie zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovno-vzdelávacom procese, o formách a prejavoch šikanovania a návrhoch na riešenie problémov, spôsoboch preventívneho pôsobenia a podnetoch spolupráce s rodičmi žiakov a príslušnými inštitúciami. Podieľa sa na príprave a realizácii celoškolskej stratégie, aby prevencia bola čo najúčinnnejšia.

Koordinátor projektu školy podporujúcej zdravie pokračuje v naplňovaní myšlienky projektu zdravej školy, pripravuje rôzne aktivity k Svetovému dňu výživy, Svetovému týždňu zdravia, Svetovému dňu duševného zdravia, Svetovému dňu proti AIDS, Európskemu týždňu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Európskemu dňu boja proti drogám, Európskemu dňu nefajčenia a pod. Podieľa sa na plnení úloh v oblasti Národného programu prevencie obezity, podieľa sa na organizovaní tematických dní k zdravej výžive, propaguje zdravý životný štýl, spotrebu mlieka aj prostredníctvom školského automatu na mlieko a ovocné šťavy a podobne.

Koordinátor v oblasti ľudských práv a práv dieťaťa pripravuje a koordinuje rôzne aktivity zamerané na zákaz všetkých foriem diskriminácie, na multikultúrnu výchovu a výchovu proti predsudkom. Organizuje aktivity zamerané na odstraňovanie prejavov rasizmu, na výchovu v duchu humanizmu, na zlepšovanie medziľudských vzťahov, približuje žiakom hodnoty, ktoré sú zahrnuté v Dohovoroch o právach dieťaťa atď.

Koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu organizuje aktivity na utváranie základných vedomostí a postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými a etickými normami s cieľom rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní postupne preberať zodpovednosť za vlastné správanie so zdôrazňovaním významu kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné schopnosti, personálnu bezpečnosť k uvedomovaniu si svojej pohlavnej roly s cieľom pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať. Pripravuje a koordinuje aktivity v oblasti prvotných informácií o vzniku a vývine ľudského jedinca, starostlivosti rodičov o dieťa, ďalej v oblasti poskytovania základných poznatkov o biologických, sociálnych a emocionálnych zmenách v puberte. V 5.- 9. ročníku organizuje také aktivity v oblasti výchova k manželstvu a rodičovstvu, aby prispievali k výchove celej osobnosti dospelujúceho dievčaťa a chlapca, aby boli schopní poznávať a chápať mravné, sociálne, psychologické a fyziologické zvláštnosti ľudských jedincov podľa pohlavia, a tak vytvárať optimálne medziľudské vzťahy s ľuďmi svojho a opačného pohlavia. Organizuje a koordinuje aktivity v oblasti významu plánovaného rodičovstva, významu harmonickej a zdravej rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa, v oblasti zásad rodinnej výchovy práv a povinností rodičov a detí .

Koordinátor informatizácie zabezpečuje poradenstvo v oblasti informatizácie a koordinuje používanie informačných technológií vo výchovno-vzdelávacom procese. Monitoruje, koordinuje a usmerňuje proces informatizácie v škole, spolupracuje s vedením školy a s učiteľmi. Informatizácia je súčasťou prierezových tém, kľúčových kompetencií, štátneho a školského vzdelávacieho programu. Proces informatizácie je jednou z hlavných priorít školy. Koordinátor zapája žiakov do súťaží a aktivít, ktoré podporujú využívanie komunikačných a internetových aktivít. Pracuje na tvorbe webovej stránky, dbá na propagáciu a informovanosť žiakov ohľadom bezpečného používania internetu.

14. Povinné materiálne-technické a priestorové zabezpečenie

Dôležitou podmienkou pri realizácii iŠkVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálne-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy.

14.1 Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelárie riaditeľa a zástupcu riaditeľa školy,
- kancelária vedúcej školskej jedálne,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

- c) **pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom**
- kancelária pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom alebo žiakom,
- d) **pre nepedagogických zamestnancov školy**
- kancelária pre ekonomický úsek,
  - kancelária pre PAM a sekretariát školy,
- e) **hygienické priestory**
- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
  - šatňové skrinky na odkladanie odevov a obuvi,
- f) **odkladacie a úložné priestory**
- pre učebné pomôcky a didaktickú techniku,
  - skladové priestory,
  - archív,
- g) **informačno-komunikačné priestory**
- knižnica vybavená knižničným fondom, IKT zariadením, ale zatiaľ chýba pripojenie na internet,
- h) **učebné priestory (interné/externé)**
- učebne,
  - odborné učebne,
  - 2 telocvične,
  - školské ihrisko trávnaté,
  - multifunkčné ihrisko s umelým povrchom,
- i) **spoločné priestory**
- školská budova
  - školská jedáleň,
  - školský dvor,
  - priestor pre riešenie zdravotných problémov – zatiaľ nemáme.

14.2 Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie

Učebné priestory

P.č.	Názov učebného priestoru
1.	učebňa
2.	telocvičňa
3.	multimediálna učebňa

Vybavenie učební

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Učiteľský stôl a stolička	1	-
Školská lavica a stolička	-	Podľa počtu žiakov
Skriňa	-	1
Nástenka	-	1
Školská tabuľa	-	1
Magnetická tabuľa	-	1
Zdroj napätia a prúdu	-	1
USB kľúč / externý disk	-	-
PC/notebook	-	-
Pripojenie na internet	-	1
Interaktívna tabuľa	6	1
Dataprojektor	6	1
Audioprehrávač/DVD prehrávač	6	-

Vybavenie telocvične

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Rebrina	-	8
Tyč na šplhanie	-	2
Lano na šplhanie	-	2
Kruhy	-	1
Hrazda	-	1
Lavička	-	6
Karimatka/podložka na cvičenie	1	15
Švihadlo	1	15
Švédska debna	-	2
Žinenka	-	8
Koza	-	1
Mostík	-	1
Nízka kladina	-	1
Lopty	-	Podľa potreby
Kriketová loptička, granát	-	Podľa potreby
Futbalová/hádzanárska brána	-	2
Volejbalová konštrukcia a sieť	-	1
Basketbalový kôš	-	3
Stopky	-	1
Meracie pásmo	-	1
Audio/DVD prehrávač	-	1
Skrinka pre audiovizuálnu techniku	-	1

Vybavenie multimediálnej – jazykovej učebne

Názov vybavenia	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
Učiteľský stôl a stolička	1	-
Školská lavica a stolička	-	16
Skriňa	-	1
Interaktívna tabuľa	-	1
Zdroj napätia a prúdu	-	1
Nástenka	-	1
Dataprojektor	-	1
PC/notebook	1	15
Reprodukory, slúchadlá	1	15
Ozvuičenie, Hi-Fi technika	-	1
Multifunkčné zariadenie	-	1?
USB kľúč/externý disk	1	-
Digitálny fotoaparát/kamera	-	1
Prístup na internet	1	15
Wi-Fi router	-	1

15. Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

Škola má 34 učební :

- na výchovno-vzdelávací proces jednotlivých tried sa využíva **22** učební, na prízemí a poschodí sa nachádzajú učebne 1. – 4. ročníka a na poschodí učebne 5. – 9. ročníka,
- odborné učebne 9: fyzikálna s interaktívnou tabuľou, tri počítačové učebne, chemická učebňa, päť učební s interaktívnou tabuľou, jedna tabletová učebňa, dielňa, kuchynka, dve učebne na delené vyučovanie, žiacka knižnica s interaktívnou tabuľou
- telocvične: 2 – klasická a gymnastická
- kabinety: 16 – slúžia ako pracovne pedagogických zamestnancov a psychologičky a zároveň sú v nich umiestnené pomôcky a iný školský materiál
- zborovňa : 1 – využíva sa na porady a iné zasadnutia pedagogických a nepedagogických zamestnancov
- kancelárie: 5 – pracovne riaditeľky školy, zástupcov riaditeľky školy, ekonómky, oddelenia PAM a sekretariátu, vedúcej ŠJ
- školská jedáleň – kapacita 160 miest

Školský klub detí nemá vlastné priestory, činnosť sa uskutočňuje v niektorých učebniach 1.-4. ročníka.

Učebne sú vo veľmi dobrom technickom a hygienickom stave. Vybavené sú školským nábytkom. Vo všetkých učebniach jednotlivých ročníkov boli postupne vymenené staré dvojmiestne školské lavice za nové jednomiestne. Vymenili sa aj stoličky, z ktorých sú mnohé spolu s lavicami nastaviteľné na požadovanú výšku žiaka. Lavice v 1. – 9. roč. sú rozlíšené farbou i veľkosťou a zodpovedajú hygienickým normám. Z odborných učební prešla rekonštrukciou fyzikálna učebňa, do pracovných stolov boli zabudované elektrické rozvody s pripojením na centrálny zdroj elektrického napätia, ktorý je umiestnený v učebni.

V posledných rokoch boli vybudované tri počítačové učebne. Väčšia učebňa je vybavená 16 počítačmi, dataprojektorom, keramikou tabuľou, k dispozícii je notebook, digitálny

fotoaparát, videokamera. Vo väčšej počítačovej učebni sa pripravuje výmena počítačov za modernejšie. Menšia učebňa je vybavená 14 počítačmi. Tretia učebňa sa vybavila novým školským nábytkom, 14 počítačmi, 3 notebookmi, tlačiarňou, dataprojektorom a interaktívnou tabuľou.

Pokračovala rekonštrukcia v oboch telocvičniciach. Vymenili sa všetky okná. Uskutočnila sa aj čiastočná rekonštrukcia osvetlenia telocvičnice. Opravili a zateplili sa strechy na oboch telocvičniciach a spojovacej chodbe. Nevyhnutná však bude rekonštrukcia paluboviek v oboch telocvičniciach a zateplenie fasád. Telovýchovné kabíny sú vybavené dostatočným množstvom rôznych druhov lôpt, priebežne sa zakupuje aj iný potrebný materiál.

Učebné pomôcky pre jednotlivé predmety sa neustále dopĺňajú a modernizujú, aj keď celkové vybavenie bude potrebné aj v nasledujúcom období naďalej aktualizovať a modernizovať. Dopĺňa sa didaktická technika, CD prehrávače, DVD prehrávač, interaktívne tabule, k dispozícii sú televízory, videoprehrávač, mapy, nástenné obrazy, knihy, odborné časopisy, kopírovacie stroje, tlačiarne, počítačové programy, výučbové programy na interaktívne tabule, rôzne audionahrávky. Fond pomôcok sa podarilo obohatiť aj vďaka zapojeniu sa školy do projektu Historicko-náučný chodník regiónu Šaľa.

Všetky priestory v budove vyhovujú hygienickým normám. Pravidelne sa vykonáva oprava maľovky, ktorá sa poškodí počas roka, uskutočnila sa komplexná rekonštrukcia hygienických zariadení, ktoré sú vybavené všetkým potrebným hygienickým materiálom v dávkovacích nádobách.. Ukončila sa rekonštrukcia osvetlenia. Chodby, triedy na poschodí a vstupné priestory s chodbami sa vybavili kamerovým systémom, ktorý slúži hlavne na monitorovanie správania sa žiakov 5. – 9. ročníka, má zabrániť poškodzovaniu interiéru školy. Celá budova školy je zabezpečená poplašným systémom napojeným na mestskú políciu. V škole funguje školský rozhlas, ktorý tiež prešiel rekonštrukciou a bol modernizovaný. Klasické zvonenie bolo nahradené hudobným s veľkým počtom rôznych melódií. Interiér je doplnený množstvom izbových rastlín, o ktoré sa starajú žiaci aj zamestnanci. Steny sú dopĺňané tematickými a príležitostnými nástenkami. Cieľom neustáleho skvalitňovania priestorového, materiálneho, technického a hygienického vybavenia je vytváranie čo najlepších podmienok pre kvalitný výchovno-vzdelávací proces, ktorý chceme uskutočňovať v príjemnom, estetickom a moderne vybavenom prostredí školy.

Areál školy je veľmi rozľahlý, s veľkou rozlohou trávnatých plôch a ostatnej zelene (vyše 300 kríkov, viac ako 300 stromov). Slúži ako relaxačno-športová zóna žiakov, obyvateľov a záujmových skupín z mesta, jej dominantou je trávnaté futbalové ihrisko s dvoma prenosnými hliníkovými bránami. Vybuďovalo sa doskočisko pre skok do diaľky.

Vybuďovalo sa multifunkčné ihrisko. Naplánovaná je výstavba multifunkčného ihriska. Udržiavanie zelene si vyžaduje stálu pozornosť a starostlivosť príslušných zamestnancov.

Na zabezpečenie bezpečnosti v areáli školy a v jeho okolí sa uskutoční v jesennom období výrub cca 40 ks stromov. Škola ich nahradí výsadbou 80 ks nových stromov a 100 ks kríkov. Prínosom by bola rekonštrukcia bežeckej dráhy. Na všetkých plochách sa však aj v ich súčasnom stave dá vykonávať športová činnosť a slúžia na hodiny telesnej a športovej výchovy.

V areáli sa nachádza aj učebňa v prírode, ktorá sa využíva na vyučovanie rôznych predmetov, našou ambíciou je jej doplnenie o ďalšie vybavenie slúžiace aj na relax žiakov a detí v ŠKD. Súčasťou areálu sú aj dve átriá, stredné átrium je plné drevín a inej zelene a slúži aj na vyučovanie prírodovedy a biológie.

Množstvo trávnatých plôch je náročné na celkovú údržbu, preto má škola zabezpečené aj dostatočné vybavenie (napr. dve malotraktorové kosačky, krovinoz, malá kosačka a pod.). Bola vybudovaná studňa a zakúpil sa aj polievací stroj. Celkovo pôsobí areál hlavne vďaka množstvu zelene veľmi dobrým dojmom a radi ho navštevujú aj rodičia s deťmi a trávia tu

voľný čas rôznymi aktivitami, čo je aj súčasťou našej filozofie Otvorenej školy. Všetky učebne a ostatné priestory školy umožňujú realizovať školský vzdelávací program.

16. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre realizáciu iŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku).

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky a snoubordingový výcvik, vychádzka ...) sa musí vychádzať z platnej legislatívy (najmä vyhláška o základnej škole, vyhláška o škole v prírode, smernica o plaveckom výcviku), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

K realizácii školského vzdelávacieho programu je nevyhnutné vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch na vyučovanie a ďalšie aktivity nielen v budove, ale aj v celom areáli školy. Všetky pravidlá bezpečného správania sa žiakov sú súčasťou školského poriadku, s ktorým sa žiaci každoročne dvakrát a podľa potreby aj priebežne oboznamujú prostredníctvom triednych učiteľov. Školský poriadok je dostupný aj pre rodičov na webovej stránke školy. Po oboznámení sa žiaka s bezpečným správaním sa v škole a s pravidlami správania sa uskutoční o tejto skutočnosti prvý vyučovací deň písomný záznam do triednych kníh a žiackych knižiek. Na prvých vyučovacích hodinách v odborných učebniach, v telocvičniach i v ostatných častiach areálu školy sú žiaci taktiež oboznámení s pravidlami bezpečného správania sa. V škole sú vypracované všetky potrebné dokumenty v oblasti BOZP a protipožiarnej ochrany. Realizujú sa pravidelné školenia zamestnancov, ktoré vykonávajú bezpečnostní a požiarni technici. Vykonávajú sa kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia, pravidelné revízie (napr. hasiace prístroje, výťah v školskej jedálni, telovýchovné náradie, elektroinštalácia, bleskozvody, atď.), zistené nedostatky sa odstraňujú v stanovených termínoch. Uskutočnila sa aj kontrola Inšpektorátu práce Nitra a niektoré zistené nedostatky sa odstránili podľa požiadaviek Inšpektorátu (marec 2010).

Pri akciách a podujatiach mimo priestorov školy (napr. výlety, exkurzie, školy v prírode, lyžiarsky a plavecký kurz) sú žiaci oboznámení s pravidlami bezpečného správania na týchto podujatiach, o čom urobia písomný záznam zodpovední zamestnanci do príslušných tlačív alebo záznamov.

Školský poriadok obsahuje aj pravidlá v rámci prevencie drogovej závislosti, šikanovania, trestnej činnosti s vymedzením výchovných opatrení v prípade porušenia pravidiel.

BOZP a ďalšie spomenuté oblasti sú súčasťou vyučovacích predmetov (hlavne občianskej náuky, etickej výchovy, telesnej a športovej výchovy, biológie, fyziky, chémie a iných).

Povinnou súčasťou vyučovania je aj učivo Ochrana života a zdravia, ktorého jednou zložkou je bezpečnosť pri práci. V škole sa zabezpečujú aj potrebné hygienické podmienky vo všetkých priestoroch, uskutočňujú sa pravidelné kontroly Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Nitre, zistené nedostatky sa odstraňujú ihneď, prípadne po získaní potrebných finančných prostriedkov. Žiaci sú priebežne vedení k dodržiavaniu hygienických pravidiel, k čomu im aj v spolupráci s rodičmi vytvárame potrebné podmienky. Dodržiavanie

hygienických zásad priebežne kontrolujú pedagogickí zamestnanci, hlavne triedni učitelia, vedenie školy a príslušní nepedagogickí zamestnanci. Téma hygieny je súčasťou viacerých vyučovacích predmetov (prírodoveda, biológia, atď.), s pravidlami hygieny v škole oboznamujú žiakov hlavne triedni učitelia a vychovávatelia.

Pracovný režim žiakov a učiteľov je daný rozvrhom hodín školy, školským, pracovným a organizačným poriadkom. Rozvrh hodín sa v maximálnej možnej miere snažíme zostavovať v zmysle dodržiavania psychohygienických zásad. Prestávky slúžia na oddych žiakov, malé prestávky majú dĺžku desať minút a veľká prestávka je pätnásťminútová. Vstup do školy je bezbariérový. Priestory zodpovedajú platným normám – čistota, vetranie, hlučnosť, svetlo, teplo – ktoré sa nastavuje termoregulačnými ventilmi. Únikové priestory sú označené, hasiace prístroje sú nainštalované v zmysle platných noriem. Potrebnú pozornosť venujeme prípadným školským i pracovným úrazom. Žiaci i zamestnanci sú poučení ako postupovať v prípade úrazu a škola zabezpečuje prvú pomoc, resp. lekárske ošetrenie. Niektorí zamestnanci boli preškolení v poskytovaní prvej pomoci.

17. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

17.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, ale aj kde sú jeho nedostatky a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je aj motivácia do ďalšej práce, usmernenie ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, testy, povinne predpísané písomné práce (kontrolné práce, školské úlohy, kontrolné diktáty, pravopisné previerky, laboratórne práce a pod.), prezentovanie vybraných tém, výsledky zo súťaží. Hodnotením sa bude zisťovať, či alebo na akej úrovni zvládol žiak vzdelávací výstup (výkonový štandard), ktorý je určený pri každej téme učebných osnov. Preto výstupové štandardy stanovujú, čo má žiak vedieť, urobiť, aké má mať postoje, hodnotovú orientáciu, pohybové a umelecké zručnosti a pod. a tieto výkony sú aj hodnotené.

Hodnotenie sa bude realizovať priebežne po prebratí témy, po ukončení tematického celku, po ukončení viacerých tematických celkov (za štvrťrok, polrok, atď.), po ukončení výučby vo vyučovacom predmete. Žiak školy bude oboznámený s tým, čo a akým spôsobom bude hodnotené. Učiteľ v celkovom hodnotení berie do úvahy aj aktivitu žiaka na hodine, plnenie si povinností v rámci predmetu, zapájanie sa do dobrovoľných aktivít. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. V rámci hodnotenia uplatníme aj sebahodnotenie a vzájomné hodnotenie žiakov. Vyučujúci si v rámci metodických orgánov spracujú v jednotlivých predmetoch a ročníkoch hodnotiace portfólio, ktoré bude obsahovať povinné práce a voliteľné práce vychádzajúce z obsahu vzdelávania v danom ročníku. Pri hodnotení bude učiteľ posudzovať žiaka aj vo vzťahu k nemu samotnému, hodnotiť podaný výkon vo vzťahu k jeho potenciálnym možnostiam a k jeho schopnostiam.

Hodnotenie a klasifikácia sa bude vykonávať v súlade s § 18 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č.320/2008 o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011.

- Hodnotenie a klasifikácia žiaka sa uskutočňuje ako priebežné hodnotenie a celkové hodnotenie.
- Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje na vyučovacích hodinách z jednotlivých predmetov.
- Celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka, vyjadruje výsledky klasifikácie a slovného hodnotenia v jednotlivých vyučovacích predmetoch.
- Stupne celkového hodnotenia sa uvádzajú na vysvedčení.
- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie : „ Žiak získal nižšie stredné vzdelanie “.
- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčenie z príslušného ročníka sa mu v doložke uvedie : „ Žiak získal primárne vzdelanie“.
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.
- Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete podľa školského vzdelávacieho programu neklasifikovaný, sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa slovo
  - a) absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval vyučovacieho procesu daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
  - b) neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa vyučovacieho procesu ospravedlnene nezúčastňoval,
  - c) neprospeš, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa.
- Celkové hodnotenie a klasifikácia žiaka sa prerokuje a odsúhlasí v pedagogickej rade školy.
- Na informovanie zákonného zástupcu žiaka o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka .

17.2 Zásady pre hodnotenie výkonu žiaka

- a) individuálny prístup v hodnotení – hodnotenie žiaka sa má uskutočniť podľa jeho možností a schopností, v porovnávaní so sebou samým v čase,
- b) komplexnosť hodnotenia – hodnotenie má obsahovať všetky stránky rozvoja osobnosti žiaka,
- c) pozitívna orientácia hodnotenia – vychádza z presvedčenia, že každý človek môže byť v niečom úspešný (očakáva úspech - pozitívna motivácia k činnosti). Má vychádzať z toho, čo žiak vie (z kladov a predností) a až potom poukázať na nedostatky. Závisí od schopnosti učiteľa nájsť to, čo možno pochváliť, povzbudiť – dať žiakovi príležitosť prežiť pocit radosti z úspechu,

- d) tendencia k sebahodnoteniu – vyžaduje dať žiakom možnosť hodnotiť iných i seba samého – vyvodiť z hodnotenia kritické závery a urobiť prípadné korekcie,
- e) otvorenosť hodnotenia – znamená možnosť zmeny hodnotenia, ak nastala zmena v rozvoj žiaka (žiak sa mení – zo slabšieho môže byť dobrý, lepší...),
- f) sústavnosť a variabilnosť foriem hodnotenia - vyžaduje sústavné používanie najrôznejších foriem a metód skúšania a hodnotenia žiakov,
- g) pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP budeme brať do úvahy možný vplyv zdravotného alebo iného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Pri hodnotení výsledkov žiakov budeme postupovať podľa Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR a v súlade s § 55, 56, 57 a 58 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17.3 Zásady hodnotenia

- a) Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.
- b) Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.
- c) Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou vo všetkých povinných a povinne voliteľných predmetoch okrem etickej a náboženskej výchovy, ktoré sa hodnotia slovom absolvoval alebo neabsolvoval. O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľ školy (ďalej len „riaditeľ“) po prerokovaní v pedagogickej rade.
- d) Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi klasifikačnými stupňami. Na vysvedčeníach s klasifikáciou sa slovný komentár za príslušný polrok nedopĺňa.
- e) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie: priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.
- f) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

g) Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

h) Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť využívať ich v oblastiach:

- komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
- čitateľskej gramotnosti,
- jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
- digitálnych kompetencií,
- matematickej gramotnosti a prírodných vied,
- sociálnych kompetencií,
- multikultúrnych kompetencií,
- manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
- umeleckých a psychomotorických schopností,
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
- osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
- kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

17.4 Získavanie podkladov na hodnotenie

a) Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá a pod.) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

b) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

c) Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

d) Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

e) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

f) Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.

g) Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:

- známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
- známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
- posúdenie prejavov žiaka (usilovnosť, osobnostný rast, ochota spolupracovať, aktivita na hodine a pod.)

17.5 Hodnotenie prospechu a správania

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri

riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre druhý stupeň vypíše slovom.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- veľmi dobré,
- uspokojivé,
- menej uspokojivé,
- neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Kritériom na hodnotenie správania je dodržiavanie pravidiel správania žiaka a školského poriadku počas hodnotiaceho obdobia. Učitelia pritom využívajú najmä pozitívnu motiváciu.

Správanie žiaka sa hodnotí so zreteľom na vekové osobitosti podľa týchto požiadaviek:

- pochvaly a iné ocenenia sa udeľujú za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin; návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokuje v pedagogickej rade,
- opatrenie na posilnenie disciplíny žiaka sa ukladá po objektívnom prešetrení za závažné alebo opakované previnenie proti školskému poriadku, ktoré spravidla predchádza zníženiu stupňa zo správania; podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z opatrení, najmä napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy.

Hodnotenie správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi, ktorí v triede vyučujú a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade. Pochvaly a iné ocenenia, výchovné opatrenia sa zaznamenávajú v katalógovom liste žiaka. Udelenie zníženého stupňa zo správania sa odôvodní v katalógovom liste žiaka.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami pozornosti, s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo so špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka.

Celkové hodnotenie žiaka piateho ročníka až deviateho ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka na výpise hodnotenia a na konci druhého polroka na vysvedčení vyjadruje nasledovne:

- prospel (a) s vyznamenaním,
- prospel (a) veľmi dobre,
- prospel (a),
- neprospel(a).

Žiak prospel s vyznamenaním, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré.

Žiak prospel veľmi dobre, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré;

Žiak prospel, ak nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete;

Žiak neprospel, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný;

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa slovo:

absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,

neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

17.6 Postup pri hodnotení žiaka

Stupeň prospechu určí učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet.

V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia stupeň prospechu žiaka za hodnotiace obdobie po vzájomnej dohode.

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie. Riaditeľ určí spôsob, akým budú triedni učители a vedenie školy informovaní o stave hodnotenia žiaka v triede, zabezpečí zjednotenie hodnotiacich kritérií u všetkých učiteľov školy (pohovory triedneho učiteľa s vyučujúcimi jednotlivých predmetov, vyučujúci predmetu informuje ihneď pri výraznom zhoršení učebných výsledkov žiaka triedneho učiteľa, triedny učiteľ na konci každého mesiaca hodnotí prospech žiaka z podkladov uvedených v klasifikačných záznamoch).

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v Metodickom pokyne č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v prílohe č.2.

Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne preukázateľným spôsobom o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Pedagogická rada zameraná na hodnotenie žiakov za prvý polrok sa uskutoční najskôr 22. januára a za druhý polrok sa uskutoční najskôr 21. júna príslušného školského roka.

Na konci hodnotiaceho obdobia v termíne, ktorý určí riaditeľ, najneskôr však 24 hodín pred rokovaním pedagogickej rady o hodnotení, zapíše triedny učiteľ katalógového listu žiaka stupne celkovej klasifikácie jednotlivých predmetov. Vyučujúci príslušného predmetu podpíšu hodnotenie v prednej časti katalógu a pripraví návrhy na opravné skúšky a hodnotenie žiakov v náhradnom termíne. Hodnotenie preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôže byť znížené na základe správania žiaka.

Triedny učiteľ a učители jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom informujú zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka. Na informovanie zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka alebo iné informačné prostriedky (napr. e-mail, telefón).

Ak žiak prestupuje do inej školy, riaditeľ kmeňovej školy, ktorú žiak navštevoval, zašle záznam o jeho správaní a prospechu za neukončené hodnotiace obdobie riaditeľovi školy, do ktorej žiak prestupuje. Tento záznam sa využije na hodnotenie žiaka. Ak žiak prestupuje do inej školy po 15. novembri alebo po 15. apríli, je záznam súčasne podkladom na celkové hodnotenie žiaka.

Žiak základnej školy, ktorý navštevoval školu pri zdravotníckom zariadení, v diagnostickom centre alebo v liečebno-výchovnom zariadení (ďalej len „škola pri zariadení“), sa celkovo hodnotí v kmeňovej škole. Pri hodnotení v kmeňovej škole sa berie do úvahy priebežné

hodnotenie v škole pri zariadení. Ak žiak navštevoval školu pri zariadení nepretržite viac ako tri mesiace pred koncom hodnotiaceho obdobia, kmeňová škola preberá návrh na celkové hodnotenie zo školy pri zariadení v tých predmetoch, ktoré sa v nej vyučoval. Návrh sa zasiela po prerokovaní v pedagogickej rade školy pri zariadení najneskoršie 14 dní pred termínom vydávania vysvedčenia. V ostatných vyučovacích predmetoch sa nehodnotí.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Deťom občanov Slovenskej republiky povolí riaditeľ plniť povinnú školskú dochádzku vzdelávaním v školách mimo územia Slovenskej republiky, vzdelávaním v školách zriadených iným štátom na území Slovenskej republiky, individuálnym vzdelávaním v zahraničí. Na vysvedčení vydanom kmeňovou školou sa v doložke uvedie: „Žiak je na tomto vysvedčení hodnotený z predmetov, z ktorých nebol hodnotený na vysvedčení vydanom v školskom roku ... školou ... za ... ročník“.

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch) ...“. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním.

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil. V doložke sa uvedie: „Žiak splnil.....rokov povinnej školskej dochádzky“.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu“.

17.7 Hodnotenie žiaka v náhradnom termíne

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno žiaka hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok nehodnotí. Riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie žiaka mohlo vykonať najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka. Za hodnotenie žiaka zodpovedá príslušný vyučujúci predmetu.

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno hodnotiť žiaka na konci druhého polroka, riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to tak, aby sa hodnotenie žiaka vykonalo spravidla v poslednom týždni augusta.

Opravné skúšky

Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospieť nedostatočný, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľa vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

Obsah a formu opravnej skúšky žiaka, ktorý na konci druhého polroka je hodnotený neabsolvoval a neprospeš v niektorom vyučovacom predmete, určí riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.

Termín opravných skúšok určí riaditeľ školy tak, aby sa opravné skúšky podľa odseku 1 vykonali najneskôr do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať opravnú skúšku v určenom termíne, možno povoliť vykonanie opravnej skúšky najneskôr do 15. septembra.

Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú skúšku, sa hodnotí z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať opravnú skúšku, stupňom prospechu nedostatočný.

O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledok sa zaznamenajú do katalógového listu žiaka.

Komisionálna skúška

Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak:

- je skúšaný v náhradnom termíne,
- vykonáva opravnú skúšku,
- preskúšanie požiada zákonný zástupca,
- sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa,
- je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
- má povolené individuálne vzdelávanie,
- ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrt'ročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje:

- údaje identifikujúce žiaka,
- hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka,
- návrh hodnotenia.

Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka a druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa

vydania vysvedčenia, požiadať riaditeľa o vykonanie komisionálnej skúšky žiaka; ak je vyučujúcim riaditeľ, o preskúšanie žiaka možno požiadať príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v hodnotiacom období z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

Preskúšanie sa uskutoční neodkladne v termíne, ktorý určí riaditeľ školy. Ak pre neprítomnosť žiaka nemožno preskúšanie uskutočniť v tomto termíne, nemožno žiaka ďalej preskúšavať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka. Ďalšie preskúšanie žiaka je neprípustné. Na požiadanie zákonného zástupcu žiaka môže byť zákonný zástupca prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

Žiakovi, ktorý sa vzdeláva v škole mimo územia Slovenskej republiky, vzdeláva sa v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, vzdeláva sa individuálne v zahraničí alebo žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole a dosiahol v niektorom predmete prospach nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky, sa umožní vykonať opravnú skúšku v súlade s bodom – Opravné skúšky.

Hodnotenie absolventa vzdelávania na získanie stupňa vzdelania

Pre žiakov školy, ktorí nezískali nižšie stredné vzdelanie, môže základná škola na získanie tohto stupňa vzdelania organizovať vzdelávanie, ktoré sa končí komisionálnou skúškou zo všetkých vyučovacích predmetov okrem vyučovacích predmetov s výchovným zameraním. Po úspešnom vykonaní komisionálnych skúšok škola vydá osobe vysvedčenie s doložkou, na ktorej uvedie získaný stupeň vzdelania.

Priebeh komisionálnej skúšky sa riadi Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR č. 22/2011 v článku 8. Ak absolvent v kurze na získanie stupňa vzdelania poskytovaného základnou školou bol pri skúškach na záver tohto kurzu klasifikovaný stupňom nedostatočný, umožní mu riaditeľ školy vykonať opravnú skúšku. Ak bol absolvent kurzu klasifikovaný stupňom nedostatočný najviac z dvoch predmetov, môže opravné skúšky vykonať do dvoch mesiacov. Základná škola môže organizovať kurz na získanie základného vzdelania v externej forme. Dĺžku kurzu určuje riaditeľ školy individuálne na základe zistenej úrovne získaného vzdelania žiaka, najviac však v dĺžke jedného školského roka.

Záujemca o absolvovanie kurzu na získanie nižšieho stredného vzdelania sa môže obrátiť na základnú školu, v obvode ktorej má trvalé bydlisko. Žiak si však môže zvoliť aj inú školu, ktorá kurz uskutočňuje.

Učebný plán pre externú formu vyučovania s časovou dotáciou

Predmet	Počet hodín
Slovenský jazyk a literatúra	16
Cudzí jazyk (ANJ/ NEJ)	12
Dejepis	6
Geografia	6
Matematika	16
Fyzika, chémia, biológia	16

Spolu 72 hodín

Postup do vyššieho ročníka

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý prospel.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý neprospeľ v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka, aj viackrát.

Kritéria hodnotenia žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch sú podrobne rozpracované v učebných osnovách príslušných predmetov a schválené príslušnými predmetovými komisiami.

17.8 Všeobecné zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP

- Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
- O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka po konzultácii so špeciálnym pedagógom alebo iným odborníkom (psychológ, logopéd, odborný lekár).
- Pri hodnotení žiaka učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.
- U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.
- Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami, chybami a poruchami reči, vývinovými poruchami učenia, autizmom zabezpečí učiteľ pri odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ sa vždy rozhodne, či uprednostní písomnú, praktickú alebo ústnu formu odpovede.
- Úroveň čítania sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.
- Žiak s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) môže písať diktát, alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovanie. Diktát takéhoto žiaka sa nehodnotí známkami, ale slovne, učiteľ vyčíslí počet chýb a pri hodnotení spolupracuje so žiakom.
- Grafický prejav žiaka s takým zdravotným znevýhodnením, ktoré má vplyv na jeho úroveň (napr. písanie, výtvarný prejav), sa priebežne ani súhrnne nehodnotí známku.

- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať.
- Žiak, ktorý vzhľadom na druh a stupeň svojho znevýhodnenia nemôže v celku plniť učebné osnovy základnej školy v niektorých alebo všetkých predmetoch a postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, má učebné výsledky priebežne aj súhrnne na vysvedčení hodnotené podľa individuálnych kritérií. Na vysvedčení v doložke, triedny učiteľ uvedie, v ktorých predmetoch žiak postupoval podľa individuálneho učebného plánu.

Žiakov s poruchami učenia hodnotíme iným spôsobom a s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia. Výkon, ale najmä snahu na hodine a pri príprave oceníme (chválime, verbálne neverbálne – súhlasným prikývnutím, úsmevom), pretože to pôsobí vysoko pozitívne, povzbudzuje k ďalšiemu úsiliu.

Slabší výkon nekritizujeme, nezosmiešňujeme. Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.

Pri hodnotení žiaka si musíme uvedomiť, že nejde len o neschopnosť alebo zníženú schopnosť čítať a písať, ale predovšetkým o nedostatočnosť v stratégiách komunikačných verbálnych i neverbálnych a sociálnych. Preto je potrebné hodnotenie individuálne špecifikovať:

- priebežne hodnotiť každý výkon žiaka,
- hodnotiť čo najrýchlejšie po práci, inak hodnotenie, či už pochvala alebo kritika, sa míňa účinku,
- vybrať spôsob skúšania, ktorý dieťaťu najviac vyhovuje,
- pri ústnom skúšaní - odpovedať na základe otázok; vo vyšších ročníkoch pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu,
- obmedziť skúšanie pred tabuľou,
- písomné práce po formálnej stránke prispôbiť (väčšie písmená, menej úloh, štruktúrovaný text, podčiarknuté kľúčové slová, linajky na zapisovanie odpovedí, prípadne krúžkovanie správnej odpovede, mriežku na zapisovanie čísel pri výpočtoch),
- nehodnotiť kvalitu písma, písomný prejav nie je nutné vždy klasifikovať,
- nehodnotiť úpravu, ale obsahovú stránku,
- pri hodnotení strieďať typy hodnotenia - známka, slovné hodnotenie, body, pomocou symbolov (značky),
- pri hodnotení známkou alebo bodmi tieto hodnotenia neustále doplňovať slovným hodnotením, ktoré si lepšie všíma vstup, priebeh práce, výsledok a podmienky, ktoré má žiak pri práci - formálne hodnotenie známkou môže viesť k formálnym výkonom,
- sebahodnotenie samotným žiakom je metóda, ktorá svojím dopadom na žiaka významne ovplyvňuje jeho výkony (žiak má konkrétne vyjadriť, čo vie a čo nevie),
- zdôrazniť čo bolo dobré, dosiahnuté, pozoruhodné a neorientovať sa na chybu,
- rozvíjať komunikatívnosť, nie príkazy, zákazy,

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP používame

Individuálne hodnotenie – hodnotíme pomer medzi výkonom a schopnosťou, neporovnávame žiakov medzi sebou.

Otvorené hodnotenie – hodnotíme činnosť, výsledok, dielo, nie osobnosť žiaka.

Pozitívnu orientáciu – hodnotíme to, čo žiak vie. Využívame dialóg – žiakom dávame možnosť o hodnotení diskutovať v triede, žiak tak má šancu naučiť sa sebahodnoteniu, učiteľ má šancu získať informácie o úrovni sebahodnotenia žiakov.

Objektivizáciu hodnotenia – pedagóg obmedzuje spôsob vlastných subjektívnych vplyvov pri hodnotení žiakov.

18. Vnútny systém hodnotenia a kontroly zamestnancov školy

18.1 Ciele kontroly

- získať prehľad o odbornej a metodickej pripravenosti učiteľov a výchovných zamestnancov,
- získať prehľad o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu,
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno-vzdelávacom procese,
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie s cieľom zabezpečiť zjednocovanie hodnotiacich kritérií,
- sledovať výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, súťaže žiakov, didaktické testy v paralelných triedach, úspešnosť prijatia na vyšší stupeň vzdelávania),
- hodnotiť výsledky zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti, zameranie sa na kontrolu výchovno-vzdelávacieho procesu (plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých jeho častiach, tvorbu tematických výchovno-vzdelávacích plánov a ich dodržiavanie, atď.), kontrolu dodržiavania pracovného a školského poriadku ako aj plnenia úloh v rámci plánu práce školy a metodických orgánov, prácu vedúcich metodických orgánov, výchovného poradcu, kontrolu vedenia pedagogickej dokumentácie, kontrolu práce pri činnostiach mimo školy (lyžiarsky výcvik, školy v prírode, plavecké kurzy, exkurzie a pod.), na dodržiavanie bezpečnostných a hygienických predpisov, na kontrolu činnosti záujmových útvarov, kontrolu estetického vzhľadu tried, areálu školy, kontrolu práce školského klubu detí. sledovať zavádzanie a plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých ročníkoch,
- zabezpečiť plynulý chod vyučovania, dodržiavanie pracovnej disciplíny,
- získať prehľad o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu,
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno-vzdelávacej činnosti z predchádzajúceho školského roka,
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie žiakov jednotlivými učiteľmi s cieľom zabezpečiť zjednocovanie kritérií pri klasifikácii,
- sledovať evidenciu o klasifikácii žiakov v zmysle Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu (MP),
- získať prehľad o zavádzaní a využívaní IKT technológií vo vyučovacom procese,

18.2 Formy, metódy a spôsob kontroly

a) **Priama hospitačná činnosť**, v ktorej riaditeľka, zástupkyne riaditeľky a vedúce metodických orgánov v spolupráci s vedením budú sledovať:

- efektívne využívanie učebných IKT pedagógmi,
- rozvíjanie kľúčových kompetencií a zručností žiakov,
- dodržiavanie zásad školského vzdelávacieho programu,
- prácu so žiakmi so ŠVVP,

- plnenie úloh POP vo vyučovacom procese,
- hodnotenie, sebahodnotenie žiakov,
- využívanie progresívnych a aktivizujúcich metód a foriem práce,
- diferencovanie úloh a činností vzhľadom na rozdielne vzdelávacie potreby jednotlivých žiakov so ŠVVP,
- dodržiavanie didaktických zásad s osobitným zameraním na triedy prospechovo slabšie,
- plnenie učebných osnov a požiadaviek štandardov v jednotlivých ročníkoch,
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky,
- dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov,
- dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno-vzdelávacej práci,
- plnenie plánu práce školy, plánov metodických orgánov,
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách so zreteľom na charakter predmetu.

a) Pozorovanie, individuálny rozhovor s učiteľom

b) Didaktické testy, previerky zamerané na plnenie štandardov, ktoré sú vypracované pre jednotlivé predmety a ročníky,

c) Rozbor predpísaných písomných prác a riaditeľských previerok na zasadnutiach metodických orgánov,

d) Spolupráca metodických orgánov, zovšeobecnenie dobrých skúseností výchovno-vzdelávacej práce,

e) Sledovanie plnenia pracovného a školského poriadku záväzného pre pedagogických zamestnancov a žiakov školy,

f) Ankety,

g) Dotazníky.

18.3 Oblasti kontrolnej činnosti

Priama hospitačná činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese. Priamou hospitačnou činnosťou budeme sledovať:

- dodržiavanie didaktických zásad vo výchovno-vzdelávacom procese,
- plnenie učebných osnov jednotlivých predmetoch,
- rozvoj čitateľskej gramotnosti,
- vyučovanie predmetu etická výchova vo všetkých ročníkoch,
- plnenie úloh z učiva „Ochrana života a zdravia“ v jednotlivých vyučovacích predmetoch,
- realizácia učiva „Ochrana života a zdravia“ so zameraním na praktické činnosti v rámci účelových cvičení a didaktických hier,
- využívanie učebných pomôcok, účelnej názornosti vyučovania, didaktickej techniky,
- výchova k rodičovstvu a manželstvu
- rozširovanie myšlienky podpory zdravia a zdravého spôsobu života,
- prevencia drogových závislostí vo vyučovacom procese – občianska náuka, etická výchova, prírodoveda, biológia a iné predmety,
- uplatňovanie humanistických prístupov vo vyučovaní, klíma na vyučovacej hodine, atmosféra vyučovacieho procesu,
- realizácia komunikatívneho princípu vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry,
- dodržiavanie metodických pokynov na hodnotenie žiakov, formy a metódy hodnotenia, pomer písomného a ústneho overovania vedomostí, počet známok z jednotlivých predmetov,
- celková práca učiteľov telesnej výchovy, telesnej a športovej výchovy, dodržiavanie učebných osnov, formy zisťovania kondície žiakov, vstupné a výstupné testovanie

- v jednotlivých disciplínach, porovnávanie výsledkov na začiatku a konci školského roka, športové oblečenie žiakov na hodinách ,
- kontrola vedomostí zo slovenského jazyka a literatúry, matematiky vo všetkých ročníkoch a niektorých ďalších predmetov vo vybraných ročníkoch formou testov,
  - sledovanie komunikatívnych zručností na hodinách cudzích jazykov,
  - vstupné a výstupné testy – porovnávanie výsledkov,
  - plnenie úloh plánu práce, úloh plánov predmetových komisií metodických združení,
  - dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách, pri laboratórnych prácach, praktických cvičeniach,
  - prípravu žiakov 9. ročníka na štúdium na stredné školy - príprava na celoplošné testovanie žiakov 9. roč.,
  - individuálny prístup k žiakom na hodinách (talentovaní, nadaní, slaboprosievajúci žiaci),
  - zavádzanie nových metód vo vyučovacom procese, progresívne metódy práce, inovatívne postupy,
  - tvorivá práca na hodinách, tvorivé prvky,
  - vzťah učiteľ – žiak, žiak – učiteľ,
  - práca so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním
  - plnenie školského vzdelávacieho programu vo všetkých ročníkoch,
  - osobnosť učiteľa vo vyučovacom procese,
  - rozvíjanie komunikačných schopností žiakov,
  - uplatňovanie učebných osnov environmentálnej výchovy v jednotlivých predmetoch,
  - sledovanie výchovného pôsobenia s cieľom odstraňovania prejavov rasizmu medzi žiakmi s dôrazom na rómskych žiakov,
  - plnenie úloh z POP na príslušný školský rok.

Ďalšie oblasti kontroly:

Práca výchovného poradcu – kontakt s triednymi učiteľmi, so žiakmi, s CPPP a P, s rodičmi, plnenie plánu práce výchovného poradcu.

Príprava na súťaže, olympiády – aktivita jednotlivých učiteľov v tomto smere, dosahované výsledky.

Kontrola práce metodických orgánov v škole, sledovanie plnenia úloh v plánoch predmetových komisií a a metodických združení, zovšeobecnenie dobrých skúseností, zjednocovanie požiadaviek v rámci metodických združení, exkurznej činnosti na rozšírenie vedomostnej úrovne žiakov, zapracovanie úloh POP do plánov a spolupráca metodických orgánov.

Kontrola vedenia pedagogickej dokumentácie a inej dokumentácie

- vedenie triednych kníh,
- vedenie triednych výkazov, katalógových listov,
- vedenie klasifikačných hárkov,
- kontrola výpisov za I. polrok a vysvedčení za II. polrok školského roka,
- vedenie zápisníc zo zasadnutí rodičov,
- vedenie zápisníc zo zasadnutí metodických orgánov,
- vedenie záznamov záujmových útvarov,
- predpísané písomné práce zo slovenského jazyka, matematiky, cudzích jazykov, záznamy laboratórnych prác,

- vedenie osobných listov,

Kontrola činnosti záujmových útvarov

Kontrola estetického vzhľadu tried, areálu školy, čistota, hygiena, bezpečnosť

- kontrola dodržiavania bezpečnostných a hygienických predpisov, kontrola objektu školy,
- kontrola učební, dielní s cieľom zistiť nedostatky, chyby a odstrániť ich,
- kontrola pedagogického dozoru, dodržiavanie všetkých častí pracovného poriadku školy so zameraním na okamžité odstránenie nedostatkov,
- kontrola práce v školskom klube detí, naplnenosť oddelení, dodržiavanie jednotlivých zložiek výchovno-vzdelávacej práce, výchovný program,

Poslaním a účelom hodnotenia bude **poznávanie** práce konkrétneho zamestnanca, **posudzovanie** jeho práce ako podklad pre finančné a iné ocenenie, **motivácia** pre jeho ďalší výkon, ale aj pôsobenie na dlhodobé formovanie jeho osobnosti.

Kontrolná činnosť bude realizovaná priebežne, na jej základe sa bude realizovať hodnotenie zamestnancov. Výsledky sa budú analyzovať na pracovných zasadnutiach, hospitačných rozboroch a v priamych rozhovoroch so zamestnancami. Vedenie školy bude každý rok postupovať podľa plánu kontrolnej činnosti.

18.4 Postup pri realizácii hodnotenia pedagogických zamestnancov

Kontrola a hodnotenie výkonov sa realizuje priebežným monitorovaním aktivít zamestnancov a ich formatívnym hodnotením na základe poznatkov získaných:

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou, individuálnymi rozhovormi,
- analýzou písomných prác,
- referenciami od žiakov, rodičov,
- vyhodnocovaním výsledkov rôznych typov súťaží,
- zhodnotením dosahovaných výchovno-vyučovacích výsledkov,
- vyhodnotením činnosti pedagóga v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vyhodnocovaním plnenia činností zadaných nad rámec pracovných úloh.

Jedenkrát ročne budú tieto poznatky zhrnuté v periodickom sumatívnom hodnotení v rámci hodnotiaceho pohovoru so zamestnancom, ktorý bude založený na čiastkových výsledkoch formatívnych hodnotení zameraných na minulé výkony, ale zároveň bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérový rast.

Cieľom vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je harmonizácia aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšovanie kvality práce jednotlivých zamestnancov. Má viesť k zlepšovaniu výkonu a nepretržitému rozvoju kompetencií zamestnancov, k motivácií pedagógov, aby sami sledovali a hodnotili svoj pracovný výkon a pracovné správanie a menili ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebazvedávania, a tým zvyšovali kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti školy.

Vedeniu školy umožňuje prepracovaný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získavať, riadiť, rozvíjať a odmeňovať tých, ktorí majú požadované spôsobilosti naplňovať ciele a výchovno-vzdelávací program školy

a prispievať ku kvalitnejšiemu, efektívnejšiemu a lepšiemu fungovaniu vzdelávacej inštitúcie ako celku.

U zamestnancov má systém kontroly a hodnotenia podporovať a rozvíjať také profesionálne konanie a správanie, plnenie pracovných úloh, aktivity kontinuálneho vzdelávania a sebvzdelávania rozvíjajúceho profesijné kompetencie, ktoré budú prispievať k dosiahnutiu hodnôt, cieľov a funkcií školy.

18.5 Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov

Výsledky, kvalitu a náročnosť výkonu pedagogickej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov hodnotí v súlade s § 52 zákona č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vedúci zamestnanec, priamy nadriadený podriadeného hodnotí komplexom objektivizujúcich metód výsledky a kvalitu výkonu pedagogickej profesie, mieru osvojenia a využívania profesijných kompetencií. Uvádzajúci pedagogický zamestnanec začínajúceho pedagogického zamestnanca, priamy nadriadený podriadeného jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka (riaditeľka hodnotí zástupkyne riaditeľky školy, zástupkyňa riaditeľky školy pre 5.- 9.ročník učiteľov pre 5.- 9. ročník a zástupkyňa riaditeľky školy pre 1.- 4. ročník učiteľov 1.- 4 ročníka a vychovávateľky ŠKD). Hodnotenie sa realizuje formou hodnotiaceho pohovoru.

Hodnotenie je podkladom na

- rozhodnutia riaditeľa školy na ukončenie adaptačného vzdelávania,
- vypracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania,
- odmeňovanie,
- d ďalšie personálne činnosti, rozhodovanie.

Zásady hodnotenia pedagogických zamestnancov sú rozpracované v pracovnom poriadku.

O hodnotení sa vyhotovuje Písomný záznam o hodnotení pedagogického zamestnanca, v ktorom hodnotiteľ uvedie slovné hodnotenie (mimoriadne dobré , veľmi dobré, štandardné, čiastočne vyhovujúce, nevyhovujúce výsledky pri vykonávaní pracovnej činnosti).

a) identifikácia údajov:

- hodnoteného zamestnanca -meno a priezvisko, titul, osobné číslo, dátum narodenia, pracovná pozícia,
- hodnotiteľa - meno a priezvisko, titul, funkcia,
- hodnotiace obdobie – od - do, dátum a miesto hodnotenia, účel hodnotenia,

b/ vyhodnotenie:

- pracovného výkonu v rámci plnenia pracovných úloh a splnenie uložených úloh,
- pracovného správania,
- stanovisko hodnoteného,
- súhrnné stanovisko hodnotiteľa - stanovenie individuálnych pracovných cieľov v profesijnom rozvoji, úlohy uložené pre ďalšie hodnotiace obdobie,
- podpis hodnotiteľa a hodnoteného,

c) stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia:

- stupnica hodnotenia v škálovom vyjadrení (body v počte 5 ako najlepšie hodnotenie, 4, 3, 2, 1 ako najhoršie hodnotenie) i v slovnom vyjadrení,
- percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia – maximálny počet 180 bodov.

Ak zamestnanec nesúhlasí s hodnotením:

- a/ uvedie sa v stanovisku,
- b/ hodnotenie sa opäť preukázateľne prerokuje v prítomnosti zástupcu zamestnancov, v prípade opakovaného nesúhlasu sa k hodnotiacemu pohovoru prizýva ďalší, funkčne vyššie postavený nadriadený /poznámka: napr. hodnotenie vykonal zástupca riaditeľa, vyššie postavený nadriadený je v tomto prípade riaditeľ školy/.

Písomný záznam z hodnotenia sa vyhotoví v dvoch exemplároch, z ktorých jeden je určený do osobného spisu a podlieha legislatívnym normám o archivácii a druhý je učený pre zamestnanca.

Hodnotiteľ je povinný:

- a/ zachovať štruktúru a formálne náležitosti hodnotiaceho pohovoru,
- b/ oboznámiť sa s pravidlami hodnotiaceho pohovoru a dodržiavať ich.

18.6 Stupnica hodnotenia

5	mimoriadne dobré	aktívne, iniciatívne, samostatné, zodpovedné, včasné a spoľahlivé plnenie obsahu kritéria
4	veľmi dobré	plnenie obsahu kritéria s drobnými výhradami v porovnaní s hodnotou 5, ktoré znižujú úroveň činnosti obsiahnutej v kritériu
3	štandardné	priemerné plnenie obsahu kritéria, kolísavé výkony v závislosti od vonkajších vplyvov alebo vnútornej motivácie
2	častočne vyhovujúce	dostačujúce plnenie iba základných povinností nevyhnutých na splnenie obsahu kritéria, potreba pravidelnej kontroly pre splnenie cieľa obsiahnutého v kritériu
1	nevyhovujúce	nedostačujúce plnenie obsahu kritéria

Hodnotená oblasť : Pracovný výkon

Kritériá hodnotenia	Indikátory (ukazovatele)	Hodnotenie
----------------------------	---------------------------------	-------------------

		hodnoteného (1 až 5)	hodnotiteľa (1 až 5)
Edukačný proces	vie stanoviť edukačné ciele vo väzbe na učebné osnovy		
	aplikuje inovačné metódy , formy a ostatné prostriedky v nadväznosti na ciele, modernizuje VVP proces		
	dodržiava didaktické zásady, tvorivé prístupy, alternatívne metódy		
	vytvára dobrú klímu v triede, má prirodzenú autoritu, je žiakmi akceptovaný		
	dodržiava pravidlá hodnotenia žiakov, priebežne hodnotí snahu, výkon a osobný pokrok žiaka		
	vytvára podmienky pre dosahovanie primeraných výchovno-vyučovacích výsledkov		
	motivuje žiakov k účasti na postupových súťažiach a predmetových olympiádach		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 35 bodov)			
Žiak	rešpektuje danosti a potenciál žiaka, rozvíja silné stránky žiakovej osobnosti, vie motivovať žiakov k učeniu, rešpektuje názory žiakov		
	rozvíja u žiakov kľúčové kompetencie, vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť		
	rozvíja personálne zručnosti žiakov: samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu, sebadôveru		
	vie riešiť problémy v triede, pri dozore nad žiakmi, na exkurziách, na výletoch, v škole v prírode		
	prístupuje k žiakom individuálne, pomáha žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pracuje s nadanými a talentovanými žiakmi, žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 30 bodov)			
Postoje	k plneniu povinností vyplývajúcich z náplne práce, plnenie úloh spoľahlivo, správne a včas		
	k plneniu úloh nad rámec pracovných povinností, mimoriadna prac. činnosť, aktivita		
	k profesijnému rozvoju, zvyšovaniu kvalifikácie, odbornosti - účasť na vzdelávacích aktivitách a formách kontinuálneho vzdelávania		
	k profilácii, zameraniu a stratégii školy - zapája sa do ich realizácie		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 20 bodov)			

Iné úlohy	prínos pre školu – propagácia, prezentácia školy na verejnosti, spolupráca s rodičmi		
	spolupráca pri spracovaní, realizácii a hodnotení rozvojových projektov, programov školy, zavádzaní zmien a inovácií, spolupráca pri tvorbe ŠkVP		
	organizovanie a zapájanie sa do mimoškolských aktivít: besedy, karneval, športové aktivity, tvorivé dielne		
	tvorba učebného materiálu, didaktických testov, pracovných zošitov		
	aplikácia moderných princípov vo vzdelávacom procese, používanie IKT vo vyučovacom procese, práca s interaktívnou tabuľou		
	estetizácia prostredia triedy, školy		

Hodnotená oblasť : Pracovné správanie

Kritériá hodnotenia	Indikátory (ukazovatele)	Hodnotenie	
		hodnoteného (1 až 5)	hodnotiteľa (1 až 5)
Profesionálne správanie	dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vyučovací proces a vlastné správanie		
	pozná svoje silné a slabé stránky, uplatňuje sebahodnotenie vo vzťahu k práci a sebe samému		
	špeciálna činnosť- koordinátor, správca kabinetov, vedúci PK, MZ, výchovný poradca, oprava písomných prác, dozor nad žiakmi		
	vytvára priaznivú klímu v triede i v pracovnom kolektíve, vie pracovať v tíme a spolupracovať s učiteľmi		
	efektívne komunikuje s vedením školy, s kolegami, so žiakmi, s rodičmi....		
	vie riešiť konflikty, zvláda záťažové situácie		
	je rešpektovaný svojim okolím, má prirodzenú autoritu		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 35 bodov)			

Normy	dodržiava interné predpisy		
	dodržiava a efektívne využíva pracovný čas s maximálnym využitím vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu		
	správne vedie pedagogickú dokumentáciu		
	zúčastňuje sa pracovných porád a pedagogických rád – podáva podnety a návrhy pri riešení problémov		
	rešpektuje príkazy nadriadených		
Súhrnné hodnotenie kritéria (max. 25 bodov)			

Celkové hodnotenie oblastí

A	Pracovný výkon	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
	Edukačný proces (max. 35)		
	Žiak (max. 30)		
	Postoje (max. 20)		
	Iné úlohy (max. 35)		
Súhrnné hodnotenie oblastí (max. 120)			

B	Pracovné správanie	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
	Profesionálne správanie (max. 35)		
	Normy (max. 25)		
Súhrnné hodnotenie oblastí (max. 60)			

	Súhrnné hodnotenie oblastí	Sumár hodnoteného	Sumár hodnotiteľa
A	Pracovný výkon (max. 120)		
B	Pracovné správanie (max. 60)		

Celkové hodnotenie (max.180)		
--------------------------------------	--	--

Stupnica hodnotenia a percentuálne vyjadrenie celkového hodnotenia

Stupnica hodnotenia

5	mimoriadne dobré	aktívne, iniciatívne, samostatné, zodpovedné, včasné a spoľahlivé plnenie obsahu kritéria
4	veľmi dobré	plnenie obsahu kritéria s drobnými výhradami v porovnaní s hodnotou 5, ktoré znižujú úroveň činnosti obsiahnutej v kritériu
3	štandardné	priemerné plnenie obsahu kritéria, kolísavé výkony v závislosti od vonkajších vplyvov alebo vnútornej motivácie
2	čistočne vyhovujúce	dostačujúce plnenie iba základných povinností nevyhnutých na splnenie obsahu kritéria, potreba pravidelnej kontroly pre splnenie cieľa obsiahnutého v kritériu
1	nevyhovujúce	nedostačujúce plnenie obsahu kritéria

Slovné hodnotenie s vyjadrením v percentách

- a) **100% - 91%** z celkových možných bodov hodnotenia - **mimoriadne dobré výsledky (180 - 163 bodov)**
- b) **90% - 61%** z celkových možných bodov hodnotenia – **veľmi dobré výsledky (162 - 109 bodov)**
- c) **60% - 31%**- z celkových možných bodov hodnotenia – **štandardné výsledky (108 - 55 bodov)**
- d) **30% - 11%** z celkových možných bodov hodnotenia – **čistočne vyhovujúce výsledky (54 - 19 bodov)**
- e) **10% - 0%** z celkových možných bodov hodnotenia – **nevyhovujúce výsledky (18 - 0 bodov)**

18.7 Hodnotenie školy

Cieľom bude, aby žiaci, rodičia získali hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené. Zároveň slúži hodnotenie školy aj ako informačný zdroj pre verejnosť. Hodnotenie je zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila, na ciele, ktoré sú v ŠkVP, na oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, ale i na tie, v ktorých sa jej nedarí. Zameriame sa na monitorovanie podmienok vzdelávania, spokojnosť s vedením školy, s učiteľmi, prostredia školy, celkovej jej klímy a atmosféry, disciplíny, na spokojnosť s hodnotením žiakov, s využitím mimovyučovacieho času a pod., s cieľom získať spätnú väzbu o kvalite školy, o spokojnosti žiakov, rodičov, učiteľov. Pri získavaní podkladov hodnotenia použijeme rozhovory, diskusie a dotazníky, SWOT analýzu.

Evalvácia v školstve predstavuje systematické zhromažďovanie, triedenie a vyhodnocovanie údajov s cieľom prijať ďalšie rozhodnutia, ktoré významne ovplyvnia ďalšiu činnosť vzdelávania a práce školy. Škola realizuje svoje vnútorné sebahodnotenie, cieľom ktorého je motivovať zamestnancov k sústavnému a pravidelnému overovaniu kvality svojej práce spätnou väzbou. Má pomôcť pri diagnostikovaní nedostatkov v práci učiteľa, triedy, školy s následne viesť k ich odstraňovaniu a motivovať v ďalšej práci.

Procesy hodnotenia sa uskutočňujú na úrovni: triedy (triedny učiteľ, ostatní učitelia vyučujúci v triede), školy (vedúci metodického združenia, predmetovej komisie, pedagogická rada, vedenie školy, riaditeľ školy), regiónu a štátu (orgánu štátnej správy v školstve, iných orgánov.)

Evalvácia ako proces sebareflexie umožňuje zhromaždenie informácií o vlastnej škole, výkone pedagogickej profesie, odporúčaní pre ďalší rozvoj školy, pre inovácie stratégií školy. Kritériá a ukazovateľ a sebahodnotenia slúžia ako podklad permanentného monitorovania, hodnotenia a projektovania cieľov školy s prihliadnutím na špecifické podmienky.

Cieľom hodnotenia školy je :

- aby žiaci a ich rodičia, ako aj rodičia budúcich žiakov získali dostatočné a jasné informácie o škole, jej silných aj slabých stránkach, aby rodičia i verejnosť boli oboznámení s cieľmi, ktoré sú na žiakov kladené v ŠkVP,
- aby verejnosť poznala koncepčné zámery školy, aby sa rodičia a verejnosť oboznámili s úspechmi žiakov školy.

V oblasti hodnotenia školy monitorujeme :

- podmienky na vzdelávanie žiakov,
- prostredie školy, klímu školy,
- vyučovací proces, metódy, formy vyučovania,
- ďalšia úroveň práce a podpory žiakov so ŠVVP,
- výsledky vzdelávania a úspešnosť žiakov v rôznych oblastiach,
- výchovné problémy,
- riadenie školy.

Nástroje autoevalvácie úrovne školy :

- dotazníky pre žiakov a rodičov,
- rozhovory s učiteľmi,
- rozhovory učiteľov s rodičmi,

- kontrolná činnosť,
- analýza úspešnosti žiakov v súťažiach, olympiádach, ich umiestnenia v rámci mesta a regiónu,
- monitorovanie výsledkov žiakov v 9. ročníku,
- pravidelný kontakt so zástupcami rodičov v rade rodičov i v rade školy,
- SWOT analýza.

19. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky; oblasti, v ktorých sú nedostatky a návrhy opatrení na skvalitnenie úrovne výchovy a vzdelávania

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ prevažne dobrá úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, ▪ viacročné výborné výsledky žiakov v súťažiach, hlavne v okresných kolách, postupne aj v krajských kolách, ▪ dostatok učiteľov cudzích jazykov umožňuje posilniť hodiny cudzích jazykov, ▪ jedna psychologička, ▪ vzdelávaním nadaných detí sa v škole vytvoril priestor aj pre týchto žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v rámci celého okresu Šaľa, ▪ veľmi dobré priestorové materiálne – technické podmienky školy, ▪ zníženie počtu problémových žiakov, ▪ dobre fungujúci ŠKD, ▪ kladné vybavenie všetkých žiadostí rodičov o ŠKD, ▪ kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov, ▪ veľký počet rôznych akcií, podujatí – obohatený vyučovací proces, ▪ pestrý výber záujmových útvarov ▪ dobrá spolupráca s Radou školy a s Radou rodičov, ▪ žiaci 9. ročníka v celoslovenskom testovaní dosahujú spravidla lepšie výsledky ako je celoslovenský priemer v SJL a v MAT, ▪ stále skvalitňovanie materiálnych podmienok, výmena školského nábytku, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ problémové správanie sa niektorých žiakov, nerešpektovanie pedagógov, nedostačujúce kompetencie školy v tejto oblasti, neobjektívne hodnotenie správania rodičmi týchto žiakov <p>Opatrenia: zintenzívniť spoluprácu s rodičmi a odborníkmi ihneď po vzniknutí problému, zintenzívniť spoluprácu so sociálnymi pracovníkmi a kurátormi, políciou, prijímanie výchovných opatrení.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nepriaznivý vývoj, celkový pokles žiakov v škole <p>Opatrenia: ešte väčšia propagácia školy v mestskej a regionálnej tlači, v materských školách, na web stránke školy, organizovanie dní otvorených dverí pre rodičov, spoločných podujatí s predškólakmi v MŠ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatočné využívanie IKT vo vyučovacom procese v jednotlivých predmetoch napriek dobrým podmienkam, <p>Opatrenie: vzdelávanie pedagogických zamestnancov zamerané na využívanie IKT vo vyučovacom procese– ukážky činností, hmotné zainteresovanie učiteľov.</p>

<p>d'alšia rekonštrukcia priestorov,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dobré podmienky na zavádzanie IKT do vyučovacieho procesu, ▪ pravidelné uverejňovanie informácií o škole v miestnej tlači, ▪ výborná spolupráca s materskými školami v obvode školy, ▪ väčšina pedagógov je ochotná robiť „prácu navyše“ aj bez finančnej odmeny, ▪ aktívna webová stránka školy, ▪ rekonštruovaná budova školy, ▪ moderná školská knižnica podporuje rozvoj čitateľskej gramotnosti, ▪ dobre fungujúca školská jedáleň, jej nové zariadenie, ▪ pekný školský areál plný zelene, ▪ vybavenie interaktívnymi tabuľami a ich pravidelné využívanie vo vyučovacom procese, ▪ získanie tabletovej učebne, ▪ úspešné zapojenie sa do viacerých projektov, ▪ multifunkčné ihrisko, ▪ modernizácia výpočtovej techniky. <p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapojenie sa do projektov v rámci EU, MŠ, získavanie grantov ▪ väčšia zainteresovanosť rodičov a verejnosti do problémov školy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nízky počet žiakov vo väčšine tried, z toho vyplývajúci znižujúci sa objem finančných prostriedkov pre školu, <p>Opatrenie: spolupráca s rodičmi predškolákov, účasť na zasadnutiach MŠ</p>
---	--

20. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Vytváranie kvalitných podmienok pre vzdelávanie pedagogických zamestnancov a sústavná podpora ich vzdelávania patrí k stálym úlohám. Škola má vypracovaný vlastný plán ďalšieho vzdelávania zamestnancov školy.

Pri ďalšom vzdelávaní bude prioritou vytváranie takých podmienok, aby každý zamestnanec mal záujem vzdelávať sa a zdokonaľovať svoje zručnosti a majstrovstvo.

Cieľom školy pri formovaní pedagogického kolektívu je, aby pedagogickí zamestnanci **spĺňali** zákonné kvalifikačné predpoklady, **preukazovali** odborné pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržiavaní neformálnej disciplíny, **riadili** sebarozvoj a celoživotné učenie, **boli schopní** v kolektíve vzájomne a efektívne ľudsky komunikovať, pracovať v tímoch a kooperatívne riešiť problémy.

Princípy vzdelávania v našej základnej škole :

- ďalšie vzdelávanie je právom a povinnosťou pedagogických i odborných zamestnancov,
- všetci zamestnanci majú možnosť ďalšieho vzdelávania za rovnakých podmienok,
- ďalšie vzdelávanie sa bude odrážať aj vo finančnom ohodnotení zamestnancov,
- cieľom nie je kvantita, ale kvalita vzdelávania sa,
- na určovaní cieľov, obsahu, prostriedkov a vyhodnocovaní efektívnosti ďalšieho vzdelávania sa aktívne zúčastňujú pedagogickí zamestnanci, ktorí si po dohode s vedením školy vyberajú z ponuky príslušné vzdelávacie aktivity.

Sústred'ujeme sa na nasledujúce ciele:

- príprava pedagogických zamestnancov na výkon funkcií triedneho učiteľa, výchovného poradcu, vedúceho metodického orgánu, koordinátora,
- príprava pedagogického zamestnanca na činnosti nevyhnutné pre rozvoj školského systému, napr. tvorba ŠkVP, osnov, pedagogickej dokumentácie a pod.,
- príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti, kompetencie efektívne vychovávať a vzdelávať,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností, spôsobilostí pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu,
- sprostredkovanie najnovších poznatkov, inovácií z metodiky vyučovania predmetov,
- príprava pedagogických zamestnancov na prácu s modernými materiálными prostriedkami, výpočtovou technikou, multimédiami.

Vzdelávanie

;

Pedagogickí zamestnanci sa počas školského roka zúčastňovali predovšetkým rôznych seminárov zameraných na skvalitňovanie vyučovania jednotlivých predmetov a na využívanie moderných vyučovacích postupov a technológií vo vyučovacom procese.

Pedagogickí zamestnanci sa zúčastňovali aj vzdelávacích aktivít organizovaných SŠÚ v Šali, OÚ Nitra, MPC Nitra a inými vzdelávacími organizáciami.

V školskom roku 2015/2016 sa do kontinuálneho vzdelávania prihlásilo a zapojilo 19 pedagogických zamestnancov, z toho 14 PZ vzdelávanie ukončilo v školskom roku 2015/2016 a ďalší 5 PZ ukončia vzdelávanie v školskom roku 2016/2017.

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov (PZ):

Adaptačné vzdelávanie:

1 PZ – asistentka učiteľa

1 PZ - asistentka učiteľa

Prípravné atestačné vzdelávanie:

1 PZ– prípravné atestačné na vykonanie 2. atestácie PZaOZ,

Predatestačné vzdelávanie na 2. atestáciu:

1 PZ – Prípravné atestačné vzdelávanie na vykonanie 2. atestácie PZaOZ, MPC Nitra,

1 PZ - Prípravné atestačné vzdelávanie na vykonanie 2. atestácie PZaOZ, MPC Nitra,

Kontinuálne vzdelávanie:

3 PZ – Prehlbovanie kompetencií učiteľov v oblasti čitateľskej gramotnosti výberom textov, MPC Nitra,

Aktualizačné vzdelávanie:

1 PZ – Didaktika reálií ANJ,

1 PZ – Odborné kompetencie pedagógov v oblasti integrácie detí so špeciálnymi výchovnými a vzdelávacími potrebami,

1 PZ – Metódy čítania Biblie s porozumením,

2 PZ - Vyučovanie ANJ bez materiálov s minimálnymi učebnými pomôckami,

Inovačné vzdelávanie:

2 PZ – Aktivizujúce metódy vo výchove,

2 PZ - Aktivizujúce metódy vo výchove,

1 PZ - Aktivizujúce metódy vo výchove,

Osvedčenie o prvej atestácii: 2 PZ

21. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov

Inovovaný Školský vzdelávací program (ďalej iŠkVP) je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej škole. Je vypracovaný v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom a s platnou legislatívou. V iŠkVP škola uvádza svoju víziu, ciele a zameranie, pričom zohľadňuje potreby svojich žiakov a tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje v ňom svoj obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím voliteľných (disponibilných) hodín (škola **musí využiť všetky voliteľné hodiny**). Školský vzdelávací program vydal riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a je zverejnený na verejne prístupnom mieste – vo vestibule školy.

Pri tvorbe iŠkVP škola vychádzala zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov v ŠVP, pričom využila nasledujúce možnosti podľa svojich konkrétnych potrieb.

Platné vzdelávacie štandardy pre príslušné vyučovacie predmety sú učebnými osnovami povinných vyučovacích predmetov, ktorých časová dotácia bola v učebnom pláne ponechaná alebo navýšená bez rozšírenia obsahu predmetu.

22. Poznámky:

Súčasťou Inovovaného školského vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy sú **Učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov** (vid' príloha č. 1), **Vzdelávacie oblasti a prierezové témy** v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie (vid' príloha č. 2), **Finančná gramotnosť** (vid' príloha č. 3)

Prílohy :

- 1. Učebné osnovy*
- 2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy*
- 3. Finančná gramotnosť*

Príloha č. 2:

22.2. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previaanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
	NEMECKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálnoodborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

22.3. Prierezové témy

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov.

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy.

PRIEREZOVÉ TÉMY

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Sú začlenené do jednotlivých vyučovacích predmetov a vyznačené v osnovách.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií sú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa dostávajú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu

Multikultúrnu výchovu je prirodzené začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však v obsahovej a metodickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjame aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch : dejepis v roč. 5. – 9., regionálna výchova v 5. roč. , hudobná výchova v roč. 5. – 7., výchova umením v 8. roč., matematika v 8. – 9. roč., anglický jazyk v roč. 5. – 9., geografia v roč. 5. – 9. nemecký jazyk v roč. 5. – 9., slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka v roč. 5. – 7. a 9., telesná a športová výchova, informatika, výtvarná výchova, etická výchova v roč. 5. – 9.

Mediálna výchova

Cieľom prierezovej témy je rozvinúť v žiakoch:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch :

Chémia v roč. 6. – 9., dejepis v roč. 5. – 9. , biológia v 7. roč., hudobná výchova v 7. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 7. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. – 8. roč., geografia v 5. – 9. roč., nemecký jazyk 5.,6.,7. a 9. roč., slovenský jazyk a literatúra v 5.– 9. roč., občianska náuka v 5. – 7. roč., informatika v 5. – 8. roč., telesná a športová výchova v 8. roč., výtvarná výchova v 5. – 7. roč., etická výchova v 7. – 9. roč., výchova umením v 8. roč.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne študijný rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmýšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Téma sa realizuje prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Uplatňuje sa v týchto predmetoch:

Chémia v 6. – 9. roč., biológia v 5. – 8. roč., regionálna výchova v 5. roč., finančná gramotnosť v 6. roč., svet práce v 8. roč., dejepis v 9. roč., hudobná výchova, výtvarná výchova v 5. – 7. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 5. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. – 8. roč., anglický jazyk v 5. – 9. roč., geografia v 5. a 9. roč., nemecký jazyk v 5. – 9. roč., slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka , informatika, telesná a športová výchova , etická výchova v 5. – 9. roč.

Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a

chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Ďalším cieľom je:

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznať možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Uplatňuje sa v predmetoch :

Chémia v 6. – 9. roč., biológia v 5. – 9. roč., svet práce v 8. roč., hudobná výchova v 5. a 6. roč., výchova umením v 8. roč., matematika v 5. – 9. roč., fyzika v 6. – 9. roč., technika v 7. a 8. roč., anglický jazyk v 5., 6., 8. a 9. roč., geografia v 5. – 9. roč., nemecký jazyk v 6, 8. a 9. roč., slovenský jazyk a literatúra v 5. – 9. roč., občianska náuka v 5., 6., 7. a 9. roč., telesná a športová výchova v 5. – 9. roč., informatika v 5. – 7. roč., výtvarná výchova v 5. – 7. roč., etická výchova v 5, 7. a 8. roč.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne žiak schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Ochrana života a zdravia

Ochrana človeka a zdravia (OŽZ) sa v škole realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť žiakov na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov sa

formuje vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je poskytujeme žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomáhame im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Žiakov učíme poskytovať pomoc iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvíjame v nich morálne vlastnosti tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formujeme ich predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Na realizáciu učiva OŽZ využívame nasledovné organizačné formy: účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku sa realizujú v prírode dva razy do roka po päť hodín, a to spravidla v mesiacoch október a jún. Pred realizáciou ÚC vykonávame prípravu z teoretickej časti učiva v rozsahu troch - piatich hodín.

Uplatňuje sa v predmetoch :

Biológia v 5. – 9. roč., geografia v roč. 7. – 8. , chémia v roč. 6. – 9., občianska náuka v roč. 5. – 7. a 9., slovenský jazyk a literatúra v roč. 5. – 9.

Príloha č. 3

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Očakávané sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť absolventi schopní preukázať.

II. Organizácia kompetencií

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne:

Témy, Kompetencie a čiastkové kompetencie

Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Celkovo sú Témy zoradené do siedmich vybraných kategórií finančnej gramotnosti

1. Človek vo sfére peňazí;
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí;
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca;
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi;
5. Úver a dlh;
6. Sporenie a investovanie;
7. Riadenie rizika a poistenie.

Očakávania

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia: *Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.*

Čiastková kompetencia 1: Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Chápať funkciu peňazí ako prostriedku na ich zabezpečenie.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať, čo znamená pojem ľudská práca. Pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom. Chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a svojich blízkych. Uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady.

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Čiastková kompetencia 4: Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady činnosti jednotlivcov a rodín v ekonomickej oblasti.

Čiastková kompetencia 5: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Poznať hodnotu vecí ako výsledku práce. Vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia. Vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

*Celková kompetencia **Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.***

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným dospelým človekom. Uviesť príklady prínosov finančnej zodpovednosti a strát spôsobených finančnou nezodpovednosťou. Inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností. Uviesť príklady úspešných jednotlivcov na svojej plánovanej profesijnej ceste.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia. Uviesť internetové a tlačové zdroje informácií o produktoch a vymenovať silné a slabé stránky každého z nich.

Čiastková kompetencia 3: Kontrolovať osobné údaje a informácie.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov. Opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov. Uviesť spôsoby, ktorými zlodeji môžu získať osobné údaje a informácie.

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Stanoviť si merateľné krátkodobé a strednodobé finančné ciele. Použiť finančnú alebo internetovú kalkulačku na stanovenie nákladov na dosiahnutie strednodobého cieľa. Zhodnotiť výsledky finančného rozhodnutia. Používať zodpovedné rozhodovanie pri strednodobých cieľoch.

Čiastková kompetencia 5: Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom. Identifikovať rozdiely medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov.

Čiastková kompetencia 6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vyhľadať si príslušný orgán na ochranu spotrebiteľov v mieste pobytu. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Vysvetliť kroky pri riešení reklamácie podanej zákazníkom.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Celková kompetencia **Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.**

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 2: Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť základné súvislosti zabezpečenia životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako záujmy, poznatky a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania. Uviesť príklady, ako vzdelanie alebo praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života. Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rozličnými kariérnymi možnosťami.

Čiastková kompetencia 4: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť pojem mzda. Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (dar, provízia a zisk).

Čiastková kompetencia 5: Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2: Vedieť popísať spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine a porovnať ho so zabezpečením v inej rodine.

Čiastková kompetencia 6: Opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklad spôsobov, akými štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 7: Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať úspešnosť v ekonomickej oblasti. Vedieť diskutovať o vzťahu morálky a peňazí. Uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia **Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.**

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť. Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory). Vypočítať percentá pripadajúce na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Založiť si kartotéku informácií o produktoch v domácnosti, vrátane informácií o zárukách a ďalších finančných dokumentoch, ako sú účtovné doklady a výpisy z bankových účtov.

Úroveň 2:

Opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Vysvetliť, čím sa od seba líšia. Vysvetliť, ako fungujú šeky, debetné a kreditné karty. Diskutovať o výhodách a nevýhodách jednotlivých platobných metód.

Čiastková kompetencia 4: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe. Vysvetliť vzťah medzi spôsobmi míňania peňazí a dosahovaním finančných cieľov. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Prekontrolovať daň z pridanej hodnoty na doklade o zaplatení nákupu.

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Stanoviť, či je prispievanie formou darcovstva a filantropie v súlade s osobným rozpočtom.

Čiastková kompetencia 6: Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Zistiť vek, v ktorom môže jednotlivec spísať platný závet v danom štáte pobytu. Opísať hlavné prvky jednoduchého závetu a zistiť obvyklé náklady v prípade, že si závet dá vypracovať.

5. Úver a dlh

Celková kompetencia **Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zyládanie dlhu.**

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť, prečo finančné inštitúcie požičiavajú peniaze. Vymenovať nákupy na úver, ktoré dospeli bežne robia. Opísať výhody a nevýhody využívania úveru. Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Vysvetliť, ako sa líšia debetné karty od kreditných kariet.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu informácií o úverovej histórii pre žiadateľov a poskytovateľov úveru. Vysvetliť, prečo je dôležité vybudovať si pozitívnu úverovú históriu. Opísať informácie

nachádzajúce sa v správe o úverovej histórii a ako dlho sa tieto uchovávajú. Uviesť príklady dovoleného použitia správ o úverovej histórii na účely iné než je poskytnutie úveru.

Čiastková kompetencia 3: Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť, ako sa vyhnúť problémom pri požičiavaní si peňazí alebo predmetov vo vzťahu k ich hodnote. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov.

Čiastková kompetencia 4: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebných úverov. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Uviesť príklady ochranných prvkov, vychádzajúcich zo zákonov o spotrebiteľských úveroch.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Popísať hodnotu peňazí. Vysvetliť, ako môže rásť hodnota investície. Rozhodnúť, kedy investovať hotovosť na krátkodobé výdavky alebo na núdzové situácie.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Čiastková kompetencia 4: Opísať spôsob nákupu a predaja investícií.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Opísať rôzne zdroje investičných informácií - prospekty cenných papierov, on-line zdroje a finančné publikácie.

Čiastková kompetencia 5: Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Popísať výhody sporenia peňazí na starobu prostredníctvom dôchodkových programov a investičných sociálnych programov.

Čiastková kompetencia 6: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť, ako ochrana vkladov chráni investorov.

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

Čiastková kompetencia 2: Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny. **Žiak je schopný:**

Úroveň 2:

Vedieť vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a rodinu.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť na životných cykloch rodiny potrebu jej zabezpečenia prostredníctvom úspor v banke, verejného poistenia a potrebou životného poistenia.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia, stručne charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 5: Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vymenovať cennosti, ktoré sa bežne nachádzajú v domácnostiach. Opísať, akým spôsobom môžu byť tieto cenné predmety a majetkové hodnoty ohrozené alebo stratené. Opísať spôsoby ochrany cenných predmetov a majetkových hodnôt. Stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia: majetku, osôb, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Súčasťou školského vzdelávacieho programu sú preventívno-výchovné programy vypracované z národných programov. Sú to Plán výchovy k ľudským právam, Program prevencie obezity, Program globálneho vzdelávania, Program duševného zdravia, ktorý je zapracovaný do programu Zdravá škola. Úlohy z Programu stratégie a prevencie kriminality a z Programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi sú zapracované v plánoch práce jednotlivých koordinátorov. Tieto školské programy sú priložené k školskému vzdelávaciemu programu.

UČEBNÝ PLÁN ŠKOLY pre žiakov v bežných triedach

pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie

Škola: ZŠ J. C. Hronského, Krátka 2, Šaľa

Šk. rok 2016/2017

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP/ ŠkVP	Ročník/ počet hodín											Spolu
			1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	ŠVP	9	6	6	6	27	5	4	4	5	5	23	50
		ŠkVP	0	1	2	1	4		1	1			2	6
		spolu	9	7	8	7	31	5	5	5	5	5	25	56
	prvý cudzí jazyk (AJ)	ŠVP	0	0	3	3	6	3	3	3	3	3	15	21
		ŠkVP	2	2			4	2			1	1	4	8
		spolu	2	2	3	3	10	5	3	3	4	4	19	29
	druhý cudzí jazyk (NJ, RJ)	ŠVP							1	1	1	1	4	4
		ŠkVP							2	2	2	2	8	8
		spolu							3	3	3	3	12	12
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	ŠVP		1	1	1	3						3	
		ŠkVP			1	0	1						1	
		spolu		1	2	1	4						4	
	Vlastiveda	ŠVP		1	1	1	3						3	
		ŠkVP				1	1						1	
		spolu		1	1	2	4						4	
Človek a príroda	Prvouka	ŠVP	1										1	
		ŠkVP	0										0	
		spolu	1										1	
Človek a príroda	Fyzika	ŠVP							1	1	2	1	5	
		ŠkVP												
		spolu							1	1	2	1	5	
	Chémia	ŠVP							0,5	0,5	1	2	4	
		ŠkVP							0,5	0,5			1	
		spolu							1	1	1	2	5	
	Biológia	ŠVP						2	1	1	1	1	6	
		ŠkVP							1	1	1	1	4	
		spolu						2	2	2	2	2	10	
Človek a spoločnosť	Dejepis	ŠVP						1	1	1	1	2	6	
		ŠkVP												
		spolu						1	1	1	1	2	6	
	Geografia	ŠVP						2	1	1	1	1	6	
		ŠkVP												
		spolu						2	1	1	1	1	6	
	Občianska náuka	ŠVP							1	1		1	3	
		ŠkVP												
		spolu							1	1		1	3	
Človek a hodnoty	Etická vých./ Nábož. výchova	ŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1	0,5	0,5	4	
		ŠkVP									0,5	0,5	1	
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	ŠVP	4	3	4	4	15	4	4	4	4	4	20	
		ŠkVP	0	1	1	1	3	1	1	1	1	1	5	
		spolu	4	4	5	5	18	5	5	5	5	5	25	
	Informatika /Informatická	ŠVP		1	1	1	3						3	
		ŠkVP					1						1	
		spolu		1	1	1	3						3	

	vychova	spolu		1	1	1	3							3	
Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP/ ŠkVP	Ročník/ počet hodín												
			1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	Spolu	
Matematika a práca s informáciami	Informatika	ŠVP							1	0,5	0,5	0,5	0,5	3	3
		ŠkVP								0,5	0,5	0,5	0,5	2	2
		spolu							1	1	1	1	1	5	5
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	ŠVP				1	1								1
		ŠkVP													
		spolu				1	1								1
	Svet práce	ŠVP									0,5	0,5		1	1
		ŠkVP													
		spolu									0,5	0,5		1	1
	Technika	ŠVP									0,5	0,5		1	1
		ŠkVP													
		spolu									0,5	0,5		1	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	ŠVP	2	1	1	1	5	1	1	1			3	8	
		ŠkVP													
		spolu	2	1	1	1	5	1	1	1			3	8	
	Hudobná výchova	ŠVP	1	1	1	1	4	1	1	1			3	7	
		ŠkVP													
		spolu	1	1	1	1	4	1	1	1			3	7	
	Výchova umením	ŠVP										1		1	1
		ŠkVP													
		spolu										1		1	1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	ŠVP	2	2	2	2	8							8	
		ŠkVP													
		spolu	2	2	2	2	8							8	
	Telesná a športová výchova	ŠVP						2	2	2	2	2	10	10	
		spolu						2	2	2	2	2	10	10	
Človek a hodnoty	Spoločenská výchova	ŠkVP		1			1							1	
	Dopravná výchova	ŠkVP		1			2							2	
Človek a spoločnosť	Regionálna výchova	ŠkVP													
Štátny vzdel. program-ŠVP- povin.h.			20	17	21	22	80	24	23	24	24	24	119	199	
Škol. vzdel. prog.(ŠkVP)-voliteľ.hod.			2	6	4	3	15	3	6	6	6	6	27	42	
Spolu: ŠVP+ŠkVP			22	23	25	25	95	27	29	30	30	30	146	241	

Poznámka:

V školskom roku 2016/2017 sa podľa tohto plánu vyučuje v 3.,4.,7.,8 a 9. ročníku v bežných triedach.

Ostatné podrobné poznámky sú v súbore:

Poznámky_ŠkVP_2016_2017

Poznámky k učebným plánom v školskom roku 2016/2017

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE žiakov v bežných triedach – poznámky k učebnému plánu

- a) predmet anglický jazyk sa vyučuje v skupinách, ktoré sa môžu naplňať do počtu 17 žiakov. Skupiny možno vytvárať aj zo žiakov rôznych tried toho istého ročníka,
- b) na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20, jeden z predmetov je povinne voliteľný,
- c) na vyučovanie predmetu informatická výchova možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE žiakov v bežných triedach– poznámky k učebnému plánu:

- a) Predmet možno vyučovať v skupinách, ktoré sa môžu naplňať do počtu 17 žiakov. Skupiny možno vytvárať aj zo žiakov rôznych tried toho istého ročníka.
- b) Predmet občianska náuka sa v deviatom ročníku vyučuje jednu hodinu týždenne a nevyučuje sa v ôsmom ročníku.
- c) Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20, jeden z predmetov je povinne voliteľný.
- d) Na vyučovanie predmetu informatika možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- e) Predmety svet práce a technika sa vyučujú každý druhý týždeň jednu hodinu, triedu možno rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- f) Predmet výchova umením sa vyučuje v ôsmom ročníku jednu hodinu týždenne a nevyučuje sa v deviatom ročníku.
- g) Vo vyučovaní predmetu telesná a športová výchova sa triedy delia alebo spájajú na skupiny chlapcov a skupiny dievčat, najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak klesne počet žiakov v skupine pod 12, možno do skupiny spájať aj žiakov dvoch po sebe idúcich ročníkov.

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých

ZŠ J.C.Hronského, Krátka 2, Šaľa

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra				
	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Časový rozsah výučby / ročník	SJ 3 hod./týždeň 99 hod./rok Literatúra 2 hod./týždeň 66 hod./rok	SJ 3 hod./týždeň 99 hod./rok Literatúra 2 hod./týždeň 66 hod./rok	SJ 2,5 hod. a 0,5 hod./týždeň 99 hod./rok Literatúra 1,5 hod. a 0,5 hod. /týždeň 66 hod./rok	SJ 3 hod./týždeň 99 hod./rok Literatúra 2 hod./týždeň 66 hod./rok	SJ 3 hod./týždeň 99 hod./rok Literatúra 2 hod./týždeň 66 hod./rok
Stupeň vzdelania	ISCED 2A nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

Charakteristika predmetu

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom budeme používať vnútorné delenie predmetu v pomere zložiek 3:2 .

Ciele

I. Všeobecné ciele

1. Kognitivizácia a kreativizácia

- Rozvíjať inteligenciu, myslenia žiaka, učiť ho riešiť problém, vytvárať potrebu učiť sa.
- Prijímať hovorenú alebo písanú informáciu, rozumieť jej a využívať ju.
- S porozumením čítať veku primeranú literatúru, interpretovať posolstvo textu, vyjadriť pocity z prečítaného, vo vyšších ročníkoch formulovať svoje stanovisko.
- Zачаť pracovať s odbornými príručkami, slovníkovou literatúrou pod vedením učiteľa, vo vyšších ročníkoch využívať na získavanie informácií internet, knižnicu a iné informačné zdroje.
- Rozvíjať poznávacie schopnosti /pozornosť, pamäť, myslenie, predstavivosť, fantáziu/, vo vyšších ročníkoch cvičiť schopnosť presne formulovať problém.
- Tvoriť veku primerané texty a prejavy s uplatnením jednotlivých fáz písania textu / výber faktov, osnova, nečistopis, čistopis/. Cvičiť schopnosť korigovať svoj vlastný alebo cudzí text.

2. Emocionalita

- Prostredníctvom čítania, sledovania filmov, médií a umenia rozvíjať emocionalitu žiaka.
- Textami motivačnými článkami, motivačným vstupom učiteľa vytvárať priestor a možnosti prejavovať emocionalitu žiaka v jazykovom prejave.
- Pestovať a trénovať všímavosť, aktívnu pozornosť, citovosť voči iným, zainteresovanosť na aktivite počas hodiny, ochotu zúčastniť sa na školských a mimoškolských aktivitách, pomôcť inému, prejavovať slovom radosť z činnosti, vypestovať presvedčenie o hodnote človeka a jeho diela.

3. Motivácia a autoregulácia

- Rozvíjať schopnosť žiakov učiť sa, byť tvorivý, vytvárať si krátkodobé ciele vo vyučovacom predmete, v živote, spoluvytvárať sebavedomie a schopnosť ohodnotiť svoj výkon.

- Formovať osobnosť žiaka, pomôcť rodine vytvárať hodnotový systém dieťaťa, vzbudzovať sebaúctu, spoluvytvárať pocit lásky, šťastia. viesť žiaka k tolerancii a oceňovaniu mieru a pokoja.

4. Socializácia

- Formovať progresívne sociálne vzťahy v triede aj v pracovnej skupine, viesť žiaka k spolupráci s ostatnými ľuďmi, k rešpektovaniu osobnosti iného človeka aj v jazykovom prejave.
- Cvičiť efektívnu komunikáciu s ľuďmi, naučiť ho rozlíšiť neformálnu a oficiálnu komunikáciu.
- Zvládnuť písanú i hovorenú reč na svojej vekovej úrovni, dokázať sústredene písať diktát, vytvárať vekuprímerané slohové útvary.
- Uverejňovať práce žiakov podľa možností školy a regiónu na nástenných novinách, v školských alebo regionálnych novinách, počas stretnutí s rodičmi či na rodičovskej verejnosti.
- Učivom slovenského jazyka uľahčovať štúdium cudzích jazykov, prekonávať bariéry medzi ľuďmi iných národov a národností.
- Pestovať európsku dimenziu aj výberom textov, aktivít, spoluprácou na medzinárodných školských projektoch atď.

II. Hodnotové ciele

- Chápať jazyk ako prostriedok dorozumenia medzi ľuďmi, ako prostriedok myslenia a vyjadrenia citov.
- Formovať vzťah k materinskému jazyku alebo štátnemu jazyku.
- Uvedomene používať spisovný jazyk na veku primeranej úrovni, upozorňovať na dodržiavanie spisovnej normy vo svojom okolí.
- Vybudovať úctu k jazykom iných národov a národností, mať najzákladnejšie informácie o národnostiach žijúcich na Slovensku.
- Poznať základy dejín slovenského jazyka a chápať význam spisovného jazyka v dejinách národa.
- Získať základné jazykové kompetencie podľa veku žiaka /napríklad vyjadrenie názoru, porozprávanie príbehu, opis veci alebo osoby, napísanie článku do novin/.
- Prejavovať svoju emocionalitu, zaujímať k témam postoj, formovať ho písomne a ústne.
- Byť otvorený voči inému názoru, rešpektovať aj opačný názor v intenciách humanizmu a demokracie.
- Rozvíjať kritickosť a sebakritickosť pri hodnotení jazykových prejavov.
- Byť aktívny v školskej a mimoškolskej činnosti, informovať v jazykových prejavoch o tejto aktivite.
- Dbáť o úpravu, písmo a kompozíciu jazykových prejavov.
- V textoch prichádzať do styku s témami enviromentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, ochrany zdravia, životného štýlu, výchovy budúceho občana a spotrebiteľa, s témami o živote detí v európskych krajinách a vo svete.
- Pracovať s textami s problematikou ľudských práv, základných slobôd a zásad zakotvených v Charte Spojených národov.

III. Výchovné a didaktické ciele

- Cieľom vyučovania literatúry v základnej škole je zoznámiť žiakov so súborom diel slovenskej i svetovej literatúry, ktorá svojou štruktúrou i spôsobom tematizácie sveta zodpovedá dosiahnutému stupňu psychického a fyzického vývinu žiakov.

- Literatúra vedie žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov a okrem orientácie na knihu aj k pozitívnemu prijímaniu kultúry.
- Literatúra na 2. stupni vedie žiakov k získavaniu pozitívneho vzťahu k literatúre i kultúre s cieľom vzbudiť v nich záujem o čítanie.
- Cieľom vyučovania literatúry je preto pochopenie umeleckej literatúry ako nejednoznačného, otvoreného / pre fantáziu, vlastný prístup i pre odmietnutie/ pohľadu na svet, resp. jeho zobrazenia.
- Didaktické ciele sú orientované na činnosť žiakov, ktoré tvoria predpoklad pre príjem literárneho textu – čitateľskú zručnosť, pochopenie a porozumenie čítaného textu v podobe primeranej veku žiaka. Súčasne sa však prezentuje aj systém vedomostí i literatúre – základné identifikačné znaky druhov a žánrov a elementárne charakteristiky literatúry ako umeleckého druhu.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

Poznávacie a čitateľské kompetencie

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

Prierezové témy a finančná gramotnosť

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁴ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

- Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:
- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. 13

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. **Ochrana života a zdravia** integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Rozvoj finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Žiaci by mali byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a zručnostiach :

- osvojiť si životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia
- pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňaží ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia
- vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby
- identifikovať zdroje osobných príjmov
- pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom
- uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady
- stať sa finančne zodpovedným dospelým človekom
- chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a za svojich blízkych
- poznať hodnotu vecí ako výsledku ľudskej práce, vážiť si prácu
- vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia
- vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu, zaujať kritický postoj k informáciám poskytovaným reklamou
- uviesť príklady klamných a zavádzajúcich praktík obchodu, vyhľadať ich v médiách

- uviesť príklady, ako vzdelanie a praktické zručnosti môžu ovplyvniť životnú úroveň jednotlivca
- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariérea podnikaní
- vedieť diskutovať a vyjadrovať vlastné názory a postoje k problematike vzťahu morálky a peňazí
- zoradiť si osobné finančné ciele podľa ich priority, zhodnotiť výsledky vlastného finančného rozhodovania
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov, výhody a nevýhody využívania úverov
- vedieť vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a na rodinu
- stanoviť si merateľné krátkodobé ciele
- chápať, že sporenie prispieva k finančnej prosperite a investovanie buduje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov

Stratégia vyučovania / metódy a formy práce/

Vyučovanie bude prebiehať v priestoroch: - kmeňové triedy, počítačová učebňa, ďalšie priestory školy, mimoškolské zariadenia – knižnica, kultúrne zariadenia.

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Pôjde o výber vyučovacích metód podľa toho, ako najlepšie dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu – rôzne formy vyučovania /integrované, skupinové, programové, individuálne, vyučovacie bloky, vyučovanie v rôznom prostredí, exkurzie, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním/.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry bude prevládať uvedomeno-praktická metóda, t.j. uvedomelé učenie. Chceme vylúčiť doterajšie nefunkčné teoretizovanie a zamerať sa na rozumovú, citovú a vôľovú stránku osobnosti žiaka. Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostane analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii. Najvhodnejšími metódami a formami na dosiahnutie daných cieľov budú aktivizujúce vyučovacie metódy: samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach a skupinová práca. V každom prípade treba dbať na to, aby metódy a formy práce rozvíjali kľúčové spôsobilosti a boli v súlade so zámermi školy.

Budeme využívať všetky formy:

- motivačných (motivačný rozhovor, beseda...),
- expozičných (názorné ukážky, exkurzie...),
- fixačných (pravopisné rozcvičky...),
- problémových metód (projekty, prezentácie, brainstorming,...).

Zvýšime dôraz na prácu **s knihou a textom** /rozvíjanie čitateľskej gramotnosti - čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/, **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** /samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie/. Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** /vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému/, **situačná metóda** /riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/, **inscenačná metóda** /sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie/, **didaktické hry** /sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti/, **kooperatívne vyučovanie** /forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/.

Na hodinách slovenského jazyka a literatúry budeme využívať vhodné demonštračné pomôcky a didaktickú techniku. Najväčší akcent pri využívaní metód foriem a postupov na hodinách budeme klásť v prvom rade na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať ap.

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina.

Učebné zdroje

V rámci vyučovacích hodín používame :

- učebnice slovenského jazyka a literatúry,
- zbierku úloh a cvičení k učebnici slovenského jazyka,
- pracovné listy vytvorené učiteľom
- jazykové príručky /KSSJ, MSS, MFS, SCS/,
- jazykovedné časopisy,
- encyklopédie,
- ďalšie učebné pomôcky /exkurzie, múzeá, knižnice/
- internet (rôzne edukačné webové portály)

Používané učebnice:

5. ročník: Krajčovičová, J; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. SPN – Mladé letá

Bratislava, 2009. (odporúčacia doložka MŠ SR č. 2009-32323/31706-1:911)

5. ročník: Krajčovičová, J; Kesselová, J.: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ. Združenie EDUCO Prievidza, 2010. (odporúčacia doložka MŠ SR č. MŠSR-2010-1427/4149-4:919)

6. ročník: Krajčovičová, J; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. SPN – Mladé letá

Bratislava, 2009. (odporúčacia doložka MŠ SR č. 2009 – 38153/44141-5:919))

6. ročník: Krajčovičová, J; Kesselová, J.: Literárna výchova pre 6. ročník ZŠ. Združenie EDUCO Prievidza, 2010. (odporúčacia doložka MŠ SR č. MŠSR-2010-18901/48722:4-919)

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011. Prospech žiaka vo všetkých troch zložkách sa klasifikuje týmito stupňami: výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5). Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy práce žiakov.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP budeme dodržiavať ustanovenie §55 ods.4 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej odporúčania CPPPaP a postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov vypracovaných pre týchto žiakov s prihliadnutím na konkrétny druh a stupeň znevýhodnenie daného žiaka, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v predmete slovenský jazyk. Žiaci s poruchami učenia majú predpísané kontrolné diktáty, do ktorých len vpisujú sledovaný pravopisný jav, v prípade veľkého množstva chýb sa počet chýb vyčíslí, ale známka nedostatočná sa neudeluje. Pri písomných prácach majú možnosť využívať určené pomôcky (gramatické tabuľky, prehľady skloňovania...), často sa pristupuje k redukcii úloh v písomnej práci, prípadne zjednodušeniu zadania. Pri písaní kontrolných slohových úloh sa hodnotí len obsah písomných prác, nehodnotí sa pravopis ani úprava. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zváži, či uprednostní písomnú alebo ústnu formu odpovede a skúšania.

Hodnotiace kritériá:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné

medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Predmet hodnotenia a klasifikácie:

- osvojenie poznatkov o fonetickej, fonologickej, morfolologickej, syntaktickej stavbe jazyka, o význame slov a o ich stavbe
- osvojenie pravopisnej normy
- osvojenie návyku spisovnej výslovnosti

- osvojenie a prehĺbovanie spisovného vyjadrovania
- osvojenie čitateľských zručností
- rozvoj komunikácie
- osvojenie princípov štylizácie a kompozície súvislých ústnych i písomných jazykových prejavov
- osvojenie poznatkov z vývinu jazyka
- osvojenie poznatkov zo slovenskej a svetovej literatúry
- osvojenie poznatkov z teórie literatúry

Pri kontrole a hodnotení žiakov budeme využívať formy:

- **verbálna forma** – prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo konkrétneho žiaka vyvolaného učiteľom;
- **písomná forma** – osvojenie poznatkov kontrolovať pravidelnými pravopisnými rozcvičkami, krátkymi previerkami, testami na konci jednotlivých tematických celkov;
- **praktické aktivity** – tvorba samostatných textov, projektov a ich prezentácia v rámci štylistiky a literatúry podľa kritérií po vzájomnej dohode učiteľa a žiakov;
- **práca s textom** – vyhľadávanie jazykových umeleckých prostriedkov v umeleckom texte, sformulovanie hlavnej myšlienky, určovanie hlavných a vedľajších postáv atď. v rámci literatúry podľa pravidiel určených učiteľom.

Hodnotenie diktátov podľa inovovaného ŠVP – jazyk a komunikácia – slovenský jazyk a literatúra

DIKTÁTY				PÍ SOMNÉ PRÁCE	
ročník	počet	zameranie	rozsah	počet	zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznamových slov	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči /1. osoba, 3. osoba/
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu zvieracie ✓ neživotné zakončené na –r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie z 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ výklad ✓ úvaha

Kritériá hodnotenie kontrolných slohových prác:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

	Celková úprava
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržiavanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu, v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných i vonkajších, v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržiavanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2. Vnútoraná forma (max. 20 bodov)

	Obsah (max. 4 body)
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

	Kompozícia (max. 4 body)
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútoraná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkový celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie, jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver, pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

	Jazyk (max. 4 body)
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar / žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenie prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť,	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. šírka slovej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc a citosloviec.

variabilnosť	Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka - prirovnania, neutrálnosť.
--------------	---

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
	Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktoré vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.
Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jeho prvom prečítaní	
Práca by nemala	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné.

obsahovať	
-----------	--

Hodnotiacia stupnica

	diktáty		Písomné práce
známka	Chyby v diktáte	známka	body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 - 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 - 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 - 0 bodov

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p><u>Optimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.</p> <p>1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <hr/> <p><u>Minimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>1.2 dokáže reprodukovať definície slohových útvarov/žánrov.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>2.2 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</p>	<p><u>5. ročník¹</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvukné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.		
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>1. Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>2. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.</p> <p>3. Overiť si význam slova.</p> <p>4. Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p><u>Optimálny II.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu.</p> <p>1.3 dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber.</p> <p>1.4 dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p> <p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>2.2 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek.</p> <p>3.1 dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek.</p> <p>4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.</p>	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečia • jednovýznamové a viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • hlavná myšlienka • téma • poznámky/konspekt
	<p><u>Minimálny II.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.</p> <p>1.2 dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.</p> <p>2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>2.2 dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch.</p> <p>4.1 dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>4.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>III. Pochopiť kompozíciu textu.</p> <p>1. Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>2. Rozoznať časti vnútornej kompozície textu.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu avyjadrí ich pri hlasnom čítaní.</p> <p>1.2 dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.</p> <p>2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.</p> <p>Minimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže spomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.</p>	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu.</p> <p>1. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p> <p>2. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné).</p> <p>2.1 dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>2.2 dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu.</p> <p>2.3 dokáže vysvetliť úlohu sloviac v rozprávaní, prídavných a podstatných mien vopise.</p> <p>2.4 dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu.</p> <p>2.5 dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.</p> <p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 po predchádzajúcej príprave a spomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti.</p> <p>2.1 dokáže spomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien.</p> <p>2.2 dokáže spomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.</p> <p>2.3 dokáže spomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu sloviac v rozprávaní.</p> <p>2.4 dokáže spomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.</p>	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh • vzor: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzor: žena, ulica, dlaň, kosť • vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená • akostné, vzťahové • stupňovanie • vzor: pekný, cudzí

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.</p> <p>2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.</p> <p>2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.</p>	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview
	<p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.</p> <p>2.1 dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme.</p>	
<p>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</p> <p>1. Zostaviť osnovu, koncept.</p> <p>2. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.</p> <p>3. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.</p> <p>2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti.</p> <p>2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>2.3 dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru.</p> <p>2.4 dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.</p> <p>2.5 dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť.</p> <p>3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.</p>	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznámky /konspekt
	<p>Minimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu.</p> <p>2.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.</p> <p>2.3 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých</p>	

	slohových útvarov/žánrov.	
--	---------------------------	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. 2. Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. 3. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. 2.1 dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte. 2.2 dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte. 2.3 dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte. 3.1 pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	5. ročník <ul style="list-style-type: none"> slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
	Minimálny výkon III. Žiak 1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu. 2.1 dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie. 2.2 dokáže reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie. 2.3 dokáže reprodukovať definície jednovýznamových a viacvýznamových slov. 3.1 dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. 1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.	5. ročník <ul style="list-style-type: none"> slovosled
	Minimálny IV Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvítené vety.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybraťapoužiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	Optimálny V. Žiak 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte. 1.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte. Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte.	5. ročník <ul style="list-style-type: none"> poznámky /konspekt
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. 2. Vytvoriť modifikovaný text.	Optimálny VI. Žiak 1.1 dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. Minimálny VI Žiak 1.1 dokáže spomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže spomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis.	5. ročník <ul style="list-style-type: none"> poznámky /konspekt

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijímať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.</p> <p>1. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.</p> <p>2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.</p> <p>3. Vytvoriť čistopis.</p>	<p><u>Optimálny VII.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <p>2.1 dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte.</p> <p>3.1 dokáže napísať čistopis.</p> <hr/> <p><u>Minimálny VII.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže na podnet a spomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte.</p> <p>2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých a spomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu • dôraz • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • podstatné mená – ohybný slovný druh • vzory: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzory: žena, ulica, dlaň, kosť • vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená: akostné, vzťahové • stupňovanie • vzory: pekný, cudzí • predložková väzba • slovosled

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijívať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. 2. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie. 4. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 6. Rešpektovať jazykové pravidlá. 	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 dokáže formulovať vlastný názor použiť presvedčivé argumenty. 2.1 dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie. 2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť. 2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému. 2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď. 3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. 4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. 4.2 v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu. 5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu. <hr/> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty. 2.1 si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém. 2.2 dokáže pripraviť sformulovať myšlienky na určenú tému. 2.3 dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému. 2.4 dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede. 3.1 dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová. 4.1 po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu. 5.1 dokáže pripraviť sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu. 	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • argument, dokazovanie

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	<u>Optimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	<u>5. ročník</u> <ul style="list-style-type: none"> poznámky/konspekt
	<u>Minimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave spomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. 1. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. 2. Rešpektovať jazykové pravidlá.	<u>Optimálny III.</u> Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	<u>5. ročník</u> <ul style="list-style-type: none"> splývavá/viazaná výslovnosť znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie slovosled
	<u>Minimálny III.</u> Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	
IV. Štylizovať text. 1. Utvoriť jednoduché vety. 2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. Rešpektovať jazykové pravidlá.	<u>Optimálny IV.</u> Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. 2.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 2.2 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných aneohybných slovných druhov. 3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.	
	<u>Minimálny IV.</u> Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety. 2.1 dokáže spomocou učiteľa vytvoriť krátky text.	

HOVORENIE**APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV):** rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata**KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:** používať kognitívne operácie; tvoriť, prijímať a spracovávať informácie; vyhľadávať a prostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	<u>Optimálny V.</u> Žiak 1.1 sadokáže vdanej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať. 2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku. <u>Minimálny V.</u> Žiak 1.1 dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu. 2.1 dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku.	<u>5. ročník</u> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé a neznelé, znelé nepárové (zvukné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. 2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. 3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. 	<p><u>Optimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni. • dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte. • dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte. • dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton. • dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <hr/> <p><u>Minimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže po predchádzajúcej príprave plynulo prečítať text známej básne. • dokáže reprodukovať definíciu pojmu rytmus. • dokáže reprodukovať definíciu pojmu personifikácia, epiteton. • dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť refrén. • dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť personifikáciu, epiteton. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pieseň • rytmus • personifikácia/zosobnenie • epiteton • refrén • téma

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvorivo myslieť

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. 3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	<p><u>Optimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu. • dokáže vysvetliť pojem nonsens. • dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu. • dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu. • dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <hr/> <p><u>Minimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definíciu nonsensu. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nonsens

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. 2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu. 3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. 8. Transformovať literárny text. 	<p><u>Optimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou. • dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu. • dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. • dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. • dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára. <hr/> <p><u>Minimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže reprodukovat' definíciu filmovej/televíznej rozprávky. • dokáže reprodukovat' definície pojmov scenár a scenárista. • dokáže zreprodukovat' definície pojmov herec a režisér. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok. 	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • filmová/televízna rozprávka • téma • scenár • scenárista • režisér • herec • dramaturg • dialóg

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): ľudová povesť; autorská povesť; legenda		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. 7. Vytvoriť krátky umelecký text. 	<p><u>Optimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda. • dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou. • dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou. • dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela. • dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. • dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. • dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu. 	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudová povesť • autorská povesť • legenda • téma • rozprávač
	<p><u>Minimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text. • dokáže reprodukovať definície pojmov ľudová povesť, autorská povesť a legenda. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; vytvárať vlastný hodnotový systém.		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať náučný text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Vytvoriť krátky náučný text. 5. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. 6. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov. 	<p><u>Optimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia. • dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť. • dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii. • dokáže vytvoriť encyklopedické heslo. • dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel. • dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich. <hr/> <p><u>Minimálny:</u></p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať náučný text. • dokáže reprodukovať definície pojmov náučná literatúra a encyklopédia. • dokáže v encyklopédii vyhľadať požadované heslo. 	<p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • náučná literatúra • encyklopédia

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p><u>Optimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.</p> <p>1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <hr/> <p><u>Minimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p>	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priama reč, uvádzacia veta • statický opis • dynamický opis □ charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1.osoba, 3. osoba) ústne a písomné

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)

KEJÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>1. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>2. Porozumieť' významu slov v umeleckých a vecných textoch.</p> <p>3. Porozumieť' štruktúre slova a jeho častiam.</p> <p>4. Prerozprávať' obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodit' pointu.</p> <p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam.</p> <p>2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná.</p> <p>4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.</p> <p>4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.</p> <p>4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.</p> <p>5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p>	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo • tvorenie slov skladaním, zložené slová • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz

Minimálny II.**Žiak**

1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.

1.2 dokáže s pomocou učiteľa vyvodit' jednoduchý záver príbehu.

2.1 dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.

2.2 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.

2.3 dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.

4.1 dokáže reprodukovat' definície daných pojmov.

4.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.

5.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.

5.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Pochopiť kompozíciu textu. 1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu. 2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.	<u>Optimálny III.</u> Žiak 1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní. 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie). <u>Minimálny III. Žiak</u> 1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu. 2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.	<u>6. ročník</u> ☐ vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu.</p> <p>1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami vypovedí.</p> <p>2. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p><u>Optimálny IV.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.</p> <p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu.</p> <p>2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet.</p> <p>3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny • stupňovanie prísloviek □ predložky: vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná

Minimálny IV.

Žiak

1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti:

hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.

2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.

2.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu.

3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.	<u>Optimálny I.</u> Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný	<u>6. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка,

2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	slohový útvar/žáner.	vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie,
	<u>Minimálny I.</u> Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže reprodukovať definíciu daných pojmov. 2.2 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.	

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy

II. Organizovať text z hľadiska kompozície. 1. Zostaviť osnovu, koncept. 2. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. 4. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.	<u>Optimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. 2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky. 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.	<u>6. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis □ charakteristika □ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3.osoba) • vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie
	<u>Minimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie. 4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie

Výkon

Pojmy

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.

<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.</p> <p>2. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie.</p> <p>1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.</p> <p>3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p>	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety.</p> <p>1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy</p>	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací, zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná
<p>PÍSANIE</p>		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.</p>	<p><u>Optimálny V.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich.</p> <p>1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.</p> <hr/> <p><u>Minimálny V.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte.</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
<p>VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.</p> <p>1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.</p> <p>2. Vytvoriť modifikovaný text.</p>	<p><u>Optimálny VI.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže porovnať a odlišiť jednotlivé slohové útvary/žánre.</p> <p>2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.</p> <hr/> <p><u>Minimálny VI.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. 2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. Vytvoriť čistopis. 4. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text. 	<p><u>Optimálny VII.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <p>1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.</p> <p>2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.</p> <p>2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.</p> <p>3.1 dokáže vytvoriť čistopis.</p> <p>4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p> <p><u>Minimálny VII.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.</p> <p>2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis □ dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)

opraviť identifikované chyby.

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie

Výkon

Pojmy

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.

<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. 2. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. 6. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 7. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. 8. Rešpektovať jazykové pravidlá. 	<p><u>Optimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>2.1 si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>2.3 dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.</p> <p>2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.</p> <p>7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.</p> <p>8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • gestikulácia, mimika, postoj • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz
	<p><u>Minimálny I.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.</p> <p>2.1 si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať.</p> <p>2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>2.3 dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.</p> <p>6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.</p>	

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy. Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	6. ročník: <ul style="list-style-type: none"> • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz • gestikulácia, mimika, postoj

<p>použiť ich vo vlastnom prejave.</p>	<p><u>Minimálny II.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p>	
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.</p> <p>1. <u>Využívať</u> v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.</p> <p>2. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</p>	<p><u>Optimálny III.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p> <hr/> <p><u>Minimálny II.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</p>	<p><u>6. ročník:</u></p> <p>☐ neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>IV. Štylizovať text.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. 2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. 5. Rešpektovať jazykové pravidlá. 	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.</p> <p>2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.</p> <p>3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</p> <p>4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p>	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviok: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviok □predložky: vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh

Minimálny IV.

Žiak

1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety.

2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi.

- hlavné vetné členy
- podmet: vyjadrený, nevyjadrený
- prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný
- vetné sklady: prísudzovací sklad; zhoda
- dvojčlenná veta: úplná, neúplná

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); pr

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie

Výkon

Pojmy

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.

V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	<u>Optimálny V.</u> Žiak 1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. 1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	<u>6. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> dialóg gestikulácia, mimika, postoj
	<u>Minimálny V.</u> Žiak 1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore. 2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): báseň; prozaický text		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy

<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Usporiadať známe javy do tried. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po štylistickolexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. 8. Transformovať literárny text. 9. Vytvoriť krátky umelecký text. 	<p>Optimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad. • dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky. • dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. • dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte. • dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <hr/> <p>Minimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota. • dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví. • dokáže zreprodukovať obsah anekdoty. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p>6. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • príslovie • porekadlo • pranostika • anekdota
---	--	--

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie</p>		
<p>Predmetové kompetencie</p>	<p>Výkon</p> <p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.</p>	<p>Pojmy</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. 7. Transformovať literárny text. 	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojem bájka. • dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať pojem bájka. • dokáže zreprodukovať obsah bájky. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p><u>6. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • bájka
---	--	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): báj; poviedka; balada

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>7. Zdramatizovať prozaický text.</p> <p>8. Napísať kratší prozaický útvar.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. • dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazného prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. • dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovat' definície jednotlivých pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • báj • poviedka • balada • kompozícia literárneho diela • vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • spôsob rozprávania: ja-rozprávania, onrozprávania • anekdota • humor

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Obsah
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. 	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. • dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrodružná literatúra
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.	Obsah
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. 2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu. 3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po 	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky. • dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhlasová rozprávka

<p>štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>8. Transformovať literárny text.</p>	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky. • dokáže určiť hlavnú postavu. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry. 	
--	---	--

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): báseň; populárna pieseň</p>		
<p>KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby</p>		
<p>Predmetové kompetencie</p>	<p>Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka základnej školy.</p>	<p>Obsah</p>
<p>1. Recitovať spamäti básnické diela.</p> <p>2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom. • dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte. • dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. • dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>6. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • populárna pieseň • verš • rým: striedavý, združený,

literárne texty s analogickou štruktúrou.

6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.

Minimálny:

Žiak

- dokáže spamäti zarecitovať známu báseň.
- dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združeným rým.
- dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne.

Predmet: Anglický jazyk

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J.C.Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Anglický jazyk				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. roč.	6. roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
	5 hod./týždeň 165 hod./rok	4 hod./týždeň 132 hod./rok	3 hod./týždeň 99 hod./rok	3 hod./týždeň 99 hod./rok	4 hod./týždeň 132 hod./rok
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie vo vyučovacom predmete anglický jazyk bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Počúvanie s porozumením	✓
Čítanie s porozumením	✓
Písomný prejav	
Ústny prejav – dialóg	✓
Ústny prejav – monológ	

1. Charakteristika predmetu

Vyučovacia predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepe a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26)

2.Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3.Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,

- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SEER, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SEER, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

A1:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,

- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru na učeníach slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 –119).

A2:

- používať bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- používať základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- používať obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- používať osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- používať niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s.111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

A1:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

A2:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

A1:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

A2:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok),

- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zisťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s.124 – 132).

4. Prierezové témy

A. Osobnostný a sociálny rozvoj

Ide rozvoj sociálnych zručností v oblasti komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, komunikácia v každodennom živote, prezentácia.

Ciele : žiak dokáže

- primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života a brať do úvahy i špecifiká a význam neverbálnej komunikácie
- komunikovať v skupine – aktívne počúvať, prijímať a odovzdávať spätnú väzbu a adekvátne sa vyjadrovať
- prezentovať a prezentovať sa
- analyzovať vlastné komunikačné problémy a riešiť ich sám alebo s pomocou iných

B. Multikultúrna výchova

Na tomto stupni vzdelávania sa jazyk (materinský i cudzí) stáva uvedomovaným nástrojom komunikácie a myslenia. V žiakoch narastá uvedomenie, že jazyk je súčasťou kultúrnej identity, začínajú si uvedomovať jeho súvis s inými oblastami ľudského života i kultúry. Dieťa i mladý človek začína chápať, že okolie vníma a hodnotí spôsoby, akými sa vyjadruje. Na jednej strane to podporuje jeho pubertálnu vzburu a subštandardné súčasti jazyka sa stávajú štandardnými nástrojmi komunikácie (vulgarizmy, novotvary, slang, argot, žargón a pod.). Na druhej strane si dieťa a mladý človek uvedomuje, že ľudia okolo neho tiež využívajú určité svojské jazykové prostriedky a začína vnímať ich hodnotu pre nich aj pre seba. Súčasťou tohto pohľadu na jazyk a komunikáciu okolo seba je aj plné uvedomenie si faktu, že niektorí ľudia rozprávajú jazykmi pre mladého človeka nezrozumiteľnými – cudzinci, príslušníci menšín a pod.

Oproti primárnemu vzdelávaniu sa tu zacielenie multikultúrnej výchovy obracia. Tam bolo potrebné budovať pevné kultúrne základy pre detskú psychiku, a teda rozvíjať najmä schopnosť narábať s vlastným jazykom a postupne si osvojovať jeho možnosti. V nižšom sekundárnom vzdelávaní síce stále pretrváva nutnosť hlbšie si osvojovať zákonitosti vlastného jazyka a rozvíjať schopnosti v narábaní s ním – ale v tomto rozvoji sa dôraz mierne presúva. Prehlbovanie vedomia vlastnej kultúrnej identity a spätosti s vlastným kultúrnym prostredím je síce stále prítomné, ale nie je už prvoradé. Na prvé miesto sa dostáva pochopenie jazyka ako nástroja komunikácie. Ide teda o presun z jazyka ako symbolu identity na jazyk ako nástroj komunikácie. Obidva aspekty sú neustále prítomné, ale majú rôznu váhu.

Hlavné ciele multikultúrnej výchovy

- rozvíjať u žiakov schopnosti pre adekvátne vyjadrenie obsahov svojej mysle
- motivovať žiakov k aktívnej tvorivej hre s jazykom
- rozvíjať schopnosti žiakov pre variabilné vyjadrovanie svojich pocitov a myšlienok
- motivovať žiakov k vnímaniu súvislostí jazyka a komunikačnej situácie
- viesť žiakov k uvedomeniu si vzťahu jazyka a kultúrnej identity človeka
- rozvíjať aktívne počúvanie a čítanie s porozumením

- podnecovať toleranciu k iným jazykom.

C. Environmentálna výchova

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

D. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Rozvoj finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s dlhodobým perspektívnym cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Žiaci by mali byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a zručnostiach :

- osvojiť si životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia
- pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- identifikovať zdroje osobných príjmov
- pomenovať základné znaky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom
- uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady
- stať sa finančne zodpovedným dospelým človekom
- poznať hodnotu vecí ako výsledku ľudskej práce, vážiť si prácu
- vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia
- vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu, zaujať kritický postoj k informáciám poskytovaných reklamou
- uviesť príklady klamných a zavádzajúcich praktík obchodu, vyhľadať ich v médiách

- uviesť príklady, ako vzdelanie a praktické zručnosti môžu ovplyvniť životnú úroveň jednotlivca
- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní
- vedieť diskutovať a vyjadrovať vlastné názory a postoje k problematike vzťahu morálky a peňazí

Podpora čitateľskej gramotnosti

Teoretické východiská modelu funkčnej gramotnosti boli aplikované do metodiky medzinárodného výskumu PISA (Programme for International Student Assessment alebo Programme of Indicators of Student Achievement - Program pre medzinárodné hodnotenie študentov) v zisťovaní čitateľskej gramotnosti 15-ročných žiakov, ktorá je definovaná ako životná kompetencia, schopnosť používať tlačený a písaný text na splnenie širokých potrieb človeka doma, pri voľnočasových aktivitách, v zamestnaní a pod., je to aj nástroj na rozširovanie vedomostí a rozvoj potenciálu osobnosti (Národná správa PISA 2004, 2006).

Aby došlo k úplnému porozumeniu textu, žiak má zvládnuť tieto procesy:

1. Nájdenie a získanie informácií – čitateľ má preskúmať, hľadať, umiestniť a vybrať príslušné informácie v jednej, dvoch alebo viacerých vetách, resp. v rozličných odsekoch. Úlohy na získavanie informácií môžu mať rôzny stupeň obťažnosti, napr. od žiaka sa požaduje, aby z textu či z tabuľky vybral presnú informáciu. Náročnejšia forma tohto typu úlohy môže byť vyhľadanie informácie, ktorá je v texte vyjadrená synonymicky (inými slovami).

2. Integrácia a interpretácia informácií – požaduje rozlíšiť kľúčové informácie v texte, usporiadať informácie v texte podľa dôležitosti, zostaviť organizáciu informácií v texte (osnovu, mapu textu a pod.), vyvodiť závery z textu a hlavný námet textu, uviesť dôkazy z textu.

3. Uvažovanie a hodnotenie – čitateľ má hodnotiť kvalitu, primeranosť, výstižnosť, presvedčivosť textu, zhodnotiť dostatočnosť informácií a dôkazov v texte, nájsť dôkazy mimo textu, hodnotiť význam určitých informácií alebo dôkazu, spojiť informácie z textu s vlastnými vedomosťami z iných zdrojov, uviesť dôkaz z textu a porovnať ho s inými zdrojmi informácií.

Prácu s informáciami určujú niektoré kľúčové kompetencie týmito požiadavkami na žiaka:

- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať (sociálne komunikačné kompetencie);
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete (kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií);
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach (kompetencia k celoživotnému učeniu sa);
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch (kompetencia riešiť problémy).

Uvedené spôsobilosti sú začlenené do cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí, ktoré majú nadpredmetový charakter, a do cieľov konkrétnych predmetov. Primárne sa rozvíjajú vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.

Systematický rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov predpokladá kvalitné plánovanie na úrovni školy. Učitelia by mali spoločne postupovať v príprave cieľov, stratégií a metód pri

výbere typov textov, v príprave úloh na porozumenie textu a v príprave spôsobov zisťovania úspešnosti žiaka v čitateľskej gramotnosti.

Najdôležitejšou fázou podpory čitateľskej gramotnosti žiakov je výber, resp. príprava textu pre žiaka, príprava metakognitívnych postupov v učení sa žiaka a činností potrebných na porozumenie textu.

Na vyučovaní žiak pracuje s textom preto, aby sa učil, t.j. získaval nové vedomosti, zručnosti a postoje. Učiť sa znamená porozumieť, preto v čítaní s porozumením potrebuje žiak takú podporu, ktorou sa naučí, ako zistiť vzťahy medzi informáciami v texte, nájsť a pomenovať súvislosti a na základe toho porozumieť novému poznatku. Do tejto podpory patria otázky a úlohy k textu, ktoré rešpektujú základné požiadavky, v opačnom prípade sú zbytočné a formálne. Pri návrhu učebných úloh je potrebné vychádzať z uplatňovania požiadavky základného učiva, ktoré si má žiak podľa obsahového štandardu osvojiť. Zdrojom poznatkov sú prevažne učebné texty v učebnici. Nie je to však jediný zdroj. Odporúča sa využívať texty, ktoré sú obsahovým zameraním blízke záujmom žiakov, odrážajú praktické situácie, javy, ktoré sú vhodné na vyvodenie poznatku alebo jeho precvičenie. Využívať rôzne médiá, ktoré publikujú súvislé a nesúvislé texty. Je dobré využívať zdroje zverejnené na internete aj preto, aby sa žiaci naučili pracovať aj s hypertextom, ktorý je stále rozšírenejší.

Pri plánovaní úloh učiteľ uvažuje o tom, ktoré úlohy potrebuje žiak riešiť, aby danému učivu aj prostredníctvom práce s textom porozumel a osvojil si ho. Pri tvorbe úloh je potrebné ďalej vychádzať z cieľov vyučovania, ktorý určuje postupnosť úloh pre žiakov. Ak cieľom je aplikácia vedomostí, potom radenie úloh musí rešpektovať najskôr úlohy na pamäť, následne na porozumenie a potom na aplikáciu.

Úloha má obsahovať:

- aktívne sloveso, ktoré pomenúva preukázateľnú činnosť žiaka, napr. vysvetlite, opište, vyhládajte, rozlíšte, zaradte a pod.
- vymedzené podmienky, pri ktorých sa má realizovať (spôsob riešenia, vymedzenie pomôcok, prostredie).
- kritérium hodnotenia, podľa ktorého je možné posúdiť, kedy je úloha dobre vypracovaná. Napríklad povolený počet chýb, presnosť výpočtu, počet vypracovaných čiastkových úloh, percento správnych odpovedí, čas na vypracovanie úlohy, požiadavka na obsahovú štruktúru práce a jej rozsah, požiadavka na uplatnenie konkrétnych prvkov v práci a ich rozpracovanosť a iné. Optimálny počet kritérií na hodnotenie úlohy sú 2 – 3.

Kritériá hodnotenia stanovujú, ako a podľa čoho sa pozná, či si žiak naozaj tieto kompetencie osvojil. Kritériá úspešnosti žiaka v riešení úloh vyjadrujú, ako a podľa čoho sa pozná, či žiak bol v riešení úloh úspešný. Návrh kritérií je pomerne náročná činnosť, preto je treba vedieť, že kritérium je vlastnosť, ktorú hodnotený objekt má alebo nemá, alebo ju má v nejakej miere. Na hodnotenie úspešnosti žiakov v čítaní s porozumením sa odporúča využiť nasledujúce kritériá, ktoré je potrebné ďalej konkretizovať, a to podľa obsahu úloh k textu.:

- Presnosť vyhľadania požadovaných informácií, úplnosť potrebných údajov, správnosť vyhľadania explicitnej informácie.
- Nadväznosť usporiadania informácií, správny výber informácie podľa dôležitosti, prehľadnosť usporiadania informácií, logickosť členenia textu, výstižnosť redukcie textu.
- Správnosť záveru, logická súvislosť záveru s porovnávanými informáciami, výstižnosť záverov, vecná argumentácia – zdôvodnenie záverov odkazom na text, súvislosť medzi závermi a argumentmi.

- Správnosť použitia vedomostí o texte, súvislosť informácií z iných zdrojov so spracovávaným textom, vyjadrenie a argumentácia vlastného názoru, argumentácia záveru dôkazmi z iných zdrojov.

Efektívne porozumenie textu je možné docieľiť rozvíjaním čitateľských zručností pomocou rôznych metód, postupov a aktivít. Pri čítaní je treba používať tzv. metakognitívne procesy. Ide o kontrolu, hodnotenie a reguláciu procesu čítania. Pri rozvinutých metakognitívnych zručnostiach si žiak vie stanoviť cieľ čítania, vie, na čo sa sústrediť, vie ako napraviť, ak jeho porozumenie zlyháva a pod. Tieto procesy tiež veľmi napomáhajú efektívnemu učeniu sa a teda zabraňujú mechanickému memorovaniu učiva. Čitateľ používa svoje metakognitívne zručnosti, aby dosiahol úspech pri čítaní – aby porozumel textu, aby vedel vyhľadať informácie, aby zostavil súhrn textu a podobne. Ak v priebehu čítania čitateľ zistí, že nerozumie textu, má možnosť použiť viacero postupov, aby svoje problémy odstránil: - môže prerušiť čítanie a pouvažovať o prečítanom, - môže sa vrátiť k predchádzajúcim úsekom textu a prečítať si ich ešte raz, - môže skočiť do častí textu, ktoré ešte nečítal, a tam hľadať odpoveď na otázku, ktorú si položil, - môže odložiť riešenie problému na určitý čas a predpokladať, že keď si prečíta text do konca, problém sa mu podarí objasniť atď. Žiakov je treba naučiť tieto metakognitívne stratégie.

Rozvoj čitateľských zručností nezahŕňa iba výber „správneho“ textu a zopár otázok za ním na otestovanie porozumenia. Naopak, malo by ísť o podporu žiakov pred čítaním, počas samotného čítania a po čítaní textu.

Pri vytváraní úloh k čítaniu je treba mať na zreteli, že nie je možné dosiahnuť úplné využitie všetkých informácií z textu. Úlohy na podporu čitateľskej gramotnosti a tým na podporu ich komunikatívnej kompetencie by mali byť orientované na úspech a povzbudenie žiakov.

Učítelia cudzích jazykov sú často frustrovaní tým, že čitateľské stratégie, ktoré žiaci používajú v materinskom jazyku, nepoužívajú automaticky aj v cudzom jazyku, ktorý sa učia. Namiesto toho sa zdá, že čítanie v cudzom jazyku znamená sústrediť sa na slovo po slove, prekladajúc každú jednu neznámu lexikálnu jednotku. Úlohou učiteľa je preto naučiť ich využívať efektívne čitateľské stratégie aj v cudzom jazyku.

Tieto procesy neprebiehajú iba počas čítania textu, ale aj pred samotným čítaním a potom aj po prečítaní textu.

1. **Pred čítaním textu** – plánovanie, počas ktorého si čitateľ uvedomuje niektoré vlastnosti textu – jeho rozsah, obťažnosť, tému, zaujímavosť, žáner, štruktúru, súvislosť s inými textami. Žiak odhaduje obsah textu podľa nadpisu, titulkov a aktivizuje vedomosti, ktoré má o téme. Môže používať rôzne grafické organizéry. Treba podnietiť žiakov, aby premýšľali o tom, čo vedia, brainstorming, rozhovor pred samotným učením sa. Ak je to potrebné, dodať žiakom potrebné informácie a objasniť kultúrne pozadie potrebné na porozumenie textu. Je dôležité, aby učiteľ veľa nerozprával, naopak, v tejto fáze majú hovoriť žiaci. V tejto fáze učiteľ povie cieľ čítania. Rozhodne, či je treba zamerať pozornosť aj na slovnú zásobu alebo je žiakom známa, resp. vydedukovateľná z kontextu.

Pred čítaním textu je možné

- vyjadrovať názory na protikladné tvrdenie týkajúce sa témy,
- vytvárať pojmové mapy,
- pracovať s nadpisom textu (rekonštrukcia nadpisu, jeho rozširovanie),
- tvoriť slová z písmen nadpisu alebo z kľúčových slov,
- formulovať očakávania na základe obrázku, názvu, hlavnej tézy,
- hádať kľúčové slová,
- zoraďovať alebo priraďovať vety z textu alebo obrázkov,

- *odpovedať na otázky*
- *ozrejmiť novú slovnú zásobu (ak je to potrebné).*

2. **V priebehu čítania textu** – žiaci sa oboznamujú s novými informáciami formou čítania textu, počúvania výkladu, sledovania filmu či rozhovoru, spájajú vedomosti z prvej fázy s novými informáciami. Treba udržiavať aktivitu žiakov, ich záujem a energiu vytvorenú počas prvej fázy, porovnať svoje predpoklady s reálnymi faktami, prepájanie obsahu textu s individuálnymi vedomosťami jednotlivca.

- *Objasňovanie nejasných častí textu – s dôrazom na nejasné a sporné miesta – „making inferences“*
- *Kladenie otázok žiakmi ako prostriedok monitorovania svojho porozumenia – „asking questions“*
- *Predpovedanie obsahu ďalšieho úseku textu (prognózovanie) – čitateľ vyvodzuje čiastkové závery, overuje ich v ďalšom čítaní, čím sa nastaví na predpokladaný obsah, a tak sa jeho porozumenie stáva pružnejším a lepším – „predicting“*
- *Tvorba súhrnov – na základe integrácie informácií a zovšeobecňovania – „summarizing“*

Počas samotného čítania je možné

- *doplňovať do tabuliek alebo textu,*
- *zoraďovať obrázky alebo časti textu,*
- *vykonávať inštrukcie podľa pokynov,*
- *formulovať odpovede na otázky,*
- *kategorizovať slová, vety, informácie,*
- *vyhľadávať neznáme jazykové prostriedky,*
- *opravovať / upravovať text,*
- *vyhľadávať požadované informácie.*

3. **Po prečítaní textu** – reflexia prečítaného a zhodnotenie úspešnosti porozumenia. Činnosti po prečítaní textu môžu zvýšiť porozumenie, odstrániť nepresné miesta, zlepšiť zapamätanie a poukázať na praktické uplatnenie informácií z textu. Žiak môže vyjadriť svoj názor na obsah textu, zhodnotiť ho. Odpovedá na otázky: Dosiahol som svoj cieľ? Čo som sa naučil?

Po prečítaní textu je možné

- *odpovedať na otázky,*
- *doplňovať vybrané jazykové prostriedky do textu,*
- *sumarizovať text (ústne / písomne),*
- *dokončiť text,*
- *pripraviť rozhovor na základe textu,*
- *hľadať riešenia problému,*
- *vyjadriť vlastný postoj, skúsenosti,*
- *pripraviť projekt,*
- *diskusia / rolová hra / simulácia na danú tému,*
- *písať list na základe textu,*
- *graficky zobrazit' informácie z textu,*
- *dramatizovať text,*
- *reflexia / sebareflexia po prečítaní textu.*

A. Tomengová definuje čitateľskú zručnosť ako „schopnosť prezrieť si text a predpovedať, o čom bude“, a čitateľskú stratégiu ako uvedomenie si, kedy a prečo je možné

nové informácie použiť a schopnosť ich efektívne použiť. Medzi základné čitateľské zručnosti uvádza:

- Skimming – preletieť, prelistovať si materiál, pozrieť si nadpisy, obrázky, zvýraznené slová, obsah... a rozhodnúť sa, či sa mu bude venovať hlbšie alebo nie (situácia v kníhkupectve)
- Scanning – „prebehnutie“ textu zrakom za účelom napr. nájdenia nejakej konkrétnej informácie (napr. telefónne číslo v zozname)
- Search reading – alebo tzv. „výskumné čítanie“ – na vyhľadanie kľúčových slov a fráz, ktoré pomáhajú nájsť špecifické informácie.
- Extenzívne čítanie – čítanie dlhších súvislých viet, celkov na všeobecné pochopenie textu
- Intenzívne čítanie – presné detailné čítanie kratších úsekov na zistenie špecifických informácií

Čitateľské stratégie na porozumenie textu sú vedome prepracovaným plánom, kde čitatelia krok po kroku postupujú v texte, aby z neho vyťažili čo najviac. Učiteľ presne vysvetlí, prečo a kedy je vhodné použiť ktorú čitateľskú stratégiu a ako ju aplikovať na konkrétny text. Cez priame vysvetlenie učiteľ prejde k demonštrácii a následne k nácviku stratégie.

Čitateľská stratégia SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review)

1. Prezrite si text, obrázky, grafy, anotáciu, zhrnutie,... všetko čo je súčasťou textu, s ktorým budete pracovať.
2. Pokúste sa jednou vetou napísať váš predpoklad, o čom text bude.
3. Prezrite si podnadpisy a prečítajte prvý riadok každého odseku.
4. Zmeňte podnadpisy na otázky.
5. Prečítajte si pozorne text každého odseku a odpovedzte na otázku, ktorú ste vytvorili z podnadpisu.
6. Pripravte si otázky do diskusie k prečítanej téme.
7. Pokúste sa graficky spracovať text.
8. Vypíšte kľúčové slová z textu.
9. Napíšte krátke zhrnutie textu (krátky sumár v rozsahu 5 riadkov).

Čitateľská stratégia SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Relate, Review)

1. **Survey** (*preskúmaj*): urobte si prehľad kapitoly – téma, ciele, nadpisy, podnadpisy, obrázky, grafy, zhrnutie.
2. **Question** (*vytvor otázku*): preformulujte podnadpisy na otázky.
3. **Read** (*čítaj*): čítajte kapitoly po častiach – hľadajte kľúčové slová, píšite poznámky, zvýraznite menej ako 20 % textu.
4. **Recite** (*prednes, odpovedaj*): prerozprávajte text vlastnými slovami, odpovedajte na vytvorené otázky.
5. **Relate** (*daj do súvislosti*): premostite tému, vytvorte osobnú zainteresovanosť, dajte nové veci do súvislostí, kontextu a pamäťových štruktúr.
6. **Review** (*prever, urob prehľad*): overte si naučené (sebaevalvácia, test, práca s glosárom, tvorba vlastného sumáru, pojmová mapa, odpovede na otázky učiteľa).

Čitateľská stratégia PLAN (Predict, Locate, Add, Note) – pojmové mapy

1. krok – predpoklad, **predpoved'** (*predict*). V tomto kroku odhadnite obsah a štruktúru textu a spracujte ju vo forme pojmovej mapy na základe názvu článku, podnadpisov, obrázkov, diagramov a pod.,
2. krok – **lokalizujte** (*locate*) známe a neznáme informácie v pojmovej mape vo forme značiek. Vedľa známeho pojmu poznačte (**v**) a vedľa neznámeho pojmu poznačte (**?**),

3. krok znamená – **pridať** (*add*), aplikujte počas čítania, pripíšte krátku charakteristiku k vyznačenému pojmu alebo jeho vysvetlenie,
4. krok – **záznam** (*note*) je záverečná fáza strategického čítania. Vedomosti získané z textu spracujte voľným prerozprávaním textu podľa pojmovej mapy, alebo vedomosti využijete v pripravenej diskusii, alebo napíšte krátky sumár.

Čitateľská stratégia K-W-L (Know, Want to know, Learned) – viem / chcem vedieť / naučil som sa

Študenti konštruujú tabuľku s tromi stĺpcami, ktoré vyplňajú pred a počas čítania. Pred čítaním si obnovujú doterajšie vedomosti o téme, tvoria tzv. vlastný tezaurus. Potom formulujú otázky, čo by ešte o téme chceli vedieť a v priebehu čítania a po prečítaní zosumarizujú nové poznatky, ktoré sa dozvedeli (naučili sa).

Čitateľská stratégia RAP (Read, Ask, Paraphrase)

Stratégia RAP je zacielená na schopnosť študujúceho porozumieť hlavným myšlienkam a podporujúcim detailom prostredníctvom parafrázovania textu.

Stratégia RAP má tri kroky: čítaj – klad' si otázky – odpovedaj na otázky vlastnými slovami.

– **Čítajte** (*Read*) – vždy len jeden odsek.

– **Spýtajte sa**, čo je hlavnou myšlienkou tohto odseku a vytvorte na to otázku (*Ask*). Pokúste sa nájsť v odseku hlavnú myšlienku a podporujúce detaily.

– **Odpovedajte** na otázku vlastnými slovami (*Paraphrase*). Odpoveď si môžete pripraviť na papier alebo nahrat' na audiozáznam. Z napísaných poznámok je možné spraviť pojmovú mapu alebo inú pomôcku na opakovanie alebo precvičovanie učiva.

Čitateľská stratégia 3-2-1

Vypíš:

3 dôležité veci, ktoré boli v texte

2 veci, ktoré ťa zaujali

1 vec, ktorú si v texte nenašiel.

Čitateľská stratégia 5-4-3-2-1

Vypíš:

5 nových informácií,

4 informácie týkajúce sa hlavnej myšlienky,

3 nové slová, ktoré si našiel v texte,

2 informácie, ktoré si už poznal,

1 vec, na ktorú si nenašiel v texte odpoveď.

Riadené (štruktúrované) čítanie

Učiteľ rozdelí text na niekoľko častí a pripraví k nim vhodné otázky, na základe ktorých vedie v prestávkach čítania rozhovor so žiakmi. Pred každou nasledujúcou časťou vytvárajú žiaci predpovede o jej obsahu a potvrdzujú ich dôkazmi z už prečítaných častí. Predvídanie podnecuje zvedavosť, aktívne čítanie a pozornosť.

Záznam žiaka môže mať formu tabuľky v tejto štruktúre:

Čo si myslíte, že sa stane?

Aký máte dôkaz?

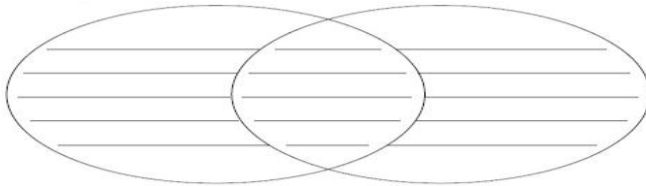
Čo sa skutočne stalo?

Porovnaj a rozlíš

Žiaci si pred prečítaním textu prečítajú výroky v tabuľke, ktoré pripraví učiteľ. Výroky súvisia s obsahom textu, ktorý budú neskôr čítať. Do stĺpca JA zapisujú odpoveď *áno* alebo *nie* podľa toho, čo už vedia alebo čo odhadujú v súvislosti s výrokom. Po prečítaní textu a riešení úloh sa opäť vrátia k tabuľke a vyplnia stĺpec TEXT odpoveďou *áno* alebo *nie* na základe poznatkov uvedených v texte alebo z neho vyvedených. Potom môžu porovnávať obidva stĺpce, t. j. to, čo vedeli pred prečítaním textu a čo sa naučili pomocou textu.

JA	TEXT	VÝROK

Alternatívou je porovnávať v texte dve veci / udalosti / postavy. Vhodné je použiť Vennov diagram, kde na bokoch budú odlišnosti a v strede rovnaké znaky porovnávaných entít.

Pri rozvíjaní čítania s porozumením sa ďalej používa aj metóda INSERT. Je to skratka anglického „interactive noting system for effective reading and thinking“.

Čitateľ si v priebehu čítania robí do textu poznámky pomocou značiek:

- ✓ túto informáciu už viem
- + táto informácia je nová, prínosná
- informácia, ktorá je v rozpore s tým, čo už viem
- ? informácia, ktorej nerozumiem, resp. o ktorej sa chcem dozvedieť viac.

Nie je treba označiť všetky informácie. Ide o vizuálne sprehl'adnenie textu. Aby mali tieto značky význam, je potrebné sa k nim ešte po prečítaní textu vrátiť a informácie si vypísať napríklad do tabuľky. Metódou INSERT sa žiaci učia triediť informácie, rozhodovať sa, ktoré informácie sú pre nich dôležité a ktoré nie, priradovať staré informácie k novým, robiť analýzu nových poznatkov a ich syntézu s už poznanými vedomosťami, integrovať ich, čítať text s porozumením, vyberať a pamätať si podstatné pojmy a kľúčové slová.

Postup počas čítania:

1. Pri čítaní si na okraj robte poznámky pomocou INSERT značiek.
2. Nie je treba označiť každú informáciu, pretože sa text stane neprehľadným. Niekedy budú v odstavci dve značky, niekedy viac.
3. Označovať informácie je treba hneď pri prvom čítaní.
4. Po čítaní si vyberte do príslušného stĺpca tabuľky informácie, ktoré ste si označili značkami. Je dobré, keď si žiaci vo dvojiciach alebo menších skupinkách porovnávajú a dopĺňajú informácie.

Pre lepšie porozumenie textu a vzťahov medzi javmi v texte je dobré používať tzv. grafické organizéry. Môžu mať tvar grafu, tabuľky, siete, mapy, rámca apod. Výhodou týchto pomôcok je, že umožňujú žiakom logicky a prehľadne usporiadať informácie a analyzovať ich vzájomné vzťahy. Usporiadanie informácií a myšlienok do vizuálnej podoby prispieva k lepšiemu porozumeniu textu. Používanie grafických organizérov má nejednu výhodu: pozornosť sa presúva zo slov na vyššie textové jednotky a vzťahy; na malom priestore je možné znázorniť veľké množstvo informácií a získať tak lepší náhľad na tému; zatriediť nové informácie k známym informáciám; pomáha tým žiakom, ktorí potrebujú mať vizuálnu predstavu o téme a vzťahoch. Možno ich použiť vo všetkých fázach práce s textom počnúc

brainstormingom, končiac prehľadom zistení alebo sumarizovaním. Žiaci s nimi môžu pracovať individuálne alebo aj v skupinách.

Grafické organizéry sa dajú použiť v náučných aj beletristických textoch. Bohatý zdroj grafických organizérov je možné nájsť napríklad na stránke <https://www.eduplace.com/graphicorganizer/>.

Metódy na zisťovanie porozumenia textu

Text s pomiešanými vetami je vhodnou metódou na zistenie medzivetného porozumenia. Žiak pracuje s textom, v ktorom sú vety s poprehadzovaným poradím, a jeho úlohou je zoradiť vety podľa zmyslu. Metódu je vhodné použiť pri textoch, ktoré opisujú *dej* alebo *príčinnonásledné vzťahy*. Hodnotí sa správne napojenie vety na predchádzajúcu vetu.

G-test Mikuláša Milana meria jednoduché porozumenie medzivetných vzťahov. Každá položka sa skladá z vety a otázky, ktorá sa viaže na túto vetu. Ide o rýchlostný test, pre ktorý majú žiaci pevne stanovený čas. Obsahuje veľký počet odpovedí, aby aj najrýchlejší žiaci mali dostatok položiek na odpovedanie. Obťažnosť položiek postupne narastá, vety sú dlhšie a obsahujú viac odborných názvov. Príklad položiek:

Očami vnímame svetlo. Čím vnímame svetlo?.....

Okná prepúšťajú svetlo. Čo prepúšťajú okná?.....

Vtáky lietajú, chodia a niektoré vedia aj plávať. Čo vedia vtáky?.....

Cloze test sa dnes používa na meranie pochopenia vnútrovetných a medzivetných vzťahov. Pozostáva z textu, ktorý má vynechané každé n-té slovo. Úlohou žiaka je chýbajúce slovo podľa významu doplniť. Vynechané slovo býva zvyčajne každé piate, ale môže byť aj v rozmedzí od 5 – 11. Text dosahuje dĺžku asi 350 slov, pričom úvodná a záverečná časť textu neobsahuje medzery, aby sa čitateľ zoznámil s kontextom. Počet medzier je obvyčajne 50. Hodnotí sa množstvo správne doplnených medzier.

Metóda verifikácie viet meria hlbšie, nie povrchové porozumenie textu. Vyžaduje od žiaka dôkladnú sémantickú analýzu prečítaného textu a ponúkaných odpovedí. Žiak si prečíta obsahovo nenáročný, ale informačne nový text v rozsahu asi 12 viet. Potom si prečíta 4 vety, ktoré sa týkajú obsahu textu a stanoví, ktoré z ponúkaných odpovedí prinášajú informácie, ktoré sú v texte alebo z neho vyplývajú („staré“) a ktoré z ponúkaných odpovedí obsahujú iné („nové“) informácie, ktoré v texte nie sú. Zásady pre formuláciu ponúkaných odpovedí:

Jedna veta je originálna veta textu, Jedna

veta je parafrázou originálnej vety,

Jedna veta je formou veľmi podobná originálnej vete, ale má iný

obsah, Jedna veta nemá k textu nijaký vzťah.

Najčastejšie typy testových úloh

Pri tvorbe testu môže učiteľ využívať rôzne formy testových úloh, ktoré sa používajú v didaktickom teste. Rôzne formy testových úloh poskytujú priestor učiteľovi na zlepšovanie ich kvality a žiakovi zase možnosť uplatnenia a rozvoja viacerých myšlienkových operácií. Test použitý ako nástroj v priebežnom hodnotení by mal ukázať žiakom, v čom sa má ešte zlepšovať. Najčastejšie typy testových úloh:

Uzavreté úlohy – pri týchto úlohách si testovaný žiak vyberá správnu odpoveď (odpovede) z ponúkaných možností.

Testové úlohy s alternatívami odpovedí

a) s výberom správnej odpovede

b) s výberom správnej negatívnej odpovede (tvrdenia)

Testové úlohy zoradovacie (usporiadajúce) vyžadujú usporiadať skupinu prvkov podľa určitého princípu, napríklad podľa vzťahu väčší – menší, podľa logickej súvislosti, chronologicky a pod.

Prirad'ovacie úlohy – sa skladajú zo zoznamu prvkov v dvoch stĺpcoch. Ku každej alternatíve v prvom stĺpci žiak priradí zodpovedajúcu alternatívu z druhého stĺpca.

Testové úlohy vyčleňovacie – obsahujú skryté triedenie viacerých prvkov do dvoch skupín, z ktorých je jedna presne definovaná. Do nej treba zaradiť z množiny viacerých prvkov iba tie, ktoré patria do určenej skupiny.

Dichotomická testová úloha – tvorí ju tvrdenie, na ktoré môžu žiaci odpovedať iba áno - nie, správne – nesprávne.

Usporiadacia úloha – vyžaduje usporiadať skupinu prvkov podľa určitého hľadiska.

Polootvorené úlohy majú spravidla takú formu, že žiak dopĺňa neukončený text zadania, aby odpoveď skompletizoval.

Testové úlohy doplňovacie – v nich žiak doplní slovo, číslo alebo fakt, ktorý je jednoznačne určený kontextom.

Testové úlohy s krátkou odpoveďou vyžadujú od žiaka vyjadriť odpoveď alebo riešenie jednou vetou alebo súvetím. Overuje sa nimi znalosť definícií, pravidiel, vysvetľujú sa vlastnosti javov, vymedzujú sa vzťahy medzi javmi a pod. Môžu vyžadovať stručnú formuláciu hodnotiaceho postoja, stručnú analýzu jazykového alebo literárneho javu.

Otvorené úlohy sa niekedy nazývajú aj úlohy s dlhou štruktúrovanou odpoveďou. Žiak má odpovedať kratším súvislým textom. Môže sa určiť povolený počet viet, alebo predpísaná osnova textu, alebo je odpoveď obmedzená povinnými pojмами či slovami. Obmedzenia vedú k tomu, aby sa žiak neodchýlil od zámeru skúšky, hoci má pri formulácii odpovede voľnosť. Na odpoveď sa v teste vymedzí dostatočne voľné miesto. Na hodnotenie týchto úloh sa vzťahujú vopred pripravené kritériá.

Pri plánovaní **foriem** hodnotenia učiteľ sa pripravuje na poskytovanie spätnej väzby, ktorá má byť formulovaná ako vecná informácia pre žiaka o splnení činnosti, o správnosti postupu, o príčinách neúspechu a pod. a využíva sa najmä v priebežnom hodnotení. V sumatívnom hodnotení výstupy z učenia sa žiaka je potrebné hodnotiť. Preto si učiteľ pripravuje klasifikáciu – formy kvantitatívneho hodnotenia (známky, body, percentá, symbol), ale aj slovné hodnotenie - kvalitatívnej formu hodnotenia.

Prirodzenou a potrebnou súčasťou kompetencií žiaka je schopnosť sebahodnotenia, ktorá je špecifikovaná v obsahu kompetencií sociálnych a personálnych a kompetencií pracovných. Sebahodnotenie cielene formuje a zároveň využíva učiteľ aj v rozvoji čitateľskej gramotnosti žiakov. Odporúča sa, aby mali žiaci možnosť vyjadriť názor na svoju prácu, svoje pocity, napríklad v sebahodnotiacom liste, v ktorom odpovedajú na otázky učiteľa. Napr.:

Sebahodnotenie na záver témy:

Zhodnot', ako sa zmenil tvoj pohľad na prebranú tému.

Použi skratky:

L +: Rozumiem tomu teraz omnoho lepšie.

L: Rozumiem teraz o trochu lepšie.

R: Nič sa nezmenilo, rozumiem tomu stále rovnako.

N: Som teraz omnoho zmätenejší ako na začiatku.

Téma (pojmem, učivo, text a pod.):	Hodnotenie:

Opakované sebahodnotenie po určitých časových úsekoch:

Zhodnoť svoju prácu. Použi tieto čísla:

1: veľmi dobre, 2: celkom dobre, 3: s ťažkosťami, 4: skoro vôbec nie, 5 netýka sa ma to.

Ako myslíš, že si schopný:	Dátum				
organizovať svoju prácu,					
spolupracovať s ostatnými v skupine,					
vyjadriť jasne svoje myšlienky v hovorenej reči,					
vyjadriť jasne svoje myšlienky písomnou formou,					
pozorne počúvať myšlienky iných,					
čítať a porozumieť písaný text,					
získavať informácie z filmov....,					
brať do úvahy rozdielne názory,					
vcítiť sa do situácie iného.					

Ďalšou formou sú hodnotiace aktivity, v ktorých žiak sformuluje odpovede na otázky:
Čo som sa dnes naučil? Čo sa mi páčilo? Čo mohlo byť lepšie? Čo ešte potrebujem?

Pre žiaka bude prínosom, ak si svoje sebahodnotiace záznamy odkladá do svojho portfólia, aby s odstupom času videl, akú cestu má za sebou, čo zároveň prispieva k rozvoju sebaúcty, k úcte k svojej práci.

5. Stratégie vyučovania (metódy a formy práce)

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Správne zvolenými metódami sa

- vytvára atmosféru, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu,
- využíva a motivuje sa chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť,
- zohľadňujú sa potreby dieťaťa a hlavne mu umožňujú učiť sa všetkými zmyslami,
- dieťa sa naučí reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa osamostatniť (learner's independence).

Metódy práce:

- Komunikatívne metódy - vyberajú sa také jazykové prvky, aby v každom štádiu učenia umožňovali adekvátne viesť rozhovor, dialóg a primeranú komunikáciu. Žiaci si osvojujú modelové vety, frázy, gramatické javy v komunikácii, taktiež si rozširujú slovnú zásobu pri tvorení dialógov a monológov. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, blahoželanie, jednoduchý telefonický rozhovor, ilustrované rozprávky a príbehy.
- Fixačné metódy – sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy). Prebiehajú formou hry, nácviku piesní, práce s internetom, súťaží, domácich prác ...
- Motivačné metódy – slúžia na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť, napr. motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).
- Expozičné metódy - využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Z nich najmä rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), besedu (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), demonštračnú metódu (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), pozorovanie (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov), manipuláciu s predmetmi (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), inštruktáž (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).
- Problémové metódy – napr. heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, tematika, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).
- Aktivizujúce metódy – najmä diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda “role –play“ (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).
- Audio - lingválna metóda - oboznamovanie sa s jazykom počúvaním a verbálnym napodobňovaním.
- TPR (Total Physical Response) - do činnosti sa zapája , čo najviac zmyslov, pričom sa využíva pohyb. Pri tejto metóde sa rovnomerne stimulujú obidve časti mozgu, čím sa zvyšuje efektívnosť vyučovania.

Dôraz kladieme na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Formy práce:

- individuálna
- skupinová
- práca vo dvojiciach
- prezentácia projektov

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina.

Vyučovanie bude prebiehať v týchto priestoroch:

- kmeňové triedy
- učebne s interaktívnou tabuľou
- počítačová učebňa
- mimoškolské priestory

6. Učebné zdroje

S výučbou anglického jazyka sa začína už v 1. ročníku. V každom ročníku sa ráta s odlišnou úrovňou ovládania daného jazyka. Výber učebníc bol prispôsobený žiaducemu progresu v danom ročníku.

- učebnice
- pracovné listy
- metodické knihy pre učiteľov
- internet (rôzne edukačné webové portály)
- IKT zdroje: edukačné CD-rom, DVD, e-Beam tabuľa
- jazykové časopisy (Ufin, Friendship, Hello, R&R...)
- cudzojazyčné výkladové a prekladové slovníky a slovníky pre deti
- audiovizuálny materiál (CD, kazety, videá, plagáty a obrázkový materiál, knihy,...)

Používané učebnice v 5. ročníku:

Hutchinson, Tom: Project, Student's Book 1 (third edition). Oxford University Press, 2008. (odporúčacia doložka MŠ SR č. 2011-7971/18997:2-919)

Hutchinson, Tom – Pelteret, Cheryl: Project, Pracovný zošit 1 (third edition). Oxford University Press, 2008.

Hutchinson, Tom: Project, Student's Book 2 (third edition). Oxford University Press, 2008. (odporúčacia doložka MŠ SR č. 2011-7971/18998:3-919)

Hutchinson, Tom – Pelteret, Cheryl: Project, Pracovný zošit 2 (third edition). Oxford University Press, 2008.

Používané učebnice v 6. ročníku:

Hutchinson, Tom: Project, Student's Book 2 (third edition). Oxford University Press, 2008. (odporúčacia doložka MŠ SR č. 2011-7971/18998:3-919)

Hutchinson, Tom – Pelteret, Cheryl: Project, Pracovný zošit 2 (third edition). Oxford University Press, 2008.

7. Hodnotenie a klasifikácia

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011. Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami: výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5). Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy práce žiakov. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP budeme dodržiavať ustanovenie §55 ods.4 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Metodický pokyn č. 22/2011, príloha č.2, ďalej odporúčania CPPPaP a postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov vypracovaných pre týchto žiakov s prihliadnutím na konkrétny druh a stupeň znevýhodnenie daného žiaka, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v predmete anglický jazyk. Žiaci s poruchami učenia majú možnosť pri písomných prácach využívať určené pomôcky (gramatické tabuľky, prehľady časov...), často sa pristupuje k redukcii úloh v písomnej práci, prípadne zjednodušeniu zadania. Pri písaní školských písomných prác sa hodnotí len obsah písomných prác, nehodnotí sa pravopis ani úprava. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zvaží, či uprednostní písomnú alebo ústnu formu odpovede a skúšania.

Hodnotiace kritériá:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojovania poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné

medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Predmet hodnotenia a klasifikácie:

- osvojenie poznatkov o fonetickej, fonologickej, morfolologickej, syntaktickej stavbe jazyka, o význame slov a o ich stavbe
- osvojenie pravopisnej normy
- osvojenie návyku spisovnej výslovnosti
- osvojenie a prehĺbenie rečových zručností - počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením ústny a písomný prejav
- osvojenie princípov štylizácie a kompozície súvislých ústnych i písomných jazykových prejavov
- osvojenie a prehĺbenie slovnej zásoby tematických okruhov
- používanie rečových zručností v každodenných situáciách

Pri kontrole a hodnotení žiakov budeme využívať formy:

- **verbálna forma** – prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo konkrétneho žiaka vyvolaného učiteľom;
- **písomná forma** – osvojenie poznatkov kontrolovať pravidelnými krátkymi previerkami, testami na konci jednotlivých tematických celkov, školskými písomnými prácami;
- **praktické aktivity** – tvorba samostatných textov, projektov a ich prezentácia podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
- **práca s textom** – vyhľadávanie a dopĺňanie informácií, hľadanie a oprava chýb (gramatických i významových) apod.

Hodnotenie ústneho prejavu:

Výborný (1) – splnil komunikačný zámer, má správnu výslovnosť, náležitú intonáciu, využíva celý rozsah požadovanej slovnej zásoby a správne uplatňuje gramatické pravidlá.

Chváľitebný (2) – s miernym usmernením dokáže splniť komunikačný zámer, občas má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti a používaní gramatických pravidiel. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné a bez väčších nedostatkov.

Dobry (3) – pod vedením učiteľa dokáže splniť komunikačný zámer, po upozornení s učiteľovou pomocou dokáže opraviť nedostatky (nepresnosti) vo výslovnosti a gramatických pravidlách. Nedokáže v plnom rozsahu využívať slovnú zásobu. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné.

Dostatočný (4) – ani s usmernením nedokáže úplne splniť komunikačný zámer, má vážne nedostatky v správnosti, presnosti, vo výslovnosti a uplatňovaní gramatických pravidiel. Nevie využiť väčšinu požadovanej slovnej zásoby.

Nedostatočný (5) – nedokáže splniť komunikačný zámer ani s pomocou učiteľa, ústny prejav je nepresný a nesprávny. Nevie uplatniť gramatické pravidlá a požadovanú slovnú zásobu.

Hodnotenie písomných prác:

1. školské písomné práce – hodnotíme gramatickú, štylizáciu a pravopisnú stránku i grafickú úpravu jednou výslednou známku. Znamku napíšeme slovom v tvare prídavného mena (napr. výborný) a do zátvorky príslušnou číslou (napr. 1). Návčičné slohové práce

píšeme podľa potreby a nie sú klasifikované. Školské písomné práce sa píše v škole. Časová dotácia na školskú písomnú prácu sú tri vyučovacie hodiny:

- príprava, písanie konceptu
- písanie kontrolnej slohovej práce,
- oprava a analýza chýb.

Školské písomné práce hodnotíme nasledovne:

Výborný (1) – žiakov písomný prejav je v súlade so zadanou témou, má znaky originality a kreativity. Jeho grafický prejav je estetický, pravopis a gramatické pravidlá sú správne. Využíva celý rozsah slovnej zásoby.

Chválitebný (2) – žiakov grafický prejav je prevažne estetický, dokáže splniť zadanú tému, text vykazuje menšie znaky kreativity a originality. Nemá vážne nedostatky v pravopise a gramatických pravidlách. Dokáže uplatniť širokú škálu požadovanej slovnej zásoby.

Dobrý (3) – žiakov písomný prejav je v súlade so zadanou témou bez originality a kreativity. Text vykazuje častejšie nedostatky v pravopise a uplatňovaní gramatických pravidiel. Grafický prejav je menej estetický. Nedokáže v plnom rozsahu využívať slovnú zásobu.

Dostatočný (4) – pre malý rozsah slovnej zásoby a slabú orientáciu v gramatických pravidlách a pravopise žiak nedokáže splniť zadanú tému. Grafický prejav je málo estetický, nesúrodý.

Nedostatočný (5) – žiakov písomný prejav je nesprávny, nepresný, nevie splniť zadanú tému pre veľmi vážne nedostatky vo vedomostiach. Grafický prejav je na veľmi nízkej úrovni.

2. kontrolné práce – v každom ročníku po prebraní a zopakovaní daného učiva sa píše kontrolná práca vo forme krátkych previerok a testov z lekcí. Ďalej sa píše vstupná previerka (opakovanie učiva z predchádzajúceho ročníka) a výstupná previerka (zhrnutie poznatkov z daného ročníka). Kontrolné práce hodnotíme percentom úspešnosti, t.j. napíšeme dosiahnutý percentuálny výsledok a známku číslou (napr. 93% = 1).

Stupnica hodnotenia kontrolných prác:

100% - 90%	= 1
89% - 75 %	= 2
74% - 50 %	= 3
49% - 20 %	= 4
19% - 0%	= 5

Pri opravách písomného prejavu žiakov používame korektorské značky, ktoré boli schválené v rámci predmetovej komisie cudzích jazykov.

	chybné písmeno, vymeniť písmeno
	oddeliť
	spojiť
	urobiť nový odsek
	zrušiť odsek
	dať na nový riadok
	štylistická chyba
	vložiť slovo
1 4 2 3	zmeniť slovosled

3. projekty - hodnotíme gramatickú, štylizáciu a pravopisnú stránku i grafickú úpravu, plus ústnu prezentáciu projektu jednou výslednou známku. Znamku napíšeme slovom v tvare prídavného mena (napr. výborný) a do zátvorky príslušnou číslkou (napr. 1). Projekty si žiaci pripravujú doma po predchádzajúcej podrobnej inštrukcii od učiteľa a vzájomne dohodnutých podmienkach.

Postupy a zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

Hodnotenie musí byť:

- zrozumiteľné a jednoznačné
- pedagogicky zdôvodniteľné
- odborne správne
- porovnateľné sa danými kritériami hodnotenia žiaka
- vždy doložiteľné, učiteľ musí viesť evidenciu o každom hodnotení žiaka

8. Tematické okruhy a slovná zásoba:

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Národnosť/štátna príslušnosť

Tlačivá/dokumenty

Vzťahy medzi ľuďmi

Náboženstvo

Náš domov

Môj dom/byt

Zariadenie bytu

Domov a jeho okolie

Bývanie v meste a na dedine

Spoločnosť a životné prostredie

Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Charakterové vlastnosti človeka

Choroby a nehody

Hygiena a starostlivosť o telo

Zdravý spôsob života

Nemocnica a klinika, lekárne a lieky, poistenie

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Osobná doprava

Príprava na cestu a cestovanie

Turistika a cestovný ruch

Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Pracovné činnosti a profesie

Školský systém

Celoživotné vzdelávanie

Pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna

Počasie

Rastliny/flóra

Klíma

Človek a jeho životné prostredie

Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Literatúra, divadlo a film

Rozhlas, televízia a internet

Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie

Mäso a mäsové výrobky

Zelenina a ovocie

Nápoje

Mliečne výrobky

Cestoviny a múčne výrobky

Stravovacie návyky

Stravovacie zariadenia

Príprava jedál

Kultúra stolovania

Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Štátne a cirkevné sviatky

Zvyky a tradície v rôznych krajinách

Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Odevné doplnky

Výber oblečenia na rôzne príležitosti

Druhy a vzory odevných materiálov

Móda a jej trendy

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Športové disciplíny

Význam športu pre rozvoj osobnosti

Nové smerovania v športe

Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby

Nákupné zariadenia

Pošta a telekomunikácie

Nakupovanie a platby

Hotelové a reštauračné služby

Centrá krásy a zdravia

Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely

Moja krajina a moje mesto

Geografický opis krajiny

Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia

Kultúra a jej formy

Spoločnosť – kultúra – umenie

Kultúrny život

Kultúra a jej vplyv na človeka

Umenia a rozvoj osobnosti

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok

Formy komunikácie

Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže

Vzťahy medzi rovesníkmi

Generačné vzťahy

Predstavy mládeže o svete

Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život

Výber profesie

Zamestnania

Pracovné pomery a kariéra

Platové ohodnotenie

Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy

Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály

Pozitívne a negatívne vzory

Individuálne priority a hodnoty

Slovensko

Geografické údaje

História

Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje

História

Turistické miesta a kultúrne pamiatky

Zvyky a tradície

O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie	
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date	first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, church, telephone number, go out, Britain, British, Canada, Canadian, Poland, Polish, Greece, Greek, Italy, Italian, Germany, German, Russia, Russian, Spain, Spanish, Hungary, Hungarian, France, French, Brazil, Brazilian, Sweden, Swedish, China, Chinese, form, information, hometown, postcode, passport, identity card/ID, fill in, spell, complete, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour
2. Náš domov Mój dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	town, village, farm, garden, floor, door, window, wall, room, living room, dining room, bathroom, bedroom, kitchen, toilet, live, paint, table, desk, chair, bed, lamp, sofa, bath, picture, shower, cup, fruit tree, plant, tired	mirror, fridge, cooker, washbasin, carpet, light, cupboard, drawer, armchair, repair, move, stay, build, hall, building, downstairs, upstairs, stairs, house, sitting room, flat, castle, countryside, ceiling, roof, gate, guest room, garage, playground, rent, make the bed, tidy up, coffee table, curtain, letter box, bookcase, stove, path, petrol, worried
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť	head, face, nose, eye, ear, mouth, tooth, teeth, body, back, arm, hand, leg, foot, feet, tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard	straight, dentist, nurse, cold, temperature, pain, heart, finger, stomach, neck, brain, thin, good looking, fit, intelligent, running nose, break, clean/brush teeth, have/take a shower/bath, toothbrush, toothpaste, comb, soap, shampoo, accident, pharmacy, take medicine, feel fit, get upset (with sb/about sth), blood, make-up, perfume, sick

o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie		
4. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	car, bus, boat, plane, taxi, train, go by car, take a taxi, leave, fly, drive, ride, catch, ticket, driver, come, get home/to school, here, there, get a bus/train, road, street, station, travel, visit	arrive, helicopter, bike, rocket, ship, liner, underground, motorcycle, ambulance, railway carriage, get on/in/off/out, miss, go on a trip/journey, zebra crossing, motorway, traffic lights, steward, stewardess, bus stop/station, railway station, coach, tram, airport, platform, waiting room, fare, driving licence, mechanic, petrol station, timetable, passport control, travel guide, map, sightseeing, tourist, visitor, book a holiday, change planes/trains, take off, rent, stay in, spend, get lost, car park, pack sb's luggage, receptionist, guest, tour, crowded, pay a bill, roundabout
5. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take	break, timetable, exercise book, map, ruler, pupil, blackboard, classmate, marks, playground, chalk, sponge, duster, to be good at, interested in, practice, Computer Science, Craft, Drama, Humanities, Handwriting, Chemistry, Biology, Physics, foreign languages, German, French, Spanish, Russian, factory worker, shop-assistant, policeman, postman, cook, actress, actor, taxi-driver, gardener, artist, teaching staff, file, pass, fail, library card, mechanic, prepare, department
6. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra	animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow,	sky, kid, rainbow, sunny, rainy, foggy, cloudy, windy, dry, wet, spring, autumn, frog, elephant, puppy, kitten, lamb, types of animals, wild, insects, tail, wing, paw, cool, rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm
Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant	
7. Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo, film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper	keeping pets, a musical instrument, chess, join a club, collect, stamps, hockey cards, collecting, building, photography, spare time, board game, hiking, doing crosswords, school club, visiting theme parks, be crazy about, interested in, sci-fi, fairy tale, writer, lend, borrow, news, cartoon, surf the Internet, magazine, photographer, newsagent, page, advertisement, copy, daily, weekly, show, print, public library, dog show, file, cartoon, print out

<p>8. Výživa a zdravie</p> <p>Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa</p>	<p>food, meat, egg, chicken, fish, hot dog, hamburger, fruit, apple, orange, lemon, banana, vegetable, tomato, potato, drink, milk, tea, coffee, fruit juice, meals, breakfast, lunch, dinner, restaurant, be hungry, have a drink, eat, drink, cook, cold, hot, school, box, sandwich, pizza, bread, wash, put</p>	<p>be thirsty, supper, fast food, lemonade, iced tea, soft drink, mineral water, pepper, onion, pea, bean, carrot, peach, pear, sausage, soup, starter, main dish, a snack, dessert, wash the dishes, have a meal, ham, strawberry, grapes, grapefruit, plum, apricot, melon, mushroom, syrup, alcohol, beer, wine, milkshake, bottle, mix, pasta, spaghetti, margarine, piece of cake, healthy, use, cut, make, boil, bake, roast, grill, barbecue, pub, cornflakes, add, cover, cafeteria, types of food, slice, cereal, mango, garlic, duck, steak, order, serve, enjoy one's meal, light meal</p>
<p>9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti</p> <p>Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií</p>	<p>language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone</p>	<p>holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg, invitation, polite, spend, married couple, history, potato salad, difference</p>
<p>10. Odievanie a móda</p> <p>Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti</p>	<p>clothes, T-shirt, shirt, jeans, trousers, skirt, cap, sock, dress, jacket, coat, costume, hat, shoe, put on, wear, watch, blouse</p>	<p>go with night shirt, anorak, pullover, get dressed, take off, boot, trainers, sandals, slippers, pyjamas, shorts, sweater, jumper, raincoat, sweatshirt, uniform, swimsuit, swimming costume, knickers, underpants, underwear, tights, gloves, scarf, button, pocket, try on, comfortable, jewellery, necklace, earring, ring, belt, handbag, tie, sunglasses, purse, umbrella, perfume, be in/out of fashion, trendy, wallet,</p>
<p>Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy</p>		<p>jewellery, chain, wool, leather</p>
<p>11. Šport nám, my športu</p> <p>Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové smerovana v športe Čestnosť športového zápolenia</p>	<p>sport, game, football, basketball, play football, ball, summer/winter sports, kick, run, player, tennis, horse-riding, team, summer, winter, expensive</p>	<p>table tennis, jump, team, race, badminton, bicycle, golf, swimming, skiing, skating, playground, volleyball, ice hockey, field, individual/team, gym, field, match, net, basket, darts, do exercise, go jogging, windsurfing, be interested in, give up, win, lose, throw, run quickly/fast/slowly, prize, trophy, amazing, changing room, fishing, pool, time out, club, break, relax, safe, competition, bat, danger, dangerous, rugby</p>
<p>12. Obchod a služby</p> <p>Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb</p>	<p>cinema, hotel, shop, supermarket, letter, bank, pay, card, buy, close, bag, cheap, expensive, get, shop, go shopping, open, closed, send</p>	<p>postcard, post office, stamp, envelope, postman, postcode, air-mail, pound, euro, cent, spend, receipt, sale, change, cheque, cash, lose, price, cost, bill, shopping centre, sell, post box, phone box, online shopping, gift shop, cheque, return, congratulations, pay in cash/by credit card, single room, double room, book, fill in the registration form, stay, stamp, fill in, price, fitness centre</p>
<p>13. Krajiny, mestá a miesta</p> <p>Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické</p>	<p>world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road</p>	<p>hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australasia, Antarctica, Asia, the North Pole, the Equator, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal, direction, east, in the north, in the centre, town hall, home town, square, go sightseeing, walk back in time, tour, forest, channel, crowded</p>

pamiatky krajín a miest		
14. Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie	cinema, dance, sing, read, book, film, band, group, play an instrument, recorder, guitar, music, song, picture, paint watch, ticket, learn, CD player, draw	listen to, piano, drums, programme, stage, star, instrument, message, concert, theatre, opera, play, show, rock, MP3 player, disco, star, take a photograph, painting, brush, cartoon, art, fan, album, actor, channel, classical music, hip-hop, pop, musical, player, singer, record, poster, stage, video, see on TV
15. Človek a spoločnosť; komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	language, speak, talk, listen, read, write, phone call, e-mail, SMS, internet, telephone number, well, friend, party, present, understand, little, question, visit, ask, love, letter, say, tell, word	text message, clear, explain, mistake, Slovak, English, French, Spanish, German, Russian, Italian, Chinese, Czech, clear, colleague, foreign, slowly, quickly, by post, chat, website, beginner, advanced, call back, shout, answer, contact, meeting, describe, discuss, invitation, document, offer, repeat, spell
16. Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	play, study, computer, film, music, past, school, happy, sad, good, well, like, favourite, fine, birthday, birthday party, class, lesson, meet friends	guitar lesson, dream, future, teenager, kid, win, lose, boyfriend, girlfriend, football practice, yoga, ballet class, lunch break, go out with friends, have fun, family language/music school, weekend job, team, be popular with, colleague, friendly, miss, prefer, upset, lazy, hate, cry, believe, hope, worried, polite
17. Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	hospital, factory, school, shop, farm, driver, teacher, farmer, cook, footballer, computer, teacher, doctor, holiday, work as, job, teach, buy, money	builder, occupation, office, earn, sell, boss, manager, worker, actor, actress, singer, shop-assistant, waiter, waitress, cleaner, mechanic, pilot, policeman, secretary, chef, dancer, detective, staff, uniform, busy, spare time, boss, advertisement, order, job centre
18. Veda a technika v službách ľudstva Technické vynálezy Vedecký pokrok	internet, mobile, tablet, CD, DVD, game, machine, modern, phone, use, make, photo, CD player	space, spaceship, laptop, science, screen, projector, patent, electric, engineer, surfing the internet, chatting online, MP3 player, speaker, camera, download, electricity, improve, turn on/off, compete, engine, printer, explain, digital, digital camera, enter, file, keyboard
19. Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Požítvne a negatívne vzory	friend, favourite, famous, happy, important, difficult, boring, interesting, kind, nice, good, example, fun, clever	interested, rich, strange, have a great time, lots of fun, have a terrible time, lazy, brave, strong, lovely, positive, negative, exciting, bored, friendly, difference, decide, share, gift, talent fan, miss, member, copy, collect, follow, join, improve, repeat, attractive, brilliant, amazing, horrible, pleasant, special, wonderful
20. Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	Slovakia, Slovak, town, city, village, river, go on holiday, zoo, near, to be from, beautiful, bus, train	far, lake, bus stop, train station, Hungary, Austria, the Czech Republic, Poland, Ukraine, airport, forest, mountains, go sightseeing, luggage, trip, passport, guidebook, sunny, area, castle, offer, mix, capital
21. Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	England, Great Britain, the USA, English, American, London, Washington, New York, English, visit, holiday, beach, travel, travelling, carry, end, cross, wall, interesting, river, sea	the Republic of Ireland, Australia, New Zealand, Canada, Malta, Scotland, Wales, Republic of South Africa, India, castle, city walls, skyscraper, river, ocean, market, build, century, journey, passenger, foreign, tourist, airport, well-known, fantastic, motorway, king, queen, last, well-known, desert, bill

9. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením

Žiak na konci 5. ročníka dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Čítanie s porozumením

Žiak na konci 5. ročníka dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s.71 –73).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Písomný prejav

Žiak na konci 5. ročníka dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 5. ročníka dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s.76 – 83).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 5. ročníka dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

10. Obsahový štandard

5. ročník:

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa začali učiť anglický jazyk v rámci primárneho vzdelávania. Obsahový štandard je vymedzený pre 5. ročník, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Kompetencia č.1:., Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Getting someone's attention <i>Upútať pozornosť</i>	Excuse me, please. Sorry.	Slovosled vo vetách v prítomnom jednoduchom a prítomnom čas, tvorba otázky, odpovede, záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Hello. Hi, how are you today? Good morning, how are you doing ?			
	Responding to a greeting <i>Odpovedať na pozdrav</i>	Fine, thanks. I am well, and you?			
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	That's very kind of you. You are welcome. Not at all. No problem.			
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	See you. Have a nice day/weekend			

Kompetencia č.2: „ Vypočúť si podať informácie “ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočúť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Are you a student? Is there a bank near here? How many brothers have you got? How can I get to the bank, please? Where is the bank? How much does it cost? Were you at the cinema yesterday? What's the time?	Časovanie pomocného slovesa <i>to be, have got</i> a základných plnovýznamových slovíčok v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu. Opytovacie zámená <i>who, where, why, what, when, which, how, how much/how many</i> . Privlastňovacie prídavné mená a zámená.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátke telegramy, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, blahoželanania, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod	Služby: pošta, miestne úrady, polícia atď.
	Confirming and insisting on sth <i>Potvrdiť a trvať na niečom</i>	Yes, I do. No, I don't. Yes, I am. No, I am not. Yes, there is/there are. No, there are not/there is not. I want/I don't want.			
	Classifying information <i>Začleniť informáciu</i>	Martin is my brother. It is not mine. I live in Bratislava. She lives in that street. My sister's name is Audrey.			
	Replying to requests <i>Odpovedať na požiadavky</i>	Yes, of course. No, I am sorry. Yes, I do. No, I don't.			

Kompetencia č.3: „Vybrať si z ponúknutých možností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Choosing from given options <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Identifying <i>Identifikovať</i>	John's working in France now. It's raining again. The train ticket is 30 pounds. The school is on the left.	Neurčitý a určitý člen. Základné číslovky 30 - 100. Intenzifikátory <i>really, very</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod.	Základné pravidlá a interkultúrne rozdiely pri nákupoch.
	Describing <i>Opísať</i>	She's tall. She's very friendly. She's got long hair. She's wearing a blue dress. Edwin is a really good friend. It's got a long tail.	Prítomný priebehový čas základných plnovýznamových slovičiek, tvorba otázky, odpovede, záporu a rozkazu		

Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	This house is bigger than our house. That dress is nice.	Pravidelné stupňovanie krátkych prídavných mien	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, styku.
	Expressing agreement <i>Vyjadriť súhlas</i>	Yes. That's a good idea.			
	Expressing disagreement <i>Vyjadriť nesúhlas</i>	No, I don't. No, I don't like it.			

Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i>	Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i>	I want to live with my parents. I need a large room.	Sloveso <i>want</i> + <i>neurčitok</i> . Sloveso <i>need</i> + <i>podstatné meno</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Expressing plans <i>Vyjadriť plány</i>	What are your plans? Are you going out tonight? We are meeting on Sunday. We are going to sing.	Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>to be going to</i> .		

Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing ability <i>Vyjadriť schopnosť</i>	Expressing knowledge <i>Vyjadriť vedomosti</i>	I can speak French.	Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> , <i>could</i> , tvorba otázky, odpovede a záporu. Spojky <i>and</i> , <i>but</i> , <i>because</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché telefonické rozhovory, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Zájmy a záľuby mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine
	Expressing lack of knowledge <i>Vyjadriť neznalosť</i>	I can't speak German.			
	Expressing ability to do sth <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	He can swim very well. I can swim, but not very well. He plays football and his sister goes dancing.			

Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing feelings <i>Vyjadriť pocity</i>	Expressing joy, happiness, satisfaction <i>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</i>	I'm really happy. I'm glad. It's wonderful! Great! Fantastic! She likes her new red bike. You're lucky.	Prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenia, jednoduché telefonické rozhovory, krátke blahoželania, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Expressing sadness, dejection <i>Vyjadriť smútok, skl'účenosť</i>	It is very sad. What a pity!			

Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Interkultúrna dimenzia	
Expressing and responding to expectations <i>Vyjadriť očakávania a reagovať na</i>	Ascertaining satisfaction/dissatisfaction <i>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</i>	What's the matter? What happened? Do you like the food? Did you like the party?	Jednoduchý minulý čas pravidelných slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu. <i>Wh- otázky.</i>	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.	

Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing interests and tastes <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	Expressing likes and respects <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	What do you like (doing)? I love/like English. I like reading because it's interesting. My brother plays computer games. I always go shopping on Saturdays. I'd like a cake.	<i>Like/love/hate + sloveso + ing.</i> Príslovky <i>sometimes, never, always, yeasterday.</i> Väzba <i>I'd like.</i>	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: jednoduché osobné listy, reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajín cieľového jazyka
	Expressing dislikes about sb/sth <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I don't like it (very much).			

Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations <i>Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</i>	Expressing commands/prohibitions <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Go home. Go away! Don't talk to the driver	Modálne slovesá <i>can, could,</i> tvorba otázky a záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.
	Asking for permission <i>Žiadať o povolenie a súhlas</i>	Could/Can I go now? Could I use your phone.			
	Granting permission <i>Dať súhlas</i>	Yes, OK. Sure, no problem.			

**Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“
Úroveň A1**

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to broken rules or obligations <i>Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností</i>	Apologizing <i>Ospravedlniť (sa)</i>	I'm sorry. I was ill yesterday. I couldn't come to school. Sorry for/about that. Excuse me.	Minulý jednoduchý čas sloves <i>to be, to have</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.

Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making and responding to an offer <i>Dať ponuku a reagovať na ňu</i>	Asking sb for sth <i>Žiadať niekoho o niečo</i>	Give me some coins, please. Speak slowly, please. Can you repeat that?	Vyjadrenie množstva pomocou <i>any, some, a lot of</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	Rozdiely a zvláštnosti pri zdvorilom ponúkaní pomoci.
	Responding to a request <i>Odpoveď na žiadosť</i>	Oh, yes. Of course. No, I'm sorry. I'm afraid can't because...	Zdvorilé ponuky s pomocou <i>can/could</i> .		
	Offering help <i>Ponúknuť pomoc</i>	Can I help you with your bag?			
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na návrh</i>	OK. Oh, thank you. Yes, please. That's very kind of you. No, thanks very much.			

Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Reacting at the first meeting <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing sb <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my very good friend Jane. She's English. Can I introduce you to my mother?	Prítomný jednoduchý čas plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, rozkazu a záporu	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce
	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name's Tina Jones. I'm from the USA. I'm American.			
	Responding to introductions <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	How do you do? Nice to meet you. How are you? Fine, thanks. And you?			
	Expressing welcome <i>Privítať</i>	Come in.			

Kompetencia č. 18: „Korešpondovať“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Correspondence <i>Korešpondovať</i>	Beginning a letter <i>Začať list</i>	Dear Mary, Hello/Hi, Mary. How are you? Thank you for your letter. Did you like your holiday?	Minulý jednoduchý čas nepravidených plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - písomná forma s uplatnením neformálneho štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, pohľadnice.	Dodržiavanie zdvorilosti v písomnom prejave. Príklady jednoduchej korešpondencie.
	Closing a letter <i>Ukončiť list</i>	Bye, Love, See you soon, All the best,			

Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Beginning a phone call <i>Začať rozhovor</i>	Hello. Hi, Mr. King, it's Mary. Hold on... Is that Liz? Can I speak to Jo, please?	Nepravideľné stupňovanie prídavných mien <i>good, bad</i>	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty	Základné pravidlá pri používaní tiesňových línií (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc)
	Keeping a phone call going <i>Udržiavať rozhovor</i>	Just a minute/a moment. It's better to call tomorrow.			
	Ending a phone call <i>Ukončiť rozhovor</i>	See you on Sunday. Bye. All right. Goodbye.			

6. ročník

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa učia anglický jazyk od primárneho vzdelávania a dosiahli úroveň A1. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo / ročníkovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Navrhované delenie obsahových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A2.

Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka

A2 Kompetencia č. 1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Getting someone's attention <i>Upútať pozornosť</i>	Can I help you? What's the matter? Beautiful day, isn't it?	Slovosled vo vetách v prítomnom a minulom jednoduchom čase, tvorba otázky, odpovede, záporu. Krátka prídavná otázka so slovesom <i>to be</i> . Zdvorná otázka so slovesom <i>can</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Hello. How's your day. Good to see you.			
	Responding to a greeting <i>Odpovedať na pozdrav</i>	Great, thanks. What about you?			
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	Many thanks! Thank you so much. Thank you very much.			
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	It was lovely to see you. Thanks. The same to you. I'll be in touch. Take care.			

A2 Kompetencia č. 2: „Vypočúť si a podať informácie“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočúť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Whose luggage is this? Have you got a bigger one? What is 6 plus 4?	Časovanie plnovýznamových slovies v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu. Opytovacie zámeno <i>whose</i> . Číslovky nad 100. Počtové výrazy <i>plus, minus, times, multiplied by, divided by</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg, - monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke interview, jednoduché správy, inzeráty, krátke oznámenia, opisy, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávky, komiksy, poznámky a odkazy, letáky a pod.	Špecifiká komunikácie pri využívaní základných služieb (pošta, informačná kancelária a pod.) a v masmédiách.
	Confirming and insisting on sth <i>Potvrdiť a trvať na niečom</i>	Sure. 36 divided by 12 equals 3, not 4.			
	Classifying information <i>Začleniť informáciu</i>	The capital city of Australia is Canberra. Whose face is in this picture?			
	Replying to requests <i>Odpovedať na požiadavky</i>	Yes, of course. No, I am sorry. I'm afraid, I can't.			

A2 Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Choosing from given options <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Identifying <i>Identifikovať</i>	The fastest animal in the world is the cheetah. The next train to Prague leaves at 4.	Budúci dej vyjadrený pomocou <i>will</i> , tvorba otázky, odpovede a záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg, - súvislý monológ - komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, opisy udalostí a činností, jednoduché osobné	Životný štýl a interkultúrne rozdiely v jednotlivých regiónoch krajín, v mestách a na vidieku.
	Describing <i>Opísať</i>	Put some potatoes in a saucepan and boil them.			
	Confirming/Refusing <i>Potvrdiť/Odmietnuť</i>	So I'll meet you at 2 p.m.	Tvorba množného čísla nepravidelných podstatných mien.	listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál, jedálny lístok a pod.	

A2 Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	Well, the show was really interesting. Her story was really amusing. The food was excellent. I was bored. In my opinion, London is a very beautiful city.	Prídavné mená s koncovkou <i>-ed</i> , <i>-ing</i> . Intenzifikátory <i>very, really, quite, quite so, a bit</i> .	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní ospravedlnenia a nesúhlasu.
	Expressing agreement <i>Vyjadriť súhlas</i>	I think you're (probably) right. I agree with you. Not a bad idea.	Jednoduchý minulý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu.	Typy textov: rozprávanie príbehov, opisy udalostí	
	Expressing disagreement <i>Vyjadriť nesúhlas</i>	I'm afraid I don't agree with you. That can't be true. That's nonsense. No, you're wrong! Are you sure about that?	Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>will</i> .	a činností, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z článkov, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál a pod.	
	Expressing conviction <i>Vyjadriť presvedčenie</i>	I hope you understand.			
	Expressing degrees of certainty <i>Vyjadriť stupne istoty</i>	I don't think I'll be at home at seven. Life will be different in 10 years.			

A2 Kompetencia č. 5: „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i>	Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i>	The flat must have central heating. The room can be very large. The rent must be higher. I enjoy dancing.	Modálne slovesá <i>can, could, may, must.</i> Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>to be going to.</i>	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, brožúry, inzeráty, príbehy, opisy udalostí a činností, úryvky z článkov, komiksy, letáky, reklamný materiál a pod.	Kultúrne/interkultúrne špecifiká komunikácie pri frekventovaných témach, ako sú škola, ekológia, predstavy o budúcnosti atď.
	Expressing plans <i>Vyjadriť plány</i>	When are they going to move to Dublin? Donna is flying to London tonight. I think I'll see you tomorrow. She'll definitely have lunch with her boyfriend. I won't be here tomorrow.	Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>will.</i> Vyjadrenie budúceho deja pomocou prítomného priebehového času.		

A2 Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Reacting at the first meeting <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing sb <i>Predstaviť niekoho</i>	That's my brother, Peter. You know my sister Mia, don't you.	Krátka prídavná otázka.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: príbehy, opisy, osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál.	Pretrvávajúce stereotypy o Slovákoch a obyvateľoch cieľovej krajiny.
	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name's John.			
	Responding to an introduction <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Pleased to meet you. How do you do.			
	Welcoming <i>Privítať</i>	Welcome to Slovakia!			

A2 Kompetencia č. 18: „Korešpondovať“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
<p>Correspondence <i>Korešpondovať</i></p>	<p>Beginning a letter <i>Začať list</i></p>	<p>Dear Mr/Mrs/Ms Hill, I am writing to you about my holiday.</p>	<p>Bežné frázo- vé slovesá.</p>	<p>Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ. Typy textov: osobné listy, pohľadnice, poznámky, správy, odkazy.</p>	<p>Dodržiavanie zdvorilosti v písomnom prejave. Príklady jednoduchej korešpondencie.</p>
	<p>Developing a subject-matter of a letter <i>Rozvinúť obsah listu</i></p>	<p>I've got some very important news.</p>			
	<p>Closing a letter <i>Ukončiť list</i></p>	<p>I look forward to hearing from you soon. Yours sincerely,</p>			

A2 Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Beginning a phone call <i>Začať rozhovor</i>	Hello, this is Bruce Johnson. Can I speak to Mrs Evans. Hello, Mr Johnson speaking. I'm ringing/calling about the project.	Bežné frázyové slovesá. Nepravideľné stupňovanie prídavných mien.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty.	Pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).
	Keeping a phone call going <i>Udržiavať rozhovor</i>	Hold the line, please. I'll put you through. Can I take the message, please?			
	Ending a phone call <i>Ukončiť rozhovor</i>	Can you call back later? Thanks. Please ask him to ring/call me around/at 7.			

Predmet: Nemecký jazyk

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J.C.Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Nemecký jazyk				
Časový rozsah výučby/ročník	5. roč.	6.roč	7.roč.	8.roč.	9.roč.
	-	2 hod/ týždeň 66 hod/ rok	2 hod/ týždeň 66 hod/ rok	2 hod/ týždeň 66 hod/ rok	2 hod/ týždeň 66 hod/ rok
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

Vzdelávací štandard z nemeckého jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008.

Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

- ✓ Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať.

- ✓ Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní.
- ✓ Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- ✓ riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine
- ✓ vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- ✓ lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- ✓ kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- ✓ tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- ✓ prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností

Žiak dokáže:

- ✓ uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- ✓ opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- ✓ uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- ✓ chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- ✓ dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznatým, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- ✓ kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- ✓ udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- ✓ pochopiť zámer zadanej úlohy,
- ✓ účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- ✓ aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- ✓ využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu
- ✓ byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,

- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

4. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije

5. Prierezové témy

A. Osobnostný a sociálny rozvoj

Ide rozvoj sociálnych zručností v oblasti komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, komunikácia v každodennom živote, prezentácia.

Ciele : žiak dokáže

- primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života a brať do úvahy i špecifiká a význam neverbálnej komunikácie
- komunikovať v skupine – aktívne počúvať, prijímať a odovzdávať spätnú väzbu a adekvátne sa vyjadrovať
- prezentovať a prezentovať sa
- analyzovať vlastné komunikačné problémy a riešiť ich sám alebo s pomocou iných

B. Multikultúrna výchova

Na tomto stupni vzdelávania sa jazyk (materinský i cudzí) stáva uvedomovaným nástrojom komunikácie a myslenia. V žiakoch narastá uvedomenie, že jazyk je súčasťou kultúrnej identity, začínajú si uvedomovať jeho súvis s inými oblasťami ľudského života i kultúry. Dieťa i mladý človek začína chápať, že okolie vníma a hodnotí spôsoby, akými sa vyjadruje. Na jednej strane to podporuje jeho pubertálnu vzburu a subštandardné súčasti jazyka sa stávajú štandardnými nástrojmi komunikácie (vulgarizmy, novotvary, slang, argot, žargón a pod.). Na druhej strane si dieťa a mladý človek uvedomuje, že ľudia okolo neho tiež využívajú určité svojské jazykové prostriedky a začína vnímať ich hodnotu pre nich aj pre seba. Súčasťou tohto pohľadu na jazyk a komunikáciu okolo seba je aj plné uvedomenie si faktu, že niektorí ľudia rozprávajú jazykmi pre mladého človeka nezrozumiteľnými – cudzinci, príslušníci menšín a pod.

Oproti primárnemu vzdelávaniu sa tu zacielenie multikultúrnej výchovy obracia. Tam bolo potrebné budovať pevné kultúrne základy pre detskú psychiku, a teda rozvíjať najmä schopnosť narábať s vlastným jazykom a postupne si osvojovať jeho možnosti. V nižšom sekundárnom vzdelávaní síce stále pretrváva nutnosť hlbšie si osvojovať zákonitosti vlastného jazyka a rozvíjať schopnosti v narábaní s ním – ale v tomto rozvoji sa dôraz mierne presúva. Prehlbovanie vedomia vlastnej kultúrnej identity a spätosti s vlastným kultúrnym prostredím je síce stále prítomné, ale nie je už prvoradé. Na prvé miesto sa dostáva pochopenie jazyka ako nástroja komunikácie. Ide teda o presun z jazyka ako symbolu identity na jazyk ako nástroj komunikácie. Obidva aspekty sú neustále prítomné, ale majú rôznu váhu.

Hlavné ciele multikultúrnej výchovy

- rozvíjať u žiakov schopnosti pre adekvátne vyjadrenie obsahov svojej mysle
- motivovať žiakov k aktívnej tvorivej hre s jazykom
- rozvíjať schopnosti žiakov pre variabilné vyjadrovanie svojich pocitov a myšlienok
- motivovať žiakov k vnímaniu súvislostí jazyka a komunikačnej situácie
- viesť žiakov k uvedomeniu si vzťahu jazyka a kultúrnej identity človeka
- rozvíjať aktívne počúvanie a čítanie s porozumením
- podnecovať toleranciu k iným jazykom.

C. Environmentálna výchova

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

D. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Rozvoj finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s dlhodobým perspektívnym cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Žiaci by mali byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a zručnostiach :

- osvojiť si životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia
- pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- identifikovať zdroje osobných príjmov
- pomenovať základné znaky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom
- uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady
- stať sa finančne zodpovedným dospelým človekom
- poznať hodnotu vecí ako výsledku ľudskej práce, vážiť si prácu
- vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia
- vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu, zaujať kritický postoj k informáciám poskytovaných reklamou
- uviesť príklady klamných a zavádzajúcich praktík obchodu, vyhľadať ich v médiách
- uviesť príklady, ako vzdelanie a praktické zručnosti môžu ovplyvniť životnú úroveň jednotlivca
- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní
- vedieť diskutovať a vyjadrovať vlastné názory a postoje k problematike vzťahu morálky a peňazí

Podpora čitateľskej gramotnosti

Teoretické východiská modelu funkčnej gramotnosti boli aplikované do metodiky medzinárodného výskumu PISA (Programme for International Student Assessment alebo Programme of Indicators of Student Achievement - Program pre medzinárodné hodnotenie študentov) v zisťovaní čitateľskej gramotnosti 15-ročných žiakov, ktorá je definovaná ako životná kompetencia, schopnosť používať tlačený a písaný text na splnenie širokých potrieb človeka doma, pri voľnočasových aktivitách, v zamestnaní a pod., je to aj nástroj na rozširovanie vedomostí a rozvoj potenciálu osobnosti (Národná správa PISA 2004, 2006).

Aby došlo k úplnému porozumeniu textu, žiak má zvládnuť tieto procesy:

1. Nájdenie a získanie informácií – čitateľ má preskúmať, hľadať, umiestniť a vyberať príslušné informácie v jednej, dvoch alebo viacerých vetách, resp. v rozličných odsekoch. Úlohy na získanie informácií môžu mať rôzny stupeň obťažnosti, napr. od žiaka sa požaduje, aby z textu či z tabuľky vybral presnú informáciu. Náročnejšia forma tohto typu úlohy môže byť vyhľadanie informácie, ktorá je v texte vyjadrená synonymicky (inými slovami).
2. Integrácia a interpretácia informácií – požaduje rozlíšiť kľúčové informácie v texte, usporiadať informácie v texte podľa dôležitosti, zostaviť organizáciu informácií v texte (osnovu, mapu textu a pod.), vyvodíť závery z textu a hlavný námet textu, uviesť dôkazy z textu.
3. Uvažovanie a hodnotenie – čitateľ má hodnotiť kvalitu, primeranosť, výstižnosť, presvedčivosť textu, zhodnotiť dostatočnosť informácií a dôkazov v texte, nájsť dôkazy mimo textu, hodnotiť význam určitých informácií alebo dôkazu, spojiť informácie z textu s vlastnými vedomosťami z iných zdrojov, uviesť dôkaz z textu a porovnať ho s inými zdrojmi informácií.

Prácu s informáciami určujú niektoré kľúčové kompetencie týmito požiadavkami na žiaka:

- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať (sociálne komunikačné kompetencie);
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete (kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií);
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach (kompetencia k celoživotnému učení sa);
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch (kompetencia riešiť problémy).

Uvedené spôsobilosti sú začlenené do cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí, ktoré majú nadpredmetový charakter, a do cieľov konkrétnych predmetov. Primárne sa rozvíjajú vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.

Systematický rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov predpokladá kvalitné plánovanie na úrovni školy. Učitelia by mali spoločne postupovať v príprave cieľov, stratégií a metód pri výbere typov textov, v príprave úloh na porozumenie textu a v príprave spôsobov zisťovania úspešnosti žiaka v čitateľskej gramotnosti.

Najdôležitejšou fázou podpory čitateľskej gramotnosti žiakov je výber, resp. príprava textu pre žiaka, príprava metakognitívnych postupov v učení sa žiaka a činností potrebných na porozumenie textu.

Na vyučovaní žiak pracuje s textom preto, aby sa učil, t.j. získaval nové vedomosti, zručnosti a postoje. Učiť sa znamená porozumieť, preto v čítaní s porozumením potrebuje žiak takú podporu, ktorou sa naučí, ako zistiť vzťahy medzi informáciami v texte, nájsť a pomenovať súvislosti a na základe toho porozumieť novému poznatku. Do tejto podpory patria otázky a úlohy k textu, ktoré rešpektujú základné požiadavky, v opačnom prípade sú zbytočné a formálne. Pri návrhu učebných úloh je potrebné vychádzať z uplatňovania požiadavky základného učiva, ktoré si má žiak podľa

obsahového štandardu osvojiť. Zdrojom poznatkov sú prevažne učebné texty v učebnici. Nie je to však jediný zdroj. Odporúča sa využívať texty, ktoré sú obsahovým zameraním blízke záujmom žiakov, odrážajú praktické situácie, javy, ktoré sú vhodné na vyvodenie poznatku alebo jeho precvičenie. Využívať rôzne médiá, ktoré publikujú súvislé a nesúvislé texty. Je dobré využívať zdroje zverejnené na internete aj preto, aby sa žiaci naučili pracovať aj s hypertextom, ktorý je stále rozšírenejší.

Pri plánovaní úloh učiteľ uvažuje o tom, ktoré úlohy potrebuje žiak riešiť, aby danému učivu aj prostredníctvom práce s textom porozumel a osvojil si ho. Pri tvorbe úloh je potrebné ďalej vychádzať z cieľov vyučovania, ktorý určuje postupnosť úloh pre žiakov. Ak cieľom je aplikácia vedomostí, potom radenie úloh musí rešpektovať najskôr úlohy na pamäť, následne na porozumenie a potom na aplikáciu.

Úloha má obsahovať:

- aktívne sloveso, ktoré pomenúva preukázateľnú činnosť žiaka, napr. vysvetlite, opíšte, vyhľadajte, rozlíšte, zaradte a pod.
- vymedzené podmienky, pri ktorých sa má realizovať (spôsob riešenia, vymedzenie pomôcok, prostredie).
- kritérium hodnotenia, podľa ktorého je možné posúdiť, kedy je úloha dobre vypracovaná. Napríklad povolený počet chýb, presnosť výpočtu, počet vypracovaných čiastkových úloh, percento správnych odpovedí, čas na vypracovanie úlohy, požiadavka na obsahovú štruktúru práce a jej rozsah, požiadavka na uplatnenie konkrétnych prvkov v práci a ich rozpracovanosť a iné. Optimálny počet kritérií na hodnotenie úlohy sú 2 – 3.

Kritériá hodnotenia stanovujú, ako a podľa čoho sa pozná, či si žiak naozaj tieto kompetencie osvojil. Kritériá úspešnosti žiaka v riešení úloh vyjadrujú, ako a podľa čoho sa pozná, či žiak bol v riešení úloh úspešný. Návrh kritérií je pomerne náročná činnosť, preto je treba vedieť, že kritérium je vlastnosť, ktorú hodnotený objekt má alebo nemá, alebo ju má v nejakej miere. Na hodnotenie úspešnosti žiakov v čítaní s porozumením sa odporúča využiť nasledujúce kritériá, ktoré je potrebné ďalej konkretizovať, a to podľa obsahu úloh k textu.:

- Presnosť vyhľadania požadovaných informácií, úplnosť potrebných údajov, správnosť vyhľadania explicitnej informácie.
- Nadväznosť usporiadania informácií, správny výber informácie podľa dôležitosti, prehľadnosť usporiadania informácií, logickosť členenia textu, výstižnosť redukcie textu.
- Správnosť záveru, logická súvislosť záveru s porovnávanými informáciami, výstižnosť záverov, vecná argumentácia – zdôvodnenie záverov odkazom na text, súvislosť medzi závermi a argumentmi.
- Správnosť použitia vedomostí o texte, súvislosť informácií z iných zdrojov so spracovávaným textom, vyjadrenie a argumentácia vlastného názoru, argumentácia záveru dôkazmi z iných zdrojov.

Efektívne porozumenie textu je možné doceliť rozvíjaním čitateľských zručností pomocou rôznych metód, postupov a aktivít. Pri čítaní je treba používať tzv. metakognitívne procesy. Ide o kontrolu, hodnotenie a reguláciu procesu čítania. Pri rozvinutých metakognitívnych zručnostiach si žiak vie stanoviť cieľ čítania, vie, na čo sa sústrediť, vie ako napraviť, ak jeho porozumenie zlyhá a pod. Tieto procesy tiež veľmi napomáhajú efektívnemu učeniu sa a teda zabraňujú mechanickému memorovaniu učiva. Čitateľ používa svoje metakognitívne zručnosti, aby dosiahol úspech pri čítaní – aby porozumel textu, aby vedel vyhľadať informácie, aby zostavil súhrn textu a podobne. Ak v priebehu čítania čitateľ zistí, že nerozumie textu, má možnosť použiť viacero postupov, aby svoje problémy odstránil: - môže prerušiť čítanie a pouvažovať o prečítanom, - môže sa vrátiť k predchádzajúcim úsekom textu a prečítať si ich ešte raz, - môže skočiť do častí textu, ktoré ešte nečítal, a tam hľadať odpoveď na otázku, ktorú si položil, - môže odložiť riešenie problému na určitý čas a predpokladať, že keď si prečíta text do konca, problém sa mu podarí objasniť atď. Žiakov je treba naučiť tieto metakognitívne stratégie.

Rozvoj čitateľských zručností nezahŕňa iba výber „správneho“ textu a zopár otázok za ním na otestovanie porozumenia. Naopak, malo by ísť o podporu žiakov pred čítaním, počas samotného čítaní a po čítaní textu.

Pri vytváraní úloh k čítaniu je treba mať na zreteli, že nie je možné dosiahnuť úplné využitie všetkých informácií z textu. Úlohy na podporu čitateľskej gramotnosti a tým na podporu ich komunikatívnej kompetencie by mali byť orientované na úspech a povzbudenie žiakov.

Učítelia cudzích jazykov sú často frustrovaní tým, že čitateľské stratégie, ktoré žiaci používajú v materinskom jazyku, nepoužívajú automaticky aj v cudzom jazyku, ktorý sa učia. Namiesto toho sa zdá, že čítanie v cudzom jazyku znamená sústrediť sa na slovo po slove, prekladajúc každú jednu neznámu lexikálnu jednotku. Úlohou učiteľa je preto naučiť ich využívať efektívne čitateľské stratégie aj v cudzom jazyku.

Tieto procesy neprebiehajú iba počas čítania textu, ale aj pred samotným čítaním a potom aj po prečítaní textu.

1. **Pred čítaním textu** – plánovanie, počas ktorého si čitateľ uvedomuje niektoré vlastnosti textu – jeho rozsah, obťažnosť, tému, zaujímavosť, žáner, štruktúru, súvislosť s inými textami. Žiak odhaduje obsah textu podľa nadpisu, titulkov a aktivizuje vedomosti, ktoré má o téme. Môže používať rôzne grafické organizéry. Treba podnietiť žiakov, aby premýšľali o tom, čo vedia, brainstorming, rozhovor pred samotným učením sa. Ak je to potrebné, dodať žiakom potrebné informácie a objasniť kultúrne pozadie potrebné na porozumenie textu. Je dôležité, aby učiteľ veľa nerozprával, naopak, v tejto fáze majú hovoriť žiaci. V tejto fáze učiteľ povie cieľ čítania. Rozhodne, či je treba zamerať pozornosť aj na slovnú zásobu alebo je žiakom známa, resp. vydedukovateľná z kontextu.

Pred čítaním textu je možné

- *vyjadrovať názory na protikladné tvrdenie týkajúce sa témy,*
- *vytvárať pojmové mapy,*
- *pracovať s nadpisom textu (rekonštrukcia nadpisu, jeho rozširovanie),*
- *tvoriť slová z písmen nadpisu alebo z kľúčových slov,*
- *formulovať očakávania na základe obrázku, názvu, hlavnej tézy,*
- *hádať kľúčové slová,*
- *zoraďovať alebo priraďovať vety z textu alebo obrázkov,*
- *odpovedať na otázky*
- *ozrejiť novú slovnú zásobu (ak je to potrebné).*

2. **V priebehu čítania textu** – žiaci sa oboznamujú s novými informáciami formou čítania textu, počúvania výkladu, sledovania filmu či rozhovoru, spájajú vedomosti z prvej fázy s novými informáciami. Treba udržiavať aktivitu žiakov, ich záujem a energiu vytvorenú počas prvej fázy, porovnať svoje predpoklady s reálnymi faktami, prepájanie obsahu textu s individuálnymi vedomosťami jednotlivca.

- *Objasňovanie nejasných častí textu – s dôrazom na nejasné a sporné miesta*
- *Kladenie otázok žiakmi ako prostriedok monitorovania svojho porozumenia*
- *Predpovedanie obsahu ďalšieho úseku textu (prognózovanie) – čitateľ vyvodzuje čiastkové závery, overuje ich v ďalšom čítaní, čím sa nastaví na predpokladaný obsah, a tak sa jeho porozumenie stáva pružnejším a lepším*
- *Tvorba súhrnov – na základe integrácie informácií a zovšeobecňovania*

Počas samotného čítania je možné

- *doplňať do tabuliek alebo textu,*
- *zoraďovať obrázky alebo časti textu,*
- *vykonávať inštrukcie podľa pokynov,*
- *formulovať odpovede na otázky,*
- *kategorizovať slová, vety, informácie,*

- *vyhľadávať neznáme jazykové prostriedky,*
- *opravovať / upravovať text,*
- *vyhľadávať požadované informácie.*

3. **Po prečítaní textu** – reflexia prečítaného a zhodnotenie úspešnosti porozumenia. Činnosti po prečítaní textu môžu zvýšiť porozumenie, odstrániť nepresné miesta, zlepšiť zapamätanie a poukázať na praktické uplatnenie informácií z textu. Žiak môže vyjadriť svoj názor na obsah textu, zhodnotiť ho. Odpovedá na otázky: Dosiahol som svoj cieľ? Čo som sa naučil?

Po prečítaní textu je možné

- *odpovedať na otázky,*
- *dopĺňať vybrané jazykové prostriedky do textu,*
- *sumarizovať text (ústne / písomne),*
- *dokončiť text,*
- *pripraviť rozhovor na základe textu,*
- *hľadať riešenia problému,*
- *vyjadriť vlastný postoj, skúsenosti,*
- *pripraviť projekt,*
- *diskusia / rolová hra / simulácia na danú tému,*
- *písať list na základe textu,*
- *graficky zobrazíť informácie z textu,*
- *dramatizovať text,*
- *reflexia / sebareflexia po prečítaní textu.*

A. Tomengová definuje čitateľskú zručnosť ako „schopnosť prezrieť si text a predpovedať, o čom bude“, a čitateľskú stratégiu ako uvedomenie si, kedy a prečo je možné nové informácie použiť a schopnosť ich efektívne použiť. Medzi základné čitateľské zručnosti uvádza:

- Skimming – preletieť, prelistovať si materiál, pozrieť si nadpisy, obrázky, zvýraznené slová, obsah... a rozhodnúť sa, či sa mu bude venovať hlbšie alebo nie (situácia v kníhkupectve)
- Scanning – „prebehnutie“ textu zrakom za účelom napr. nájdenia nejakej konkrétnej informácie (napr. telefónne číslo v zozname)
- Search reading – alebo tzv. „výskumné čítanie“ – na vyhľadanie kľúčových slov a fráz, ktoré pomáhajú nájsť špecifické informácie.
- Extenzívne čítanie – čítanie dlhších súvislých viet, celkov na všeobecné pochopenie textu
- Intenzívne čítanie – presné detailné čítanie kratších úsekov na zistenie špecifických informácií

Čitateľské stratégie na porozumenie textu sú vedome prepracovaným plánom, kde čitatelia krok po kroku postupujú v texte, aby z neho vyťažili čo najviac. Učiteľ presne vysvetlí, prečo a kedy je vhodné použiť ktorú čitateľskú stratégiu a ako ju aplikovať na konkrétny text. Cez priame vysvetlenie učiteľ prejde k demonštrácii a následne k nácviku stratégie.

Čitateľská stratégia SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review)

1. Prezrite si text, obrázky, grafy, anotáciu, zhrnutie,... všetko čo je súčasťou textu, s ktorým budete pracovať.
2. Pokúste sa jednou vetou napísať váš predpoklad, o čom text bude.
3. Prezrite si podnadpisy a prečítajte prvý riadok každého odseku.
4. Zmeňte podnadpisy na otázky.
5. Prečítajte si pozorne text každého odseku a odpovedzte na otázku, ktorú ste vytvorili z podnadpisu.
6. Pripravte si otázky do diskusie k prečítanej téme.
7. Pokúste sa graficky spracovať text.
8. Vypíšte kľúčové slová z textu.

9. Napíšte krátke zhrnutie textu (krátky sumár v rozsahu 5 riadkov).

Čitateľská stratégia SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Relate, Review)

1. **Survey** (*preskúmaj*): urobte si prehľad kapitoly – téma, ciele, nadpisy, podnadpisy, obrázky, grafy, zhrnutie.
2. **Question** (*vytvor otázku*): preformulujte podnadpisy na otázky.
3. **Read** (*čítaj*): čítajte kapitoly po častiach – hľadajte kľúčové slová, píšite poznámky, zvýraznite menej ako 20 % textu.
4. **Recite** (*prednes, odpovedaj*): prerozprávajte text vlastnými slovami, odpovedajte na vytvorené otázky.
5. **Relate** (*daj do súvislosti*): premostite tému, vytvorte osobnú zainteresovanosť, dajte nové veci do súvislostí, kontextu a pamäťových štruktúr.
6. **Review** (*prever, urob prehľad*): overte si naučené (sebaevalvácia, test, práca s glosárom, tvorba vlastného sumáru, pojmová mapa, odpovede na otázky učiteľa).

Čitateľská stratégia PLAN (Predict, Locate, Add, Note) – pojmové mapy

1. krok – predpoklad, **predpoved'** (*predict*). V tomto kroku odhadnite obsah a štruktúru textu a spracujte ju vo forme pojmovej mapy na základe názvu článku, podnadpisov, obrázkov, diagramov a pod.,
2. krok – **lokalizujte** (*locate*) známe a neznáme informácie v pojmovej mape vo forme značiek. Vedľa známeho pojmu označte (**v**) a vedľa neznámeho pojmu označte (**?**),
3. krok znamená – **pridať** (*add*), aplikujte počas čítania, pripíšte krátke charakteristiky k vyznačenému pojmu alebo jeho vysvetlenie,
4. krok – **záznam** (*note*) je záverečná fáza strategického čítania. Vedomosti získané z textu spracujte voľným prerozprávaním textu podľa pojmovej mapy, alebo vedomosti využite v pripravenej diskusii, alebo napíšte krátky sumár.

Čitateľská stratégia K-W-L (Know, Want to know, Learned) – viem / chcem vedieť / naučil som sa

Študenti konštruujú tabuľku s tromi stĺpcami, ktoré vyplňajú pred a počas čítania. Pred čítaním si obnovujú doterajšie vedomosti o téme, tvoria tzv. vlastný tezaurus. Potom formulujú otázky, čo by ešte o téme chceli vedieť a v priebehu čítania a po prečítaní zosumarizujú nové poznatky, ktoré sa dozvedeli (naučili sa).

Čitateľská stratégia RAP (Read, Ask, Paraphrase)

Stratégia RAP je zacielená na schopnosť študujúceho porozumieť hlavným myšlienkam a podporujúcim detailom prostredníctvom parafrázovania textu.

Stratégia RAP má tri kroky: čítaj – klad' si otázky – odpovedaj na otázky vlastnými slovami.

– **Čítajte** (*Read*) – vždy len jeden odsek.

– **Spýtajte sa**, čo je hlavnou myšlienkou tohto odseku a vytvorte na to otázku (*Ask*). Pokúste sa nájsť v odseku hlavnú myšlienku a podporujúce detaily.

– **Odpovedajte** na otázku vlastnými slovami (*Paraphrase*). Odpoveď si môžete pripraviť na papier alebo nahráť na audiozáznam. Z napísaných poznámok je možné spraviť pojmovú mapu alebo inú pomôcku na opakovanie alebo precvičovanie učiva.

Čitateľská stratégia 3-2-1

Vypíš:

3 dôležité veci, ktoré boli v texte

2 veci, ktoré ťa zaujali

1 vec, ktorú si v texte nenašiel.

Čitateľská stratégia 5-4-3-2-1

Vypíš:

- 5 nových informácií,
- 4 informácie týkajúce sa hlavnej myšlienky,
- 3 nové slová, ktoré si našiel v texte,
- 2 informácie, ktoré si už poznal,
- 1 vec, na ktorú si nenašiel v texte odpoveď.

Riadené (štruktúrované) čítanie

Učiteľ rozdelí text na niekoľko častí a pripraví k nim vhodné otázky, na základe ktorých vedie v prestávkach čítania rozhovor so žiakmi. Pred každou nasledujúcou časťou vytvárajú žiaci predpovede o jej obsahu a potvrdzujú ich dôkazmi z už prečítaných častí. Predvídanie podnecuje zvedavosť, aktívne čítanie a pozornosť.

Záznam žiaka môže mať formu tabuľky v tejto štruktúre:

Čo si myslíte, že sa stane?

Aký máte dôkaz?

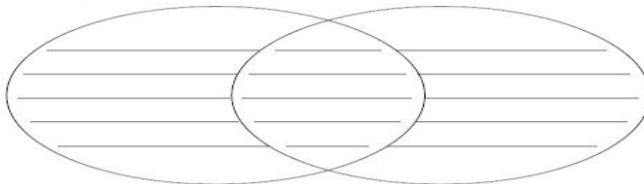
Čo sa skutočne stalo?

Porovnaj a rozlíš

Žiaci si pred prečítaním textu prečítajú výroky v tabuľke, ktoré pripraví učiteľ. Výroky súvisia s obsahom textu, ktorý budú neskôr čítať. Do stĺpca JA zapisujú odpoveď *áno* alebo *nie* podľa toho, čo už vedia alebo čo odhadujú v súvislosti s výrokom. Po prečítaní textu a riešení úloh sa opäť vrátia k tabuľke a vyplnia stĺpec TEXT odpoveďou *áno* alebo *nie* na základe poznatkov uvedených v texte alebo z neho vyvodенých. Potom môžu porovnávať obidva stĺpce, t. j. to, čo vedeli pred prečítaním textu a čo sa naučili pomocou textu.

JA	TEXT	VÝROK

Alternatívou je porovnávať v texte dve veci / udalosti / postavy. Vhodné je použiť Vennov diagram, kde na bokoch budú odlišnosti a v strede rovnaké znaky porovnávaných entít.

Pri rozvíjaní čítania s porozumením sa ďalej používa aj metóda INSERT. Je to skratka anglického „interactive noting system for effective reading and thinking“.

Čitateľ si v priebehu čítania robí do textu poznámky pomocou značiek:

- ✓ túto informáciu už viem
- + táto informácia je nová, prínosná
- informácia, ktorá je v rozpore s tým, čo už viem
- ? informácia, ktorej nerozumiem, resp. o ktorej sa chcem dozvedieť viac.

Nie je treba označiť všetky informácie. Ide o vizuálne sprehľadnenie textu. Aby mali tieto značky význam, je potrebné sa k nim ešte po prečítaní textu vrátiť a informácie si vypísať napríklad do tabuľky. Metódou INSERT sa žiaci učia triediť informácie, rozhodovať sa, ktoré informácie sú pre nich dôležité a ktoré nie, priradovať staré informácie k novým, robiť analýzu nových poznatkov a ich syntézu s už poznanými vedomosťami, integrovať ich, čítať text s porozumením, vyberať a pamätať si podstatné pojmy a kľúčové slová.

Postup počas čítania:

1. Pri čítaní si na okraj robte poznámky pomocou INSERT značiek.
2. Nie je treba označiť každú informáciu, pretože sa text stane neprehľadným. Niekedy budú v odstavci dve značky, niekedy viac.

3. Označovať informácie je treba hneď pri prvom čítaní.

4. Po čítaní si vyberte do príslušného stĺpca tabuľky informácie, ktoré ste si označili značkami.

Je dobré, keď si žiaci vo dvojiciach alebo menších skupinkách porovnávajú a dopĺňajú informácie.

Pre lepšie porozumenie textu a vzťahov medzi javmi v texte je dobré používať tzv. grafické organizéry. Môžu mať tvar grafu, tabuľky, siete, mapy, rámca apod. Výhodou týchto pomôcok je, že umožňujú žiakom logicky a prehľadne usporiadať informácie a analyzovať ich vzájomné vzťahy. Usporiadanie informácií a myšlienok do vizuálnej podoby prispieva k lepšiemu porozumeniu textu. Používanie grafických organizérov má nejednu výhodu: pozornosť sa presúva zo slov na vyššie textové jednotky a vzťahy; na malom priestore je možné znázorniť veľké množstvo informácií a získať tak lepší náhľad na tému; zatriediť nové informácie k známym informáciám; pomáha tým žiakom, ktorí potrebujú mať vizuálnu predstavu o téme a vzťahoch. Možno ich použiť vo všetkých fázach práce s textom počnúc brainstormingom, končiac prehľadom zistení alebo sumarizovaním. Žiaci s nimi môžu pracovať individuálne alebo aj v skupinách.

Grafické organizéry sa dajú použiť v náučných aj beletristických textoch. Bohatý zdroj grafických organizérov je možné nájsť napríklad na stránke <https://www.eduplace.com/graphicorganizer/>.

Metódy na zisťovanie porozumenia textu

Text s pomiešanými vetami je vhodnou metódou na zistenie medzivetného porozumenia. Žiak pracuje s textom, v ktorom sú vety s poprehadzovaným poradím, a jeho úlohou je zoradiť vety podľa zmyslu. Metódu je vhodné použiť pri textoch, ktoré opisujú *dej* alebo *príčinnno-následné vzťahy*. Hodnotí sa správne napojenie vety na predchádzajúcu vetu.

G-test Mikuláša Milana meria jednoduché porozumenie medzivetných vzťahov. Každá položka sa skladá z vety a otázky, ktorá sa viaže na túto vetu. Ide o rýchlostný test, pre ktorý majú žiaci pevne stanovený čas. Obsahuje veľký počet odpovedí, aby aj najrýchlejší žiaci mali dostatok položiek na odpovedanie. Obťažnosť položiek postupne narastá, vety sú dlhšie a obsahujú viac odborných názvov. Príklad položiek:

Očami vnímame svetlo. Čím vnímame svetlo?.....

Okná prepúšťajú svetlo. Čo prepúšťajú okná?.....

Vtáky lietajú, chodia a niektoré vedia aj plávať. Čo vedia vtáky?.....

Cloze test sa dnes používa na meranie pochopenia vnútrovetných a medzivetných vzťahov. Pozostáva z textu, ktorý má vynechané každé n-té slovo. Úlohou žiaka je chýbajúce slovo podľa významu doplniť. Vynechané slovo býva zvyčajne každé piate, ale môže byť aj v rozmedzí od 5 – 11. Text dosahuje dĺžku asi 350 slov, pričom úvodná a záverečná časť textu neobsahuje medzery, aby sa čitateľ zoznámil s kontextom. Počet medzier je obvyčajne 50. Hodnotí sa množstvo správne doplnených medzier.

Metóda verifikácie viet meria hlbšie, nie povrchové porozumenie textu. Vyžaduje od žiaka dôkladnú sémantickú analýzu prečítaného textu a ponúkaných odpovedí. Žiak si prečíta obsahovo nenáročný, ale informačne nový text v rozsahu asi 12 viet. Potom si prečíta 4 vety, ktoré sa týkajú obsahu textu a stanoví, ktoré z ponúkaných odpovedí prinášajú informácie, ktoré sú v texte alebo z neho vyplývajú („staré“) a ktoré z ponúkaných odpovedí obsahujú iné („nové“) informácie, ktoré v texte nie sú. Zásady pre formuláciu ponúkaných odpovedí:

Jedna veta je originálna veta textu, Jedna

veta je parafrázou originálnej vety,

Jedna veta je formou veľmi podobná originálnej vete, ale má iný obsah,

Jedna veta nemá k textu nijaký vzťah.

Najčastejšie typy testových úloh

Pri tvorbe testu môže učiteľ využívať rôzne formy testových úloh, ktoré sa používajú v didaktickom teste. Rôzne formy testových úloh poskytujú priestor učiteľovi na zlepšovanie ich kvality a žiakovi zase možnosť uplatnenia a rozvoja viacerých myšlienkových operácií. Test použitý ako

nástroj v priebežnom hodnotení by mal ukázať žiakom, v čom sa má ešte zlepšovať. Najčastejšie typy testových úloh:

Uzavreté úlohy – pri týchto úlohách si testovaný žiak vyberá správnu odpoveď (odpovede) z ponúkaných možností.

Testové úlohy s alternatívami odpovedí

a) s výberom správnej odpovede

b) s výberom správnej negatívnej odpovede (tvrdenia)

Testové úlohy zoradovacie (usporiadajúce) vyžadujú usporiadať skupinu prvkov podľa určitého princípu, napríklad podľa vzťahu väčší – menší, podľa logickej súvislosti, chronologicky a pod.

Priradovacie úlohy – sa skladajú zo zoznamu prvkov v dvoch stĺpcoch. Ku každej alternatíve v prvom stĺpci žiak priradí zodpovedajúcu alternatívu z druhého stĺpca.

Testové úlohy vyčleňovacie – obsahujú skryté triedenie viacerých prvkov do dvoch skupín, z ktorých je jedna presne definovaná. Do nej treba zaradiť z množiny viacerých prvkov iba tie, ktoré patria do určenej skupiny.

Dichotomická testová úloha – tvorí ju tvrdenie, na ktoré môžu žiaci odpovedať iba áno - nie, správne – nesprávne.

Usporiadacia úloha – vyžaduje usporiadať skupinu prvkov podľa určitého hľadiska.

Polootvorené úlohy majú spravidla takú formu, že žiak dopĺňa neukončený text zadania, aby odpoveď skompletizoval.

Testové úlohy doplňovacie – v nich žiak doplní slovo, číslo alebo fakt, ktorý je jednoznačne určený kontextom.

Testové úlohy s krátkou odpoveďou vyžadujú od žiaka vyjadriť odpoveď alebo riešenie jednou vetou alebo súvetím. Overuje sa nimi znalosť definícií, pravidiel, vysvetľujú sa vlastnosti javov, vymedzujú sa vzťahy medzi javmi a pod. Môžu vyžadovať stručnú formuláciu hodnotiaceho postoja, stručnú analýzu jazykového alebo literárneho javu.

Otvorené úlohy sa niekedy nazývajú aj úlohy s dlhou štruktúrovanou odpoveďou. Žiak má odpovedať kratším súvislým textom. Môže sa určiť povolený počet viet, alebo predpísaná osnova textu, alebo je odpoveď obmedzená povinnými pojmi či slovami. Obmedzenia vedú k tomu, aby sa žiak neodchýlil od zámeru skúšky, hoci má pri formulácii odpovede voľnosť. Na odpoveď sa v teste vymedzí dostatočne voľné miesto. Na hodnotenie týchto úloh sa vzťahujú vopred pripravené kritériá.

Pri plánovaní **foriem** hodnotenia učiteľ sa pripravuje na poskytovanie spätnej väzby, ktorá má byť formulovaná ako vecná informácia pre žiaka o splnení činnosti, o správnosti postupu, o príčinách neúspechu a pod. a využíva sa najmä v priebežnom hodnotení. V sumatívnom hodnotení výstupy z učenia sa žiaka je potrebné hodnotiť. Preto si učiteľ pripravuje klasifikáciu – formy kvantitatívneho hodnotenia (známky, body, percentá, symbol), ale aj slovné hodnotenie - kvalitatívnej formu hodnotenia.

Prirodzenou a potrebnou súčasťou kompetencií žiaka je schopnosť sebahodnotenia, ktorá je špecifikovaná v obsahu kompetencií sociálnych a personálnych a kompetencií pracovných. Sebahodnotenie cielene formuje a zároveň využíva učiteľ aj v rozvoji čitateľskej gramotnosti žiakov. Odporúča sa, aby mali žiaci možnosť vyjadriť názor na svoju prácu, svoje pocity, napríklad v sebahodnotiacom liste, v ktorom odpovedajú na otázky učiteľa. Napr.:

Sebahodnotenie na záver témy:

Zhodnot', ako sa zmenil tvoj pohľad na prebranú tému.

Použi skratky:

L +: Rozumiem tomu teraz omnoho lepšie.

L: Rozumiem teraz o trochu lepšie.

R: Nič sa nezmenilo, rozumiem tomu stále rovnako.

N: Som teraz omnoho zmätenejší ako na začiatku.

Téma (pojmem, učivo, text a pod.):	Hodnotenie:

Opakované sebahodnotenie po určitých časových úsekoch:

Zhodnoť svoju prácu. Použi tieto čísla:

1: veľmi dobre, 2: celkom dobre, 3: s ťažkosťami, 4: skoro vôbec nie, 5 netýka sa ma to.

Ako myslíš, že si schopný:	Dátum				
organizovať svoju prácu,					
spolupracovať s ostatnými v skupine,					
vyjadriť jasne svoje myšlienky v hovorenej reči,					
vyjadriť jasne svoje myšlienky písomnou formou,					
pozorne počúvať myšlienky iných,					
čítať a porozumieť písaný text,					
získavať informácie z filmov....,					
brať do úvahy rozdielne názory,					
vcítiť sa do situácie iného.					

Ďalšou formou sú hodnotiace aktivity, v ktorých žiak sformuluje odpovede na otázky:
Čo som sa dnes naučil? Čo sa mi páčilo? Čo mohlo byť lepšie? Čo ešte potrebujem?

Pre žiaka bude prínosom, ak si svoje sebahodnotiace záznamy odkladá do svojho portfólia, aby s odstupom času videl, akú cestu má za sebou, čo zároveň prispieva k rozvoju sebaúcty, k úcte k svojej práci.

6. Stratégie vyučovania (metódy a formy práce)

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Správne zvolenými metódami sa

- vytvára atmosféra, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu,
- využíva a motivuje sa chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť,
- zohľadňujú sa potreby dieťaťa a hlavne mu umožňujú učiť sa všetkými zmyslami,

- dieťa sa naučí reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa osamostatniť (learner's independence).

Metódy práce:

- Komunikatívne metódy - vyberajú sa také jazykové prvky, aby v každom štádiu učenia umožňovali adekvátne viesť rozhovor, dialóg a primeranú komunikáciu. Žiaci si osvojujú modelové vety, frázy, gramatické javy v komunikácii, taktiež si rozširujú slovnú zásobu pri tvorení dialógov a monológov. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, blahoželanie, jednoduchý telefonický rozhovor, ilustrované rozprávky a príbehy.
- Fixačné metódy – sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy). Prebiehajú formou hry, nácviku piesní, práce s internetom, súťaží, domácich prác ...
- Motivačné metódy – slúžia na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť, napr. motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).
- Expozičné metódy - využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Z nich najmä rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), besedu (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), demonštračnú metódu (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipuláciu s predmetmi (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), inštruktáž (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).
- Problémové metódy – napr. heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, tematika, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).
- Aktivizujúce metódy – najmä diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda "role –play" (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).
- Audio - lingválna metóda - oboznamovanie sa s jazykom počúvaním a verbálnym napodobňovaním.
- TPR (Total Physical Response) - do činnosti sa zapája , čo najviac zmyslov, pričom sa využíva pohyb. Pri tejto metóde sa rovnomerne stimulujú obidve časti mozgu, čím sa zvyšuje efektívnosť vyučovania.

Dôraz kladieme na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Formy práce:

- individuálna

- skupinová
- práca vo dvojiciach
- prezentácia projektov

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina.

Vyučovanie bude prebiehať v týchto priestoroch:

- kmeňové triedy
- učebne s interaktívnou tabuľou
- počítačová učebňa
- mimoškolské priestory

7. Učebné zdroje

S výučbou nemeckého jazyka sa začína v 6. ročníku. V každom ročníku sa ráta s odlišnou úrovňou ovládania daného jazyka. Výber učebníc bol prispôsobený žiaducemu progresu v danom ročníku.

- učebnice
- pracovné listy
- metodické knihy pre učiteľov
- internet (rôzne edukačné webové portály)
- IKT zdroje: edukačné CD-rom, interaktívna tabuľa
- jazykové časopisy
- audiovizuálny materiál (CD, kazety, videá, plagáty a obrázkový materiál, knihy,...)

Používané učebnice:

6.ročník: MOTTA,G.- FOXOVÁ, R.: Wir 1 – Nemčina pre 2. stupeň základných škôl a nižšie ročníky osemročných gymnázií . Praha: Klett Nakladatelství, 2009- učebnica, pracovný zošit, pracovné listy

8. Hodnotenie

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011. Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami: výborný (1), chváľitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5).

Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy práce žiakov. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP budeme dodržiavať ustanovenie §55 ods.4 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Metodický pokyn č. 22/2011, príloha č.2, ďalej odporúčania CPPPaP a postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov vypracovaných pre týchto žiakov s prihliadnutím na konkrétny druh a stupeň znevýhodnenie daného žiaka, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v predmete nemecký jazyk. Žiaci s poruchami učenia majú možnosť pri písomných prácach využívať určené pomôcky (gramatické tabuľky, prehľady časov...), často sa pristupuje k redukcii úloh

v písomnej práci, prípadne zjednodušení zadania. Pri písaní školských písomných prác sa hodnotí len obsah písomných prác, nehodnotí sa pravopis ani úprava. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zváži, či uprednostní písomnú alebo ústnu formu odpovede a skúšania.

Hodnotiace kritériá:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Predmet hodnotenia a klasifikácie:

- osvojenie poznatkov o fonetickej, fonologickej, morfolologickej, syntaktickej stavbe jazyka, o význame slov a o ich stavbe
- osvojenie pravopisnej normy
- osvojenie návyku spisovnej výslovnosti
- osvojenie a prehĺbenie rečových zručností - počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením ústny a písomný prejav
- osvojenie princípov štylizácie a kompozície súvislých ústnych i písomných jazykových prejavov
- osvojenie a prehĺbenie slovnej zásoby tematických okruhov
- používanie rečových zručností v každodenných situáciách

Pri kontrole a hodnotení žiakov budeme využívať formy:

- **verbálna forma** – prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo konkrétneho žiaka vyvolaného učiteľom;
- **písomná forma** – osvojenie poznatkov kontrolovať pravidelnými krátkymi previerkami, testami na konci jednotlivých tematických celkov, školskými písomnými prácami;
- **praktické aktivity** – tvorba samostatných textov, projektov a ich prezentácia podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
- **práca s textom** – vyhľadávanie a dopĺňanie informácií, hľadanie a oprava chýb (gramatických i významových) apod.

Hodnotenie ústneho prejavu:

Výborný (1) – splnil komunikačný zámer, má správnu výslovnosť, náležitú intonáciu, využíva celý rozsah požadovanej slovnej zásoby a správne uplatňuje gramatické pravidlá.

Chváľitebný (2) – s miernym usmernením dokáže splniť komunikačný zámer, občas má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti a používaní gramatických pravidiel. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné a bez väčších nedostatkov.

Dobry (3) – pod vedením učiteľa dokáže splniť komunikačný zámer, po upozornení s učiteľovou pomocou dokáže opraviť nedostatky (nepresnosti) vo výslovnosti a gramatických pravidlách. Nedokáže v plnom rozsahu využívať slovnú zásobu. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné.

Dostatočný (4) – ani s usmernením nedokáže úplne splniť komunikačný zámer, má vážne nedostatky v správnosti, presnosti, vo výslovnosti a uplatňovaní gramatických pravidiel. Nevie využiť väčšinu požadovanej slovnej zásoby.

Nedostatočný (5) – nedokáže splniť komunikačný zámer ani s pomocou učiteľa, ústny prejav je nepresný a nesprávny. Nevie uplatniť gramatické pravidlá a požadovanú slovnú zásobu.

Hodnotenie písomných prác:

1. školské písomné práce – hodnotíme gramatickú, štylizáciu a pravopisnú stránku i grafickú úpravu jednou výslednou známku. Známkou napíšeme slovom v tvare prídavného mena (napr. výborný) a do zátvorky príslušnou číslovkou (napr. 1). Návcičné slohové práce píšeme podľa potreby a nie sú klasifikované. Školské písomné práce sa píše v škole. Časová dotácia na školskú písomnú prácu sú tri vyučovacie hodiny:

- príprava, písanie konceptu
- písanie kontrolnej slohovej práce,
- oprava a analýza chýb.

Školské písomné práce hodnotíme nasledovne:

Výborný (1) – žiakov písomný prejav je v súlade so zadanou témou, má znaky originality a kreativity. Jeho grafický prejav je estetický, pravopis a gramatické pravidlá sú správne. Využíva celý rozsah slovnej zásoby.

Chváľitebný (2) – žiakov grafický prejav je prevažne estetický, dokáže splniť zadanú tému, text vykazuje menšie znaky kreativity a originality. Nemá vážne nedostatky v pravopise a gramatických pravidlách. Dokáže uplatniť širokú škálu požadovanej slovnej zásoby.

Dobry (3) – žiakov písomný prejav je v súlade so zadanou témou bez originality a kreativity. Text vykazuje častejšie nedostatky v pravopise a uplatňovaní gramatických pravidiel. Grafický prejav je menej estetický. Nedokáže v plnom rozsahu využívať slovnú zásobu.

Dostatočný (4) – pre malý rozsah slovnej zásoby a slabú orientáciu v gramatických pravidlách a pravopise žiak nedokáže splniť zadanú tému. Grafický prejav je málo estetický, nesúrodý.

Nedostatočný (5) – žiakov písomný prejav je nesprávny, nepresný, nevie splniť zadanú tému pre veľmi vážne nedostatky vo vedomostiach. Grafický prejav je na veľmi nízkej úrovni.

2. kontrolné práce – v každom ročníku po prebraní a zopakovaní daného učiva sa píše kontrolná práca vo forme krátkych previerok a testov z lekcí. Ďalej sa píše vstupná previerka (opakovanie učiva z predchádzajúceho ročníka) a výstupná previerka (zhrnutie poznatkov z daného ročníka). Kontrolné

práce hodnotíme percentom úspešnosti, t.j. napíšeme dosiahnutý percentuálny výsledok a známku číslicom (napr. 93% = 1).

Stupnica hodnotenia kontrolných prác:

100% - 90%	= 1
89% - 75 %	= 2
74% - 50 %	= 3
49% - 20 %	= 4
19% - 0%	= 5

Pri opravách písomného prejavu žiakov používame korektorské značky, ktoré boli schválené v rámci predmetovej komisie cudzích jazykov.

	chybné písmeno, vymeniť písmeno
	oddeliť
	spojiť
	urobiť nový odsek
	zrušiť odsek
	dať na nový riadok
	štylistická chyba
	vložiť slovo
1 4 2 3	zmeniť slovosled

3. projekty - hodnotíme gramatickú, štylizačnú a pravopisnú stránku i grafickú úpravu, plus ústnu prezentáciu projektu jednou výslednou známku. Znamku napíšeme slovom v tvare prídavného mena (napr. výborný) a do zátvorky príslušnou číslovkou (napr. 1). Projekty si žiaci pripravujú doma po predchádzajúcej podrobnej inštrukcii od učiteľa a vzájomne dohodnutých podmienkach.

Postupy a zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

Hodnotenie musí byť:

- zrozumiteľné a jednoznačné
- pedagogicky zdôvodniteľné
- odborne správne
- porovnateľné sa danými kritériami hodnotenia žiaka
- vždy doložiteľné, učiteľ musí viesť evidenciu o každom hodnotení žiaka

9. Tematické okruhy a slovná zásoba:

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Národnosť/štátna príslušnosť

Tlačivá/dokumenty

Vzťahy medzi ľuďmi

Náboženstvo

Náš domov

Môj dom/byt

Zariadenie bytu

Domov a jeho okolie

Bývanie v meste a na dedine

Spoločnosť a životné prostredie

Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Charakterové vlastnosti človeka

Choroby a nehody

Hygiena a starostlivosť o telo

Zdravý spôsob života

Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Osobná doprava

Príprava na cestu a cestovanie

Turistika a cestovný ruch

Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Pracovné činnosti a profesie

Školský systém

Celoživotné vzdelávanie

Pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna

Počasia

Rastliny/flóra

Klíma

Človek a jeho životné prostredie

Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Literatúra, divadlo a film

Rozhlas, televízia a internet

Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie

Mäso a mäsové výrobky

Zelenina a ovocie

Nápoje

Mliečne výrobky

Cestoviny a múčne výrobky

Stravovacie návyky

Stravovacie zariadenia

Príprava jedál

Kultúra stolovania

Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby

Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúrny život
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenia a rozvoj osobnosti

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život

Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy

Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály

Pozitívne a negatívne vzory

Individuálne priority a hodnoty

Slovensko

Geografické údaje

História

Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje

História

Turistické miesta a kultúrne pamiatky

Zvyky a tradície

O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1 Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	Adresse e, E-Mail e, Bruder r, Deutsche r, Familie e, Frau e, Freund r/-in e, Großmutter e, Oma e, Großvater r, Opa r, Herr r, Hobby s, Junge r, Kind s, Land s, Mann r, Mädchen s, Monat r, Januar r,...Dezember r, Montag, r,Sonntag r, Mutter e, Mutti e, Name r, Nummer e, Haus s, Telefon s, Schwester e, Slowake r/ -in e, Stadt e, Straße e, Telefon s, Tag, r, Ungar r/-in e, Vater r, Vati r, Österreicher r, Weihnachtsgeschenk s, gefallen, gern haben, heißen, kommen aus, können, lieben, machen, mögen, sein + Altersangabe, schicken, telefonieren, verkaufen, wohnen, alt, blöd, braun, deutsch, dumm, fleißig, geboren in, grau, groß, intelligent, jung, klein, kurz, lang, langweilig, nett, rot, schön, schwarz, slowakisch, traurig, ungarisch, deutsch
2 Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	Abfall r, Bett s, Computer r, Dusche e, Fenster s, Fernseher r, Garten r, Glocke e/Klingel e, Tür e, Haus s, Herd r, Küche e, Licht s, Radio s, Schlüssel r, Schrank r, Kühlschrank r, Spiegel r, Stuhl r, Telefon s, Teppich r, Tisch r, Toilette e, Tür e, Haustür e , Uhr e, Wasser s, Wohnung e, Zimmer s, Schlaf-, Kinder-, Bade-, Wohnzimmer s, machen, (an-, auf-, aus-, zu-, mit-), drücken, kaufen, kochen, kosten, putzen, verkaufen, waschen, wohnen, alt, dunkel, geschlossen, groß, kalt, klein, laut, leise, neu, offen, sauber, schmutzig, schön, teuer,warm
3 Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo	Knie s, Arm r, Gesicht s, Auge s, Bauch r, Bein s, Durst r, Schulter e, Finger r, Fuß r, Haar s, Hals r, Hand e, Hunger r, Kopf r, Rücken r, Mund r, Nase

<p>Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekárne a lieky, poistenie</p>	<p>e, Ohr s, Zahn r, Arzt r, Ärztin e, Zahn r, Krankenhaus s, duschen, ins Bett gehen, kalt sein, lachen, schlafen, warm sein, waschen, gesund, gut, kaputt, krank, leicht, sauber, schlecht, schmutzig, schwer, stark</p>
<p>4 Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí</p>	<p>Flugzeug s, Ampel e, Auto s, Boot s, Bahn e, U-Bahn e, S-Bahn e, Autobahn e, Bus r, Fahrkarte e, Ferien e (Pl), Garage e, Hotel s, Information, e, Koffer r, Kreuzung e, Motorrad s, Nummer e, Platz r, Polizei e, Rad s, Fahrrad s, Motorrad s, Reise e, Schiff s, Schlüssel r, Zimmer s, Straße e, Taxi s, Tourist r/-in e, Schiff s, Zug r, ankommen, Auto fahren, da sein, fahren (mit), finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, bezahlen, frei, schnell, weit</p>
<p>5 Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky</p>	<p>Bleistift r, Buch s, Füller r , Geographie e, Klasse e, Mathelehrer r/ -in e, Deutschlehrer r/- in e, Biologie e, Musik e, Sport r, Englisch s Physik r, Erdkunde e, Geschichte e, Hausaufgabe e, Heft s, Fach s, Lieblingsfach s, Ferien e (Pl), Klassenzimmer s, Klasse e, Klebstoff r, Kuli r, Kreide e, Mathematik e, Musik e, Religion e, Schüler r , Schultasche e, Slowakisch s, Sport r, Stuhl r, Stundenplan r, Tafel e, arbeiten, den Unterricht beginnen/beenden, besuchen, lernen, lesen, rechnen, schreiben, wichtig, in der ersten Stunde/ in der zweiten....</p>
<p>6 Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia</p>	<p>Baum r, Berg r, Blume e, Erde e, Feld s, Fisch r, Fluss r, Gans e, Huhn s, Hund r, Katze e, Land s, Meer s, Park r, Platz r, Regen r, Schnee r, Schwein s, Sonne e, Stadt e, Taube e, Tier s, Vogel r, Wald r, Wiese e, Wind r, Zoo r, grün, rot, gelb, lila, weiß, schwarz, braun, rosa, blau, gut, frisch, heiß, kalt, schlecht, schön, warm, fliegen, fressen, wachsen, es ist sonnig, es ist bewölkt, es regnet, es schneit, es blitzt, es ist windig</p>
<p>7 Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy</p>	<p>Bild s, Buch s, Film r, Karte e, Kino s, Radio s, Baukasten/Sandkasten r, Computer r, Foto s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sport treiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schi fahren, Computer spielen, interessant, doof, klasse, sehr gut</p>
<p>8 Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky</p>	<p>Abendbrot s, Abendessen s, Ananas e, Apfel r , Apfelsine/ Orange e, Banane e, Birne e, Brot s,</p>

<p>Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa</p>	<p>Butter e, Dessert s, Durst r, Eis s, Essen s, Fisch r, Flasche e, Fleisch s, Frühstück s, Fruchtsaft r, Gemüse s, Salat r, Geschäft s, Glas s, Gulasch s/r, Gurke e, Huhn s, Hunger r, Kaffee r, Kakao, Karte e, Speise e, Kartoffel e, Käse r, Koch r, Köchin e, Kohl r, Küche e, Mahlzeit!, Marille e, Milch e, Mineralwasser s, Mittagessen s, Nudel e, Obst s, Orange e, Paprika e, Personal s, Pudding r, Reis r, Restaurant s, Saft r, Salat r, Salz s, Schnitzel s, Semmel e, Spinat r, Supermarkt r, Suppe e, Süßigkeit e, Tee r, Tisch r, Torte e, Trinken s, Wasser s, Zitrone e, Zucker r, Rezept s, bezahlen, einladen, essen, etwas zu trinken, geben, kochen, kosten, vorbereiten, machen, schmecken, gern, nicht gern, prima, super, Entschuldigen Sie bitte ... Guten Appetit!, heiße Schokolade</p>
<p>9 Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií</p>	<p>Grammatik e, Geburtstag r, Geburtstagstorte e, Geburtstagsfest s, Geburtstagsfeier, e, e, Geschenk s, Kirche e, Musik e, Tanz r, Weihnachten s, Weihnachtsbaum r, Ostern, Wort s, auswendig, leicht, schwer, lesen, schreiben, sprechen, zu Besuch kommen, sein</p>
<p>10 Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy</p>	<p>Rock r, Größe e, Hemd s/ Nacht-, Hose e, Jacke e, Jeans e (Pl.), Kleid s, Mantel r, Nummer e, Pullover r, Tasche e, T-Shirt s, Uhr e, Anorak r, Schuhe e (Pl.)/Hand-, Hausschuhe, Stiefel e (Pl.), Mütze e, Schal r, Bluse e, gelb, lila, orange, pink, rosa, rot, sauber, schmutzig, schön, tragen</p>
<p>11 Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové smerovania v športe Čestnosť športového zápolenia</p>	<p>Tennis s, Gymnastik e, Spiel s, Sport r, Volleyball r, Schwimmen s, Judo s, Segeln s, Hockey s, Boxen s, Reiten s, Rudern s, Radfahren r, Fußball r, Tischtennis s, Handball r, Hobby s, Kanufahren r, Basketball r, Segen s, rennen, spielen, Eishockey, Fußball, Tennis usw. spielen, Sport machen, turnen, laufen, spielen, gewinnen, schaffen, verlieren</p>
<p>12 Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb</p>	<p>Adresse e, E-Mailadresse e, Bank e, Brief r, Cent r, E-Mail e Mail e/s, Euro r, Geld s, Hilfe e, Karte, Postkarte e, Kilo(gramm) s, Liter r(s), Briefmarke e, Handynummer e, Paket s, Polizei e, Post e, Supermarkt r, Telefon s, Verkäufer r,-in e, hoch, kaputt, teuer, voll (tanken), finden, geben, helfen, hören, kosten, nichts kosten, rufen, schicken, suchen, telefonieren, verstehen, zahlen</p>
<p>13 Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest</p>	<p>Stadt e, Kirche e, Rathaus s, Brücke e, Dom, r, Schule e, Park r, Bahnhof r, Zoo r, Platz r, Bahnhof r, Krankenhaus s, Bank e, Burg e, Postamt s, Bäckerei e, Metzgerei e, Markt r, Berg r, Land s, Meer s, Natur e, Park r, See r, See</p>

	e , Wald r, Slowakei e, Ungarn s, Österreich s, Polen,
14 Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie Kultúra a jej vplyv na človeka Umenie a rozvoj osobnosti Kultúrny život	Kino s, Musik e, Theater s, ins Kino gehen, Musik hören, ins Theater gehen
15 Človek a spoločnosť; komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	Adverb r, Adjektiv s, Seite e, Sprache e, Text r, Nomen s, Verb s, Wort s, gut, langsam, laut, leicht, leise, richtig, schlecht, schnell, schwer, bedeuten, lernen, fragen, heißen, hören, zuhören, können, korrigieren, lesen, sagen, schreiben, sprechen, verstehen, wiederholen
16 Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	Computer r, Disco e, Fernseher r, Freundschaft e, Internet s, sich treffen, etwas unternehmen, miteinander sprechen, sich unterhalten
17 Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie nezamestnanosť	Arzt r, Ärztin e, Beruf r, Lehrer r, Lehrerin e, Maurer r, Verkäufer r, Verkäuferin e, Bäcker r, Bauarbeiter r, Gärtner r, Gärtnerin e, Koch r, Köchin e, Mechaniker r, Maler r, schlecht, schwer, arbeiten, finden, machen, schicken, suchen, verkaufen, helfen, nehmen, sprechen, treffen, einladen, ausladen, wollen
20 Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	meine Heimat, Slowakei e, Slowake r/-in e, slowakisch, Nikolaus r, Fest s, Weihnachten s, zeigen, erzählen, erfahren, kennen, können, abfahren, anrufen, aufgeben, fahren mit
21 Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	BRD e, Deutschland s, deutsch, Deutscher r, Deutsche e, Österreich s, Österreicher r, Österreicherin e, Schweiz e, schweizerisch, Schweizer r, Schweizerin e, besuchen, ansehen, erfahren, erzählen, mitfahren

10. Obsahový štandard pre 6. ročník

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa začali učiť nemecký jazyk v rámci primárneho vzdelávania. Obsahový štandard je vymedzený pre 6. ročník, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré

si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Kompetencia č.1:,, Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Kontakt aufnehmen <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Aufmerksamkeit wecken <i>Upútať pozornosť</i>	Bitte? Hallo! .	Ustálené slovné spojenia	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialógy - neverbálna komunikácia - hovorový štýl Typy textov: úryvok a dramatizácia rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Begrüßen <i>Pozdraviť</i>	Hallo! Grüß dich! Grüß Gott! Guten Morgen Herr... /Frau...! Guten Tag ! Tag,...! Guten Abend! Abend,...! Gute Nacht! Nacht...! Wie geht es dir? Wie geht es ?	Oznamovacia veta – slovosled v hlavnej vete Osobné zámená <i>ich, du, er, sie, es</i> Privlastňovacie zámená v nominatíve a v akuzatíve .		
	<i>Grüß erwidern</i> Odpovedať na pozdrav <i>Sich Verabschieden</i> Rozlúčiť sa	Hallo! Guten Morgen! Guten Tag! Guten Abend! Gute Nacht! Tschuss! Bis dann! Auf Wiedersehen! Danke, prima/ gut/ nicht so gut/ es geht/ schlecht. Und dir?			
	<i>Dank und Anerkennung ausdrücken</i> Poďakovať sa a vyjadriť uznanie	Danke. Das ist nett.../das ist aber nett.../Oh, vielen Dank.			
	<i>Sich vorstellen</i> Predstaviť sa	Ich bin... Ich heiße... Ich wohne in.. Ich komme aus...			
	<i>Jemanden vorstellen</i> Niekoľko predstaviť	Das ist mein Freund../meine Freundin ..ist der Freund/ die Freundin von.... Hier ist...			

Kompetencia č.2: „ Vypočut' si a podať informácie “ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Informationen anhören und eine Information geben <i>Vypočut' si a podať informácie</i>	sich informieren <i>Informovať sa</i>	Bist du... (müde/krank)? Kommst du aus ...? Was ist das? Ist das...? Wie ist...? Wer ist das? Mochtest du ..? Trinkst du? Was mochtest du? Magst du..?	Opytovacia veta Časovanie pomocného slovesa <i>sein</i> , tvorba otázky, odpovede a záporu. Ja/nein (Ist das...? Bist du...?)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátke telegramy, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, blahoželanania, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod	Služby: pošta, miestne úrady, polícia atď.
	Bestätigen und auf etwas bestehen <i>Potvrdiť a trvať na niečom</i>	Ja, das stimmt Ja, hier ist... Nein, tut mir leid. Nein, hier ist nicht. Ich mochte/ ich mochte nicht...	Opytovacie zámená <i>wer, wo woher, was, wie, wann</i> Modálne slovesá <i>mogen, mochten</i> Časovanie v prítomnom čase		
	Ankündigen <i>Oznámiť</i>	Ich bin hier. Ich bin in.. Ich komme... Ich fahre nach...	Časovanie v prítomnom čase Pozícia modálnych slovies vo vete, slovosled v oznamovacej a opytovacej vete Oznamovacia veta – slovosled v hlavnej vete		

Kompetencia č.3: „ Vybrať si z ponúknutých možností “ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Aus den angebotenen Möglichkeiten auswählen	Identifizieren <i>Identifikovať</i>	Wer bist du? Er ist klein,... Sie ist groß,... Sie ist 20 Jahre alt. Das ist ein Ball/eine Tasche... der/die/das kein/keine...mein/meine.	Člen podstatných mien v nominatívne a v akuzatívne (určitý/neurčitý člen) Základné číslovky 30 - 100	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového	Základné pravidlá a rozdiely pri nákupoch.

<i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>		.. dein/deine... Heißt du...? Ich heiße nicht... Wo bist du?... Hier/dort... Ich bin... Hier wohnt ein Junge... ein Mädchen Wer bist du?	Prídavné meno ako predikativ (Der Garten ist klein.) Osobné zámená v nominatíve (Personalpronomen)	štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod	
	Beschreiben <i>Opísať</i>	Er/Sie/Es/Das ist... Ihr seid... Wir/Sie sind... Hier ist/sind... Vorne/hinten/rechts /links. Er/Sie/Es hat... Er/Sie/Es ist... Er hat einen Bruder/ eine Schwester. (Akkusativergänzung) Der Garten ist klein. Er sieht schlecht aus	Obligatórne zámeno „es“ (unpersönliches „es“) Es ist warm, gross, klein. Wie geht es dir? Ustálené slovné spojenia Pomocné slovesá <i>haben, sein</i> Časovanie v prítomnom čase Zápor <i>kein</i> pred podstatným menom v nominatíve a v akuzatíve Zápor <i>nicht</i> po slovese Spojky <i>und, und auch, aber, sondern</i> Použitie a slovosled vo vete		
	Bestätigen/ ablehnen <i>Potvrdiť /Odmietnuť</i>	Ja, natürlich, das ist der/die/das... Ja, das geht... In Ordnung. Nein, danke. Nicht so... Ja, aber das ist sehr teuer/sehr alt. Das stimmt, aber ich finde...			

Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Ansichten ausdrücken <i>Vyjadriť názor</i>	Ansicht /Meinung ausdrücken <i>Vyjadriť názor</i>	Ich finde, der.../das.../die... Das mag ich/mag ich nicht. Ich glaube/ denke/ meine/, der./die.. /das... ist prima. Das ist prima/doof. Das ist interessant. Das finde ich gut/toll/Spitze/	Ustálené slovné spojenia Častice (Demonstrativpronomen) <i>der, das, die</i> Modálne slovesá wollen, möchten v	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, pozvánky,	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, styku.

		nicht gut/blöd/langweilig. Den.../die.../das... finde ich nicht interessant	prítomnom čase Slovosled v hlavnej vete s modálnym slovesom	pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	
	Zustimmung ausdrücken <i>Vyjadriť súhlas</i>	Das stimmt. Das ist richtig. Ja, das ist wahr. Kein Problem,...	Zvolacia veta Deklinácia určitého člena v nominatíve a v akuzatíve		
	Widerspruch ausdrücken <i>Vyjadriť nesúhlas</i>	Nein, das stimmt nicht... Das ist nicht wahr	Ustálené slovné spojenia (Ich fahre mit dem Auto. Wo geht es hier zum Bahnhof?)		
	Trotz ausdrücken <i>Vyjadriť vzdor</i>	Das geht aber nicht so. Ich möchte lieber... Ich will unbedingt ...			
	Protestieren <i>Protestovať</i>	Ich bin dagegen! Ich möchte... nicht... Ich will... nicht...			
	Grad der Gewissheit ausdrücken <i>Vyjadriť stupeň istoty</i>	Ich bin ganz sicher.../nicht sicher...			

Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Willen äußern <i>Vyjadriť vôľu</i>	Wunsch ausdrücken <i>Vyjadriť želania/ túžbu</i>	Ich will... Ich möchte lieber... Ich wünsche mir...	Modálne slovesá <i>wollen, möchten</i> Predložka <i>an (+ dem)</i>	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, požvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Pläne ausdrücken <i>Vyjadriť plány</i>	Hausaufgaben mache ich heute/morgen . Am Wochenende fahre ich nach.../besuche ich Peter/spiele ich Fußball/gehe ich ins Kino. Am Samstag möchte ich tanzen.	Wann? Am Montag, am Dienstag/am... Ustálené slovné spojenia		

Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Fähigkeit ausdrücken <i>Vyjadriť schopnosť</i>	Kenntnisse ausdrücken <i>Vyjadriť vedomosti</i>	Ich kann gut... /sehr gut... .	Časovanie modálneho slovesa <i>können</i> , tvorba otázky, odpovede a záporu. Časovanie v prítomnom čase Predložky – <i>in, nach, aus</i> <i>Wo?</i> in Bratislava wohnen, in Bratislava/ in der Slowakei/in der Türkei/in der Schweiz sein <i>Wohin?</i> nach Košice fahren/in die Slowakei/in die Türkei/in die Schweiz fahren <i>Woher?</i> aus der Slowakei kommen/aus Bratislava kommen Pomocné slovesá haben, sein (zápor, časovanie v prítomnom čase)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché telefonické rozhovory, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Záujmy a záľuby mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine
	Nichtwissen ausdrücken <i>Vyjadriť neznalosť</i>	Ich kann nicht gut/...			
	Fähigkeit ausdrücken, etwas zu tun <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	Fähigkeit ausdrücken, etwas zu tun <i>Vyjadriť schopnosť</i> .			

Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Gefühle	Freude, Glück, Zufriedenheit ausdrücken <i>Vyjadriť</i>	Ja, toll/klasse/prima! Das macht Spaß/Oh, super.	Ustálené slovné spojenia	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť,

äußern <i>Vyjadriť pocity</i>	<i>radost', šťastie, uspokojenie</i>	Vielen Dank/das ist sehr nett	Obligatórne zámeno <i>es</i> Valencia slovíes (Ich kann nicht schlafen. (ohne Ergänzung) Sie ist in Deutschland (lokale Situativergänzung) Ich gehe nach Hause. (Direktivergänzung,) ako ustálené slovné spojenia.	uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod	nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny
	Traurigkeit, Betrübtheit ausdrücken <i>Vyjadriť smútok, skl'účenosť</i>	Es geht mir gar nicht gut. Was mache ich jetzt bloß? Das tut mir Leid. Ich bin traurig			
	Mitleid ausdrücken <i>Vyjadriť súcit</i>	Es tut mir Leid. Ich denke an dich. Ich bin für dich da. Ich möchte dir helfen.			
	Trösten, unterstützen, Mut geben <i>Utešiť, podporiť, dodať odvahu</i>	Keine Angst! Das ist nicht/nicht mehr so schlimm. Du Arme Susi ...			

Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interesse und Geschmack zeigen <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	ausdrücken ,was ich gern habe, was mir gefällt, was ich anerkenne, <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	mag ich/mag ich sehr ... gefällt mir gut ... habe ich gern/sehr gern .	Slovesá mögen, gern haben, nicht gern haben (časovanie v prítomnom čase) .	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: jednoduché osobné listy, reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajín cieľového jazyka
	Wen/was ich nicht gern habe, auszudrücken <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	Ihn/sie/es/das... mag ich/mag ich nicht ...habe ich gern/nicht gern			

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf Verletzung der Regeln oder Pflichten reagieren <i>Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností</i>	Sich entschuldigen <i>Ospravedlniť (sa)</i>	Ach, Entschuldigung! Entschuldigen Sie bitte, ich komme zu spät Entschuldigen Sie bitte, ich habe keinen/kein/kein.... Entschuldigung, ich habe den/die/ das/ meinen/meine/ mein..... vergessen	Ustálené slovné spojenia Akuzatív podstatného mena (člen určitý <i>den/die/das</i> , záporný neurčitý člen <i>keinen/keine/kein</i> , privlastňovacie zámeno <i>meinen/meine/mein</i>)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.

Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Beim ersten Treffen reagieren <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Jemanden jemandem vorstellen <i>Predstaviť niekoho niekomu</i>	Das ist..., die Freundin von.../der Freund von.../ die Mutter von... Das ist mein.../meine... Kennst du... schon? Wer ist das?	Opytovacia, oznamovacia veta Ustálené slovné spojenia (es freut mich, Willkommen, kommen Sie rein)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce
	Sich vorstellen <i>Predstaviť sa</i>	Ich bin... Ich heiße...	Predložka <i>von</i> Wem? (Peter, Lisa..)		
	Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Es freut mich. Freut mich sehr.			
	Begrüßen/Willkommen heißen <i>Privítať</i>	Willkommen! Kommen Sie rein!			

FYZIKA

Inovovaný školský vzdelávací program šANca pre všetkých				
ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka 2, Šaľa				
Názov predmetu	FYZIKA			
Časový rozsah výučby/ročník	6. ročník	7.ročník	8. ročník	9. ročník
	2 hodiny týždenne	1 hodina týždenne	2 hodiny týždenne	2 hodiny týždenne
	66 hodín ročne	33 hodín ročne	66 hodín ročne	66 hodín ročne
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie			
Forma štúdia	denná			
Vyučovací jazyk	slovenský			

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied. Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy. Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách. Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce –pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých –kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Proces plnenia a dosiahnutia vyššie uvedených vytýčených cieľov je založený na získavaní a rozvíjaní kľúčových kompetencií (spôsobilostí), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať, to znamená uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Zmyslom a cieľom vzdelávania je vybaviť všetkých žiakov súborom kľúčových kompetencií na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná, a pripraviť ich tak na ďalšie vzdelávanie a uplatnenie v spoločnosti. Osvojovanie kľúčových kompetencií je proces dlhodobý a zložitý, ktorý má svoj začiatok už v predškolskom vzdelávaní, pokračuje v základnom a strednom vzdelávaní a postupne sa dotvárajú v ďalšom priebehu života. Úroveň kľúčových kompetencií, ktoré žiaci dosiahnu na konci základného vzdelávania, nie je možné ju považovať za konečnú, ale získané kľúčové kompetencie tvoria dôležitý základ pre celoživotné učenie žiaka, jeho vstup do života a do pracovného procesu.

Kľúčové kompetencie nie sú od seba izolované, rôznymi spôsobmi sa prelínajú, sú multifunkčné, majú nadpredmetovú podobu a možno ich získať vždy len ako výsledok celkového

procesu vzdelávania. Preto k ich získavaniu a rozvíjaniu musí smerovať a prispievať celkový vzdelávací obsah i aktivity a činnosti, ktoré v škole prebiehajú.

V etape základného vzdelávania vo vyučovacom predmete fyzika budeme rozvíjať tieto kľúčové kompetencie :

🕒 **kompetencia k učeniu a celoživotnému učeniu sa**

- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie, plánuje, organizuje a riadi vlastné učenie, prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a celoživotnému učeniu
- vyhľadáva a triedi informácie na a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie ich efektívne využíva v procese učenia, tvorivých činnosti a v praktickom živote
- pracuje s všeobecne používanými termínmi, znakmi a symbolmi, dáva veci do súvislosti, prepája do širších celkov poznatky z rôznych vzdelávacích oblastí a na základe toho si vytvára komplexnejší pohľad na matematické, prírodné, spoločenské a kultúrne javy
- spoznáva zmysel a cieľ učenia, má pozitívny vzťah k učeniu, posudzuje vlastný pokrok a určí prekážky alebo problémy, ktoré mu bránia v učení, naplánuje si, akým spôsobom by mohol svoje učenie zdokonaľiť, kriticky zhodnotí svoje učenie a diskutuje o nich
- samostatne či v spolupráci s ostatnými žiakmi systematicky pozorovať rôzne fyzikálne objekty, procesy a ich vlastnosti a merať rôzne fyzikálne vlastnosti objektov, výsledky svojich pozorovaní a meraní spracovávať, vyhodnocovať a ďalej využívať pre vlastné učenie
- samostatne alebo v spolupráci s ostatnými žiakmi robiť experimenty, ktoré buď overujú alebo potvrdzujú vyslovované hypotézy alebo slúžia ako základ pri odhaľovaní fyzikálnych zákonitostí, z ktorých môžu žiaci vychádzať v ďalších svojich poznávacích aktivitách
- vyslovovať v diskusiách hypotézy o fyzikálnej podstate študovaných javov alebo ich priebehu, overovať rôznymi prostriedkami ich pravdivosť a využívať získané poznatky k rozširovaniu vlastného poznávacieho potenciálu

🕒 **kompetencia riešiť problémy**

- rozpoznávať problémy v priebehu fyzikálneho vzdelávania žiakov pri využití všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii, napr. dostupné metódy pozorovania, merania, experimentovania, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.
- vyjadriť či formulovať (jednoznačne) problém, na ktorý narazí pri svojom fyzikálnom vzdelávaní
- hľadať, navrhovať či používať rôzne ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, ak doterajšie metódy, informácie alebo prostriedky nevedli k cieľu
- posudzovať riešenie daného fyzikálneho problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektívnosti a z týchto hľadísk porovnávať i prípadné rôzne riešenia daného problému, sleduje vlastný pokrok pri riešení problému
- korigovať chybné riešenia problému
- používať osvojené metódy riešenia fyzikálnych problémov aj v iných oblastiach ich vzdelávania, pokiaľ sú tieto metódy v týchto oblastiach použiteľné
- kriticky myslí, vydáva premyslené rozhodnutia, ktoré je schopný obhájiť, uvedomuje si zodpovednosť za svoje rozhodnutia a výsledky svojich činností zhodnotí

ⓐ **sociálne komunikačné kompetencie**

- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory v logickej následnosti, vyjadruje sa výstižne, súvislo a kultivovane
- pozorne počúva, čo hovoria druhí, rozumie im a vhodne na nich reaguje, účinne sa zapája do diskusií, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje
- rozumie rôznym typom textov a záznamov, obrazových materiálov
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa spolu s učiteľmi na vytváraní pravidiel práce v tíme, na základe poznania alebo prijatia novej úlohy v pracovnej činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v tíme, na základe ohľaduplnosti a úcty pri jednaní s druhými ľuďmi prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov, v prípade potreby poskytne pomoc alebo o ňu požiada
- zapája sa do diskusie v malej skupine i v rozhovore celej triedy, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí, rešpektuje rôzne hľadiská a čerpá poučenie z toho, čo si druhí ľudia myslia, hovoria a robia
- vytvára si pozitívnu predstavu o sebe samom, ktorá podporuje jeho sebadôveru a samostatný rozvoj, ovláda a riadi svoje konanie a správanie tak, aby dosiahol pocit sebauspokojenia a sebaúcty.

ⓐ **kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky**

- používa matematické myslenie na riešenie praktických fyzikálnych problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky)

ⓐ **kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií**

- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Ciele, výchovné a vzdelávacie stratégie vo výučbe predmetu fyzika budeme plniť a rozvíjať v rámci týchto tematických okruhov:

1. **Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies**
2. **Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch**
3. **Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok**
4. **Teplo**
5. **Svetlo**
6. **Sila a pohyb. Práca. Energia**
7. **Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod.**

Stratégia vyučovania

V organizačných spôsoboch vyučovania fyziky sa chceme predovšetkým zaoberať:

- *problémovým vyučovaním* – spočíva v tom, že v procese riešenia špeciálne vypracovaného systému problémov a problémových úloh získavajú žiaci skúsenosti z tvorivej činnosti, prebieha tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti
- *projektovou výučbou* - ktorá stimuluje aktivitu žiaka, praktické riešenie úloh, jeho záujem o študovanú problematiku a možnosť prejaviť sa v plnej šírke

- *skupinovým a kooperatívnym vyučovaním*, kde sa do popredia dostávajú sociálne-komunikačné kompetencie, celoživotné pravidlá (aktívne počúvanie, dôvera, pravdivosť, úcta, výkon), súťaživosť je
- nahradená spoluprácou

V metódach vyučovania fyziky použijeme:

- participatívne metódy: - dialóg, diskusiu
- situačné metódy (riešenie problémovej úlohy smedzipredmetových vzťahov)
- brainstormingové metódy (burza dobrých nápadov)
- kognitívne metódy - rozumové spracovanie informácií sprostredkované výklad prostredníctvom textov z učebníc, encyklopédií..., médiami
- zážitkové metódy podporujúce spontánne učenie sa
- skúsenostné metódy podporujúce zámerné učenie

Podľa fáz vyučovacieho procesu použijeme metódy motivačného, expozičného, fixačného charakteru a diagnostické metódy.

Použitie aktivizujúcich metód práce budeme zabezpečovať využívaním vhodných demonštračných pomôcok, didaktickej techniky a IKT pre samostatnú a tvorivú prácu.

Učebné zdroje:

Učiteľ pri svojej práci používa: učebnice, zbierky úloh, internet, odbornú literatúru, encyklopédie, dostupné pomôcky

Lapitková, V. : Fyzika pre 6. roč. ZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava, prvé vydanie, 2010, schválilo MŠ SR pod č. MŠSR-2010-193/323-2:919

Lapitková, V. : Fyzika pre 7. roč. ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Pedagogické vydavateľstvo Didaktis, s.r.o., Bratislava, prvé vydanie, 2010, schválilo Ministersvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pod č. MŠSR-2010-200894/48911:4-919

Lapitková, V. : Fyzika pre 8. roč. ZŠ a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Vydavateľstvo Matice slovenskej, s.r.o., Martin, prvé vydanie 2012, schválilo

Ministersvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pod č. MŠSR-2012-698/1199:2-919

Lapitková, V. : Fyzika pre 9. roč. ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom,

EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava, prvé vydanie, 2012, schválilo Ministersvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pod č.2012-15017/42141:4-919

Janovič, J. – Kolářová, R. – Černá, A.: Fyzika pre 6. roč. ZŠ A,B, Bratislava: SNP 2007

Bohuněk, J. – Kolářová, R. – Janovič, J.: Fyzika pre 7. roč. ZŠ A,B, Bratislava: SNP 2000

Kolářová, R. – Chytilová, M. – Klivanec, D. – Žampa, K. – Janovič, J. : Fyzika pre 8.roč. ZŠ A,B, Bratislava: SNP 2001

Janovič, J. – Chalupková, A. - Lapitková, V. : Fyzika pre 9. ročník ZŠ, Bratislava: SNP 2000

Macháček, M.: Fyzika pre 6. roč. ZŠ, 1. diel, 2. diel, Bratislava: SPN 1996

Macháček, M : Fyzika pre 7. roč. ZŠ, 1. diel, 2. diel, Bratislava: SPN 1992

- Macháček, M.: Fyzika pre 8. roč. ZŠ, 1. diel, 2.diel, Bratislava: SPN 1993
- Macháček, M.: Fyzika pre 9. roč. ZŠ, 1. diel, 2.. diel, Bratislava SPN 1999
- Šmatinová, A.: Zbierka úloh z fyziky pre 6.-8. roč. ZŠ, Bratislava: SPN 1995
- Bohuněk, J.: Zbierka úloh z fyziky pre ZŠ, 1., 2., 3. diel, Bratislava: SPN 1994
- 45 ľahkých pokusov, ktoré realizujú malí debrujári 1,2,3,4, Bratislava: AMAVET 1996
- Varikaš, V.M. – Varikaš, I.M. – Kimbar, B.A.: Fyzika v živej prírode, Bratislava: SPN 1990
- Borec, T. : Dobrý deň, pán Ampér, Bratislava: Vydavateľstvo technickej a ekonomickej literatúry 1978
- Bohuněk, J. – Vachek, J. – Volf, I.: Doplnok k učivu fyziky pre 7. roč. ZŠ s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov, Bratislava: SPN 1992
- Klivanec ,D. – Unegermann, Z. – Hlad, O.: Doplnok k učivu fyziky pre 8. roč. ZŠ s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov, Bratislava:1986
- Kalužay, J. – Zeman, M.: 500 riešených úloh z fyziky, Bratislava: Alfa 1973
- Vachek, J. – Volf, I.: Doplnok k učivu fyziky pre 7. roč. ZŠ s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov, Bratislava: SPN 1985
- Pracovné zošity:
- Marenčáková, A. : Pomocník z fyziky 6, pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným študiom, Orbis Pictus Istropolitana Bratislava, 2010
- Kelecsényi, P. : Pracovný zošit z fyziky pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným študiím, Mapa Slovakia Plus, s.r.o, Bratislava,2010
- Exkurzie (Hvezdáreň Hlohovec, Planetárium Žiar nad Hronom, Jadrová elektrárň Mochovce, Prírodovedné a Dopravné múzeum Bratislava a pod.)
- Běloun, F. – Chytilová, M. – Kolářová, R. – Petera, M. – Vojtík, J.: Tabuľky pre ZŠ,
Bratislava: SPN 1990

Rovnako budeme využívať pracovné listy vypracované učiteľmi a metodický materiál, ktorý bude prístupný napr. na internete, IKT technológie a počítačovú učebňu, interaktívnu tabuľu, PC s pripojením na internet, edu-CD zo školských zdrojov

Metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie ako výsledok komunikácie žiak-učiteľ-rodíč má poznávaciu, motivačnú a konatívnu funkciu.

- formatívne-spätnoväzbové hodnotenie využijeme vtedy, keď sa dá určitý výkon žiaka ešte zlepšiť. Nedostatky a chyby netrestáme, ale považujeme za nevyhnutné rozvojové možnosti, ktoré posúvajú žiaka dopredu

- diagnostické hodnotenie: pri hodnotení sa sústreďíme na konkrétneho žiaka, na to, v čom urobil pokrok s prihliadnutím na špecifické povahové, inteligenčné a sociálne zvláštnosti individuálnej osobnosti
- budeme hodnotiť rozsah, v akom si osvojili zručnosti, vedomosti, spôsobilosti, ktoré budú potrebovať vo svojom živote
- budeme hodnotiť chápanie súvislostí a medzipredmetových spôsobilostí
- budeme hodnotiť hĺbku osvojenia fyzikálnych pojmov, zákonov, definícií fyzikálnych veličín a jednotiek predovšetkým pri riešení úloh s rôznym stupňom obtiažnosti
- budeme hodnotiť ako vie žiak analyzovať pozorované javy a vysvetliť príčinnú-následnú vzťahy pri interpretácii fyzikálnych javov, zručností a návyky budeme hodnotiť pri riešení experimentálnych úloh a projektov
- budeme prihliadať pri hodnotení na vyjadrovacie schopnosti, jazykovú a terminologickú správnosť
- pri hodnotení použijeme tri druhy skúšok – ústnu, písomnú a projekty a experimentálnu činnosť podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu
- písomné skúšky po tematických celkoch v rozsahu 20 – 30 minút budeme hodnotiť bodovo a podľa stupnice uvedenej v závere
- hodnotiť budeme slovné, znakové, bodovo s dodržaním zásady pozitívnosti, netransparentnosti, individuálneho prístupu a novosti aj referáty vypracované žiakmi

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR.

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami budeme dodržiavať pokyny a odporúčania CPPP a Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, príloha č.2, ktoré schválilo MŠ SR. V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa. Pri hodnotení učebných výsledkov budeme rešpektovať jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka budeme postupovať podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga. Pri skúšaní bude učiteľ uprednostňovať takú formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia.

Hodnotenie prospechu:

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a praktické činnosti. Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Chápe vzťahy medzi prírodnými javmi, zákonitosťami a teóriami. Myslí logicky správne. Grafický prejav je estetický. Svoje vedomosti a zručnosti vie prezentovať na zodpovedajúcej úrovni.

Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a praktické činnosti. Ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. V jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti a presnosti. Grafický prejav je prevažne estetický.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak osvojené vedomosti a zručnosti interpretuje samostatne s občasnými usmerneniami vyučujúceho. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. Grafický prejav je menej estetický.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a praktických činností je málo pohotový. Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov. Jeho logika myslenia je na nižšej úrovni a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. Grafický prejav je málo estetický.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak vedomosti, zákonitosti a zručnosti požadované učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi si neosvojil, má v nich závažné nedostatky. Je nesamostatný v myslení a pri využívaní poznatkov.

Hodnotenie písomných prác, po sčítaní bodov, podľa percentuálnej úspešnosti :

- 100% - 90% - stupeň 1 – výborný,
- 89% - 75% - stupeň 2 – chváľitebný,
- 74% - 50% - stupeň 3 – dobrý,
- 49% - 25% - stupeň 4 – dostatočný,
- 24% - 0% - stupeň 5 – nedostatočný.

Hodnotenie projektov a experimentálnej činnosti:

Pri projektoch bude učiteľ hodnotiť:

- odbornú úroveň;
- kvalitu výstupu, grafickú úroveň;
- úroveň obhajoby;
- využitie dostupných zdrojov – internet, použitá literatúra;
- vypracovanie protokolu na požadovanej úrovni.

Projekty a experimentálnu činnosť hodnotí každý žiak tabuľkou

Meno hodnotiteľa:				
Č. projektu	1.	2.	3.	4.
Prezentácia (max. 4 bodov)				
Vzhľad/funkčnosť (max. 3 body)				
Písomná časť- protokol (max. 3 body)				
Súčet bodov				

Po sčítaní bodov sú projekty a experimentálna činnosť hodnotené stupnicou uvedenou pri písomnej skúške.

Prierezové témy:

Prierezové témy	Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies	Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch	Teplota. Skúmanie premenlivosti skupenstva látok	Teplo	Svetlo	Sila a pohyb. Práca. Energia	Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod.
Osobnostný a sociálny rozvoj	x	x	x	x	x	x	x
Výchova k manželstvu a rodičovstvu							
Environmentálna výchova	x	x	x	x	x	x	x
Mediálna výchova					x	x	x
Multikultúrna výchova							
Ochrana života a zdravia	x	x	x	x	x	x	x

UČEBNÉ OSNOVY:**POZNÁMKY**

Počet hodín pri tematických celkoch je len orientačný. V prípade potreby sa bude prispôsobovať potrebám žiakov (ich schopnostiam a možnostiam).

Fyzika: 6. ročník

Hodinová dotácia: 2 hod. týždenne / 66 hod. ročne

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies 38h

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak</p> <p>na konci 6. ročníka základnej školy vie /dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies, - overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies, - rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies, - odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt, - zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, - prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, - rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky, - zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu, - použiť postup riešenia problémov: predpoklad –experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, - rozlíšiť termíny látka a teleso, - porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies, - vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.	<p>1.1</p> <p>Vlastnosti kvapalín a plynov 16h</p> <p>Vlastnosti kvapalín – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť.</p> <p>Pascalov zákon využitie vlastností kvapalín</p> <p>Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia, objem, značka V</p> <p>Jednotky objemu 1 ml, 1 l.</p> <p>Vlastnosti plynov, stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínanosť, deliteľnosť.</p> <p>Využitie vlastností plynov.</p> <p>Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov.</p> <p>fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky</p> <p>Zhrnutie vlastností kvapalín a plynov.</p> <p>1.2</p> <p>Vlastnosti pevných látok a telies. 22h</p> <p>Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť.</p> <p>Meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plynných telies.</p> <p>Meranie hmotnosti telies, značka m</p> <p>Jednotky hmotnosti g, kg, t</p> <p>Dĺžka. Odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah), značka d</p> <p>Jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km.</p> <p>Jednotky objemu cm³, dm³, m³, určenie objemu pravidelných telies(kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca</p> <p>Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies</p>

2. Správanie telies v kvapalinách a plynoch 28h

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak</p> <p>na konci 6. ročníka základnej školy vie /dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riešiť problémy postupom: formulovanie problému –vyslovenie hypotézy –realizácia pokusov a meraní –spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, - prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, - určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, - zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky - vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, - riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty, - vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty, - vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.	<p>2.1</p> <p>Správanie telies v kvapalinách 24h</p> <p>plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu</p> <p>hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m/V$</p> <p>vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky</p> <p>hustota kvapalín , vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami</p> <p>porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>vplyv teploty na hustotu</p> <p>2.2</p> <p>Správanie telies v plynoch 4h</p> <p>správanie sa telies (bubliniek)vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch</p> <p>hustota plynov</p>

Biológia

Inovovaný školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J. C. Hronského, Krátka ul.2, Šaľa					
Názov predmetu	Biológia				
Ročník	5. roč.	6. roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Časový rozsah výučby	2 hod./týždeň 66 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	2 hod./týždeň 66 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

1.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda dostávajú žiaci príležitosť skúmať prírodu a poznávať ju ako systém, ktorého súčasťou sa na seba pôsobia a vzájomne sa ovplyvňujú, čím sa priebežne menia. Na tomto poznaní je založené pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav vrátane človeka. Činnosť a bádateľský charakter vyučovania prírodovedných predmetov umožňuje žiakovi hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým aj uvedomiť si užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikácií v praktickom živote.

Biológia umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a ich vzťah k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vede k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a k ochrane jeho zdravia. Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka.

Učivo v **5. – 6. ročníku** je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupnému prehĺbovaniu poznatkov.

2.Ciele vyučovacieho predmetu .

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje :

- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody
- viesť k schopnosti triediť informácie osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu
- poznať globálne problémy súčasného sveta, príčiny, následky a možnosti riešenia
- chápať potrebu trvalo udržateľného prírodného prostredia a zdravia
- poznať zložky ekosystému najbližšieho okolia (regionálna výchova)
- rozvíjať aktívny záujem a pozitívny vzťah k prírode
- získať schopnosti a teoretické vedomosti vedieť využiť v praktickom živote
- poznať systém ochrany prírody v SR (zákony, nariadenia ...)

Kompetencie v oblasti prírodných vied

Poznať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydliá ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, poznať zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.

Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.

Poznať základnú stavbu a funkcie sústav orgánov človeka, zásady starostlivosti prvej predlekárskej pomoci pri bežných poraneniach. Rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela, ako celostného systému z hľadiska ochrany zdravia a zdravého životného štýlu.

Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a významu jej poznávania. Poznať základnú stavbu a stavebné jednotky Zeme, podstatné zmeny v zemskej kôre, základné vonkajšie a vnútorné geologické procesy, súvislosti geologického vývoja Zeme, prírody a človeka.

Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.

Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérií, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.

Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele chceme dosiahnuť rozvíjaním ďalších **klúčových kompetencií** žiakov

a.) v oblasti komunikačných schopností :

- identifikovať a správne používať základné biologické pojmy
- vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, ich podstatu a vzájomné vzťahy
- vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje

- porozumieť textovým, číselným a grafickým informáciám a využívať ich pri samostatnej a skupinovej činnosti
- vyhľadávať, triediť a spracovávať a využívať informácie a dáta z rôznych zdrojov
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie na základe danej štruktúry
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti

b.) v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti
- samostatne podľa inštrukcií pozorovať, experimentovať a odhadovať

c.) v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať, preberať zodpovednosť za seba a svoju prácu
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

d.) v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností :

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach
- aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa budú zohľadňovať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby nadaných žiakov. Budú sa im prispôsobovať formy, metódy a techniky na vyučovacích hodinách.

Pri voľbe vyučovacích **metód a foriem** sa bude akceptovať skutočnosť, že výška nadania jednotlivých žiakov je rôzna, čomu treba prispôbiť aj rôznu náročnosť zadaní a úloh pre relatívne menej, stredne a vysoko nadaných.

Učiteľ bude pri tom prihliadať na obsah vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zamerané na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov.

Žiaci takto získavajú pomocou modifikovaných edukačných metód hlbšie vedomosti a spôsobilosti lepšie chápať fakty v rôznych kontextoch, osvojiť si spôsoby práce s informáciami vrátane ich samostatného vyhľadávania, kombinovania, využívania i tvorby nových poznatkov.

Organizačné formy

1. Vyučovacia hodina

základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu.

2. Terénne pozorovania a praktické aktivity

3. Exkurzie podľa podmienok školy, pričom sa dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

4. Besedy s odborníkmi podľa tematického celku (poľovník, ochranár, ornitológ, rybár, lekár, zverolekár, zdravotná sestra a pod.)

5. Zapájanie sa do projektov mimovládnych organizácií schválených MŠVVaŠ SR (npr. Ekologická stopa)

6. Práca s portálom Naučte viac – pomocou pracovných zošitov s napojením na Planétu vedomostí

Vyučovanie bude prebiehať v kmeňových triedach, v počítačovej učebni, v prírodnom prostredí areálu školy, v školskej učebni v prírode a v širšom okolí školy

Vyučovacie metódy

Voľba metód bude závisieť od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia školy.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť

- **motivačné metódy**, ako je

motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor*

(aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti

Prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

- **expozičné metódy** budeme využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností.

Použijeme *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie*

(logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *beseda* (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),

-**demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (praktické činnosti, pokusy, didaktická hra), *inštruktáž* (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto budú mať *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov budú dôležité *praktické aktivity* (samostatná činnosť na základe inštruktáže) pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu.

Pri pozorovaniach uprednostníme živé biologické objekty, budeme klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov.

Dôraz sa bude klásť na *prácu s knihou a textom* (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), *samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky*

-**Z aktivizujúcich** metód použijeme *diskusiu* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situačnú metódu* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačnú metódu* (sociálne učenie v modelovej predvážanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie),

didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti),

kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

-**Fixačné metódy** ako neoddeliteľnú súčasť vyučovania, napr. *metódy opakovania a*

precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry -

ry, domáce úlohy).

- **Diagnostické metódy** – formou ktorých zabezpečíme korektné a objektívne hodnotenie žiakov.

Keďže sa zvýšila časová dotácia hodín biológie v našej škole na 2 hodiny týždenne, využijeme na rozšírenie a prehĺbenie obsahu učiva odporúčané námety na rozširujúce učivo a tvorbu projektov. Zvlášť u žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa zameriame na také formy práce, ktoré vyžadujú samostatné spracovanie problémových úloh a aktívne vyhľadávanie informácií. Na hodinách vytvoríme priestor pre odborníkov z oblasti biológie aby doplnili poznatky žiakov z praxe a aby žiaci dostali priestor na komunikáciu s nimi. Na podporu samostatných aktivít žiakov využijeme odporúčané námety na **samostatné pozorovania** prípadne zvolíme vlastné témy podľa podmienok a možností školy.

Zo samostatných pozorovaní žiaci spracujú krátku správu (1 – 2 strany) podľa štruktúry:

- **Názov úlohy, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda.**
- **Postup - stručný opis postupu riešenia úlohy.**
- **Zistenia - stručný opis zistení (podľa potreby jednoduchý nákres, schéma, tabuľka a pod.).**
- **Záver – stručné zhrnutie poznatkov z riešenia úlohy.**

Za takto spracovanú správu získa žiak 5 bodov, čo sa rovná stupňu výborný (1)

Počet samostatných pozorovaní v príslušnom ročníku za školský rok je jeden.

Pri tvorbe **projektov** podľa rozhodnutia učiteľa možno využiť vlastné alebo odporúčané námety na tvorbu projektov podľa podmienok a možností školy a žiaka. Cieľom je podpora samostatnej (skupinovej) tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Riešenie by malo byť zamerané na:

-samostatné pozorovanie a jednoduchý prieskum.

-spracovanie zistení a dokumentačného materiálu a využitie výsledkov.

Žiaci môžu riešiť projekt samostatne alebo v skupinách (2 – 3 žiaci) na tému podľa vlastného výberu alebo určenú učiteľom. Na riešenie sa stanoví určitý čas (napr. 1 - 2 mesiace).

Témy a cieľ projektu zodpovedajú schopnostiam a možnostiam žiakov.

Projekt tvorí : a.) písomná časť v rozsahu 2 – 5 strán. Za spracovanie písomnej časti žiaci získajú **5 bodov**

b.) plagát (poster), ktorý žiaci písomne a graficky spracujú na základe vlastného pozorovania (prieskumu) a inštrukcií učiteľa. Optimálne členenie a obsah posteru (v stručnej jednoduchej forme) je nasledovné :

- Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda - **1bod**
- Cieľ – čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť - **1 bod**
- Úlohy - potrebné na dosiahnutie cieľa - **2 body**
- Metódy – postupy na splnenie úloh - **2 body**
- Výsledky - súbor jednoduchých textov, obrázkov, fotografií, nákresov, schém, tabuliek, plánikov alebo iného dokumentačného materiálu - **5 bodov**
- Záver - zhrnutie výsledkov a možnosti (návrhy) ich využitia - **1 bod**

Žiaci budú projekt prezentovať na hodinách biológie. Projekt sa prezentuje slovným komentovaním obsahu posteru v stanovenom časovom limite (napr. 10 min). Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód a postupov, výsledkov a záverov - **3 body**

Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme. Postery sa formou prehliadky vystavia v triede prípadne na chodbách školy ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov. Postery sa využijú aj vo vyučovacom

procesu podľa aktuálnosti, možností a záujmu učiteľa biológie. Počet projektov za školský rok v príslušnom ročníku je **jeden**.

Pri dodržaní predpísanej formy a získaní počtu bodov

18 - 20 sa hodnotí známkou	výborný	(1)
17 - 15	chválitebný	(2)
14 - 12	dobrý	(3)
11 - 9	dostatočný	(4)

V priebehu prvého polroka usporiada každá trieda svoju „**Malú vedeckú konferenciu**“, na ktorej budú žiaci svoje práce prezentovať. Spolužiaci sa zúčastnia na vyhodnocovaní najzaujímavejšej práce .

5. Metódy a prostriedky hodnotenia

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠVVaŠ SR (Metodické pokyny č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.) Hodnotiť sa budú ústne odpovede, praktické zadania úloh, testy, referáty a projekty.

Pri praktických aktivitách sa bude používať slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť vypracovaných úloh.

Kritéria hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie žiakov budeme využívať nasledovné postupy :

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostníme *prezentovanie poznatkov* žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom.

Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** sa bude kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom *testu* na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite *30 minút v rozsahu 10 – 15 otázok* zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotiť sa bude na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov (uvedené ďalej v texte). Táto forma sa žiakom vopred oznámi.

3. Pri **praktických aktivitách** sa bude *hodnotiť slovné* praktická zručnosť (vrátane správnosti nákresov a schém) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Okrem slovného hodnotenia *s komentárom k výkonu žiaka* sa budú udeľovať *body* nasledovne:

- správnosť nákresov a schém – 3 body,
- správnosť tvorby záverov z riešenia úloh – 3 body,
- estetika práce – 2 body

Známka výborný (1) sa udelí iba v prípade získania plného počtu bodov – 8

Prospech žiaka budeme klasifikovať týmito stupňami:

1 – výborný 2 – chválitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 – nedostatočný

Kritériá klasifikácie:

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne, alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti a presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 – dobrý

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné.

Stupeň 4 – dostatočný

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov.

Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 – nedostatočný

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby.

Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

100% - 90% - stupeň 1 – výborný,
89% - 75% - stupeň 2 – chválitebný,
74% - 50% - stupeň 3 – dobrý,
49% - 25% - stupeň 4 – dostatočný,
24% - 0% - stupeň 5 – nedostatočný.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiakov so ŠVVP sa budeme riadiť odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva a dodržiavať Metodický pokyn 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov – Príloha č.2 . Pri hodnotení učebných výsledkov budeme rešpektovať jeho psychický a fyzický stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky jeho práce. Budeme prihliadať na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, a individuálne schopnosti. Pri písomných skúškach pristúpime k redukcii úloh, prípadne zjednodušeniu zadania.

U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostní forma, ktorá je pre neho výhodnejšia. Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami, chybami a poruchami reči, vývinovými poruchami učenia, autizmom, zabezpečí učiteľ pri odpovedi podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu.

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP budeme používať :

- **Individuálne hodnotenie** – hodnotíme pomer medzi výkonom a schopnosťou, neporovnávame žiakov medzi sebou
- **Otvorené hodnotenie** – hodnotíme činnosť, výsledok, dielo, nie osobnosť žiaka.
- **Pozitívnu orientáciu** – hodnotíme to, čo žiak vie. Využívame dialóg – žiakom dávame možnosť o hodnotení diskutovať v triede, žiak tak má šancu naučiť sa sebahodnoteniu, učiteľ má šancu získať informácie o úrovni sebahodnotenia žiakov.
- **Objektivizáciu hodnotenia** – pedagóg obmedzuje spôsob vlastných subjektívnych vplyvov pri hodnotení žiakov.

6. Učebné zdroje

Pri vyučovaní biológie sa budú využívať nasledujúce učebné zdroje
Učebnice

5.ročník: Uhereková,M. a kol.: Biológia pre 5. ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 1. vydanie, 2008

6.ročník:Mária Uhereková,M. a kol.: Biológia pre 6. ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 1. vydanie, 2009

Pracovné listy: žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom

Pracovné zošity:

Nagyová,S.: Prírodopis pre 6. ročník základných škôl – Pracovný zošit, PRÍRODA, 2008

Hantabálová, I.: Pracovný zošit z biológie pre 5. roč. MAPA Slovakia, 2. vyd., 2009.

PhDr. Višňovská, J., Mgr. Pagáčová, K.: Pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ Biológia s využitím Planéty vedomostí , Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., 1.vydanie, 2011

PaeDr. Ružeková,M., Mgr. Ihringová E.: Pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ Biológia s využitím Planéty vedomostí , Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., 1.vydanie, 2011

Doplňková literatúra: materiály vydávané SAŽP, materiály vydávané mimovládnyimi ekologickými organizáciami OZ Tatry, Priatelia Zeme, Daphne
atlasy, encyklopédie, odborné časopisy

- **IKT zdroje:** PC s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, dataprojektor, edu-CD
- používanie portálu SAŽP – (Projekt -Na túru s naturou - atlas živočíchov a rastlín)
- SOS- BirdLife Slovensko (pozorovanie vtákov)
- žiaci majú možnosť napojiť sa na vzdelávací **portál Naučte viac** a získať tak prístup k rôznym vzdelávacím materiálom
- majú možnosť tiež využívať materiály z portálu e- aktovka

Použité skratky :

ENV –environmentálna výchova

OŽZ – ochrana života a zdravia

MV – mediálna výchova

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

MkV – multikultúrna výchova

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu

Názov predmetu: Biológia

Časový rozsah výučby: 2 hodiny týždenne/66 hodín ročne(66 hodín ŠVP)

Ročník: 5.

Škola: ZŠ J.C. Hronského, Krátka 2, Šaľa

Forma štúdia: denná

Vyučovacia jazyk: slovenský jazyk

Vyučujúca: Mgr. Stanislava Kostková

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- ✓ pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- ✓ získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- ✓ analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- ✓ používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- ✓ plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- ✓ diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- ✓ aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- ✓ chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- ✓ plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- ✓ prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

100% - 90% - stupeň 1 – výborný,

89% - 75% - stupeň 2 – chválitebný

74% - 55% - stupeň 3 – dobrý,

54% - 40% - stupeň 4 – dostatočný,

39% - 0% - stupeň 5 – nedostatočný.

Prierezové témy

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Príroda a život

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Poznámky
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody, ✓ rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom, ✓ vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny, ✓ pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.	príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy pozorovanie, pokus lupa, mikroskop, ďalekohľad mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Spoločenstvá organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Poznámky
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov, ✓ rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva, ✓ rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, ✓ pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov, ✓ vysvetliť prispôsobenie sa organizmov danému prostrediu, ✓ zdôvodniť potravové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve ✓ zostaviť jednoduchý potravový reťazec pre každé spoločenstvo, ✓ zhodnotiť význam organizmov v prírode a pre človeka, ✓ argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené, ✓ vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené, ✓ nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy, ✓ rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia, ✓ akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody, ✓ zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo 	<p>spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny, živočíchy</p> <p>potravový reťazec</p> <p>dreviny, stromy, kry, byliny</p> <p>vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou)</p> <p>vrstvy lesa</p> <p>dreviny ihličnaté a listnaté</p> <p>machy, paprade, prasličky</p> <p>rastliny chránené, liečivé, jedovaté</p> <p>podzemné zásobné orgány</p> <p>huby jedlé, jedovaté</p> <p>lišajníky, spolužitie</p> <p>vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce)</p> <p>parazity, inštinkt</p> <p>ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce</p> <p>koža, šupiny, perie, srst'</p> <p>bylinožravce, mäsožravce, všežravce</p> <p>vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce</p> <p>voda stojatá, tečúca,</p> <p>kyslík, teplota vody</p> <p>planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice</p> <p>živočíchy jednobunkové, mnohobunkové</p> <p>plávacie blany, masťné perie, vtáky krmivé, nekrmivé</p>	

<p>vode pre život vodných organizmov, ✓ zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo, ✓ zhotoviť záznam z pozorovania (nákras a popis), ✓ vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu, ✓ spracovať doplňujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhladané z rôznych zdrojov, ✓ Prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).</p>	<p>hustá srst', silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty, hospodárske plodiny obilniny, krmoviny, okopaniny, olejniny pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie</p>	
--	--	--

Tvorba projektov v 5.roč.

- Les v okolí obce (mesta, školy, bydliska). Cieľ: Zistiť výskyt drevín a bylín v okolitom lese.
- Dreviny v našej obci (meste, parku, okolí školy). Cieľ: Zistiť výskyt druhov drevín.
- Obojživelníky v okolí môjho bydliska. Cieľ: Zistiť výskyt obojživelníkov v okolí.
- Liečivé rastliny v mojom okolí. Cieľ: Zistiť výskyt a využívanie liečivých rastlín v okolí.
- Prikrmovanie vtákov v zime (v okolí školy, bydliska). Cieľ: Zhotoviť krmidlá pre zimné kŕmenie vtákov a zistiť výskyt druhov na krmidle.

V piatom ročníku by sme chceli navštevovať so žiakmi Arborétum v Mlyňanoch, alternatíva – Botanická záhrada v Bratislave

Názov predmetu: Biológia

Časový rozsah výučby: 1 hodina týždenne/33 hodín ročne(33 hodín ŠVP)

Ročník: 6.

Škola: ZŠ J.C. Hronského, Krátka 2, Šaľa

Forma štúdia: denná

Vyučovacia jazyk: slovenský jazyk

Vyučujúca: Mgr. Stanislava Kostková

ÚVOD

Vzdelávacie štandardy predmetu stanovujú nielen výkon a obsah, ale umožňujú aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostávajú z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávacie štandardy sú koncipované tak, aby učiteľ nepredkladal žiakovi len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakovi manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- ✓ pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- ✓ získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- ✓ analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- ✓ používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- ✓ plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- ✓ diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- ✓ aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- ✓ chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- ✓ plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- ✓ prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

100% - 90% - stupeň 1 – výborný,

89% - 75% - stupeň 2 – chválitebný,

74% - 55% - stupeň 3 – dobrý,

54% - 40% - stupeň 4 – dostatočný,

39% - 0% - stupeň 5 – nedostatočný.

Prierezové témy

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Poznámky
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, ✓ vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, ✓ prezentovať výsledky z projektu.	ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemeno mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny rastliny hospodárske, ovocné včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybnikárstvo zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia biologická ochrana, spevavce	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Poznámky
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, ✓ vymenovať základné funkcie častí bunky, ✓ pozorovať bunky mikroskopom, ✓ pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, ✓ zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela <p>mnohobunkovej rastliny a živočícha,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke, ✓ vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, ✓ porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, ✓ pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, ✓ kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, ✓ navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, ✓ spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami. 	<p>bunka, bunkové organely</p> <p>vírusy, baktérie</p> <p>organizmus jednobunkový, mnohobunkový</p> <p>pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus</p> <p>stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno)</p> <p>vlákno, podhubie, výtrusnica</p> <p>životný cyklus parazitov</p> <p>stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly)</p> <p>rozmnožovanie a vývin bezstavovcov</p>	

Tvorba žiackych projektov

Zeleň v okolí bydliska (školy, obce, mesta, sídliska).

Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti).

Dreviny v parku (záhrade, okolí školy).

Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik).

Vtáky v okolí bydliska (školy, parku, sídliska).

Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy alebo bydliska, v parku, záhrade).

Malá triedna konferencia na tému „Životné prostredie – ako sa dá zlepšiť“

So žiakmi by sme chceli absolvovať v tomto ročníku návštevu ZOO (Bojnice, Bratislava, Viedeň)

Dejepis

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J. C. Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Dejepis				
Ročník	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Časový rozsah výučby	1 hod./ týždeň 33 hod./ rok	1 hod./ týždeň 33 hod./ rok	1 hod./ týždeň 33 hod./ rok	1 hod./ týždeň 33 hod./ rok	2 hod./ týždeň 66 hod./ rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	Denná				
Vyučovaci jazyk	Slovenský				

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1. Charakteristika učebného predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Predstavuje teda jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov a zveľaďovania duchovného rozmeru osobnosti človeka. Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Poznávanie minulosti sa teda stáva kľúčom k pochopeniu prítomnosti. Kládne pritom dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností ľudí. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Prímeranú dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie. Dôležitou súčasťou vyučovania je aj začlenenie prvkov globálnej výchovy a regionálnej výchovy s dôrazom na regionálne dejiny.

Vo vyučovaní dejepisu sa využívajú prierezové témy a medzipredmetové vzťahy, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vzdelávania. Obsah vyučovania dejepisu je zoradený chronologicky a pozostáva z národných a svetových dejín. V učebných osnovách sa nachádza základné učivo, ktorého realizáciu možno dosiahnuť použitím didaktickej zásady od konkrétneho k abstraktnému, od jednoduchšieho k zložitejšiemu, rešpektovaním stupňa rozvoja poznávacích schopností jednotlivých žiakov. Nie je nevyhnutné, aby si všetci žiaci rovnako osvojili jednotlivé poznatkové kategórie.

V našej škole sa bude dejepis vyučovať na jednej hodine týždenne v ročníkoch 5 – 9, to znamená časovú dotáciu 33 hodín ročne.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Dejepis.

2. Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových a medzipredmetových kompetencií (spôsobilostí), t. j. schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách. Žiakom vytvoríme podmienky na aktívny prístup k pátraniu, bádaniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti im umožnia vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy, a tak neprístupovať k histórii iba ako k uzavretej minulosti. Výsledkom by malo byť postupné formovanie vlastného názoru či postoja. Významným prostriedkom k tomuto cieľu je súbor primeraných školských historických prameňov, ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosť poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerané otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

3. Kompetencie žiaka (spôsobilosti)

Nevyhnutnou podmienkou rozvíjania predmetových kompetencií (spôsobilostí) je skutočnosť, že žiaci si v procese vyučovania kladú otázky, ktoré následne využívajú pri riešení základných operácií. Pomocou nich získavajú požadované spôsobilosti:

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
- postupne rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,

- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľných postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrowaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad **písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,**
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad **fotografie, historického obrazu,**
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad **páštneho klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,**
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad **o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.**

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií, napríklad **z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,**
- organizovaní informácií, napríklad **prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,**
- porovnávaní informácií, napríklad **podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,**
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad **rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,**
- zaradovaní informácií, napríklad **na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,**
- kritickým zhodnotením rôznych zdrojov informácií, napríklad **zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.**

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov, napríklad **na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém**, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad **určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy**,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad **prostredníctvom chronologickej tabuľky**,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad **overovaním historických faktov**,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad **obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby**.

4. Metódy a formy práce

Vo vyučovaní dejepisu sa uplatňujú tieto učebné **metódy**: vysvetľovanie, práca s knihou a textom, problémové metódy, motivačný rozhovor, diskusia, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie, demonštračná metóda, beseda, fixačné metódy (opakovanie a precvičovanie) a iné.

Z **organizačných foriem** sa bude uplatňovať vyučovacia hodina - základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu, ďalej praktické aktivity a exkurzia.

5. Metódy a prostriedky hodnotenia

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠVVaŠ SR (Metodické pokyny č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.) Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné práce – testy, praktické zadania úloh - referáty a projekty. Kritéria hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie. Pri hodnotení práce žiakov so ŠVVP budeme uplatňovať individuálny prístup (napr. dĺžka doby na vypracovanie zadanej úlohy bude dlhšia, v prípade potreby budú žiakom zadávané osobitné úlohy). Individuálny prístup budeme dodržiavať aj pri známkaní.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov budeme využívať nasledovné postupy:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostníme *prezentovanie poznatkov* žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** sa bude kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom *testu* na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite *30 min v rozsahu 10 – 15 otázok* zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotiť sa bude na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov (uvedené ďalej v texte). Táto forma sa žiakom vopred oznámi. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a

komunikatívnych zručností sa bude kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov dejepisu.

3. **Aktivita žiaka** (referáty, projekty)sa bude hodnotiť bodmi 1-3, za 10 získaných bodov dostane známku 1

Prospech žiaka budeme klasifikovať týmito stupňami:

1 – výborný 2 – chválitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 – nedostatočný

Kritériá klasifikácie

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne, alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti a presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné, bez väčších nedostatkov .

Stupeň 3 – dobrý

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné.

Stupeň 4 – dostatočný

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú

omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 – nedostatočný

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

dosiahnutý počet bodov v %	známka
100 - 90%	1
89 - 75%	2
74 - 50%	3
49 - 20%	4
19 - 0%	5

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania sa využívajú:

Učebnice

5. ročník – Margita Miháliková, Mária Tomková: Dejepis pre 5. ročník základných škôl, SPN, 1. vydanie, 2009

6. ročník – Branislav Krasnovský, M. Miháliková, M. Tomková: Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN, 1. vydanie, 2011

7. ročník - Ján Lukačka, M. Tomková, Ľ. Kačírek, S. Hanová: Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SNP, 1. vydanie, 2011

8. ročník - PhDr. M. Bednárová, PhD a kol.: Dejepis pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Vydavateľstvo Matice slovenskej, 1. vydanie, 2011

9. ročník – PhDr. Dušan Kováč, doc. PaedDr. Viliam Kratochvíl PhD, PhDr. Ivan Kamenec CSc, doc. PhDr. Herta Kadlečková, CSc: Dejepis 9. ročník, Orbis Pictus, Istropolitana, spol. s.r.o., Bratislava 2012,

dejepisné mapy a atlasy, príručky, odborná literatúra, odborné časopisy, noviny, autentické historické pramene, žiacke pracovné listy vypracované učiteľom, didaktická technika, edukačné webové portály, CD- a DVD-nosiče a iné.

Použité skratky (v ŠKVP):

MV – mediálna výchova

FIG – finančná gramotnosť

OSR – osobnostný rozvoj

MkV – multikultúrna výchova

ENV – environmentálna výchova

OBN – občianska náuka

ETV – etická výchova

GEO – geografia

INF - informatika

Predmet: Dejepis						
Ročník: piaty		Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne				
Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Prierezové témy	Medzipredmetové vzťahy	Poznámky
	Téma	obsah				
Od blízkeho k vzdialenému 10 hodín	Priestor a čas	<p>O čom je dejepis a prečo sa ho učíme</p> <p>Bydlisko a zmeny v ňom</p> <p>Prírodný a historický čas</p> <p>Čas ako poradie udalostí, kategórie historického času</p>	<p>-Orientovať sa v základnej terminológii, vedieť začleniť svoje bydlisko do väčšieho celku – Slovensko, Európa.</p> <p>-Vedieť vymenovať zmeny, ktoré sa udiali v mieste bydliska žiaka.</p> <p>- Identifikovať rozdiel medzi historickým a prírodným časom.</p> <p>-Rozlíšiť pojmy letopočet a dátum, zaradiť letopočet do príslušného storočia a naopak,</p> <p>-rozlíšiť pojmy pred naším letopočtom a nášho letopočtu,</p> <p>-vytvoriť jednoduchú časovú priamku s rodinnými udalosťami,</p> <p>-zostaviť tabuľku dátumov štátnych a cirkevných sviatkov a pamätných dní.</p>	MkV – sviatky u nás, vo svete	<p>GEO</p> <p>OBN –štátne sviatky</p> <p>REV - historické udalosti v mojom meste</p>	Vychádzka po meste
	Pamiatky v priestore a čase	<p>Obrazová spomienka –fotografia, rodinný album a rodostrom</p> <p>Historické pramene -písomné, obrazové, hmotné.</p> <p>Múzeum, archív, knižnica</p>	<p>Napísať krátky príbeh o svojej rodine, pomocou starej fotografie zistiť údaje, ktoré fotografia uchováva . Zostaviť rodostrom svojej rodiny .Zaznamenať udalosti z rozprávania starých rodičov. Pochopiť pojem generácia v kruhu svojej rodiny. Poznať historické udalosti viažuce sa k vybraným pomníkom a pamätníkom v Šali. Identifikovať najstarší hrob na miestnom cintoríne. Rozoznávať</p>	OSR – viem, kde mám svoje korene	<p>REV - zmeny v mojom meste</p> <p>SJL</p>	<p>Návšteva Štátneho archívu v Šali – kaštieľ</p> <p>Archeologická zbierka v CVČ Šaľa</p>

			a zaraďovať z obrázkov jednotlivé druhy historických prameňov. Opísať rozdiel medzi múzeom a archívom. Vymenovať hlavné body z jedného prameňa na základe otázok učiteľa.			
	Minulosť našej školy	Školská kronika	Zisťovať a získavať informácie o minulosti vlastnej školy z rôznych zdrojov	MV – médiá pri získavaní zdrojov	SJL	
	Priestor na mape	Dejepisná mapa a glóbus	Získavať historické informácie z dejepisnej mapy Rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, mapou a glóbusom.		GEO mapa	
Človek v premenách priestoru a času 15 hodín	Ako si človek zmenšoval svet	Sťahovanie národov a stretávanie kultúr Kolonizácia Vystáhovalectvo	Uviesť príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti ukázať tieto miesta na mape.	MkV – Slováci v USA	OBN	
	Človek v pohybe	Od kola k lietadlu. (Ako si človek zmenšoval svet)	Vymenovať a zostaviť tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti, porovnať spôsoby dopravy v minulosti a prítomnosti. Poznať vplyv dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu		REV - voda a vodné mlyny v okolí	Váh Malý Dunaj
	Spôsob obživy človeka	Roľník, Remeselník	Charakterizovať život roľníkov v minulosti a súčasnosti. Vysvetliť príčiny oddelenia remeselnej výroby od roľníkov. Zhodnotiť význam špecializácie remeselnej výroby.		VYV SJL	FIG, obchodovanie

			Vysvetliť príslovie „Remeslo má zlaté dno“. Nakresliť cechový znak, ktorý výstižne charakterizuje prácu remeselníka. Poznať rozdiel medzi výmenným a peňažným obchodom.			
	Práca detí v minulosti a prítomnosti	Detská práca	Poznať a vymenovať najčastejšie druhy detskej práce v minulosti, zaujať postoj k problému detskej práce, poznať fakt, že aj v súčasnosti v niektorých krajinách dospelí zneužívajú prácu detí vo svoj prospech a zaujať postoj k tomuto faktu	OSR MV – detská práca v súčasnosti	OBN	
	Človek vládca prírody	Prírodná a umelá energia (Ako ľudia spoznávali sily prírody)	Vystihnúť rozdiely medzi umelou a prírodnou energiou, uviesť 2 príklady na využitie prírodnej energie v prospech človeka, zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie. Poznať vynálezy, ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech . Uviesť 2 príklady zneužívania prírody človekom.	ENV – zdroje energií	REV vodné elektrárne v okolí	
Človek a komunikácia 8 hodín	Pamäť ľudstva	Jazyk a písmo Kniha Médiá- noviny, rozhlas, televízia, internet, e-mail	Vedieť určiť jeden druh starovekého písma podľa predlohy a zhodnotiť význam písma pre ľudstvo. Vedieť pomenovať a identifikovať najstaršie typy slovanského písma .Opísať rozdiel medzi rukopisom a tlačnou knihou . Zhodnotiť význam vynálezu kníhtlače. Vedieť vymenovať 3 médiá, ktoré šíria informácie dnes	MkV – jazyk a písmo v Európe MV-médiá v súčasnosti	GEO práca s mapou SJL	

	Duchovný život človeka	Náboženstvo, legendy, mýty a povesti (región)	Vypátrať a poznať miesta vo svojom bydlisku, kde sú umiestnené sochy svätých . Z povesti alebo legendy rozpoznať príbeh minulosti svojho regiónu.	OSR MkV – náboženstvá monoteistické a polyteistické	OBN SJL ETV tolerancia REV - Nitra	
	Zlyhanie komunikácie	Vojna, mier Víťazi a porazení	Vedieť uviesť príčiny a dôsledky vzniku vojen pre človeka a prostredie v ktorom žijeme, Určia dôvod stálej prítomnosti vojen v minulosti a prítomnosti Zostavia správu o vojenskom konflikte v súčasnosti.	OSR	ETV vzťahy medzi ľuďmi	

POZNÁMKY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Dejepis.

Počet hodín pri tematických celkoch je len orientačný. V prípade potreby sa bude prispôsobovať potrebám žiakov (ich schopnostiam a možnostiam).

Predmet: Dejepis						
Ročník: šiesty			Hodinová dotácia: 1 hod. týždenne / 33 hod. ročne			
Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Prierezové témy	Medzipredmetové vzťahy	poznámky
	Téma	obsah				
Obrazy pravekého sveta 7 hod.	Od lovca, zberača k roľníkovi a remeselníkovi	Život v kamennej dobe – zberači a lovci Pastieri a roľníci Lovec doby medenej Bronz Železo	Vedieť objasniť pojem pravek, vyznačiť jednotlivé obdobia praveku na časovej osi, -rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, Analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí a zhodnotiť význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa. Porovnať druhy nástrojov a zbraní z kameňa s medenými a bronzovými a ich výhody a nevýhody. Poznať príbeh Otziho, a na jeho základe zostaviť správu zo skúmania spôsobu obživy a života pravekých ľudí. Poznať vzťah medzi premenou životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti.	ENV - životné podmienky MkV	GEO VYV	Altamira, Moravianská venuša Archeologická expozícia v CVC Šaľa ČT - čitateľská gramotnosť
Obrazy starovekého sveta 14 hod.	Riečne civilizácie a ich dedičstvo	Mestské štáty a ich organizácia Sumeri a Babylonská ríša Chetiti a Feničania Staroveký Egypt Prvé písmo	-odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, -poznať znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva . -analyzovať vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte, vymenovať najstaršie mestské štáty a ukázať ich na historickej mape -zhodnotiť význam písma pre spoločnosť najstarších štátov, -zostaviť obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov, - poznať niektoré objavy a poznatky	ENV- vznik umelých spoločenstiev	VÝV maľby a písmo GEO práca s mapou OBN práva občanov a zákony	ČT -čitateľská gramotnosť

			obyvateľov najstarších štátov ktoré nám slúžia dodnes			
	Staroveké Grécko	Aténska demokracia Perikles Olympijské hry	-odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom nezávislých mestských štátov v Grécku, -poznať rôznu formy vlády v mestských štátoch na príklade Atén a Sparty - vysvetliť pojem demokracia a opísať spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla, -analyzovať Periklovu reč o aténskej demokracii, - na príklade Atén a Sparty porovnať dva typy gréckych štátov a pochopiť problém rovnosti a nerovnosti, - zdôvodniť významné postavenie telesnej výchovy v mestských štátoch a poznať olympijské disciplíny v ktorých sa dodnes súťaží - zhodnotiť význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti	TPPZ- prezentácia projektov : Novodobé OH MkV	GEO práca s mapou TSV	
	Rímska republika Rímske cisárstvo LimesRomanus	Vec verejná, MarkusAurélius Rímske tábory Gerulata, Iža , Carnuntum	-poznať formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu a poznať spôsob obživy a života v Ríme -dokumentovať územný rozmach Ríma a jeho premenu z mestského štátu na ríšu – poznať vnútorné dôsledky expanzie pre politickú premenu republiky na cisárstvo - vymenovať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja, - zostaviť stručný informačný materiál o živote v rímskych táboroch na našom území, poznať príčiny prenasledovania kresťanov rímskej ríši	MkV vplyv Rimanov na podmanené územia TPPZ- prezentácia projektov:Rímske tábory na Slovensku	VYV, GEO, OBN, INF,	
	Divy starovekého sveta	Stavby svetového významu - Pyramídy,	-poznať vplyv gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry	MkV- Sedem divov sveta	VYV	ČT -čitateľská gramotnosť

		umelecké diela sochy a maľby,	-zostaviť obrazový materiál o divoch starovekého sveta,	TPPZ – prezentácia projektov – Pyramídy	GEO INF	
Svetové náboženstvá 4 hod.	Kresťanstvo, islam	Starý zákon Nový zákon Korán	-poznať príčiny prenasledovania kresťanov rímskej ríši -poznať korene kresťanského náboženstva Identifikovať hlavné rozdiely medzi Starým a Novým zákonom, -zhodnotiť význam a odkaz kresťanstva pre európsku kultúru - poznať okolnosti vzniku islamu a príčiny jeho rýchleho rozširovania -poznať odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru	Náboženská tolerancia MkV – Kresťanstvo v Európskych krajinách	OBN GEO	
Obrazy stredovekého sveta 8 hod.	Stredoveká spoločnosť	Kráľ, vazal, lénny systém, šľachta	Objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov	MkV vzájomné ovplyvňovanie sa rôznych kultúr TPPZ prezentácia projektov	GEO, OBN, INF	
	Prepožičiavanie pôdy Každodenný život stredovekého človeka Stredoveká kultúra a vzdelanosť	Život za feudalizmu Strediská kultúry a vzdelania	Opísať spôsob života a obživy základných skupín stredovekej spoločnosti Vysvetliť pojmy vazal a lénny vzťah, uviesť aspoň tri druhov remesiel Zdôvodniť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov Zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami Zdôvodniť význam stredovekých univerzít	ENV životné podmienky ľudí stredoveku	OBN INF	

POZNÁMKY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Dejepis.

Počet hodín pri tematických celkoch je len orientačný. V prípade potreby sa bude prispôbovať potrebám žiakov (ich schopnostiam a možnostiam).

Geografia

Inovovaný školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Geografia				
Ročník/Časový rozsah výučby	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	2 hod./týždeň 66 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	Denná				
Vyučovacia jazyk	Slovenský				

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej

obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme Vo vyučovaní geografie sa využívajú prierezové témy a medzipredmetové vzťahy, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vzdelávania. Dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou vyučovania je aj začlenenie prvkov globálnej výchovy.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Geografiu, a boli z hľadiska dôležitosti a potreby doplnené o témy Objavovanie vesmíru, Plavby objaviteľov do rôznych častí Zeme, Stavba Zeme a Problémy veľkomiest, Rozmiestnenie a hustota zaľudnenia Zeme, Národ, kultúra, rasy a náboženstvo vo svete, Enviroproblémy Afriky a Enviroproblémy Ázie.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Medzi základné ciele predmetu geografia v prepojení na základné výchovné a vzdelávacie stratégie patrí:

- Rozvíjanie chuti učiť sa, schopností objavovať a snahy vysvetľovať
- Rozvíjanie záujmu žiakov o poznanie jedinečnosti planéty Zem, jej zákonitostí a princípov existencie Zeme
- Prejavovať záujem o priestor, v ktorom žijeme a všímať si rozdiely, jedinečnosti prírodných ako aj socioekonomických javov na Zemi.
- Hľadanie riešenia jedinečných i všeobecných problémov, ich interpretácia a prezentácia.
- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu digitálne aj tlačené (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.), čítať ich, analyzovať ich obsah a interpretovať ho, orientovať sa, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i., používať mapu pri získavaní informácií o daných lokalitách
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku) a ich prezentácia v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).
- Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie
- Poznať vplyv a účink vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.
- Tvoriť projekty na rozličné témy v jednotlivých skupinách, napr. sopky a diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych pamiatkach oblastí sveta
- V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré

podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Zaujme postoj k najväznejším problémom ľudstva a ponúkne vhodné riešenia,
- Pochopí zložitnosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.
- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale ja odborné a populárnovedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie
- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Prehĺbenie estetického, etického a environmentálneho vedomia a cítenia žiakov.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Výchovné a vzdelávacie stratégie vo vyučovaní geografie sa zameriavajú na komplexné posilňovanie osobnostných rysov žiaka a rozvíjanie predmetových a kľúčových kompetencií:

a) predmetové kompetencie

- žiak bude schopný
  - orientovať sa na rôznych mapách – podľa súradníc, obsahu, mierky
  - vytvoriť mentálnu mapu s použitím symbolov
  - získavať a interpretovať informácie z nesúvislých textov
  - čítať s porozumením odborný text
  - systematizovať získané poznatky do oblasti fyzickej a humánnej geografie
  - vysvetliť vznik prírodných javov so zameraním na vybrané regióny sveta
  - diskutovať o vybraných zaujímavostiach a aktuálnych problémoch regiónov
  - správne a odborne sa vyjadrovať/verbálne, písomne a graficky k preberanej téme
  - využiť získané poznatky na praktické účely
- žiak sa naučí
  - rozvíjať jednotlivé druhy gramotnosti (prírodovednú, čitateľskú, digitálnu)
  - chápať vzájomné väzby v krajine ako podmienky existencie ľudských aktivít

b) kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- žiak sa naučí
  - uvedomiť si potrebu učenia sa ako prostriedok seberealizácie a jeho rozvoja
  - uplatňovať rôzne stratégie učenia sa
  - kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky ich využívať v domácej príprave a na vyučovaní
  - kriticky hodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu

c) komunikatívne a sociálno-interakčné kompetencie

- žiak sa naučí
  - efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie
  - vedieť formulovať a vyjadriť svoje chápanie problému
  - vedieť vyjadriť a obhájiť svoj názor
  - prezentovať sám seba a výsledky svojej práce
  - správne vytvoriť a prezentovať jednoduchý projekt

d) interpersonálne a intrapersonálne kompetencie

- žiak sa naučí
  - osvojiť si zásady efektívnej spolupráce v skupine ako súčasť tímu
  - využiť získané schopnosti a zručnosti pri oddychových aktivitách
  - spolupracovať v skupine pri získavaní informácií a riešení problémov
  - vedieť konštruktívne diskutovať a polemizovať o úlohách, problémoch a ich riešeníach

e) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- žiak sa naučí
  - používať postupy pri práci s textom, prezentáciou a grafickým prostredím
  - využívať IKT pri vyhľadávaní, spracovávaní a kritickom posudzovaní informácií

f) kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia

- žiak sa naučí
  - používať matematické modely priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, grafy, tabuľky),

g) kultúrne kompetencie

- žiak sa naučí
  - ceniť si a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície iných národov
  - byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

h) kompetencia riešiť problémy

- žiak sa naučí
  - navrhovať rôzne postupy a uplatňovať vhodné metódy pri riešení problémov
  - byť otvoreným k získavaniu a využívaniu rôznych postupov
  - spoznávať možnosti riešení a uvedomiť si potrebu zvažovať úroveň rizika riešení

i) pracovné kompetencie

- žiak sa naučí
  - využívať tvorivosť a samostatnosť pri riešení projektových úloh
  - byť flexibilným a schopným prijať a zvládať zmeny
  - stanoviť si ciele s ohľadom na svoje záujmy a aktívne pristupovať k ich realizácii

4. Stratégie vyučovania

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a výukových materiálov (CD, DVD, multimediálnych programov a pod.) Vyučovať v malej komunite s využitým rôznych foriem práce.

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Medzi základné stratégie vyučovania zaradíme metódy:

1. Motivačné

- a) motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- b) rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- c) demonštrácia (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).
- d) problém ako motivácia (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- e) uvádzanie príkladov z praxe a života

2. Expozičné

- a) slovné (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie)
- b) demonštračné (obraz, film, DVD, CD)
- c) ilustračné
- d) heuristické
- e) autodidaktické
- f) didaktické hry

3. **Fixačné** - metódy opakovania a precvičovania (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

4. **Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie)

5. Aktivizujúce metódy:

- a) diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- b) didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- c) kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

6. Problémové

- a) heuristická (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- b) projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

7. Práca s mapou (v tlačenej a digitálnej podobe).

Medzi základné organizačné formy patrí vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

5. Učebné zdroje

Učebnice:

Ružek, I. a kol. Geografia pre 5.ročník ZŠ. VKÚ, Harmanec, 1. vydanie, 2009. (odporúčacia doložka MŠ SR CD-2009-34138/34923-1:919)

Likavský, P. a kol.: Geografia pre 6.ročník ZŠ a 1.ročník ročník gymnázií s osemročným štúdiom. VKÚ, Harmanec, 2009. (odporúčacia doložka MŠ SR CD-2009-32686/32353-1:919)

Tolmáči, L. a kol.: Geografia pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom. VKÚ, Harmanec, 1. vydanie, 2010. (odporúčacia doložka MŠVVŠ SR č. 2010/-16421/40475:4-919)

Ružek, I. a kol. Geografia pre 8. Ročník ZŠ. VKÚ, Harmanec, 1. Vydanie, 2011. (odporúčacia doložka MŠVVŠ SR č. 2011-15264/41100:3-919)

Tolmáči, L. a kol.: Geografia pre 9.ročník ZŠ a 4.ročník ročník gymnázií s osemročným štúdiom. Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o., Bratislava, 2012. (odporúčacia doložka MŠVVŠ SR č. 2012- 13635/38982:4-919)

Geografické zošity:

Tolmáči L.: Geografia pracovný zošit s miniatlasom- Objavujeme Zem a vesmír. MAPA Slovakia Plus, 2.vyd., 2015. ISBN 978-80-8067-277-5

Tolmáči L.: Geografia pracovný zošit s miniatlasom- Amerika, Austrália, Oceánia a polárne oblasti. MAPA Slovakia Plus, 2.vyd., 2015. ISBN 978-80-8067-281-2

Tolmáči L.: Geografia pracovný zošit s miniatlasom- Afrika, Ázia. MAPA Slovakia Plus, 2.vyd., 2015. ISBN 978-80-8067-278-2

Tolmáči L.: Geografia pracovný zošit s miniatlasom- Európa. MAPA Slovakia Plus, 2.vyd., 2015. ISBN 978-80-8067-279-9

Tolmáči L.: Geografia pracovný zošit s miniatlasom- Slovensko. MAPA Slovakia Plus, 2.vyd., 2015. ISBN 978-80-8067-280-5

Bačová H. a kol.: Hravá geografia 5. TAKTIK, 1.vyd., 2012. ISBN 978-80-89530-05-2

Farárik P. a kol. : Hravá geografia 6. TAKTIK, 1.vyd., 2012. ISBN 978-80-89530-06-9

Farárik P. a kol. : Hravá geografia 7. TAKTIK, 1.vyd., 2012. ISBN 978-80-89530-07-6

Bačová H. a kol.: Hravá geografia 8. TAKTIK, 1.vyd., 2012. ISBN 978-80-89530-19-9

Farárik P. a kol. : Hravá geografia 9. TAKTIK, 1.vyd., 2012. ISBN 978-80-89530-08-3

Pracovné listy: žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom

Atlasy:

- zošitové atlasy VKÚ Harmanec
- Tolmáči, L. : Geografický atlas pre základné a stredné školy. VKÚ, Harmanec, 1. Vydanie, 2011 (odporúčacia doložka MŠVVŠ SR 2011-13189/33049:4-919)

Nástenné mapy: školský kabinetný fond

Iné učebné pomôcky: školský kabinetný fond - zbierka prírodnín, glóbus

Doplňková literatúra: učebnice Zemepisu

časopisy: Ľudia a Zem, GEO, Koktejl, Cestovateľ, National Geographic, Globus...

publikácie: Zem ako vesmírne teleso, Čas na Zemi, Prírodné divy sveta, Školský zemepisný atlas, Geografia pre všetkých, 100 divov sveta...

IKT zdroje: - edukačné CD-ROM – Didakta Zemepis, Európska únia,

- DVD (školské zdroje)

- edukačný free-softvér: GoogleEarth, GapMinder, KGeography, Stellarium,

- interaktívna tabuľa, PC s pripojením na internet, dataprojektor

- digitálna knižnica: <http://geografiapreziakov.webnode.sk>,

<http://www.lepsiageografia.sk>, <http://www.youtube.com>,

<http://www.mojevideo.sk>, <http://www.maps.google.com>,

<http://www.zborovna.sk>

Vhodným zdrojom informácií v prepojení s históriou našej krajiny sú i exkurzie.

6. Hodnotenie

Vyučovací proces prebieha väčšinou v učebniach, ale vhodné je aj zaradenie, podľa možnosti, vyučovanie v prírode. Vo vyučovacom procese sa hodnotí primerané ovládanie základných poznatkov, faktov, pochopenie vzťahov medzi geografickými javmi, schopnosť riešiť a interpretovať problémové úlohy, zručnosti pri práci s mapou, grafmi a diagramami, schopnosť aplikovať získané poznatky o krajine a živote, prezentácia formou projektu.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR.

Pri hodnotení začlenených žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) sa postupuje podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP v bežných základných školách. V procese hodnotenia uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektujeme práva dieťaťa. Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je postupujeme podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga. Pri skúšaní učiteľ uprednostňuje takú formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia.

Pri hodnotení žiakov v starostlivosti Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) dodržíme pokyny a odporúčania CPPPaP a budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011- príloha č.2 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠVVŠ SR.

Súčasťou hodnotenia budú aj projekty na vybranú tému a samostatné krátke písomné práce po prebratí každého tematického celku. Na kontrolu a hodnotenie žiakov budeme využívať nasledovné postupy:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostníme *prezentovanie poznatkov* žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** sa bude kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom *testu* na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite *30 minút v rozsahu 10 – 15 otázok* zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotiť sa bude na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov (uvedené ďalej v texte). Táto forma sa žiakom vopred oznámi.

3. Pri **tvorbe projektov** sa bude *slovné hodnotiť* praktická zručnosť, jedinečnosť, s dôrazom na samostatnosť a správnosť získavania informácií zo zdrojov a ich interpretácia do záverečného výstupu práce. Slovné hodnotenie *s komentárom k výkonu žiaka* sa bude *bodovo ohodnotiť* nasledovne :
správnosť zdrojov a interpretácia informácií – 3 body,
správnosť tvorby projektu z hľadiska splnenia témy– 3 body,
estetika práce – 2 body
prezentácia projektu – 2 body

Za praktickú aktivitu sa bude dávať iba známka výborný (1). Znamka výborný (1) sa udelí iba v prípade získania plného počtu bodov – 10 bodov.

Prospech žiaka budeme klasifikovať týmito stupňami:

1 – výborný 2 – chváľitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 – nedostatočný

Kritériá klasifikácie:

Stupeň 1 (výborný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a plánov, vie ich pohotovo využívať pri činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav a praktické činnosti sú správne. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a plánov, vie ich pohotovo využívať. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny, písomný prejav a praktické činnosti majú občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý): žiak má v celistvosti a pri ich využívaní osvojenia poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a plánov nepodstatné medzery. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých činnostiach. V ústnom,

písomnom prejave a praktických činnostiach sú častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný): žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov a plánov, ako aj v ich využívaní. Pri riešení úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný. Jeho ústny a písomný prejav a praktické činnosti majú často vážne nedostatky, ktoré dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný): žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami a plánmi. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Žiak nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho praktických činností sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

dosiahnutý počet bodov v %	známka
100 - 90%	1
89 - 75%	2
74 - 50%	3
49 - 25%	4
24 - 0%	5

Predmet: Geografia							
Ročník: piaty				Hodinová dotácia: 2 hod. týždenne/ 66 hodín ročne			
Rozvíjajúce ciele	Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Prierezové témy	Medzipredmetové vzťahy	Poznámky
		Témy	Obsah				
Spoznať geografiu ako nový odbor, pracovať so zdrojmi, uvažovať a zdôvodňovať	Úvod 1hod.	Úvodná hodina	Geografia	Uviesť príklady praktického využitia geografie v živote ľudí			
Hľadať odpovede na otázky, zdôvodňovať, uvažovať, hodnotiť. Pracovať so zdrojmi. Čítať, interpretovať údaje z máp, plánov, iných zdrojov, diskutovať o cestách objaviteľov do rôznych častí Zeme	Planéta Zem 14h	Tvar Zeme. Zem vo vesmíre. Planéty slnečnej sústavy. Pohyby Zeme. Mesiac. Objavovanie vesmíru. Povrch Zeme Plavby objaviteľov do rôznych častí Zeme.	Slnečná sústava, Slnko , planéty v slnečnej sústave, Mesiac, vesmír, planéta Zem. Tvar Zeme. Pohyby Zeme - obeh Zeme okolo Slnka, rotácia Zeme okolo osi. Dôsledky pohybov. Dopad slnečných lúčov. Sklon zemskej osi. Priklonenie severnej a južnej poglobule. Najvýznamnejší cestovatelia (Armstrong...), a objavitelia (V.da Gamma, K. Kolumbus, Magalhaes, M.Polo, D.Livingstone). Svetadiely, oceány, ostrovy, polostrovy, moria, priplavy, zálivy.	Opísať tvar Zeme podľa glóbusu. Rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte. Opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch). Predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi a obeh Zeme okolo Slnka. Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi. Uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach na Zemi. Poznať dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka. Určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej, uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi. Opísať spoznávanie vesmíru cestovateľmi, vedieť prezentovať poznatky o ich objavoch. Na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme. Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach, vymenovať a ukázať na mape a glóbusu oceány, svetadiely. Čítať základné údaje z mapy. Opísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy. Pripraviť si diskusný príspevok o cestách a ich význame pri objavovaní. sveta.	OSR- otázka vlastného názoru na tvar Zeme, tímová spolupráca MV- film Vznik Zeme ENV- základné podmienky života OSR – medziľudské vzťahy	FYZ – slnečná sústava, gravitácia Zeme a Mesiaca BIO – život vo vesmíre, ročné obdobia DEJ – historické súvislosti objavovania Zeme	

<p>Orientovať sa na mape – automapa, internetová mapa, turistická mapa. Určiť geografickú polohu bodu na mape geografickými súradnicami</p>	<p>Zobrazovanie Zeme 12h</p>	<p>Svetové strany. Zem na glóbose. Geografické súradnice. Určovanie polohy. Mapy. Legenda mapy. Mierka mapy. Plán mesta. Časové Pásmo.</p>	<p>Glóbus, zemská os, póly, zemské poglobule, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, rovník, obratníky, polárne kružnice, mapa, druhy máp, tematická mapa, legenda mapy, mierka mapy, geografická poloha, geografická šírka, geografická dĺžka, časové pásmo, dátumová hranica.</p>	<p>Na glóbose určiť zemskú os, severný pól, južný pól, zemské poglobule, rovník, nultý poludník, rovnobežky, poludníky, obratníky, polárne kružnice. Určiť svetové strany na mape a v teréne. Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju. Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami. Porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti. Identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy) a vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách.</p>	<p>OSR – orientácia v životnom priestore, v krajine</p>	<p>DEJ – tematické mapy</p>	
<p>Schopnosť objavovať, vyhľadávať informácie, prezentovať, vysvetľovať. Na základe príkladov z najrôznejších častí vysvetľovať javy na základe vedomostí.</p>	<p>Cestujeme po Zemi 32 h</p>	<p>Stavba Zeme. Pohoria a vznik. Sopky a ich sila. Zemetrasenie. Život rieky. Ľadovce a ich činnosť. Činnosť vetra. Pôdy. Atmosféra.</p>	<p>Stavba Zeme, zemské jadro, plášť, zemská kôra, zemské platne a ich pohyb, vznik pohoria a nížin.. Vznik zemetrasenia, sopečná činnosť. Kaňony, vodopády, rieky, jazerá. Činnosť vetra Púšte, skalné mestá (činnosť vetra). Podnebné pásma ,</p>	<p>Na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme. Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach (poglobuliach), vymenovať a ukázať na mape a glóbose oceány, svetadiely Opísať pohyb zemských krýh. Vysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh. Určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené. Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (cunami, zemetrasenie). Vysvetliť ako pôsobia</p>	<p>ENV – ochrana prírody, pamiatok OSR – starostlivosť o rastlinstvo a živočíšstvo, vzťah človeka a prírody ENV– človek a pamiatky OSR – medziľudské vzťahy</p>	<p>BIO – rastlinstvo a živočíšstvo sveta, horninové zloženie MAT – diagramy, grafy DEJ – kultúrne pamiatky regiónu, tematické mapy</p>	

		<p>Počasié.</p> <p>Podnebné pásma.</p> <p>Typy krajín na Zemi.</p> <p>Krajiny teplého pásma.</p> <p>Subtropické krajiny.</p> <p>Krajiny mierneho pásma.</p> <p>Polárne krajiny.</p> <p>Vysokohorská krajina</p> <p>Ochrana krajiny.</p> <p>Sídla na Zemi.</p> <p>Problémy veľkomiest.</p> <p>Pamiatky UNESCO</p>	<p>ovzdušia, oblaky.</p> <p>Výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť.</p> <p>Typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina).</p> <p>Ochrana prírody</p> <p>Sídla na Zemi- druhy sídel, charakteristika z hľadiska histórie osídľovania. Mestské a vidiecke sídla.</p> <p>Pamiatky UNESCO (prírodné a kultúrne)</p>	<p>rieka a vietor na zemský povrch. Na základe príkladov porovnať oblasti na Zemi podľa rastlinstva. Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu. Vysvetliť vznik riek a jazier, opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády.</p> <p>Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín. Zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (širokovú pásmovitosť), priradiť k jednotlivým širokým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov. Na príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose).</p> <p>Porovnať spôsob života ľudí v sídlach, vymenovať a ukázať na mape najľudnatejšie sídla. Zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva a na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose). Ukázať na mape a vyhľadať informácie o zaujímavých kultúrnych a technických stavbách Vyhľadať informácie o zaujímavých lokalitách UNESCO vo svete a na Slovensku, ukázať ich na mape.</p> <p>Vytvoriť mentálnu mapu pamiatok UNESCO.</p>			
--	--	--	---	--	--	--	--

Navrhnuť trasu výletu po zaujímavých miestach. Orientovať sa na mape.	Geografické exkurzie a vychádzky 8 h	Zaujímavosti môjho mesta. Turistické vybavenie, mapa, značky. Orientácia v okolí školy. Geocaching. Didaktické hry	Turistické vybavenie, turistická mapa, orientácia kompas členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník. Geocaching, GPS	Vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovne opísať jej priebeh. Odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim. Pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.			
---	---	--	--	---	--	--	--

POZNÁMKY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Geografiu, a boli z hľadiska dôležitosti a potreby doplnené o témy Objavovanie vesmíru, Plavby objaviteľov do rôznych častí Zeme, Stavba Zeme a Problémy veľkomiest.

Počet hodín pri tematických celkoch je len orientačný. V prípade potreby sa bude prispôsobovať potrebám žiakov (ich schopnostiam a možnostiam).

Medzipredmetové vzťahy:

DEJ – dejepis

INF – informatika

ANJ – anglický jazyk

MAT – matematika

BIO – biológia

Ďalšie použité skratky

FIG- finančná gramotnosť

Prierezové témy:

MkV – multikultúrna výchova

MV – mediálna výchova

ENV – environmentálna výchova

OSR- osobnostný a sociálny rozvoj

OŽZ – ochrana života a zdravia

Predmet: Geografia							
Ročník: šiesty				Hodinová dotácia: 1 hod. týždenne/ 33 hodín ročne			
Rozvíjajúce ciele	Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Prierezové témy	Medzipredmetové vzťahy	Poznámky
		Témy	Obsah				
	Úvodná hodina 1 hod.	Úvod do geografie 6. ročníka		Oboznámenie s vyučovaním v 6. roč., opakovanie poznatkov z 5. ročníka.			
Hľadať odpovede, zdôvodňovať, sumarizovať získané poznatky, uvažovať, hodnotiť. Pracovať so zdrojmi.	Premeny Zeme 2 hod.	Rozmiestnenie a hustota zaľudnenia Zeme Národ, kultúra, rasy a náboženstvo vo svete	Osídľovanie Zeme a zaľudnenie oblastí Rasy, národy, multikultúra, terorizmus. Problémy obyvateľstva.	Poznať históriu osídľovania. Určiť oblasti husto osídlené a uviesť dôvody ich osídlenia. Diskutovať o náboženských a národnostných sporoch vo svete. Vymenovať základné ľudské rasy a podľa atlasu určiť hlavné oblasti rozmiestnenia. Objasniť pojem rasizmus, apartheid. Vymenovať najpočetnejšie národy a lokalizovať ich na mape.	MkV- otázka vlastného názoru na tvar a vývoj povrchu Zeme, tímová spolupráca	BIO – život v rôznych oblastiach sveta, biologické odlišnosti vo vývoji človeka	FIG- vplyv peňazí na rozširovaní e osídlenia oblasti
Čítať, interpretovať údaje z tematických máp, obrázkov. Hľadať a pracovať s informáciami z iných zdrojov. Vedieť diskutovať o prírodných a kultúrnych osobitostiach svetadielu.	Afrika 12 hod.	Poloha a charakteristické prvky Afriky Povrch Afriky Podnebie a vodstvo Afriky Rastlinstvo	Svetadiel a kontinent na Zemi- Afrika. Určovanie polohy z rôznych hľadísk, pobrežná členitosť- Madagaskar, Somálsky polostrov, Guinejský záliv, Stredozemné, Červené more, Gibraltársky prieliv rovník, obratníky. Povrchové celky, panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro. pasáty Podnebné pásma, oázy, vádi, jazerá- Níl, Kongo, Níger Rastlinné pásma, živočíchy	Vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy). Zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlínstva a živočíšstva v Afrike, porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich	ENV- základné podmienky života, ekosystémy, starostlivosť o rastlinstvo a živočíšstvo, vzťah človeka a prírody, časté požiare, najohrozenejšie miesta MkV – tímová práca, medziľudské vzťahy, orientácia v životnom priestore,	DEJ – historické súvislosti objavovania jednotlivých častí Zeme INF- práca s IKT BIO- rozšírenie vegetačných stupňov, druhové zloženie rastlínstva a živočíšstva ANJ- „cudzí jazyk“	

		a živočíšstvo Afriky		v jednotlivých krajinných pásmach Afriky, zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky.	v krajine, rozvíjanie myslenia, hodnotenia, kultúrne zvyky a tradície, spolužitie domorodcov a prisťahovalcov		
		Obyvateľstvo a sídla Afriky	Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia národnostné zloženie	Zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, uviesť príčiny častých národ. a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách.	OŽZ- práca s mapou		
		Hospodárstvo Afriky	Hospodárstvo a nerastné suroviny, problémy obyvateľstva Afriky	Zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky.			
		Oblasti a štáty Afriky	Oblasti Afriky, Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa, Juhoafrická republika, Keňa, Egypt Nigéria	V obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy).			
		Pamiatky UNESCO Afriky	Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO	Zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.			
		Enviroproblémy Afriky	Ekologické a environmentálne problémy Afriky- hlad, voda, nepokoje, diamanty, slumy, dezertifikácia,	Uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky. Porozprávať o dôsledkoch globalizácie – charakterizovať aktuálne problémy regiónu podľa práce s doplnkovou literatúrou			FIG- vplyv nedostatku financií na životný štýl

			deforestácia, občianske a náboženské konflikty, novodobí piráti	a internetom..			
<p>Orientovať sa na mape. Čítať, interpretovať údaje z tematických máp, obrázkov. Hľadať a pracovať s informáciami z iných zdrojov. Vedieť diskutovať o prírodných a kultúrnych osobitostiach svetadielu. Rozvíjať schopnosť prezentovať, vysvetľovať. Na základe príkladov z najrôznejších častí sveta aplikovať poznatky pre daný región. Navrhnuť trasu výletu po zaujímavých miestach.</p>	<p>Ázia</p> <p>18 hod.</p>	<p>Poloha Ázie</p> <p>Povrch Ázie</p> <p>Podnebie a podnebné oblasti Ázie</p> <p>Vodstvo Ázie</p>	<p>Poloha k ostatným svetadielom a oceánom- Ázia, Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná a Zadná India, Malá Ázia, Arabský a Kórejský polostrov, Cyprus, Suezský prielav, Červené more, Beringov prieliv.</p> <p>Pohoria, nížiny</p> <p>Vznik- vrásové, kryhové pohorie, Himaláje, Pamír, Ural, sopky, zemetrasenia, Gobi, Tibetská náhorná plošina, Mount Everest, Kaukaz, Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina .</p> <p>Faktory ovplyvňujúce podnebie. Monzúny, tajfúny, cunami.</p> <p>Kaspické more, Bajkal, Aralské jazero, Mŕtve more, Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris.</p>	<p>Vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy).</p> <p>Uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“).</p> <p>Vysvetliť prúdenie monzúnov, identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,</p> <p>Objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do</p>	<p>MkV – orientácia v životnom priestore, v krajine, starostlivosť o rastlinstvo a živočíšstvo, vzťah človeka a prírody, tímová práca, medzilidské vzťahy, rozvíjanie myslenia, hodnotenia, kultúrne zvyky a tradície, spolužitie prisťahovalcov</p> <p>ENV – ochrana prírody, pamiatok, človek a pamiatky</p> <p>OŽZ- práca s mapou</p> <p>MV- filmová tvorba, práca s internetom</p>	<p>DEJ – historické súvislosti objavovania jednotlivých častí Zeme, kultúrne pamiatky regiónu, tematické mapy</p> <p>INF- práca s IKT</p> <p>BIO- horninové zloženie, rozšírenie vegetačných stupňov, druhové zloženie rastlinstva a živočíšstva</p> <p>MAT– diagramy, grafy</p> <p>ANJ- „cudzí jazyk“</p>	

		<p>Rastlinstvo a živočíšstvo Ázie</p> <p>Obyvateľstvo a sídla</p> <p>Hospodárstvo Ázie</p>	<p>Faktory ovplyvňujúce vznik rastlinstva a živočíšstva, typy krajiny.</p> <p>Obyvateľstvo Ázie Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio , kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus.</p> <p>Hospodárstvo Ázie, ázijské tigre, elektronika, ropa, najdôležitejšie priemyselné odvetvia pre svetové hospodárstvo.</p>	<p>úmorí a bezodtokových oblastí. Zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii. Vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy).</p> <p>Zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a</p>				<p>FIG- mena a jej využitie vo svete</p>
--	--	--	--	---	--	--	--	--

		Oblasti a štáty Ázie	Čína, India, Japonsko Indonézia, Turecko Izrael.	vývozu ropy, Uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete. Uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie.			
		Pamiatky UNESCO Ázie	Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.	Odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.			
		Enviroproblémy Ázie	Živelné pohromy – cunami, zemetrasenia, sopečná činnosť, tajfúny, občianske konflikty, terorizmus	Diskutovať o ekologických problémoch v jednotlivých regiónoch. Porozprávať o dôsledkoch globalizácie. Terorizmus. Charakterizovať aktuálne environmentálne problémy oblasti.			

POZNÁMKY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre Geografiu, a boli z hľadiska dôležitosti a potreby doplnené o témy Rozmiestnenie a hustota zaľudnenia Zeme, Národ, kultúra, rasy a náboženstvo vo svete, Enviroproblémy Afriky a Enviroproblémy Ázie.

Počet hodín pri tematických celkoch je len orientačný. V prípade potreby sa bude prispôsobovať potrebám žiakov (ich schopnostiam a možnostiam).

Medzipredmetové vzťahy:

DEJ – dejepis

MAT – matematika

INF – informatika

BIO – biológia

Prierezové témy:

MkV – multikultúrna výchova

MV – mediálna výchova

ANJ – anglický jazyk

Ďalšie použité skratky

FIG- finančná gramotnosť

ENV – environmentálna výchova

OSR- osobnostný a sociálny rozvoj

OŽZ – ochrana života a zdravia

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
ZŠ JOZEFA CÍGERA HRONSKÉHO, KRÁTKA 2, ŠAĽA

Občianska náuka

Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J.C.Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Občianska náuka				
Časový rozsah výučby / ročník	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
	–	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok-
Stupeň vzdelania	ISCED 2A nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

1. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva

druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

3. Kľúčové predmetové kompetencie

A. Kompetencie občianske:

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomuje si svoje práva v kontexte zodpovedného prístupu k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- má predpoklady sledovať a posudzovať udalosti, vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia

B. Kompetencie sociálne a personálne:

- dokáže si budovať vlastnú samostatnosť (nezávislosť) ako člen celku
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami a záujmami
- osvojiť si základné postupy spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch

C. Kompetencie pracovné:

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať zmeny

D. Sociálne komunikačné kompetencie:

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie, má adekvátny ústny a písomný prejav
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce
- dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku

E. Kompetencie riešiť problémy:

- pri riešení problémov uplatňuje vhodné metódy
- je otvorený (pri riešení problémov) pre získavanie a využívanie rôznych aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov
- pri jednotlivých riešeniach dokáže spoznávať ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika
- má predpoklady na konštruktívne riešenie problémov

F. Kompetencie k celoživotnému učeniu sa:

- uvedomuje si potrebu učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové schopnosti

G. Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá

- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní

Prierezové témy a finančná gramotnosť

A. Regionálna výchova:

- vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia
- spoznávať kultúrne dedičstvo našich predkov
- vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska
- spoznávať kultúrnu rozmanitosť, tradičnú ľudovú kultúru, remeslá, tradičné jedlá
- pestovať a rozvíjať hrdosť na krásu tradičného ľudového umenia a uchovávať kultúrne dedičstvo našich predkov

B. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie
- utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu a sebadôveru
- prevziať zodpovednosť za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie ostatných
- pomáhať žiakom získať a udržiavať si osobnostnú integritu
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu
- podporovať prevenciu sociálno-patologických javov v škole, prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok

C. Multikultúrna výchova :

- osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva rešpektovať práva druhých
- spoznávať svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície, rešpektovať ich ako rovnocenné a dokázať s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať
- bojovať proti predsudkom a stereotypom, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu a xenofóbie
- uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej, náboženskej, národnostnej a inej intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti

D. Enviromentálna výchova:

- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania prírodných zákonov
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta
- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu a posilniť pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia
- posilniť pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a rozpoznávať nežiadúce konanie
- racionálne obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská v problematike *životného prostredia*

E. Ochrana života a zdravia:

- Integrovať postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie
- pripraviť žiakov na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami
- pripraviť žiakov zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu
- formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, ako aj zdravia a života iných ľudí
- osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
- rozvinúť morálne vlastnosti žiakov tvoriace základ vlasteneckého a národného cítienia
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách

F. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

- vedieť komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi
- učiť sa riešiť problémy, správne ich pomenovať
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím nástrojov IKT

- vedieť prezentovať sám seba a svoje schopnosti, ale učiť sa pracovať aj v skupine, vážiť si prácu iných a nepodceňovať ju
- učiť sa vytvoriť nejaký produkt – zamerať sa na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať aj v ostatných predmetoch alebo v mimoškolskej činnosti pri reprezentácii svojej školy

Rozvoj finančnej gramotnosti:

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Celkovo sú témy zoradené do siedmich vybraných kategórií finančnej gramotnosti – Človek vo sfére peňazí; Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí; Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca; Plánovanie a hospodárenie s peniazmi; Úver a dlh; Sporenie a investovanie; Riadenie, riziká a poistenie.

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností :

- vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby
- identifikovať zdroje osobných príjmov
- stať sa finančne zodpovedným dospelým človekom
- chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a za svojich blízkych
- poznať hodnotu vecí ako výsledku ľudskej práce, vážiť si prácu
- vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia
- vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu
- vedieť vysvetliť základné ekonomické pojmy
- chápať úlohu štátu v oblasti ekonomického rozvoja spoločnosti
- vedieť diskutovať a vyjadrovať vlastné názory a postoje k problematike vzťahu morálky a peňazí
- zoradiť si osobné finančné ciele podľa ich priority, zhodnotiť výsledky vlastného finančného rozhodovania
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov,

výhody a nevýhody využívania úverov

- vedieť vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a na rodinu
- stanoviť si merateľné krátkodobé ciele
- chápať, že sporenie prispieva k finančnej prosperite a investovanie buduje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov

4. Stratégia vyučovania (metódy a formy práce):

- vyučovacie hodiny s klasickou stavbou
  - kooperatívne vyučovanie – práca vo dvojiciach, práca v skupinách
  - skupinová tvorba projektov
  - tvorba referátov – využitie rôznych dostupných zdrojov
  - hranie rolí, zážitkové učenie, inscenačné metódy
  - riešenie modelových situácií
  - besedy, diskusie, motivačný rozhovor
  - práca s literatúrou – čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií
  - súťaže na danú tému
  - tvorba testov, tajničiek
  - práca s interaktívnou tabuľou, internetom
  - práca s textami, s tlačou – vyhľadávanie, triedenie a využitie podstatných informácií
  - práca s IKT – samostatné učenia sa a experimentovanie
  - projektové vyučovanie
  - fixačné metódy – ústne a písomné opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry
- Vyučovanie bude prebiehať v triedach, počítačovej učebni, mimoškolských priestoroch.

5. Učebné zdroje:

Učebnice:

Drozdíková, A. – Ďurajková, D.: Občianska náuka pre 5.ročník ZŠ, SPN – Mladé letá Bratislava 2009 č. CD – 2009- 29004/24 956 – 1: 911
zo dňa 6. júla 2009

Drozdíková, A. – Ďurajková, D.: Občianska náuka pre 6.ročník ZŠ, SPN – Mladé letá Bratislava 2009 č. CD – 2009 – 37088/43167 – 4 : 911
zo dňa 19. Novembra 2009

Drozdíková A. : Občianska náuka pre 7.ročník ZŠ a 2.ročník gymnázií s osemročným štúdiom, SPN – Mladé letá, s.r.o. Bratislava 2012 pod
č. 2012-13925/38624:4-919 zo dňa 4. septembra 2012

Ďurajková, D. – Vargová D.: Občianska náuka pre 8.ročník ZŠ a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN – Mladé letá, s.r.o.
Bratislava 2012 pod č. 2012-17120/49948:4-919 zo dňa 5. novembra 2012

Kopecská H. – Muchová E.: Občianska náuka pre 9.ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN – Mladé letá, s.r.o.
Bratislava 2012 pod č. 2012-14083/41867:4-919 zo dňa 24.septembra 2012

Ďalšie učebné zdroje:

Ústava Slovenskej republiky

Všeobecná deklarácia práv dieťaťa

Bagalová, Ľ.- Gogolová, D.: Ľudské práva a zručnosti potrebné pre ich uplatnenie, ŠPÚ 2007

Surová – Čulíková, A. – Matula, Š.: Cesta k tolerancii I., II. MPC Bratislava 2007

Myslite globálne, MPC Bratislava 2007

Vargová D.: Práva detí v kontexte Dohovoru práv dieťaťa, MPC Bratislava 2007

IKT zdroje: PC s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, DVD- CD edu zamerania

6. Metódy a prostriedky hodnotenia žiakov

Žiaci budú hodnotení známku podľa hodnotiacich kritérií v súlade s Metodickým pokynom MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základných škôl a priebežne slovné:

- a) **pri verbálnej forme kontroly** úrovně osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka. Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu,
- b) **písomnou formou** budeme kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom tematického testu v rozsahu 10 - 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu, optimálne hodnotenie na základe percentuálnej úspešnosti, tajničky, osemsmierky atď. na konci tematického celku,
- c) **pri praktických aktivitách** budeme využívať slovné hodnotenie praktických zručností (vytvorenie projektu, referátu) s dôrazom na samostatnosť a správnosť riešenej úlohy, optimálne je slovné hodnotenie, hodnotenie spolužiakmi a sebahodnotenie,
- d) preverovať úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov,
- e) **úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností** budeme hodnotiť prostredníctvom prezentácie zadaných projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Stupeň 1 (výborný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a plánov, vie ich pohotovo využívať pri činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav sú správne. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a plánov, vie ich pohotovo využívať. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny, písomný prejav majú občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý): žiak má v celistvosti a pri ich využívaní osvojenia poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a plánov nepodstatné medzery. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých činnostiach. V ústnom, písomnom prejave sú častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný): žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov a plánov, ako aj v ich využívaní. Pri riešení úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný. Jeho ústny a písomný prejav má často vážne nedostatky, ktoré dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný): žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami a plánmi. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Žiak nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Pri samostatných prácach a projektoch budeme vychádzať z hodnotiacej škály:

Dosiahnutý počet bodov v %	známka
100 % - 90 %	1
89 % - 75 %	2
74 % - 50 %	3
49 % - 25 %	4
24 % - 0 %	5

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, - uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, - vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, - charakterizovať základné znaky rodiny, - porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, - uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, - zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, - navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, - určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, - uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi.	<p>rodina, poslanie a funkcie rodiny</p> <p>vzťahy v rodine normy a pravidlá</p> <p>práva a povinnosti (detí a rodičov)</p> <p>medziľudské vzťahy viacgeneračné</p> <p>spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia</p>

Moja trieda, moja škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole,	<p>školská trieda triedna samospráva</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, - vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, - zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, - vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí. 	<p>školská samospráva</p> <p>mimovyučovacia činnosť</p> <p>mimoškolská činnosť</p>
---	--

Moja vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, - vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, - predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, - prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, - vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, - rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, - prezentovať vyhľadane základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ. 	<p>občan obec región</p> <p>Slovenská republika štátne symboly Európska únia</p>

ETICKÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Inovovaný školský vzdelávací program šANca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka č.2, Šaľa					
Názov predmetu	Etická výchova				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných...) ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti.

Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom, spojený so zdravou kritickosťou
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi zo solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti
- má zrelý morálny úsudok, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou- súlad medzi emóciami a chcením
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory

9. prosociálne správanie - pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika - hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá - tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné pravidlá spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti - vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka

Vzdelávací štandard

5. ročník

Otvorená komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasniť pravidlá otvorenej komunikácie identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie ovládať základné komunikačné zručnosti identifikovať komunikačné šumy a prekážky diskutovať o problémoch komunikácie v triede	<p>komunikácia, druhy a úrovne verbálna a neverbálna komunikácia úrovne komunikácie komunikačné zručnosti komunikačné šumy a prekážky</p>

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie identifikovať prvky podporujúce sebaúctu zhodnotiť svoje silné a slabé stránky vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním	<p>sebapoznanie a sebaúcta prvky podporujúce sebaúctu sebaovládanie, sebahodnotenie sebapoznanie a osobnostný rozvoj akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok</p>

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie vyjadriť pochvalu	<p>pozitívne hodnotenie iných formy pochvaly a uznania pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách renatalizácia</p>

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vymedziť faktory podporujúce tvorivosť	

<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch • vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede • určiť znaky tvorivého človeka 	<p>tvorivosť a iniciatíva</p> <p>faktory tvorivosti</p> <p>tvorivosť v medziľudských vzťahoch</p>
--	---

Etické aspekty ochrany prírody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie • napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode • vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite • realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity 	<p>ekosystém</p> <p>vnímanie prírody</p> <p>ľudská činnosť a životné prostredie</p> <p>zodpovednosť za prírodu</p>

6. ročník

Identifikácia a vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/ dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody • uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka • zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov • rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov • zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou 	<p>city</p> <p>základné delenie citov</p> <p>city a zdravie</p> <p>city a výkonnosť</p> <p>kultivované vyjadrovanie citov</p>

Kognitívna a emocionálna empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch • vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu • používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii 	<p>empatia</p> <p>faktory ovplyvňujúce empatiu</p> <p>empatia v modelových situáciách</p> <p>počúvanie a empatia</p>

<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov 	
---	--

Asertívne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie • predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania • použiť asertívne techniky v modelových situáciách • vysvetliť podstatu asertívnych práv • použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania 	asertivita typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody asertívne techniky a ich použitie asertívne práva a ich použitie

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál • rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv • analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov • posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť • diskutovať o morálnych dilemách 	vzor, model, idol, ideál vzory správania v histórii literárne vzory, filmoví hrdinovia dobro a zlo

Pozitívne vzory v každodennom živote

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi • vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov • identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí • zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote • posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších 	reálne vzory správania verejné vzory správania anonymné prosociálne vzory

Prosociálne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať	prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní spolupráca na sociálnych projektoch

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Žiak si bude osvojovať nasledovné kompetencie :

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- učiť sa učiť a celoživotne sa vzdelávať
- zamerať sa na sebarealizáciu a osobnostný rozvoj
- uplatniť rôzne stratégie učenia sa
- kriticky zhodnotiť informácie, tvorivo ich spracovať a prakticky ich využiť

sociálne komunikačné kompetencie

- aktívne počúvať a rešpektovať názory druhých
- byť empatický- vcítiť sa do prežívania iných a akceptovať ich potreby
- prezentovať vlastný názor, ktorý je zrozumiteľný a akceptovateľný pre ostatných
- nepodliehať emóciám, nepoužívať morálne sudy a odsudzujúce hodnotenia
- uprednostňovať konštruktívny prístup, otvorenosť, čestnosť a slušnosť
- využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu
- neustále si rozvíjať osobné a sociálne zručnosti

kompetencia riešiť problémy

- kriticky myslieť, prehodnocovať fakty, identifikovať problémy
- pochopiť podstatu problému a vyriešiť ho
- riešiť konflikty kompromisom
- prijímať rozhodnutia a byť za ne zodpovedný
- pracovať tímovo, využívať vzájomnú spoluprácu a hodnotu priateľstva
- podieľať sa na skupinových rozhodnutiach
- participovať na živote triedy a školy

kompetencie občianske

- osvojiť si základné humanistické hodnoty a princípy demokracie
- uvedomiť si svoje práva, povinnosti, záujmy, hodnoty, potreby a postoje v spojení so záujmami skupiny
- aktívne reagovať na prejavy intolerancie, diskriminácie a xenofóbie

- aktívne sa zaujímať o veci verejné a zodpovedne konať
- zapájať sa do občianskeho života vo svojom okolí
- chrániť životné prostredie a kultúrne dedičstvo

kompetencie sociálne a personálne

- uvedomiť si vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť ako člen skupiny
- upevňovať si svoju pozíciu v skupine
- efektívne spolupracovať a mať tvorivý prístup v tímovej práci
- uvedomiť si svoju zodpovednosť pri dosiahnutí spoločných cieľov
- dokáže korigovať dôsledky vlastného správania a konania
- zamerať sa na sebaopoznanie, sebazdokonaľovanie, sebakontrolu a sebareflexiu
- rozvíjať zdravé a kooperujúce medziľudské vzťahy
- učiť sa a celoživotne sa vzdelávať

kompetencie pracovné

- posúdiť vlastné reálne fyzické a psychické možnosti
- stanoviť si svoje ciele a priority vzhľadom na svoje schopnosti, záujmy a životné podmienky
- byť schopný vstúpiť na trh práce
- pochopiť princípy podnikania a využiť ich v praxi
- získavať avyužívať informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach

kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh
- cieľavedome ísť za svojim cieľom nielen v pracovnom, ale aj v každodennom živote

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti
- byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr
- správať sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám
- rešpektovať historické tradície
- poznať pravidlá spoločenského kontaktu

Stratégia vyučovania

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt. Postup prijatia hodnôt etickej výchovy do života je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V etickej výchove je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

- senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu
- nácvik v podmienkach triedy
- reálna skutočnosť – transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi ...)

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky ako napr. hru, hranie rolí, scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie a dramatizácia. Tieto hry sa označujú ako cvičenia, aktivity. Aktivity sú len prostriedkom, ktoré umožnia hodnotovú reflexiu. Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Na prenos osvojených zručností a skúseností do každodenného života nám pomáhajú nasledovné

metódy – pozorovanie, zbieranie článkov, rozhovor s rodičmi alebo inými osobami. V etickej výchove ide o transfer – prenos z hodiny do bežného života, rodiny, triedy a iných vzťahov.

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom živote.

Žiaci počas hodín sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali, čo umožňuje lepšiu a otvorenú komunikáciu medzi nimi.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Formy práce: individuálna a skupinová, práca vo dvojiciach.

Pri výučbe využívame najmä:

- riadený rozhovor (diskusia)
- výklad učiteľa
- problém ako motiváciu
- demonštráciu (obrázky, pantomíma, hranie rolí)

Učebné zdroje

Olivar, R. R.: Etická výchova, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 1992

Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál I. k predmetu etická výchova, MC, Bratislava, 1993

Lencz, L. a kol.: Metodický materiál II. k predmetu etická výchova, MC, Bratislava, 1995

Lencz, L. – Ivanová, E.: Metodický materiál III. k predmetu etická výchova, MC, Bratislava, 1995

Podmanický, I.- Glasa, J.: Výchova k manželstvu a rodičovstvu, MC, Bratislava, 1999

Slyšková, K.: Zakázané ovocie najviac chutí, DIDAKTIS, Bratislava, 2004

Alexová, S. – Vopel, K. W.:Nechaj ma, chcem sa učiť sám 1., SPN, Bratislava, 1992

Alexová, S. – Vopel, K. W.:Nechaj ma, chcem sa učiť sám 2., SPN, Bratislava, 1992

Alexová, S. – Vopel, K. W.:Nechaj ma, chcem sa učiť sám 3., SPN, Bratislava, 1993

Alexová, S. – Vopel, K. W.:Nechaj ma, chcem sa učiť sám 4., SPN, Bratislava, 1993

Ľudské práva pre deti, ARCHA, Bratislava, 1992

Naik, A.: Chceš vedieť viac? Sme či nie sme závislí?, EGMONT, s. r. o., Bratislava, 1999

Šišáková, N.: Nenič svoje srdce, nikdy predsa nie si sám, REKLAMA PLUS, Šaľa, 1998

Labáth, V.- Smik, J.: Intervenčný program pre skupinovú prácu s deťmi a mládežou, PSYCHODIAGNOSTIKA, Bratislava, 1991

Kašparová, Z. – Houška, T. – Uhreková, M.: Ako poznám sám seba? 5.roč., POĽANA, Bratislava, 1998

Piovarčiová, T.- Gogolová, D.: Etická výchova pre 5. roč., OPI, Bratislava, 2007

Piovarčiová, T.- Gogolová, D.- Bagalová, Ľ.- Kociánová, Ľ.: Etická výchova pre 6. roč., OPI, Bratislava, 2006

Metódy a prostriedky hodnotenia

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známku, na vysvedčenie píšeme, že daný predmet žiak absolvoval. Jednotlivcov hodnotíme slovné počas hodiny a skupinu žiakov

priebežne i na konci hodiny. Žiaci majú tiež priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Poznámky:

Prierezové témy:

ENV- enviromentálna výchova

MV- mediálna výchova

OSR- osobnostný a sociálny rozvoj

OŽZ- ochrana života a zdravia

MkV- multikultúrna výchova

VMR- výchova k manželstvu a rodičovstvu

MATEMATIKA

Inovovaný Školský vzdelávací program šANca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Matematika				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	5hod./týždeň 165 hod./rok	5hod./týždeň 165 hod./rok	5 hod./týždeň 165 hod./rok	5 hod./týždeň 165 hod./rok	5 hod./týždeň 165 hod./rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

CHARAKTERISTIKA

Predmet matematika je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomostí (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Výučba má výrazne prispievať k využívaniu matematiky v reálnom živote, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania

žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Matematika sa taktiež podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Vzdelávací obsah učebného predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu ***Čísla, premenná a početové výkony s číslami*** sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiaci sa oboznamujú s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu ***Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy*** žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzťahy, zoznámia sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu ***Geometria a meranie*** sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

V tematickom okruhu ***Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika*** sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

V tematickom okruhu ***Logika, dôvodenie, dôkazy***, ktorý sa prelína celým matematickým učivom, rozvíjajú žiaci svoju schopnosť logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom matematiky na 2. stupni ZŠ je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovitým a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Výsledkom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy. Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika na 2. stupni ZŠ má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebakvencia a sebakvencia, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Štúdium matematiky prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,

- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- **kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií**
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť /nezávislosť ako člen celku, vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,

kompetencie pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote

kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Na splnenie vytýčených cieľov matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu.

V samostatnej práci žiaci získavajú predovšetkým početné návyky a zručnosti. Je však nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou.

Žiakov je potrebné viesť aj k sledovaniu a čítaniu matematických rubriek v detských časopisoch, čím sa prehĺbuje záujem o matematiku. Na zvýšenie záujmu o matematiku nám môže pomôcť aj riešenie zaujímavých úloh, čítanie zaujímavých publikácií z matematiky a tiež témy rozširujúceho učiva. Tie dávajú učiteľom možnosť plne uplatniť tvorivý prístup pri výbere a spôsobe realizácie vo vyučovaní. Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny matematiky musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu. Do vyučovacích hodín treba vniesť niečo nové, zaujímavé pre žiakov a učiteľa. Veľmi zaujímavý je napr. mozgový jogging, reťazové súťaže, matematické hry.

Metódy činnostného vyučovania:

- a) Práca s textom –vyhľadávanie informácií o danej téme bez úvodného výkladu, alebo vyhľadávanie doplnujúcich informácií z literatúry a internetu, ich spracovanie do prezentácií, posterov, referátov apod.
- b) Práca v skupinách pomocou rôznych inovatívnych metód – rolové hry, kolotoč, skladačkové učenie.
- c) Žiacke minikonferencie na určenú tému.
- d) Projekty jednotlivcov alebo skupín vo forme mesačných či ročníkových prác.
- e) Tvorba (pre matematiku) netypických foriem výstupov z hodín
  - výtvarných (netradičné pojmové mapy, kreslené vtipy, grafy, diagramy),
  - literárnych (básničky, rozprávky, cinquain, hádanky, prešmyčky, epigramy, krížovky, hlavolamy),
  - praktických (pomôcky vyrobené žiakmi).

Pre koncepciu práce s činnostným vyučovaním je potrebné vyzdvihnúť nasledovné výhody, ktoré sa tu plne uplatňujú:

- možnosť osloviť všetky typy žiakov, t.j. aj abstraktne -pojmovo orientovaní žiaci tu získajú viacnásobným vnímaním lepšie zachytenie informácií,
- príležitosť na pozitívne zážitky z učenia – radosť z učenia,

- zvyšuje sa motivácia,
- súvislosti medzi čiastkovými informáciami a realitou sú jasnejšie.

Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečiť využívaním vhodných demonštračných pomôcok a didaktickej techniky. Ide predovšetkým o IKT pre samostatnú a skupinovú prácu.

Na opakovanie vedomostí možno používať rôzne postupy: samostatnú prácu, skupinovú prácu, zostavovanie tabuliek, grafov, môže to byť písomná práca alebo hra. Je dôležité, aby bol žiak pri opakovaní a precvičovaní aktívny, aby chcel zlepšiť svoj výkon, aby aktivita spojená s opakovaním bola motivovaná.

Nesmieme zabúdať aj na kontrolu výsledkov žiakov a rozbor chýb tak, aby si uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na túto prácu so žiakmi využíva učiteľ rôzne zbierky úloh, alebo svojpomocne zhotovené pomôcky. K rozvoju žiakov s hlbším záujmom o matematiku prispievajú matematické súťaže, napr. matematická olympiáda, Pytagoriáda, rôzne súťaže korešpondenčného charakteru.

Nezabúdame aj na žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V spolupráci so špeciálnymi pedagógmi a asistentmi sa im venuje individuálna a diferencovaná pozornosť.

UČEBNÉ ZDROJE

Učiteľ pri svojej práci používa: učebnice, zbierky úloh, internet, odbornú literatúru, encyklopédie, dostupné pomôcky – nástenné mapy, telesá, súbory kociek a iné.

Učebnice:

Žabka, J. - Černek, P. : Matematika pre 5. ročník ZŠ 1. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava.

/schválilo MŠ SR pod číslom CD-2009-29720/29767-7:911

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 5. ročník ZŠ 2. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava.

/schválilo MŠ SR pod číslom MŠSR-2010-893/3038-4:919

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom I.

časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom CD-2009-29720/31177-8:911

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom

2. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom MŠ SR-2010-891/4349-4:919

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom1.

časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom CD- 2010-13967/43158:4-919

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom

2. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom MŠ SR-2011-997/5574:4-919

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom1. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom CD-2010- 6359/18187:4-919/

Žabka, J. - Černek, P.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. časť. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava. /schválilo MŠ SR pod číslom MŠ SR-2011-2141/7301:4-919/

V. Kolbaská: Matematika pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, 1. časť, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava / schválilo MŠ SR pod č. 2012 – 15889/49049:4-919/

Vo všetkých ročníkoch Učebnice matematiky pre 5. -9. ročník 1. a 2. časť: Šedivý a kolektív, SPN, Bratislava.

Kotyra: Malá zbierka úloh z matematiky pre 7. roč. MAPA Slovakia Plus, s.r.o.

Pracovné zošity:

Kolektív: Hravá matematika pre 5. ročník. Taktik International, s.r.o., Košice.

Kolektív: Hravá matematika pre 6. ročník. Taktik International, s.r.o., Košice.

Kolektív: Hravá matematika pre 7. ročník. Taktik International, s.r.o., Košice.

Kolektív: Hravá matematika pre 8. ročník. Taktik International, s.r.o., Košice.

Kolektív: Hravá matematika pre 9. ročník. Taktik International, s.r.o., Košice.

Bálint – Kuzma: Zbierka úloh z matematiky pre 5. – 8. ročník ZŠ: Príroda.

Rovnako budeme využívať pracovné listy vypracované učiteľmi a metodický materiál, ktorý bude sprístupnený napr. na internete, IKT technológie a počítačovú učebňu, interaktívnu tabuľu, PC s pripojením na internet, edu-CD zo školských zdrojov- Cabri Geometria...

METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi (a jeho rodičom) spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej sú informovaní o tom, ako danú problematiku žiak zvláda, ako dokáže používať to, čo sa naučil, či volí efektívne spôsoby učenia, v čom sa zlepšil a v čom ešte robí chyby, kde má rezervy. Súčasne by mal byť žiak hodnotením motivovaný k ďalšiemu učeniu. Súčasťou hodnotenia by malo byť teda i povzbudenie a konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby pretrvávajúce nedostatky odstránil.

Informácie poskytované v rámci hodnotenia budú maximálne objektívne, postavené na dobre vytvorených hodnotiacich kritériách vo vzťahu k predpokladom a možnostiam žiaka, jeho veku, ale i k sociálnemu kontextu. Hodnotenie by sa malo sústrediť na individuálny pokrok každého žiaka, respektíve na hodnotenie vopred stanovených požiadaviek.

U žiakov hodnotíme

- úroveň zvládnutia vedomostí a zručností
- prístup k výučbe (aktivita, ...)
- samostatnosť vo vyučovacom procese

Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ hlavne týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka- príprava na vyučovanie, pomôcky, vypracovávanie domácich úloh, samostatná práca na doporučených úlohách mimo vyučovacích hodín
- b) rôznymi druhmi skúšania: ústne skúšanie, frontálne skúšanie, skúšanie jednotlivca pri tabuli, písomné skúšanie, formy písomných prác: päťminútovky, krátke kontrolné práce, ktoré obsahujú úlohy z krátkeho úseku učiva, vstupný, polročný a výstupný test
- c) hodnotenie projektov a prezentácie. (písomne, ústne,), didaktickými testami
- d) sebahodnotenie vlastnej práce

Vo výslednej známke zohľadníme výsledky z menovaných metód a foriem hodnotenia. Písomné práce sa hodnotia bodmi a klasifikujú podľa stupnice uvedenej na záver.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie. Priebežné hodnotenie sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka a má hlavne motivačný charakter. Súhrnné hodnotenie žiaka sa spravidla uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka v školskom roku.

V procese hodnotenia uplatňuje učiteľ primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa, zohľadňuje individuálne osobitosti žiaka. Objektívne hodnotí kvalitu vedomostí, zručností a návykov.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR..

Pri hodnotení žiakov v starostlivosti Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie(ďalej len CPPPaP) dodržíme pokyny a odporúčania CPPPaP a budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, príloha č. 2, ktoré schválilo MŠ SR. V procese hodnotenia uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektujeme práva dieťaťa. Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je postupujeme podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga . Pri skúšaní učiteľ uprednostňuje takú formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia.

Žiakov hodnotíme priebežne slovne i známku. Používame rôzne formy od klasifikácie , bodové hodnotenie, slovné hodnotenie až po sebahodnotenie žiaka. Hlavným kritériom pri hodnotení je zvládnutie výstupov výkonových štandardov v rámci individuálnych možností dieťaťa.

Hodnotenie prospechu:

Stupeň 1 (výborný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, na základe získaných skúseností a poznatkov vie analyzovať zadané úlohy a samostatne navrhnuť primeraný postup na ich riešenie, aktívne pristupuje k činnostiam a problémovým

úlohám na hodinách matematiky .Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť, vlastné výsledky práce prezentuje výstižne, vyjadruje sa gramaticky i štylisticky správne. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Samostatne, prípadne len s nepatrnými podnetmi vyučujúceho, uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení úloh, na základe získaných skúseností a poznatkov vie analyzovať zadané úlohy a samostatne navrhnuť primeraný postup na ich riešenie, aktívne pristupuje k činnostiam a problémovým úlohám na hodinách matematiky. V jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Jeho ústny aj písomný prejav má

občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý): žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie uplatňuje samostatne, občas potrebuje usmernenie vyučujúceho, zadané úlohy vie riešiť pomocou známych postupov a metód, k činnostiam a problémovým úlohám na hodinách matematiky pristupuje so záujmom, ale potrebuje podporu a pomoc vyučujúceho, príp. spolužiakov. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný): žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie uplatňuje iba za aktívnej pomoci vyučujúceho, zadané úlohy vie riešiť len pomocou známych postupov a metód, ktorým rozumie len čiastočne, ovláda základné pojmy a vie predviesť jednoduché zručnosti, k činnostiam a problémovým úlohám na hodinách matematiky pristupuje s nízkym záujmom, potrebuje podporu a pomoc vyučujúceho, príp. spolužiakov. Jeho logika myslenia je na nižšej úrovni a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný): žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Zadané úlohy nevie riešiť ani s pomocou vyučujúceho, k činnostiam a problémovým úlohám na hodinách matematiky pristupuje bez záujmu. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Vstupnú, polročnú, výstupnú previerku a všetky písomné práce budeme hodnotiť bodovo a podľa percentuálnej úspešnosti:

100 – 90% stupeň 1 – výborný

89 – 75% stupeň 2 – chválitebný

74 – 50% stupeň 3 - dobrý

49 – 25% stupeň 4 – dostatočný

24 - 0% stupeň 5 - nedostatočný

POZNÁMKY

Prierezové témy

Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sa explicitne neuplatňujú prierezové témy. Ich problematikou je možné sa zaoberať v súvislosti s kontextami riešených úloh.

UČEBNÉ OSNOVY

Matematika:5. ročník

Hodinová dotácia: 5 hod./ 165 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v iŠkVP časová dotácia o1 hodinu v 5. ročníku. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu – žiak vie:

-vyriešiť jednoduché a zložitejšie slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy)

- čítať jednoduchší odborný text s porozumením

- pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich, aplikovať tieto poznatky na zložitejších geometrických útvaroch

- zistiť počet možností riešenia stromovým diagramom

- efektívne spolupracovať v skupinách

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Opakovanie učiva 4. ročníka 20hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sa vie bezpečne správať na hodinách matematiky - vie pohotovo rozlišovať pojmy číslo, cifra, číslica - vie čítať a zapisovať prirodzené čísla a určiť rád číslice v zápise prirodzeného čísla - vie uviesť príklady použitia prirodzených čísel v bežnom živote - vie zobrazit' prirodzené číslo na číselnej osi - vie porovnať a usporiadať prirodzené čísla - vie pohotovo sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti do 100, v jednoduchých príkladoch aj vo vyššom obore - pozná dohody pri počítaní sa zátvorkami - vie analyzovať zápis úlohy so zátvorkami - vie riešiť bežné slovné úlohy so zameraním na úlohy z praktického života - vie zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prir. číslo - vie porovnať čísla rozdielom - vie analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy - vie používať logickú úvahu a kombinačný úsudok pri riešení úloh a problémov 	<p>Prirodzené čísla a nula, cifra, číslica</p> <p>Rozvinutý tvar prirodzeného čísla, rád číslice</p> <p>Číselná os, porovnávanie</p> <p>Sčítanie a odčítanie spamäti prirodzených čísel</p> <p>Počítanie so zátvorkami</p> <p>Sčítanie a odčítanie väčších prir. čísel</p> <p>Riešenie slovných úloh s využitím sčítania a odčítania</p> <p>Porovnávanie prirodzených čísel rozdielom</p> <p>Zmenšenie a zväčšenie prir. čísla</p> <p>Počítanie v eurách a centoch</p>

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión 40 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -prečítať a zaplať prirodzené čísla, -rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu, -zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu, -rozlíšiť párne a nepárne čísla, porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, -zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ... -zobrazit' prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne -doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi -vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká 	<p>prirodzené číslo, cifra, číslica rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce..., susedné čísla, párne, nepárne čísla</p> <p>číselná os, vzdialenosť na číselnej osi</p> <p>znaky $<$, $>$, $=$, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky,..</p> <p>rímske číslice I, V, X, L, C, D, M</p> <p>tabuľka, diagram, graf</p> <p>propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): -porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel,</p> <p>-zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na...</p> <p>zaokrúhľovanie na...,</p> <p>-sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako</p>

<p>-poznať základné rímske číslice a čísla -prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami -vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy)</p>	<p>navzájom opačné operácie) -násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, -súvis s prirodzenými číslami propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)</p>
--	--

Počtové výkony s prirodzenými číslami 40 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ☐ spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, ✓ ☐ zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, ✓ ☐ porovnať čísla rozdielom ✓ ☐ písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, ✓ ☐ pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, ✓ ☐ že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ ☐ že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ ☐ spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\,000 : 9$ a pod.), ✓ ☐ písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), ✓ ☐ písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, ✓ ☐ písomne vydeliť dvojciferným číslom, ✓ ☐ zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, ✓ ☐ porovnať čísla podielom ✓ ☐ pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), ✓ ☐ že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí, ✓ ☐ vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, ✓ ☐ správne určiť poradie počtových výkonov v 	<p>počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti</p>

<p>úlohách s prirodzenými číslami, ☒ počítat' správne so zátvorkami, ☒ použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, ☒ vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, ☒ vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti)</p>	
--	--

Geometria a meranie 35 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>☒ rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, ☒ narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán ☒ zostrojiť kružnicu s daným polomerom, ☒ rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, ☒ poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, ☒ narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky) ☒ narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti ☒ odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, ☒ odhadnúť vzdialenosť na metre, ☒ premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel ☒ vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, ☒ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, ☒ vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, ☒ zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete, ☒ postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak ☒ určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika</p>	<p>priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protíahlé strany, vodováha, olovnica dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm², mm² v štvorcovej sieti</p>

objemu).

Súmernosť v rovine (osová a stredová) 10 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ☐ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, ✓ ☐ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, ✓ ☐ nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, ✓ ☐ nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, ✓ ☐ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného stredu, ✓ ☐ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu, ✓ ☐ nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov, ✓ ☐ nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, ✓ ☐ zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti ✓ ☐ pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.	<p>súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie 15 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ☐ prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, ✓ ☐ zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), ✓ ☐ znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom,<ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života	<p>dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia</p>

zistiť počet vypisovaním všetkých možností pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desiatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti	získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov
---	---

Matematika: 6. ročník

Hodinová dotácia: 5 hod./ 165 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Opakovanie učiva 5. ročníka

24 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnať a zaokrúhliť prirodzené čísla, ▪ sčítať a odčítať prirodzené čísla, ▪ písomne vynásobiť prirodzené číslo jednociferným, dvojciferným alebo trojciferným číslom, ▪ písomne vydeliť jednociferným a dvojciferným číslom bez zvyšku a so zvyškom, ▪ pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), ▪ vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, ▪ rozlíšiť, načrtnúť a narysovať rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, ▪ poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, ▪ narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky), ▪ premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, ▪ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, ▪ vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, 	<p>Usporiadanie vzostupné a zostupné, Zaokrúhľovanie nadol, nahor a Zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky,...</p> <p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne, pomocou kalkulačky Násobenie prirodzených čísel písomne Delenie jednociferným a dvojciferným číslom bez zvyšku aj so zvyškom</p> <p>Priamka, bod, úsečka Trojuholník a jeho vrcholy a strany Štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky Štvorec, obdĺžnik Kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer Rovnobežky, kolmice, päta kolmice Dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika Obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km Obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti ▪ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi a stredú, ▪ prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, ▪ zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), ▪ znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom. 	<p>Súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov</p> <p>Stred súmernosti, stredová súmernosť</p> <p>Os súmernosti, osová súmernosť</p> <p>Útvary osovo a stredovo súmerné</p> <p>Konstruktúra rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti</p> <p>Dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka</p> <p>Jednoduchý diagram</p>
--	---

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

25 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, ▪ rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, ▪ zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, ▪ rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh, ▪ vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke). 	<p>Objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stom</p> <p>Práca podľa návodu – kritériá</p> <p>Deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100</p> <p>Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami</p> <p>Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné</p> <p>Operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc)</p> <p>Propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel,</p> <p>Propedeutika jednotiek objemu: $\text{mm}^3, \text{cm}^3, \text{dm}^3, \text{m}^3$</p>

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

40 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla, ▪ uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, ▪ správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, ▪ zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, ▪ porovnať, usporiadať podľa predpisu 	<p>Desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka,</p> <p>Desatiny, stotiny, tisíciny, ...,</p> <p>Rád číslice v desatinnom čísle,</p> <p>Číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi</p> <p>Porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel</p> <p>Znaky =, >, <</p> <p>Zaokrúhľovanie nadol na ...,</p> <p>Zaokrúhľovanie nahor na ...,</p>

<p>(zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, ▪ vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, ▪ desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), ▪ vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel, ▪ vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, ▪ využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti, ▪ porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne. 	<p>Zaokrúhľovanie na ... Aritmetický priemer Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) Jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel Propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, Znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) Propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)</p>
---	---

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu **15 hodín**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, ▪ vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, ▪ vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, ▪ premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, ▪ zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, ▪ vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, ▪ vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov 	<p>Rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, Obsah, výmera, plocha, Jednotka štvorcovej siete Jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²) Slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka</p>

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

24 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, ▪ narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, ▪ primerane odhadnúť veľkosť uhla, ▪ premeniť stupne na minúty a naopak, ▪ zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, ▪ porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, ▪ pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, ▪ vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, ▪ rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, ▪ vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, ▪ sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), ▪ využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh. 	<p>Uhol, veľkosť uhla,</p> <p>Jednotky stupeň a minúta, uhlomer</p> <p>Ramená uhla, vrchol uhla</p> <p>Os uhla a jej vlastnosti</p> <p>Porovnávanie uhlov</p> <p>Priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol</p> <p>Vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka</p> <p>Pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník</p> <p>Vrcholový uhol, susedný uhol</p> <p>Sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov</p>
---	---

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

22 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlíšiť základné prvky trojuholníka, ▪ vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, ▪ vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, ▪ rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, ▪ zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, ▪ opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, ▪ narysovať pravidelný šesťuholník, ▪ vetu o trojuholníkovej nerovnosti, ▪ na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, ▪ opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti 	<p>Trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly)</p> <p>Ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník</p> <p>Náčrt, konštrukcia</p> <p>Zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu</p> <p>Konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu</p> <p>Trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$</p> <p>Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka</p>

<p>(veľkosti strán a uhlov, súmernosť),</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, ▪ zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník. 	<p>Objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov);</p> <p>Pravidelný šesťuholník</p> <p>Výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka</p>
--	--

Kombinatorika v kontextových úlohách

15 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, ▪ z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, ▪ pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, ▪ zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, ▪ zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom. 	<p>Usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania)</p> <p>Dáta, údaje, tabuľka, diagram</p> <p>Kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou</p> <p>Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)</p>

VZDELÁVACIA OBLASŤ: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

INFORMATIKA - INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet Informatika

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J. C. Hronského, Krátka ul.2, Šaľa				
Názov predmetu	Informatika			
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník
	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie			
Forma štúdia	denná			
Vyučovací jazyk	slovenský			

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektné využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
  - logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,

- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Vyučovanie bude prebiehať v týchto priestoroch: počítačové učebne, ďalšie priestory školy. Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- výklad učiteľa
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia s využitím dataprojektoru)
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové vyučovanie

Výchovno-vzdelávací proces na druhom stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním;
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t.j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjať formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov;
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať);
- rozvíjať si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Kompetencie v oblasti informatiky

- *Kompetencie k učeniu sa*
  - vyhľadáva a triedi informácie a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie ich efektívne využíva v procese učenia, tvorivých činnostiach a praktickom živote
  - používa všeobecne zaužívané termíny, znaky a symboly, uvádza veci do súvislostí, prepája do širších celkov poznatky z rôznych vzdelávacích oblastí a na základe toho si vytvára komplexnejší pohľad na matematické a prírodné javy
  - kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje vlastné možnosti
- *Kompetencie komunikácie*
  - rozumie rôznym typom textov a záznamov, obrazových materiálov, premýšľa o nich, reaguje na ne a tvorivo ich využíva k svojmu rozvoju a k aktívnemu zapojeniu sa do spoločenského diania
  - využíva informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú komunikáciu s okolitým svetom
  - vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk
  - chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti
- *Kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia*
  - používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
  - používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie
- *Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií*
  - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
  - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
  - dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
  - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá
  - dokáže používať IKT pri vzdelávaní
- *Kompetencie k riešeniu problémov*
  - vyhľadá informácie vhodné k riešeniu problému, nachádza ich zhodné, podobné a odlišné znaky, využíva získané vedomosti a schopnosti k objavovaniu rôznych spôsobov riešení, nenechá sa odradiť prípadným neúspechom a vytrvale hľadá konečné riešenie problému
  - samostatne rieši problémy, volí vhodné spôsoby riešenia, používa pri riešení problému logické, matematické a empirické postupy
  - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady a zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika
  - overuje prakticky správnosť riešenia problému a osvedčené postupy aplikuje pri riešení podobných alebo nových problémových situácií, sleduje vlastný pokrok pri zdolávaní problémov
- *Kompetencie občianske*
  - chápe základné princípy, na ktorých sú založené zákony a spoločenské normy, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školu
  - uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
  - vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti

- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- *Kompetencie sociálne a personálne*
  - účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa spoločne s pedagógmi na vytváraní pravidiel práce v tíme, na základe poznania alebo prijatia novej role v pracovnej činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce
  - vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami
  - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch
- *Kompetencie pracovné*
  - dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
  - je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny
  - chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní
  - dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach
- *Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti*
  - dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele nielen v pracovnom, ale aj v každodennom živote

4. STRATÉGIA VYUČOVANIA (METÓDY A FORMY PRÁCE)

Metódy využívané pri vyučovaní informatiky sa budú odvíjať od rôznych faktorov (veľkosť skupiny, úroveň vedomostí žiakov, atď.). Keďže pôjde o rôznorodé skupiny, čo sa týka úrovne vedomostí, častou metódou výučby bude *rozhovor*, ktorou sa zabezpečí aktivita skúsenejších žiakov. V prípadoch zložitejších, resp. neznámejších tém sa neubránime *monologickým metódam*, ako sú *výklad*, či *vysvetľovanie s demonštráciou*.

Ďalšie metódy využívané vo vyučovacom procese predmetu informatika budú *práca s textom*, *praktické metódy na nácvik zručnosti*, *práca s internetom*. *Projektová metóda*, ktorá stimuluje aktivitu žiaka, praktické riešenie úloh, jeho záujem o študovanú problematiku a možnosť prejaviť sa v plnej šírke (žiak ako osobnosť). Žiaci budú pracovať *individuálne*, *vo dvojiciach*, ale aj *v skupinách*.

Organizačné formy:

1. *Vyučovacia hodina* (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).
2. *Exkurzia* podľa podmienok školy, návštevami rôznych podujatí z tematikou IKT, pričom sa dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Vyučovacie metódy

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť

- ***motivačné metódy***, ako je *motivačné rozprávanie* (citové približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém*

(upútanie pozornosti Prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

-Expozičné metódy budeme využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Použijeme *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *beseda* (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),

-demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), *pozorovanie* (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), *inštruktáž* (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto budú mať *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov budú dôležité *praktické aktivity* (samostatná činnosť na základe inštruktáže) pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu.

Pri pozorovaniach uprednostníme živé biologické objekty, klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov.

Dôraz sa bude klásť na *prácu s knihou a textom* (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), *samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie* (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

-Z aktivizujúcich metód použijeme *diskusiu* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

-Fixačné metódy ako neoddeliteľná súčasť vyučovania, napr. *metódy opakovania a precvičovania*, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

-Diagnostické metódy – formou ktorých zabezpečíme korektné a objektívne hodnotenie žiakov.

5. METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi (a jeho rodičom) spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej sú informovaní o tom, ako danú problematiku žiak zvláda, ako dokáže používať to, čo

sa naučil, či volí efektívne spôsoby učenia, v čom sa zlepšil a v čom ešte robí chyby, kde má rezervy. Súčasne bude žiak hodnotením motivovaný k ďalšiemu učeniu. Súčasťou hodnotenia bude teda i povzbudenie a konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby pretrvávajúce nedostatky odstránil.

Informácie poskytované v rámci hodnotenia budú maximálne objektívne, postavené na dobre vytvorených hodnotiacich kritériách vo vzťahu k predpokladom a možnostiam žiaka, jeho veku, ale i k sociálnemu kontextu. Hodnotenie sa bude sústrediť na individuálny pokrok každého žiaka, respektíve na hodnotenie vopred stanovených požiadaviek.

Hodnotenie žiaka je vykonávané na základe písomných a praktických skúšok

Pri klasifikácii výsledkov v informatike sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

1. schopnosť žiaka posudzovať správnosť použitých postupov a v prípade potreby aj nástrojov informačných a komunikačných technológií pri riešení rôznych úloh, schopnosť argumentovať a diskutovať o kvalite a efektívnosti rôznych postupov,
  2. schopnosť správne navrhnúť postup riešenia danej úlohy poskladaním z menších úloh, zovšeobecňovaním iných postupov, analógiou, modifikáciou, kontrolou správnosti riešenia, nachádzaním a opravou chýb,
  3. schopnosť porovnávať rôzne postupy a princípy, analyzovať ich, hľadať vzťahy,
  4. schopnosť riešiť konkrétne situácie pomocou známych postupov a metód, demonštrovať použitie princípov a pravidiel na riešenie úloh, na vyhľadávanie a usporiadanie informácií, prezentovať informácie a poznatky,
  5. porozumenie požadovaných pojmov, princípov a zručností, schopnosť ich vysvetliť, ilustrovať, zdôvodniť, uviesť príklad, interpretovať, prezentovať najmä pomocou zodpovedajúcich nástrojov informačných a komunikačných technológií,
  6. schopnosť riešiť úlohy a prezentovať informácie samostatne ale aj v skupine žiakov.
- U žiakov hodnotíme

- úroveň naplnenia výstupov jednotlivých tém predmetu informatika, ktoré smerujú k naplneniu kľúčových kompetencií predmetu informatika
- úroveň zvládnutia vedomostí a zručností
- prístup k výučbe (aktivita, ...)
- samostatnosť vo vyučovacom procese

Na kontrolu a hodnotenie žiakov budeme využívať nasledovné postupy :

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostníme *prezentovanie poznatkov* žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** sa bude kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom *testu* na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite *20 min v rozsahu 10 – 15 otázok* zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotiť sa bude na základe percentuálnej úspešnosti (uvedené ďalej v texte). Táto forma sa žiakom vopred oznámi.

3. Pri **praktických aktivitách** sa bude *slovné hodnotiť* praktická zručnosť s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh.

4. Pri **projektoch** sa bude hodnotiť:

- odborná úroveň;
- kvalita výstupu, grafická úroveň;
- úroveň obhajoby;
- využitie dostupných zdrojov – internet, použitá literatúra;
- vypracovanie protokolu na požadovanej úrovni.

Pri hodnotení tematických projektov budeme vychádzať z hodnotiacej škály:

Dosiahnutý počet bodov v percentách	známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0	5

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR (Metodické pokyny č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.) Hodnotiť sa budú ústne odpovede, praktické zadania úloh, referáty a projekty. Pri praktických aktivitách budeme používať slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť vypracovaných úloh. Kritéria hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie.

Pri hodnotení začlenených žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) sa postupuje podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP v bežných základných školách. V procese hodnotenia uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektujeme práva dieťaťa. Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je postupujeme podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga . Pri skúšaní učiteľ uprednostňuje takú formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia.

Pri hodnotení žiakov v starostlivosti Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP) dodržíme pokyny a odporúčania CPPPaP a budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR.

Kritériá klasifikácie:

- klasifikáciu používame vo všetkých ročníkoch druhého stupňa
- používame päť hodnotiacich stupňov

Stupeň 1 (výborný): žiak ovláda poznatky podľa učebných plánov, vie ich pohotovo využívať pri činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení praktických úloh. Jeho ústny, písomný a praktický prejav je správny, výstižný. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný): žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných plánov, vie ich pohotovo využívať. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení praktických úloh samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny, písomný a praktický prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý): žiak má v celistvosti a pri ich využívaní osvojenia poznatkov podľa učebných plánov nepodstatné medzery. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh. V ústnom, písomnom a praktickom prejave má častejšie nedostatky v správnosti. Výsledky jeho praktických činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný): žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov podľa učebných plánov a v ich využívaní. Pri riešení úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný. Jeho ústny, písomný a praktický prejav má často vážne nedostatky. V kvalite výsledkov praktických činností sa prejavujú omyly. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný): žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými plánmi. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Žiak nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny, písomný a praktický prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho praktických činností je na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie podľa percentuálnej úspešnosti:

100% - 90% - stupeň 1 – výborný,
89% - 75% - stupeň 2 – chválitebný,
74% - 50% - stupeň 3 – dobrý,
49% - 20% - stupeň 4 – dostatočný,
19% - 0% - stupeň 5 – nedostatočný.

Pri vyučovaní využívame aj slovné hodnotenie v kombinácii s klasifikáciou pre hodnotenie jednotlivých výstupov vo vyučovacom predmete. Má hlavne motivačný charakter.

6. UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné listy: žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom,

Učebnice:

Akadémia Alexandra s.r.o. - elektronické učebnice informatiky - **Informatika s Alexom pre 5. a 6. ročník ZŠ.**

Blaho, A. – Kalaš, I.: Tvorivá informatika. 1.zošíť z programovania. SPN – Mladé letá, Bratislava, 3. vydanie, 2009. /odporúčacia doložka MŠ SR CD-2005-5665/8772-1:09.

Varga, M. - Hrušecká, A.: Tvorivá informatika. 1.zošíť s internetom. SPN – Mladé letá, Bratislava, 2. vydanie, 2009. /odporúčacia doložka MŠ SR CD-2006-11016/26870-2:092.

Blaho, A. – Salanci, L.: Tvorivá informatika. 1.zošíť o práci s textom. SPN – Mladé letá, Bratislava, 2. vydanie, 2009. /odporúčacia doložka MŠ SR CD-2007-14051/28928-1:092.

Kalaš, I – Bezáková,D.: Tvorivá informatika. 1.zošíť o číslach a tabuľkách. SPN – Mladé letá, Bratislava, 1. vydanie, 2009. /odporúčacia doložka MŠ SR CD-2009-38851/46310-4:919.

Kalaš, I. – Winczer,M.: Informatika okolo nás. SPN – Mladé letá, Bratislava, 1. vydanie,

2007. /odporúčacia doložka MŠ SR CD-2007-15414/32261-2:092.

Doplnková literatúra: časopisy: PC-revue

IKT zdroje: edukačné CD-ROM, školské pramene, interaktívna tabuľa, dataprojektor

Softvér: MS Word, MS PowerPoint, MS Excel 2003/2007, Zoner Calisto, Logo

Imagine/Motion, WordPad, Baltík, Google SkechUp 7, GIMP

Internet

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 5. – 6. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, • hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, • kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>Pojmy: oblasť, animácia Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rastru, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke)</p> <p>Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie.</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, • voliť vhodný nástroj na prácu s textom, • používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, • posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii)</p> <p>Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie – prezentácia Procesy: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.	Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k o zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvyrazňovanie

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov)	Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodíť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	<p>Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky</p> <p>Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), posúdiť účel webovej stránky.	

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), posúdiť správnosť vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania), vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadaných inštrukcií, vyhľadávať rôzne typy informácií na webe.	<p>Pojmy: vyhľadávač</p> <p>Procesy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja, • hľadať a zobrazíť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, • pripojiť prílohu správy, zobrazíť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, • zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	<p>Pojmy: príloha, adresár</p> <p>Procesy: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz</p>

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, • identifikovať opakujúce sa vzory, • uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), • rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), • vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, • popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami, • uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, • uvažovať o rôznych riešeniach.	<p>Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p>Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka	<p>Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov</p> <p>Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, • aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, • interpretovať postupnosť príkazov, • hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<p>Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov).</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, • rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, • stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, • riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, • zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, • interpretovať algoritmy s cyklami.	<p>Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní</p>

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	<p>Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, interpretovať návod, v ktorom je chyba, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnuť vylepšenie riešenia.	<p>Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme</p> <p>Procesy: hľadanie chyby</p>

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ukladať produkt do súboru, otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, presúvať, mazať, premenúvať súbory.	<p>Pojmy: súbor, priečinok</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš</p> <p>Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov</p>

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	<p>Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov</p> <p>Procesy: používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou</p>

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.	Vlastnosti a vzťahy: programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií.

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, nahrávať súbory na sieťový disk, rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	Pojmy: sieť Vlastnosti a vzťahy: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť Procesy: sťahovanie a posielanie súborov

Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.	Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o rizikách na internete, • aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, • diskutovať o počítačovej kriminalite, • diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	<p>Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach</p> <p>Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hackerov.</p>

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, • diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	<p>Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba</p> <p>Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</p>

Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	<p>Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)</p>

Technika

Inovovaný Školský vzdelávací program šANca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Technika				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky. Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov. Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

- Oblasť predmetu zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

- Konceptia vzdelávacej oblasti predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

- Vzdelávacia oblasť predmetu sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v

spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

2. Ciele učebného predmetu

Cieľom predmetu je osvojovanie si návykov pracovať bezpečne a schopnosť analyzovať možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a nástrojmi. Žiaci sa majú naučiť i základom hospodárskych a komerčných zručností, ako sú napr. plánovanie času, spotreby a nákladov, rozpočtovanie a elementárne účtovníctvo. Žiak má získať vedomosti a zručnosti na zhotovovanie a čítanie jednoduchých technických výkresov, má vedieť popísať jednotlivé etapy vzniku výrobku a jeho cenu. Žiak má získať poznatky o vzniku a šetrení elektrickou energiou a prezentovať jednoduché opravy v domácnosti.

Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce.

3. Výchovné a vzdelávacie kompetencie

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;

- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na seberealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

4. Stratégia vyučovania

Učiteľ

- snaží sa získať záujem žiakov o daný predmet striedaním rôznych metód práce a organizáciou práce na hodine / projekty, skupinová resp. samostatná práca a pod./
- podľa možností umožňuje žiakom prístup na internet
- stanoví jasné kritéria hodnotenia a na ich základe vedie žiakov k sebahodnoteniu i k hodnoteniu výkonu spolužiakov
- učí žiakov o probléme diskutovať
- vytvára na hodinách podnetné a priateľské prostredie
- podporuje medzipredmetové vzťahy
- umožňuje zapojenie všetkých žiakov do projektov a činností, čím posilňuje ich zdravé sebavedomie
- vedie žiakov ku vzájomnej pomoci, rešpektu a tolerancii
- vedie žiakov k využívaniu informačných zdrojov – učebnice, internet, encyklopédie ...
- učí ich zhrnúť poznatky a vyvodiť všeobecné závery
- vedie k osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote, vytrvalosti, uplatňovaniu tvorivosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- vedie k chápaniu práce ako príležitosti k seberealizácii, sebavzdelávaniu a rozvíjaniu podnikateľského myslenia
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce dôležitých pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov

5. Učebné zdroje

Učiteľ pri svojej práci používa: učebnice, internet, odbornú literatúru, encyklopédie, dostupné pomôcky a iné

Ivan Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5.-9. ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA. spol. s.r.o.. 2006

Lubomír Žáčok: Technika a pracovný zošit pre 5.ročník základnej školy, Belianum 2016

Lubomír Žáčok : Technika a pracovný zošit pre 6.ročník základnej školy, Belianum 2016

Ing. Oľga Bogová a kol.: Pracovný zošit pre 5.ročník ZŠ Technika Inšpirácia okolo nás, Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o.2016

Ing. Eleonóra Boocová a kol.: Pracovný zošit pre 6.ročník ZŠ Technika Od nápadu k výrobku, Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o.2015

Pracovné listy vytvorené učiteľom

6. Metódy a prostriedky hodnotenia

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi (a jeho rodičom) spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej sú informovaní o tom, ako danú problematiku žiak zvláda, ako dokáže používať to, čo sa naučil, či volí efektívne spôsoby učenia, v čom sa zlepšil a v čom ešte robí chyby, kde má rezervy. Súčasne by mal byť žiak hodnotením motivovaný k ďalšiemu učeniu. Súčasťou hodnotenia by malo byť teda i povzbudenie a konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby pretrvávajúce nedostatky odstránil.

Hodnotenie by sa malo sústrediť na individuálny pokrok každého žiaka, respektíve na hodnotenie vopred stanovených požiadaviek.

U žiakov hodnotíme

- úroveň zvládnutia vedomostí a zručností
- prístup k výučbe (aktivita, ...)
- samostatnosť vo vyučovacom procese

Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ hlavne týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka
- b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie

Pri hodnotení a klasifikácii budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy. Podľa platných štátnych vzdelávacích programov sa technická výchova klasifikuje. Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno – vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu. Charakter predmetu technika vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k práci, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho environmentálne úsudky, snahu vzdelávať sa v oblasti technickej výchovy a zlepšovať svoje manuálne zručnosti. Pri hodnotení, priebežnej i súhrnnej klasifikácii, sa uplatňuje priemerná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva.

Kritéria hodnotenia:

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí primerane veku:

a/ priebeh vytvárania postojov: záujem o pracovné činnosti, teoretické vedomosti a o estetizáciu životného prostredia, schopnosť spolupracovať pri kolektívnych prácach, schopnosť posúdiť svoj výkon a vedomosti, výkon spolužiakov

b/ priebeh získavania zručností a spôsobilostí: žiak si osvojí teoretické vedomosti na požadovanej úrovni, žiak vedomosti dokáže uplatňovať pri praktických zručnostiach primeraných jeho veku, tvorivo pristupuje k manuálnym zručnostiam, vie sa orientovať v jednoduchých technických výkresoch a podľa nich zhotoviť výrobok, zdokonaľuje si grafický prejav, podieľa sa na spoločných projektoch so spolužiakmi, aktivita a postupne sa rozvíjajúci kladný prístup k práci,

c/ priebeh získavania technických vedomostí: vedomosti z oblasti techniky, poľnohospodárstva a prvkov sveta práce súvisiacich s činnosťou človeka na Zemi, poznanie najvýznamnejších technických diel vo svete, na Slovensku, poznanie technologických postupov,

Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi učiteľ žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

Výborný: žiak spĺňa kritériá(a-c) na vynikajúcej úrovni ,je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne ,tvorivo a pohotovo uplatňuje svoje zručnosti, vedomosti

v úlohách, úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave ,dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na manuálne zručnosti

Chváľitebný: je menej samostatný, tvorivý a iniciatívny, menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave, potrebuje sústavnú pomoc učiteľa

Dobry: žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť a tvorivosť,

je málo aktívny a snaživý, potrebuje sústavnú pomoc a povzbudenie učiteľa

Dostatočný: žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu

Nedostatočný: žiak nespĺňa kritériá. Hodnotenie budeme používať len vo výnimočných prípadoch.

7. Obsah vzdelávania

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Tematický celok

Prierezové témy	Človek a technika Svet práce	Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania Úžitkové a darčkové predmety	Elektrická energia, elektrické obvody	Elektrické spotrebiče v domácnosti; Bytové inštalácie	Tvorivá činnosť; Technická tvorba	Plánovanie a vedenie domácnosti; Domáce práce a údržba domácnosti	Stroje a zariad. v domácnosti; Technická elektronika	Rodinná príprava; Ručné práce	Pestovateľské práce a chovateľstvo
Osobnostný a sociálny rozvoj	x	x	x		x	x		x	x
Výchova k manželstvu a rodičovstvu						x		x	
Environmentálna výchova	x	x	x	x					x
Mediálna výchova	x				x		x		
Multikultúrna výchova	x								
Ochrana života a zdravia	x	x		x		x		x	

Predmet: Technika

Ročník: piaty

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (očkávaný)
Človek a technika (5 hod.)	Výchova žiakov k BOZ na hodinách techniky.	Z názvu predmetu vie žiak odvodiť jeho obsah. Dodržiava pravidlá bezpečnosti v učebniach a pri práci s pomôckami.
	Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, technika	- dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa - vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova
	Prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi, ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky	- uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, - zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky
		- vychádzka do okolia školy – sledovať vplyv techniky na prírodu a človeka (exhaláty z tovární a z budov, výfuky áut a pod.) - možnosť vyčistiť okolie školy (od odpadkov
	Ochrana prírody	- vypracovať projekt na tému ochrany prírody
Človek a výroba v praxi (8 hod.)	Remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti	- porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, - vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti
	Práce v areáli počas jesene	- aktívne sa podieľať na udržiavaní čistoty v areáli školy (zametanie, hrabanie lístia, práca s fúrikom a pod.)
	Remeselná výroba v súčasnosti	
	Výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby	- vysvetliť pojem výrobok,

	– výrobok, návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život	<ul style="list-style-type: none"> - opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, - vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby
		<ul style="list-style-type: none"> - prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne
Úžitkové a darčekové predmety (9 hod)	<p>Surovina, materiál, polotovary, darčekový a úžitkový predmet</p> <p>Myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce</p> <p>Materiál: špajdľa, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod.</p> <p>Výrobky: náhrdelník, náušnice, náramok, zvieratko, počítaadlo, svietnik, kvet, stojan na pero alebo mobil a pod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, - vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, - navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku, - zhotoviť navrhnutý výrobok, - prezentovať výsledky svojej práce
	Úprava zimného areálu	<ul style="list-style-type: none"> - aktívne sa podieľať na zimnej úprave areálu školy, práca pri odhadzovaní snehu, posyp chodníkov proti šmýkaniu a pod.
Plánovanie a vedenie domácnosti (4 hod.)	<p>Súlad osobných želaní s potrebami človeka</p> <p>Vzťah ľudská práca - peniaze</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, - uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, - vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, - zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia
	Príjmy, výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, - rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky,

		<ul style="list-style-type: none"> - zostaviť rozpočet domácnosti, - vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov
Príprava jedál a výživa (7 hod.)	Kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky)	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, - používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče
	Potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka)	<ul style="list-style-type: none"> - pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, - vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, - pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy,
	Základné zložky potravy príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov)	

Predmet: Technika

Ročník: šiesty

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Človek a technika (3 hodiny)	Vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom opísať proces vzniku výrobku	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete vynález, recyklácia
Grafická komunikácia v technike (5 hodín)	Poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, Uviesť príklady uplatnenia piktogramov, Vytvoriť vlastný návrh piktogramu, Vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, Uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – narysňu, Porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese Určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, Narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni, Priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení	Zobrazovanie v technike návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka zobrazenie telies na jednu priemetňu– narysňu čítanie jednoduchého technického výkresu vlastný jednoduchý výrobok odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku

<p>Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania (9 hodín)</p>	<p>Porovnať vlastnosti rôznych drevín, zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu, Rozlíšiť základné druhy kovov, Porovnať vlastnosti kovov, Vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary, Uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu, rozlíšiť z základné druhy plastov, uviesť príklady použitia plastov v praxi, zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu.</p>	<p>drevo –stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, drevo –ľažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: křmidlo pre vtáčikov (do kľietky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz; krabička na šperky; stojan na „mobil“ a pod výroba železa a ocele, surovina kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovnávanie, strihanie, štíkanie, ohýbanie, pilovanie, prebĳanie, vysekávanie, povrchová úprava, samostatná práca, výrobok z kovu výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík; stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko; zvonkohra a pod. plasty –rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vŕtanie, leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: privesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.</p>
<p>Elektrická energia, elektrické obvody (4 hodiny)</p>	<p>vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici zdôvodniť zber nebezpečného odpadu opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy</p>	<p>elektrická energia, výroba–premena energiĳ , zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti elektrickou energiou elektrické obvody prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov elektrotechnická stavebnica, nebezpečný odpad–jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory) účinky elektrického prúdu, prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom</p>
<p>Jednoduché stroje a mechanizmy 2 hodiny</p>	<p>Uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi</p> <p>Porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.</p>	<p>jednoduché stroje, mechanizmy prevody – druhy a princĳpy využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)</p>

Pestovateľské práce a chovateľstvo 6 hodín	<ul style="list-style-type: none"> - vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, - zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, - zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie, urobiť ich údržbu vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, - zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, 	<p>základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy),</p> <p>- zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny),</p>
Domáce práce a údržba domácnosti 2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> - robiť drobné opravy odevov 	<ul style="list-style-type: none"> - prišívanie zapínadiel, prišitie pútka, navlečenie gumy a šnúrky,
Rodinná príprava 2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> - efektívne komunikovať v rodine - diskutovať o rolách v rodine - diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu 	<ul style="list-style-type: none"> - význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia - význam rodinného zázemia, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Inovovaný školský vzdelávací program šANca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka č.2, Šaľa					
Názov predmetu	Výtvarná výchova				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok	1hod./týždeň 33 hod./rok
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovacia jazyk	slovenský				

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova patrí medzi esteticko-výchovné predmety, ktoré učia žiaka osvojovať si skutočnosť metódami umenia a ktoré rozvíjajú najmä afektívnu zložku osobnosti v porovnaní s inými predmetmi, ktoré sú zamerané prevažne na kognitívnu osobnostnú zložku. Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom výtvarnej výchovy je výtvarno-estetické osvojovanie skutočnosti, prírody, sveta vecí a človeka prostredníctvom výtvarných činností a aktívneho osvojovania výtvarného umenia. Jej cieľom je prostredníctvom autentických skúseností rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov, poznávanie základných slohov, štýlov výtvarného umenia, dizajnu, vkusu).

Kognitívne ciele – poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel a svoj zážitok z nich. Poznať typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujú štýlové obdobia a iné kultúry. Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele – vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Rozvíjať vnímanie, predstavivosť, fantáziu, podporovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu. Rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch.

Socioafektívne ciele – formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá. Cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať žiaka do poznávania hodnôt umenia a kultúry. Prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania formovať celistvú osobnosť, rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností.

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať

- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie

Kľúčové kompetencie

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka. Rozvíja sa osobnosť žiaka v úplnosti jeho cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. Výtvarná výchova sa musí podieľať na tejto transformácii.

Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú, väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami

Do vyučovania sú zaradované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka.

Vedomosti	-pomocou praktických činností dozvedieť sa viac o výtvarnom umení -za pomoci motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky podporiť poznávanie vizuálnej kultúry vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy)
Formálne zručnosti	-zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného

	<p>predmetu</p> <ul style="list-style-type: none"> -vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia -vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu -vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník -vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu -tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty -spracovať o svojom vyjadrovacom procese charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia -spracovať vo svojom vyjadrovacom procese charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť -spracovávať vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) podnety z iných predmetov
Technické zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> -zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixky, uhlík, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.), kresliť prostredníctvom linky a šrafovania a tieňovania -zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze, vyfarbovať -tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie) -zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.) -zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie -zvládnuť jednoduché techniky otláčania (monotypia, papierorez, sádrorez, linorez.) -zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry, zvládnuť základné grafické operácie na počítači
Mentálne zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> -odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé) -chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti -vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektur – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) -uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých

	<p>podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia)</p> <p>-pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo</p>
Postoje	<p>-otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou</p> <p>-otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových)</p> <p>-vytvárať spontánne a vlastné výtvarné riešenia odklonom od zastaraných vyjadrovacích schém -inovovaním nových grafických nápadov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia)</p> <p>-tolerovať rôzne iné typy vyjadrovania a vkusu iných ľudí</p> <p>-aktívne pristupovať ku svojmu prostrediu, citlivou reflexiou jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie</p> <p>-vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom, hľadať vlastné cesty sebvýjadrenia a budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu)</p> <p>-spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov</p>

Vzdelávací štandard

5. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií • usporiadať rôzne prvky do kompozície 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet) • dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru • pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry

Možnosti zobrazovania viditeľného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov • vymodelovať približný tvar viditeľného predmetu	<ul style="list-style-type: none"> • základné proporcie predmetov • analytické pozorovanie predmetov (celok a časti) • kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním • modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu) • vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov • slovne opísať kubistické dielo • slovne opísať surrealistické dielo	<ul style="list-style-type: none"> • geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie) • kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp • fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...) • surrealistické umenie • kubistické umenie • porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať typické prvky mozaiky • tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky	<ul style="list-style-type: none"> • mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia)

	<ul style="list-style-type: none"> • umenie neskorkej antiky – mozaiky • byzantské umenie – ikony • uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorkej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie
--	--

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdialovanie, uloženie fotografie) • využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní 	<ul style="list-style-type: none"> • základy práce s digitálnym fotoaparátom • fotografia (digitálna) • hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčku (napr. drobné predmety) • rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail • hry s približovaním (zoomom) • rovnaký námet s rôznou expozíciou • uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači • vznik fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • poznať základné úkony pri nakrúcaní videa 	<ul style="list-style-type: none"> • záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) • veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie • voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta • spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času • základné pojmy a ich praktické ozrejmienie, prostredníctvom výtvarných činností • informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať exteriér a interiér v architektúre • výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru	<ul style="list-style-type: none"> • odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach • modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov • návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) • exteriér a interiér

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť jednoduché znaky • slovne opísať významy použitých znakov	<ul style="list-style-type: none"> • zásady tvorby, znaku a značky • návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) • alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • modelovať nádoby podľa vlastného návrhu • vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami • navrhnuť svojské ornamenty	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr • aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet)

	<ul style="list-style-type: none"> • podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty • použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp) možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom • stručná história hrnčiarstva a drotárstva
--	--

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby • naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela 	<ul style="list-style-type: none"> • animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie) • pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba) • skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť svojský zápis hudby 	<ul style="list-style-type: none"> • grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie) • pokus o zvukovú interpretáciu

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné hry s problematikou dejepisu alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce) reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia vymenovať druhy výtvarného umenia	<ul style="list-style-type: none"> výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia

6. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy	

vie / dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore • vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny) 	<ul style="list-style-type: none"> • mierka a proporčné vzťahy • operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzdiaľovanie – približovanie pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti • operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy • vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy 	<ul style="list-style-type: none"> • proporcie postavy (človek, zviera) • analytické pozorovanie postavy • kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) • modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia • nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi 	<ul style="list-style-type: none"> • op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) • kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> • gotické umenie a architektúra

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry tvorivo použiť (transformovať) historický motív 	<p>(katedrála, hrad, odev)</p> <ul style="list-style-type: none"> uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)
--	--

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> nafotografovať inscenovanú situáciu využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní 	<ul style="list-style-type: none"> inscenovaná fotografia práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr) umiestnenie predmetu v inscenácii osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznymi uhľami pohľadu – celok, detail

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny 	<ul style="list-style-type: none"> urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah

<ul style="list-style-type: none"> vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy 	<p>ku krajine</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia
---	--

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv 	<ul style="list-style-type: none"> odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> tvorivo variovať tradičnú techniku 	<ul style="list-style-type: none"> podnety košíkárstva pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií , malieb, alebo písma vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe 	<ul style="list-style-type: none"> digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov 	<ul style="list-style-type: none"> objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier,

	<p>plech ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) • zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje
--	---

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • výtvarne reagovať na témy biológie 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) • interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Pedagogické stratégie

Názov	Stratégia výučby	Formy práce	Vzdelávacie výstupy
-------	------------------	-------------	---------------------

tematického celku	Metódy	Postupy		
1. výtvarné vyjadrovacie prostriedky	rozprávanie, rozhovor, demonštračná metóda, prakticko-aplikačné metódy	rôznorodosť doplnkovej literatúry, využitie vhodných didaktických pomôcok	diskusia, práca s doplnkovou literatúrou, demonštrácia názorných pomôcok	<p>kognitívny: poznávanie možnosti urobiť z beztvareho významovo čitateľný tvar jednoduchým grafickým zásahom, pochopenie lokálnych farieb predmetov, ich odstupňovania na konkrétnom tvare, pomenovanie základných farieb</p> <p>afektívny: hravá činnosť, haptický zážitok z rôznych gest, nástrojových aktivít, objavovanie významov v tvaroch, radosť z farieb, zážitok z ich miešania, a spolupatričnosti farby a niektorých predmetov</p> <p>psychomotorický: schopnosť uvidieť a formálne doplniť (artikulovať) neartikulovaný tvar, rozvoj obrazotvornosti a jej slovné vyjadrenie, získavanie skúseností s miešaním farebnej hmoty a s farebnou stopou nástroja</p>
2. kompozičné princípy a možnosti kompozície	rozprávanie, rozhovor, demonštračná metóda	využitie vhodných didaktických pomôcok, improvizácia	beseda	<p>kognitívny: poznávanie rozmanitosti možných tvarov (obrysov) toho istého predmetu</p> <p>afektívny: citový zážitok rôzneho charakteru tvaru, mierky</p> <p>psychomotorický: rozvíjanie interpretačnej predstavivosti, rozvíjanie chápania plochy a umiestňovania tvarov v nej, prvé skúsenosti s cieľavedomým komponovaním prvkov na ploche, uvedomenie si vzájomných pomerov zobrazovaných prvkov (zmeny proporcií)</p>
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, témy	projektové metódy, skupinová práca, získavanie informácií, výklad, prakticko-aplikačné metódy	získavanie a triedenie informácií	skupinová práca	<p>kognitívny: uvedenie do chápania nefiguratívneho umenia ako prostriedku sebavyjadrovania, poznávanie sebavyjadrovacej hodnoty maliarskeho gesta</p> <p>afektívny: radosť z gesta a pohybu, tvorby stopy</p> <p>psychomotorický: uvoľnenie, rozvoj gestického vyjadrovania</p>
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami	rozprávanie, rozhovor, demonštračná metóda	získavanie a triedenie informácií	práca s doplnkovou literatúrou, diskusia	<p>kognitívny: spoznávanie života, materiálových a technických možností ľuďi danej doby, znalosť hlavných prejavov jaskynného</p>

umenia				<p>umenia</p> <p>afektívny: zážitok objavovanie nových možností vyjadrovania</p> <p>psychomotorický: prepojenie hmatovej a zrakovej stránky výtvarného vyjadrovania, realizácia stopy materiálom, jednoduchým nástrojom, časťou tela</p>
5. podnety fotografie	rozhovor, demonštračná metóda	využitie vhodných didaktických pomôcok	diskusia	<p>kognitívny: poznatie možností meniť tvary zobrazenia</p> <p>afektívny: spontánny prístup k sebvýjadrovaniu sa – zásahom do fotografického obrazu</p> <p>psychomotorický: vedomé umiestňovanie nových častí v celku kompozície, zmena významu</p>
6. podnety filmu a videa	rozprávanie, rozhovor	využitie vhodných didaktických pomôcok	diskusia	<p>kognitívny: detské predstavenie základných princípov filmu; pochopenie vzťahu filmovej akcie a výrazu (komického, smutného, prekvapeného atď.)</p> <p>afektívny: aktívny prístup k pozeraniu filmov</p> <p>psychomotorický: vlastné formálne spracovanie pohybu (pohyblivých obrázkov) v kresbe (maľbe), prenos vizuálneho zážitku filmu do vlastného prejavu</p>
7. podnety architektúry	rozprávanie, rozhovor, manipulácia s predmetmi	improvizácia	demonštrácia názorných pomôcok	<p>kognitívny: poznatky o rozmanitosti príbytkov a spôsobov bývania</p> <p>afektívny: zážitok z objavovania, a realizácie vlastnej predstavy</p> <p>psychomotorický: rozvoj obrazotvornosti, porovnávacích schopností</p>
8. podnety dizajnu	opis, pozorovanie	využitie vhodných didaktických pomôcok	hra	<p>kognitívny: uvedomenie si výrazu, ktorý dodá časti tela jej hravá zmena tvaru a funkcie</p> <p>afektívny: hry s identitou a maskovaním</p> <p>psychomotorický: performatívne zručnosti vo vzťahu k dizajnovaniu (doplňkom) a maskám</p>

9. tradície a podnety remesiel	rozprávanie, rozhovor	získavanie a triedenie informácií	demonštrácia názorných pomôcok	<p>kognitívny: vzbudenie záujmu o poznávanie tradícií ľudového remesla</p> <p>afektívny: radosť z objavovania nových technických možností, vnímavosť k tradíciám</p> <p>psychomotorický: aktívne používanie a pretváranie tradičných postupov, základná zručnosť v používaní techník (vykrývanie, farbenie)</p>
10. elektronické médiá	demonštračná metóda	využitie vhodných didaktických pomôcok	internet	<p>kognitívny: spoznávanie vyjadrovacích možností nového prostriedku</p> <p>afektívny: zážitok hravého objavovania nových možností</p> <p>psychomotorický: získať základné zručnosti pri narábaní s počítačom</p>
11. porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	rozprávanie, rozhovor, demonštračná metóda	manipulácia s predmetmi, hra	demonštrácia názorných pomôcok	<p>kognitívny: oboznamovanie sa so šírkou možností vizuálneho zobrazovania, spoločné pomenovanie základných rozdielov médií</p> <p>afektívny: zážitok z porovnávania a zvláštností médií</p> <p>psychomotorický: rozvoj schopnosti porovnávať a hľadať špecifické</p>
12. podnety hudby	priama skúsenosť so znejúcou hudbou	využitie vhodných didaktických pomôcok, hudobná skladba	práca s hudobnou skladbou	<p>kognitívny: poznávanie spoločných a rozdielnych vlastností predmetov</p> <p>afektívny: zážitok zbierania a možností prezentácie</p> <p>psychomotorický: triedenie, kategorizovanie podľa zvoleného hľadiska</p>
13. synestetické podnety	rozprávanie, rozhovor	rôznorodosť doplnkovej literatúry	diskusia	<p>kognitívny: poznávanie povrchov rôznych materiálov a tvarov</p> <p>afektívny: rozvoj hmatovej senzitivity, budovanie komplexného prístupu k skutočnosti</p> <p>psychomotorický: rozvíjanie haptickej stránky výtvarných</p>

				činností, orientácia na ploche prostredníctvom hmatu a motoriky, vnímanie tvaru hmatom
14. podnety poznávania sveta	výklad, prakticko- aplikačné metódy	získavanie a triedenie informácií	internet	kognitívny: poznávanie znakov písma a číslíc z výtvarného hľadiska (tvar, farba, rytmus, symetria, zoradovanie) afektívny: budovanie komplexnejšieho postoja voči psychomotorický: hľadanie tvarových vzťahov, aplikácia počtu, farebné analógie k zvukom hlások
15. tradícia a identita /kultúrna krajina	opis	získavanie a triedenie informácií	diskusia, beseda	kognitívny: poznávanie prostredia školskej budovy a jeho funkcií afektívny: budovanie záujmu a osobného vzťahu k svojmu pracovnému prostrediu psychomotorický: rozvíjanie predstavivosti vo vzťahu k danému priestoru a jeho prvkom
16. škola v galérii /galéria v škole	rozprávanie, rozhovor, demonštračná metóda	rôznorodosť doplnkovej literatúry	beseda	kognitívny: poznávať znaky portrétu, pomenovávať ich afektívny: budovanie vzťahu k obrazu a zobrazenému psychomotorický: rozvoj schopnosti pozorovať, všímať si, rozlišovať, pomenúvať a interpretovať výraz

Stratégia vyučovania

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových osobitostí žiakov či materiálneho vybavenia. Vo výtvarnej výchove sa najčastejšie využívajú metódy, ktoré vychádzajú z prirodzeného detského záujmu a aktivity dieťaťa:

- pozorovanie, rozhovor, výklad, analýza, demonštrácia, besedy o obrazoch
  - praktická činnosť:
1. Plošné výtvarné formy : kresba – kresba pastelom, uhl'om, hručkou, ceruzkou, drevkom, perom, štetcom
    - mal'ba – mal'ba pastelom, krycími farbami, vodovými farbami
    - odkrývacie techniky – technika vosku
    - techniky tlače – tlač z prírodného materiálu, frotáž, monotypia

kombinované techniky – kolorovaná kresba, kombinované techniky s rezervami

materiálové techniky – mozaika, papierová koláž, papierová montáž, vystihovanie, preklápanie, asambláž

2. Priestorové formy : modelovanie – plastelína, modelovacia hmota, modurit
plastiky z papiera
reliéf

Učebné zdroje

Čarný, L.: Výtvarná výchova pre 6. ročník ZŠ, EDUCO, Prievidza, 2010

Čarný, L.: Výtvarná výchova pre 5. ročník ZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, Bratislava, 2009

Potulky svetom maliarstva, TKK. Kft.

Potulky svetom stavebníctva, TKK. Kft.

Smith, S.: Kurz kreslenia, IKAR, Bratislava, 1995

Kreslenie a maľovanie- vrecková encyklopédia, MATYS, Bratislava, 2004

Škorupová, K.: Stavby, SLOVART, Bratislava, 1994

Dickinsová, R.: Kniha o výtvarnom umení pre deti, JUNIOR, Bratislava, 2006

Papierové inšpirácie, IKAR, Bratislava, 2005

Tvorivé maľovanie, MLADÉ LETÁ, Bratislava, 2003

Odborná literatúra, encyklopédie, dejiny výtvarného umenia, časopis Múzy v škole, reprodukcie umeleckých diel, obrazový materiál, diapozitívy, plošné demonštračné pomôcky, metodika výtvarnej výchovy. Vyučovanie doplníme návštevou výstav, múzeí a galérií.

Metódy a prostriedky hodnotenia

Predmet výtvarná výchova je klasifikovaný na vysvedčení známkami. Pri hodnotení pristupujeme k žiakom diferencovane podľa aktivity, schopnosti vyjadriť samostatný názor, tvorivosti a originality myslenia a výtvarného cítenia.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami budeme dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 zákona č.245 / 2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej odporúčania CPPP a postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov vypracovaných pre týchto žiakov s prihliadnutím na konkrétny druh a stupeň znevýhodnenia

daného žiaka. Učiteľ bude vychádzať z aktuálneho Metodického pokynu č.22/2011 príloha 2 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy. Pri hodnotení pristupuje učiteľ k žiakom diferencovane a uplatňuje tieto hlavné kritériá:

a) priebeh vytvárania postojov:

- **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti (uplatnenie inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy)
- **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení
- **cieľavedomosť** riešení
- **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok
- **schopnosť** spolupracovať
- **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí :

- **technické zručnosti** (ovládanie nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi)
- **formálne zručnosti** (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka)
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **vnímania a prežívania**
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **predstavivosti a fantázie**
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni **myslenia** (vlastné témy, koncepcie, návrhy, schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky

c) priebeh získavania vedomostí :

- **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami
- **pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho
- **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu

- **cieľavedomosť** pri práci
- **schopnosť inšpirovať sa** náhodnou **zmenou** a schopnosť prijať ju
- **uplatnenie vlastného temperamentu** pri realizácii
- **sebareflexia** v priebehu procesu

Hodnotiace kritériá:

Výborný:

Žiak spĺňa dané kritériá na vynikajúcej úrovni:

- žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu

- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni
- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam

Chváľitebný:

- žiak v podstate splňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý

Dobrý:

- žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom

Dostatočný

- žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach

Nedostatočný

- žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces

Poznámky:

Prierezové témy:

ENV- enviromentálna výchova

MV- mediálna výchova

OSR- osobnostný a sociálny rozvoj

OŽZ- ochrana života a zdravia

MkV- multikultúrna výchova

VMR- výchova k manželstvu a rodičovstvu

Iné používané skratky:

CPPPaP- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

Inovované učebné osnovy vyučovacieho predmetu Hudobná výchova 5.roč.

Inovovaný Školský vzdelávací program šANca pre všetkých ZŠ Jozefa Cígera Hronského, Krátka 2, Šaľa					
Názov predmetu	Hudobná výchova				
Časový rozsah výučby/ ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	1 hod./týždeň 33 hod./rok	-----
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

1. Charakteristika predmetu:

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie, Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionálna, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

3. Kľúčové kompetencie:

	Cieľ	Téma
Sociálne komunikačné kompetencie	-vyjadruje sa súvisle a výstižne ústnou formou adekvátnou sekundárnemu stupňu vzdelávania, - dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor, - uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, - rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať, - chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,	Práca s IKT
Kompetencia uplatňovať základ matem. myslenia a zákl. schopnosti poznávania v oblasti vied a techniky	- používa základné matematické myslenie pri pochopení tónového systému v hudbe - je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,	Schopnosť pochopiť tónový systém v hudbe.
Kompetencie v oblasti	- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,	Didaktické hry,

informačných a komunikačných technológií	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete, - vie používať rôzne vyučovacie programy, - chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, 	testy, referáty...
Kompetencia k celoživotnému učniu sa	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov , - vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, 	Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, technických alebo iných výtvorov ľudí.
Kompetencia riešiť problémy	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení, - rozvíjať bádateľské schopnosti, pátrať po príčinách, po hlbších okolnostiach a súvislostiach - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešení ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika, - má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, - pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch, - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom, 	Multikultúrna výchova
Kompetencie občianske	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, - vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny - uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných, - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti - uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti, - dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti, 	Posúdiť život človeka v priestore tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Skupinová práca, tvorivé úlohy.
Kompetencie sociálne a personálne	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/ nezávislosť ako člen celku, 	Riešenie problémových

	<ul style="list-style-type: none"> -vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami, -osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovanie spoločných cieľov, -dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešne zmeny v medziosobných vzťahoch - uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti 	úloh
Kompetencie pracovné	<ul style="list-style-type: none"> - má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine, - dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci, - uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom, 	Práca so zdrojmi
Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyhľadať a triediť získané informácie, inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh 	Rozvíjanie podnikateľských zručností.
Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov, - dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni sekundárneho vzdelávania), - uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, - cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície, - rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj - ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, - pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu), - správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám, - má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr. 	Hudobná výchova učí si vážiť iné kultúry, pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám.

4. Obsahové a výkonové štandardy:

- o rozvíjanie citového sveta žiakov,
- o formovanie mravných vzťahov žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívnych vzťahov k prírode, ku všetkým prejavom života,
- o vychovanie žiakov hrdých na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- o vhodné a nenásilné spájanie hudby s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom,
- o vychovávanie vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.
- o

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom</p> <p>pomocné rytmické a intonačné prostriedky</p> <p>cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia</p>

<p>✓ hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám,</p>	<p>metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p>
<p>✓ intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,</p>	<p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia</p>

<p>✓ rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,</p>	<p>tónové okruhy napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d</i>; a i...; rytmické slabiky (<i>tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri</i>; a i.)</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii:</p> <ol style="list-style-type: none"> ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk vlastnoručne zhotovené nástroje Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) <p>držanie nástrojov, tvorba tónu</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch, ✓ vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich, ✓ počúvať sústredene a pozorne, ✓ vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, ✓ poznať riziká poškodenia sluchu, ✓ vedome počúvať ticho, ✓ z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže), 	<p>skladby iných autorov</p> <p>vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu b) ostinata, základných harmonických funkcií c) b) predohra, medzihra, dohra k piesni d) c) zvukomalebná a scénická hudba <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, ✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, ✓ verbalizovať atmosféru (charakter) hudby, ✓ vyjadriť hudbu pohybom, ✓ identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, ✓ pohybovo improvizovať, ✓ syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku, ✓ nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, 	<p>vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
--	--

<p>kostýmy, rekvizity,</p> <p>✓ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
---	---

Učebné osnovy

Hudobná výchova: 6. ročník

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Ziak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra ✓ tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi, ✓ hlasom realizovať rytmické a melodické modely, ✓ spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia), ✓ správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností</p> <p>obrázky, grafický i notový záznam piesne</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, ✓ na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, ✓ vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, ✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, ✓ pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, ✓ podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby, 	<p>hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnická úroveň</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ verbalizovať atmosféru hudby, ✓ hudbu vyjadriť pohybom, ✓ identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, ✓ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe, ✓ poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, ✓ pohybom reagovať na počutú hudbu, 	<p>tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p> <p>vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom</p> <p>zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke</p>
---	--

- ✓ zapamätať si jednoduché choreografie,
- ✓ pohybovo improvizovať,

- ✓ realizovať hudobno-dramatické činnosti,

- ✓ realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.

Hudobno-pohybové činnosti

kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby

zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku

pohybová spontánnosť, uvoľnenosť

Hudobno-dramatické činnosti

Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika

5. Stratégie vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégie výučby		Formy práce	Vzdelávacie výstupy
	Metódy	Postupy		
<i>Ako sa nám prihovára hudba</i>	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou	Rôznorodosť doplnkovej literatúry, Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba	Diskusia Práca s doplnkovou literatúrou, internetom Beseda Demonštrácia názorných pomôcok Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela	<p><u>Kognitívne:</u> Získať vedomosti a zručnosti o zákl. vyjadrovacích prostriedkoch hudby. Vedieť ich analyzovať v skladbách. Aktívne používať jednotlivé prostriedky.</p> <p><u>Afektívne:</u> Pomocou počúvania skladieb viesť a vychovávať k empatii. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote. Spolupracovať pri kolektívnych hud. činnostiach a najmä pri hud.-dramatických činnostiach.</p> <p><u>Psychomotorické:</u> Správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach.</p>
<i>Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných</i>	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Imitačná metóda	Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Improvizácia Samostatné štúdium	Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Beseda Samostatná práca s knihou	
<i>Hudba spojená s inými druhmi umenia</i>	Projektové metódy Skupinová práca Získavanie informácií Výklad Prakticko-aplikačné Priama skúsenosť so znejúcou hudbou	Získavanie a triedenie informácií Hudobná skladba	Skupinová práca Práca vo dvojiciach Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Tvorba projektu	

6. Učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Ako sa nám prihovára hudba	Odborná literatúra o hudbe	Orffove hudobné nástroje CD prehrávač Metronóm klavír	E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HUV pre 5.roč., Bratislava, SPN 2009, schválilo MŠ SR dňa 6.augusta 2009 E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HUV pre 6.roč., Bratislava, SPN 2004, schválilo MŠ SR dňa 1. júla 2004	súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje CD prehrávač klavír	E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HUV pre 7.roč., Bratislava, SPN 2006, schválilo MŠ SR dňa 24. mája 2006	súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet
Hudba spojená s inými druhmi umenia	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje CD prehrávač klavír		súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet

7. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiaka je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Bude realizovaná v súlade s Metodickými pokynmi č.22/2011 od 1.5. 2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie a to nasledovným spôsobom:

- priebežné hodnotenie** sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho aktuálny psychický i fyzický stav,

rešpektuje sa výkonový štandard a kľúčové kompetencie v jednotlivých oblastiach, používajú sa sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka. Pri hodnotení sa uplatňuje voči žiakom primeraná náročnosť pričom sa budú zohľadňovať ich individuálne osobitosti. Cieľom je dôraz na nonkognitívnu zložku výchovno – vzdelávacieho procesu s dôrazom na sebauvedomovanie, sebvýchovu a sebareflexiu osobnosti žiaka a kultivovanie jeho citu, porozumenia a solidarity pre ochranu prírody i kultúrnych hodnôt. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých činností.

- b) **celkové hodnotenie** žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a na konci druhého polroka školského roka; a vyjadruje objektívne zhodnotenie úrovne vedomostí, zručností a návykov žiaka v danom vyučovacom predmete.

Hodnotiace portfólio:

- ústne odpovede
- aktívna práca na hodine
- testy
- projekt
- aktuality týkajúce sa učiva
- prezentácie
- účasť na speváckych súťažiach

Systém kontroly a hodnotenia žiakov pri verbálnej komunikácii – kritéria hodnotenia:

Pri **verbálnej komunikácii** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom / na predchádzajúcej hodine /. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. – **hodnotiť známku**. Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s kompetenciami.

Učiteľ u žiaka hodnotí **primerane veku**:

a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednohlasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie.

Systém kontroly a hodnotenia žiakov v písomnej forme – kritéria hodnotenia:

Písomnou formou kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 15 - 20 min v rozsahu 15 - 20 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotenie známku na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

- 100% - 90% 1 (výborný)
- 89% - 75% 2 (chválitebný)
- 74% - 50 % 3 (dobrý)
- 49% - 25 % 4 (dostatočný)
- 24% - 0% 5 (nedostatočný)

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií
Výborný	žiak spĺňa kritériá (a – c) na vynikajúcej úrovni: <ul style="list-style-type: none"> • je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo uplatňuje osvojené zručnosti, vedomosti, návyky v úlohách, • úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave, • dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na hudobné umenie, • má aktívny záujem o hudobné umenie, • individuálny spev nie je podmienkou, pokiaľ sa úspešne a aktívne realizuje v ostatných hudobných činnostiach, Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.
Chválitebný	žiak spĺňa kritériá: <ul style="list-style-type: none"> • je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, • menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave, • potrebuje sústavnú pomoc učiteľa, Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné,

	bez väčších nedostatkov.
Dobry	Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.
Nedostatočný	Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.
Dostatočný	Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

8. Prierezové témy

Legenda: **OSR** – Osobnostný a sociálny rozvoj
VMR- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
ENV – Environmentálna výchova
MEV – Mediálna výchova
MUV – Multikultúrna výchova
OŽZ - Ochrana života a zdravia

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB
TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA – INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet
Telesná a športová výchova

Inovovaný Školský vzdelávací program Šanca pre všetkých ZŠ J. C. Hronského, Krátka ul. 2, Šaľa					
Názov predmetu	Telesná a športová výchova				
Časový rozsah výučby/ročník	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
	2 hod./týždeň 66 hod./rok	2 hod./týždeň 66 hod./rok	2 hod./týždeň 66 hod./rok	2 hod./týždeň 66 hod./rok	2 hod./týždeň 66 hod./rok
Stupeň vzdelania	ISCED 2 - nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

2.CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

Kognitívne ciele: (poznávacie)

- vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia,
- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- využívať vedomosti o potrebe pohybu jako prevenciu pred civilizačnými ochoreniami,
- poznať zásady správnej výživy,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie,
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie pohybových schopností.

Psychomotorické ciele: (výcvikové)

- vedieť získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvojiť si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce pri cvičení,
- vedieť používať náradie a rôzne pomôcky,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a internetu.

Afektívne ciele: (výchovné)

- mať vytvorený hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, pravidelné cvičenie a sezónne druhy športov,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí,
- mať vyformované estetické cítenie pri formovaní telesných proporcií a kultivovaného prejavu osobnosti žiaka.

Kľúčové kompetencie vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy

Telesná a športová výchova napriek svojmu špecifickému zameraniu prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií :

Komunikačné

- schopnosť porozumieť inej osobe a adekvátne reagovať,
- schopnosť vysvetliť a byť pochopený,
- schopnosť účastiť sa verejnej diskusie v rámci športových aktivít,
- schopnosti spolupracovať s ostatnými,

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- schopnosť pripraviť stratégiu,
- schopnosť predvídať a reflektovať na zmeny
- využívať IKT k získavaniu informácií o témach súvisiacich s pohybom a zdravím,
- poznať a využívať aplikácie pre podporu pravidelnej pohybovej aktivity,
- kreatívne, inovatívne a kritické myslenie,

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného motorického učenia,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

Kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku/tímu,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine/tíme
- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziľudských vzťahoch,

Kompetencie pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,

- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť pohybovú činnosť so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci športovej hry, ale aj v každodennom živote,

Kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
- uvedomuje si a zachováva základné princípy fair play,

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- správa sa kultúrovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch častí - **modulov**.

1. Zdravie a jeho poruchy

2. Zdravý životný štýl

3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

Tematické celky predmetu

1. Atletika

2. Základy gymnastických športov

3. Športové hry

4. Sezónne pohybové činnosti

5. Povinne voliteľný tematický celok

Tematické celky sú s odporúčanou dotáciou - atletika 15%, základy gymnastických športov rovnako 15%, športové hry 25% a sezónne pohybové činnosti 15%. Povinne voliteľný tematický celok má dotáciu 30% a v každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný tematický celok. Cieľom povinne voliteľných tematických celkov je najmä posilniť motiváciu

žiacov na vykonávanie pohybovej a športovej aktivity, využiť špecifické podmienky škôl a doplniť základné učivo. Podmienkou zaradenia konkrétneho voliteľného tematického celku je, že tieto pohybové alebo športové aktivity boli súčasťou učiteľovej pregraduálnej prípravy alebo na ne získal trénerské či cvičiteľské vzdelanie. V charakteristike predmetu sú uvedené príklady menej známych športových hier ako bejzbal, ringo, bedminton či pohybové aktivity ako korčuľovanie alebo tanec. Tieto pohybové a športové aktivity môžu byť doplnené na základe vyššie uvedeného pravidla.

Dôležitou súčasťou telesnej a športovej výchovy na 2. stupni základnej školy je realizácia kurzových foriem výučby a to plaveckého kurzu a lyžiarskeho výcviku. Škola je povinná zabezpečiť plavecký výcvik (základný alebo zdokonaľovací, podľa úrovne žiakov), aby žiaci mohli splniť štandard - „preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50m (vybraný plavecký spôsob)“. Lyžiarsky výcvik je v prípade dobrých podmienok možné realizovať aj dennou dochádzkou, v prípade lyžiarskeho zázjazdu sa zväčša realizuje v trvaní 5-7 dní.

V rámci Sezónnych pohybových činností sa uskutočňujú i cvičenia v prírode v rozsahu 4 hodín v 5. a 6. ročníku a v rozsahu 5 hodín v 7. až 9. ročníku. Realizácia kurzových foriem výučby ako i cvičení v prírode z hľadiska ich obsahu zostra rovnaká ako v predchádzajúcom programe. Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov

3. Obsah vzdelávania

Časová dotácia: 2 hodiny týždenne (ŠVP – 2 h), 66 h/rok

5.ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením.</p> <p>Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično - koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>zostaviť a realizovať jednoduché rozcvičenie pre každý tematický celok,</p>

<p>Hygiena úborov.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).</p> <p>Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela .</p> <p>Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadváhy, obezity.</p>	<p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchranu pri cvičení,</p> <p>ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.</p>
--	--

Zdravý životný štýl

<p>Zásady racionálnej výživy.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí.</p> <p>Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.).</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,</p> <p>uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa.</p>
---	--

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

	<p>Žiak vie :</p>
--	-------------------

<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Diagnostika pohybovej výkonnosti - 4hodiny</p> <p>Poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike.</p> <p>Kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii.</p> <p>Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladina, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia.</p> <p>Skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p>	<p>posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,</p> <p>aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,</p> <p>každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,</p>
Športové činnosti pohybového režimu	
<p>Odborná terminológia telovýchovných a športových činností.</p> <p>Systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení.</p> <p>Technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov.</p> <p>Pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov.</p> <p>Dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží.</p> <p>Úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH.</p> <p>OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.</p>	<p>používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,</p> <p>charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p> <p>prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p> <p>aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p> <p>uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p> <p>uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,</p> <p>popísať význam základných olympijských myšlienok.</p>
1. Atletika - 12 hodín	
<p>Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností.</p> <p>Atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šlapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh.</p> <p>Skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín.</p>

2. Základy gymnastických športov - 12 hodín	
<p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika.</p> <p>Prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby.</p> <p>Akrobacia- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách –kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách –kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad.</p> <p>Skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom.</p> <p>Cvičenie na náradí a s náradím</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok ,</p> <p>–koza na šírku D, na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>-moderná gymnastika D švihadlo –preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie</p> <p>Kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>popísať štruktúru gymnastických športov,</p> <p>prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,</p> <p>vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach.</p>

3. Športové hry - 15 hodín	
<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy.</p> <p>Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre.</p> <p>Basketbal - prihrávka, dribling, streľba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel.</p> <p>Futbal - prihrávka, tlmenie lopty, streľba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, }</p> <p>ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>využiť herné kombinácie a systémy v hre.</p>
4. Sezónne pohybové činnosti - 4 hodiny	
<p>Cvičenia v prírode -</p> <p>turistické značky, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok.</p> <p>Základné pravidlá ochrany životného prostredia.</p> <p>Cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode.</p>	<p>zvládnuť pohyb na jednoduchej slalomovej trati</p> <p>správne vykonať základné bezpečnostné techniky-pády pri vykonávaní sezónnych činností</p> <p>prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.</p>
5. Povinne voliteľný tematický celok - 19 hodín	

Florbal

Základné pravidlá, technické údaje, odborná terminológia.

Zásady bezpečnosti a úrazová zábrana.

Osvojenie si správneho držania hokejky.

Kondičné cvičenia na rozvoj dynamickej sily veľkých svalových skupín.

Pohybové hry a iné prostriedky vytrvalostného charakteru,

Držanie hokejky, strehové postavenie hráča.

Pohyb hráča po ihrisku.

Hráčsky streh - základné postavenie hráča, práca nôh a pohyb hráča v hernom priestore.

Herné hodiny.

Minihádzaná

Prípravné činnosti: držanie lopty, nadhadzovanie a chytanie lopty namieste, v chôdzi, v behu, vpred, vzad i bokom, podávanie lopty na mieste i za pohybu.

HČJ : vedenie lopty (opakované pravou a ľavou rukou)- dribling, predhodením, trojkrokové vedenie lopty.

Žiak vie:

využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť,

využívať základné herné činnosti jednotlivca vo florbale,
uplatňovať nadobudnuté herné činnosti jednotlivca v hre,
využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,

pozná a dodržiava zásady správnej výživy,

zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,

Obsah vzdelávania - 6. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením.</p> <p>Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično - koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku.</p> <p>Hygiena úborov.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).</p> <p>Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela .</p> <p>Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadváhy, obezity.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>zostaviť a realizovať jednoduché rozcvičenie pre každý tematický celok,</p> <p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchranu pri cvičení,</p> <p>ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.</p>
Zdravý životný štýl	

<p>Zásady racionálnej výživy.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí.</p> <p>Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.).</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,</p> <p>uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	
<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Diagnostika pohybovej výkonnosti - 3hodiny</p> <p>Poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike.</p> <p>Kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii.</p> <p>Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladina, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia.</p> <p>Skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,</p> <p>aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,</p> <p>každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,</p>
Športové činnosti pohybového režimu	
<p>Odborná terminológia telovýchovných a športových činností.</p> <p>Systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení.</p>	<p>používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,</p> <p>charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p>

<p>Technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov.</p> <p>Pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov.</p> <p>Dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží.</p> <p>Úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH.</p> <p>OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.</p>	<p>prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p> <p>aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p> <p>uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p> <p>uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,</p> <p>popísať význam základných olympijských myšlienok.</p>
<p>1. Atletika - 12 hodín</p>	
<p>Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností.</p> <p>Atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šlapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh.</p> <p>Skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín.</p>
<p>2. Základy gymnastických športov - 12 hodín</p>	
<p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika.</p> <p>Prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby.</p> <p>Akrobacia- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách –kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>popísať štruktúru gymnastických športov,</p> <p>prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,</p>

<p>–kotúl' vpred, podpor stojmo prehnute vzad.</p> <p>Skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom.</p> <p>Cvičenie na náradí a s náradím</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok –koza na šírku D, na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>-moderná gymnastika D švihadlo –preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie</p> <p>Kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.</p>	<p>vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach.</p>
---	--

3. Športové hry - 21 hodín

<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy.</p> <p>Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre.</p> <p>Basketbal - prihrávka, dribling, strel'ba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel.</p> <p>Futbal - prihrávka, tľmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel.</p> <p>Volejbal - odbitie horné, dolné - na mieste, po pohybe, spodné podanie, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p> <p>Hádzaná -prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p>ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>Využiť herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie a systémy v hre.</p>
---	--

<p>miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel</p>	
<p>4. Sezónne pohybové činnosti</p>	
<p>Plavecký výcvik v trvaní 3 dní za sebou –spolu 15 hodín /3x5hodín/</p> <p>Plávanie základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie) plavecké obrátky, štartový skok, plavecké spôsoby kraul, znak, prsia</p> <p>dopomoc unavenému plavcovi, základy záchranu topiaceho</p>	<p>Žiak vie: demonštrovať základné plavecké zručnosti, popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob), vysvetliť spôsoby dopomoci a záchranu topiaceho,</p>
<p>5.Povinne voliteľný tematický celok - 18 hodín</p>	
<p>Florbal Základné pravidlá, technické údaje, odborná terminológia. Zásady bezpečnosti a úrazová zábrana. Osvojenie si správneho držania hokejky. Kondičné cvičenia na rozvoj dynamickej sily veľkých svalových skupín. Pohybové hry a iné prostriedky vytrvalostného charakteru, Držanie hokejky, strehové postavenie hráča. Pohyb hráča po ihrisku. Hráčsky streh - základné postavenie hráča, práca nôh a pohyb hráča v hernom priestore. Herné hodiny.</p> <p>Vybíjaná Základné pravidlá, technické údaje, odborná terminológia. prihrávky zhora - na mieste - za pohybu - rýchle prihrávky - prihrávky na dĺžku ihriska – dribling vybíjanie - z miesta - po pohybe - po prihrávke vybíjaná v kruhu - vybíjaná- hra - hra s pomocníkom</p>	<p>Žiak vie: využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť,</p> <p>využívať základné herné činnosti jednotlivca vo florbale, uplatňovať nadobudnuté herné činnosti jednotlivca v hre, využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,</p> <p>pozná a dodržiava zásady správnej výživy</p> <p>zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,</p> <p>Žiak vie: správne technicky: hádzať, chytať loptu a vybíjať loptou, adekvátne uplatniť herné činnosti v hre, vysvetliť základné pravidlá vybíjanej</p>

Telesná a športová výchova okrem cieľov zameraných na rozvoj pohybových schopností a telesnej zdatnosti zahŕňa i ciele orientované na celkový rozvoj osobnosti žiaka, utváranie pozitívnych postojov k pravidelnej pohybovej aktivite a vnímaniu pohybovej aktivity ako súčasť každodenného režimu žiaka. K tomu by mal prispievať obsah telesnej a športovej výchovy, ktorý by mal zohľadňovať individuálne dispozície žiakov, vytvárať podnetné prostredie, ktoré umožní žiakom sa rovnocenne zapájať do výučbového procesu. Významnými faktormi ovplyvňujúcimi výučbu sú i metódy a formy vyučovania prezentované nižšie ako i možnosti modifikácie tradičných prostriedkov a telesných cvičení.

3. STRATÉGIA VYUČOVANIA

Vyučovanie bude prebiehať v priestoroch: telovýchovné špecializované priestory - telocvične, ihriská v areáli školy.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe využívame najmä:

- aktívne poznávanie žiakov
- výklad učiteľa
- rozprávanie
- meranie a spracovanie problémov
- skupinovú prácu
- praktického cvičenia

Metódy

- primeranosti
- postupnosti
- sústavnosti
- trvácnosti
- názornej ukážky
- individuálneho prístupu
- uvedomelosti
- hodnotenia

V predmete Telesná a športová výchova budeme využívať tieto formy práce:

- vyučovacia hodina
- kurzová výučba

Rozpracovanie prierezových tém vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy

V telesnej a športovej výchove sa významne uplatňujú viaceré prierezové témy. Najvýraznejšie zastúpenie má ochrana života a zdravia, ale integrované sú i ďalšie z nižšie uvedených prierezových tém:

Ochrana života a zdravia

- ochrana života a zdravia v mimoriadnych situáciách, dopravné nehody, živelné pohromy, ekologické havárie, prírodné katastrofy,
- seba ochrana, poskytnutie prvej pomoci,
- rozvoj telesnej zdatnosti, civilná ochrana, zdravotná príprava.

Environmentálna výchova:

- naučiť žiaka chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí,
- chápať ochranu životného prostredia na celom svete,
- ochrana, znečistenie ovzdušia, skleníkový efekt, ozónová diera, ultrafialové žiarenie, rádioaktívne žiarenie,
- ochrana, znečistenie vody, katastrofy,
- rozvíjať vzťah medzi človekom a jeho životným prostredím,
- získať jednoduché zručnosti a vedomosti, ktorými pomôže životnému prostrediu (triedenie odpadu)
- látky znečisťujúce životné prostredie,
- ochrana pred škodlivými účinkami návykových látok

Mediálna výchova:

- zmysluplne, selektívne a kriticky využívať médiá a ich produkty, uvedomovať si aj negatívne vplyvy na rozvoj svojej osobnosti,

- vedieť sa zorientovať vo veľkom množstve informácií,
- poznať pravidlá mediálneho fungovania sveta,
- rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu.

Multikultúrna výchova:

- rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie.

Osobnostný a sociálny rozvoj :

- rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí
- poskytnutie žiakovi kvalitné vzdelanie
- rozvíjanie sebareflexie (rozmyšľať o sebe), spoznávať sám seba, svoje dobré aj zlé stránky,
- prevzatie zodpovednosti za svoje konanie,
- viesť žiaka ku sebvzdelávaniu,
- poznať svoje práva, rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov,
- prevencia sociálno-patologických javov v škole.

4. KONTROLA A HODNOTENIE ŽIAKOV NA HODINÁCH TELESNEJ A ŠPORTOVEJ VÝCHOVY

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011-R z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov ZŠ známku **výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5)**.

Pri hodnotení začlenených žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) sa postupuje podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov

so ŠVVP v bežných základných školách. V procese hodnotenia uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektujeme práva dieťaťa. Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je postupujeme podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga. Pri skúšaní učiteľ uprednostňuje takú formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia.

Pri hodnotení žiakov v starostlivosti Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len CPPPaP) dodržíme pokyny a odporúčania CPPPaP a budeme postupovať v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR.

Učiteľ pri kontrolnej činnosti:

- pozitívne hodnotí individuálne zlepšovanie žiaka,
- vytvára pozitívnu atmosféru, najmä citlivým prístupom ku žiakom so slabšími športovými výsledkami,
- aktívne zapája žiakov do kontrolnej činnosti,
- každý TC končí záverečnou kontrolou a hodnotením dosiahnutých výsledkov,
- eviduje a vyhodnocuje základné údaje získané kontrolnou činnosťou,
- Vytvára vlastnú pohybovú identitu u žiaka, pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojenie pohybových zručností,
- Rozvíja kritické myslenie, dokáže pozitívne riešenie k problému, dosiahnuť tvorivý pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu,
- jasne a zrozumiteľne vyjadrovať sa počas telovýchovnej a športovej činnosti,
- vie vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch,
- motivovať žiaka pre dosiahnutie cieľa / športový výkon, dosiahnutie zručnosti,
- vie odôvodniť svoje hodnotové postoje a budovať si celoživotné návyky, má schopnosť získavať a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti,
- viesť žiaka k pozitívnemu vzťahu k sebe a iným, objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky,
- rozvíjať kompetenciu sebaovládania, efektívne pracovať v kolektíve, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov,
- zapájať žiakov do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej činnosti,
- dodržiavať princípy fair – play, vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení, uznať kvality súpera.

Hodnotenie známku :

Predmetom hodnotenia sú osvojené vedomosti a kompetencie (spôsobilosti, schopnosti a zručnosti) z oblasti atletiky, športových hier, gymnastiky a pohybových hier. Prospech žiakov sa klasifikuje nasledovnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chválibečný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný. Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti a zdravotné oslabenia.

Okrem oficiálnych spôsobov hodnotenia sa zamerať na formatívne hodnotenie žiakov. Vyzdvihovať ich pokroky a dávať im spätnú väzbu, na ktorých oblastiach je potrebné ešte popracovať. Rozvíjať kritické sebahodnotenie žiakov, ale aj objektívne hodnotenie spolužiakov (vrstovníkov).

Hodnotenie:

- ústne/písomné,
- kvalitatívne/kvantitatívne,
- krátkodobé/dlhodobé,
- známku/bodové (resp. percentuálne).

Hodnotiace kritériá:

Stupeň 1 (výborný): Úroveň všeobecnej pohybovej výkonnosti žiaka a ďalšej merateľnej pohybovej výkonnosti sa rovná aritmetickému priemeru hodnôt populácie, alebo je vyššia. Žiak si osvojil hodnotenú pohybovú činnosť tak, že ju vykonáva technicky správne, účelne, rytmicky. Orientuje sa v priestore, má vztiahnuté držanie tela, pohyb v súlade s hudbou. V pohybovej činnosti preukazuje samostatnosť, tvorivosť. V hre je iniciatívny, dodržiava pravidlá a účelne uplatňuje osvojené herné činnosti. Vedomosti žiaka sú celistvé a presné. Uplatňuje ich samostatne pri riešení úloh. Má aktívny vzťah k telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti a záujem o vlastné telesné zdokonaľovanie. Je aktívny v športovej činnosti.

Stupeň 2 (chváľitebný): Žiak vykonáva pohyb – s drobnými chybami v technike, ale účelne, plynule, rytmicky. Orientuje sa v priestore, v držaní tela má malé nedostatky podobne ako vo vyjadrení hudby pohybom. V hre je kolektívny a zriedka porušuje pravidlá hry. Žiakove vedomosti sú v podstate celistvé a presné (s nevýznamnými chybami). Uplatňuje ich s malou pomocou učiteľa pri riešení pohybových úloh.

Stupeň 3 (dobrý): Žiak vykonáva pohyb s väčšími chybami v technike nie vždy účelne, v priestore sa chybne orientuje. Porušuje plynulosť a rytmus pohybu a jeho súlad s hudbou. Má väčšie nedostatky v držaní tela, pohyb vykonáva s malou pomocou alebo v uľahčených podmienkach. Čiastočne napodobňuje ostatných. V hre je málo pohotový, neiniciatívny, málo kolektívny a často porušuje pravidlá. Vedomosti žiaka majú medzery a chyby. Pri ich uplatňovaní potrebuje pomoc učiteľa. K telovýchovnej činnosti má nevyhranený postoj.

Stupeň 4 (dostatočný): Žiak pohyb vykonáva s veľkými technickými chybami, alebo len čiastočne, resp. ho vykonáva s veľkou pomocou učiteľa. Veľmi zle sa orientuje v priestore, silne porušuje plynulosť a rytmus pohybu, ako aj jeho súlad s hudbou. V hre je zväčša nepohotový, netvorivý, pasívny, nekolektívny a porušuje pravidlá. Vedomosti žiaka majú vážne medzery a chyby. Žiak ich vie uplatniť len pri riešení ľahkých úloh a s pomocou učiteľa. Jeho postoj k telesnej výchove je negatívny.

Stupeň 5 (nedostatočný): Žiakove vedomosti sú veľmi medzerovité, nesústavné, chybné. Žiak sa ani nepokúsi vykonávať pohyb alebo vykoná iný pohyb. Nie je schopný hrať v kolektíve. Žiak vôbec neprejavuje úsilie plniť uložené úlohy na hodinách telesnej výchovy. Má negatívny postoj k hodinám telesnej výchovy so snahou vyhnúť sa tejto činnosti.

Ustanovenie o postupe pri klasifikácii

O klasifikačnom stupni rozhoduje učiteľ, ktorý vyučuje telesnú výchovu. Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita výsledkov práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru z klasifikácie za príslušné obdobie. Žiak oslobodený od telesnej výchovy sa hodnotí na konci klasifikačného obdobia - absolvoval v prípade účasti na vyučovaní. Ak žiak nie je prítomný na vyučovaní, na vysvedčení má hodnotenie neabsolvoval, ale prospel. Týka sa to len žiakov, ktorí majú vyučovanie prvú alebo poslednú vyučovaciu hodinu a sú uvoľnení riaditeľom školy na žiadosť zákonného zástupcu. Pri čiastočnom oslabení alebo pri úľavách odporúčaných lekárom sa žiak klasifikuje s prihliadnutím na jeho zdravotný stav, prípadne sa klasifikujú z učiva povoleného lekárom. Podstatným kritériom klasifikácie je úroveň všeobecnej pohybovej výkonnosti a zvládnutia základného učiva vrátane poznatkov. Ďalšie kritériá môžu ovplyvniť klasifikáciu o jeden stupeň. Vzťah žiakov k telesnej výchove sa hodnotí podľa úsilia, disciplinovanosti a ďalších vlastností osobnosti a podľa rozsahu a kvality záujmovej telesnej výchovy a športu.

Žiak je povinný nosiť úbor na cvičenie, ktorý zodpovedá podmienkam hodiny (cvičenie v telocvični a na školskom dvore). Ak si žiak úmyselne nenosí cvičebný úbor, zohľadní sa táto skutočnosť v hodnotení predmetu. Nenosenie úboru sa pokladá za porušenie školského poriadku a môže mať vplyv na známku zo správania. Ak žiak na hodine necvičí, musí mať ospravedlnenie buď od lekára alebo od zákonného zástupcu v danú vyučovaciu hodinu. Ak žiak na hodine necvičí a má ospravedlnenie, musí sa hodiny zúčastniť.

Požiadavky na žiakov vypracované na základe vzdelávacích štandardov telesnej a športovej výchovy pre II. stupeň základných škôl.

• Diagnostikovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti (VPV) a telesného vývinu:

T E S T Y CHLAPCI DIEVČATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Tabuľka modifikovaná podľa Moravcaet al.(1996,1990).

Vysvetlivky: úroveň štandardu výkonov:

A = minimálny základný

B = priemerný C = nadpriemerný

• Atletika

Požiadavky na žiakov:

1. Popísať, ukázať a v praxi uplatniť základy správnej techniky:

- a) šľapavého a švihového behu
- b) polovysokého a nízkeho štartu
- c) hodu kriketovou loptičkou
- d) skoku do výšky
- e) vrhu guľou (8.a 9.ročník)

• Športové hry

Požiadavky na žiakov:

1. Na hodinách určených na zápasy prejavíť takú úroveň osvojených herných činností jednotlivca, aby bol schopný hrať podľa pravidiel.
2. Vysvetliť základné pravidlá jednotlivých športových hier.
3. V spolupráci s učiteľom rozhodovať zápasy.
4. Terminologicky správne pomenovať, popísať a prakticky predviesť tieto herné činnosti jednotlivca:

Basketbal: prihrávka jednou a dvoma rukami
vedenie lopty
streľba z miesta z krátkej a strednej vzdialenosti
bránenie hráča s loptou

Hádzaná: prihrávka od pleca zhora
opakované vedenie lopty
streľba zhora z miesta, skokom do bránkoviška
bránenie hráča s loptou a bez lopty

Futbal: prihrávka po zemi na krátku vzdialenosť
tlmenie lopty na zemi
streľba z miesta po prihrávke
vedenie lopty priamym smerom
obsadzovanie útočníka bez lopty a s loptou

Volejbal: prihrávka obojručne zhora, zdola
(na mieste, za pohybu, s následným pohybom pred seba, pod uhlom)
prihrávka na nahrávača
nahrávka pred seba na útočný úder
podanie spodné priame (dievčatá)
podanie zhora priame (chlapci)
útočný úder čelný (lob) z miesta, z rozbehu a výskoku
jednoblok v zóne číslo 3

• Kondičné cvičenia

Požiadavky na žiakov:

1. Vysvetliť význam a zásady správneho držania tela.
2. Vyšplhať na tyči najmenej 3 metre dievčatá a 4 metre chlapci.
3. Vysvetliť význam a zásady aerobiku a jeho vplyv na organizmus.
4. Preskakovať zvisle cez švihadlo v trvaní 60 sekúnd.

- **Športová gymnastika**

Požiadavky na žiakov:

Terminologicky správne pomenovať, popísať techniku a zacvičiť tieto cvičebné tvary a väzby:

1. Prostné:
  - a) kotúl' vpred, vzad aj s obmenami vo väzbách
  - b) stojka na rukách s dopomocou
  - c) premet bokom
  - d) skoky bratom obojnožne
  - e) obraty obojnožne a jednoožne o 180 stupňov
2. Preskok:
  - a) Roznožka cez kozu na šírku
  - b) Skrčka cez kozu na šírku (chlapci)
3. Hrazda po ramená:
  - a) chlapci – zo zhybu stojmo – výmyk odrazom jednoožne- zákmihom zoskok - vzpažiť
  - b) dievčatá - zo zhybu stojmo – prešvih skrčmo do visu vnesmo- prekot vzad do stoja na zemi
4. Kladina: (dievčatá): chôdza vpred, vzad, bokom, premenný (polkový) krok, valčíkový krok s doprovdnými pohybmi paží.
  - a) váha predklonmo
  - b) obrat znožmo o 180 stupňov
  - c) zoskok odrazom obojnožne (znožmo, skrčmo, roznožmo)

- **Rytmická gymnastika**

Požiadavky na žiakov:

1. predviesť technicky správne súvislé preskoky na švihadle v trvaní 30 sekúnd.

- **Cvičenia v prírode**

Požiadavky na žiakov:

1. Popísať a vysvetliť základné správania v prírode smerujúce k jej ochrane.
2. Vhodne a správne poskytnúť prvú pomoc v štandardných podmienkach (jeho zranenie), v umelo vytvorených situáciách pri povrchovom zranení, zastavenie krvácania.
3. Popísať a vysvetliť základné dopravné značky, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.
4. Absolvovať súvislý pochod v teréne v trvaní najmenej 1 hodinu s priebežným zdolávaním prírodných a umelých prekážok, zdvíhaním predmetov.

Sebahodnotenie učiteľa

Realizovať po každej vyučovacej jednotke. Je zamerané na to, či učiteľ splnil, alebo neplnil ciele, ktoré si vytýčil. V prípade, že neprišlo k naplneniu výchovných a vzdelávacích cieľov na postačujúcej úrovni, prichádza k analýze dôvodov a k stanoveniu opatrení smerujúcich k náprave do žiadaného stavu.

Na hodinách telesnej a športovej výchovy budeme využívať dostupné náradie a športové pomôcky, didaktickú techniku, odbornú literatúru, odborné poznatky z novín, časopisov, internetu.

Medzipredmetové vzťahy

Telesná výchova sa uplatňuje na hodinách etickej výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy, kde využíva prirodzený detský pohyb – ako potrebu seba vyjadrenia sa. Na hodinách telesnej a športovej výchovy využijeme poznatky z biológie, fyziky, matematiky, geografie, dejepisu a hudobnej výchovy.

Použité a odporúčané zdroje:

Andonova, D. et al. 2013. *Move and Learn*. Copenhagen: International Sport and Culture. Dostupné: <http://www.moveandlearn.org/>

Antala, B. a kol. 2014. *Telesná a športová výchova a súčasná škola*. Bratislava: NŠC a FTVŠ UK. Dostupné: <http://www.telesnavychova.sk/userfiles/downloads/TSVaSucasnaSkola.PDF>

Designed to move, A physicalActivityAction Agenda, Nike, 2012, 125 s. Dostupné: <https://www.designedtomove.org/>

Masaryková, D. 2015. *Súčasnosť a perspektivy telesnej výchovy na Slovensku a v zahraničí*. Trnava: TypiUniversitatisTyrnaviensis.
Physical and HealthEducationCanada. 2013. PhysicalLiteracy. Dostupné: <http://www.phecanada.ca/pprograms/physical-literacy>

Ružbarská, I. - Turek, M. 2007. *Kondičné a koordinačné schopnosti v motorike detí predškolského a mladšieho školského veku*. Prešov: PU v Prešove, FŠ.

Zapletalová, L. a kol. 2011. *Sekulárny trend v ukazovateľoch telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti 11-18 školskej populácie na Slovensku*. Bratislava: Peter Mačura- PEEM, 2011. Č

<http://www.statpedu.sk/sk/Inovovany-Statny-vzdelavaci-program/Inovovany-SVP-pre-2-stupen-ZS/Zdravie-a-pohyb.alej>

http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/manual/zdravie%20a%20pohyb_metodika%20%2826.8.%29.pdf